ידיעות אחרונות

YEDIOT AHARONOT | המחיר 1.60 ל"י | מייסד: ד"ר ה. רוזנבלום | יום שישי, כ"ח אייר, תשל"ה 9.5.1975 — גליון בכ' 18258

נגרית יצחקי
ארונות קיר, חדרי־שינה ומטבחים
בסגנון סקנדינבי
מוצגים לצרכן
מסילת הלפטה 42 ת"א
טלפון 825589

קיסינג'ר וגרומיקו "יפגשו לקבוע: ז'נבה - או ,אורכה' למאמצי ארה"ב

„הסובייטים עצמם הופתעו מהקשיחות הערבית"; — קהיר: אנו מצפים שפורד יגיש לסאדאת הצעות מעשיות בזלצבורג

— מאת נסים קיוּאל, כתבנו בוושינגטון —

אלון יוצא לחתימת הסכם־בריסל

„ההסכם בין ישראל והשוק האירופי — אחד האירועים הכלכליים החשובים מאז קום המדינה"

— מאת ישראל תומר, כתבנו הכלכלי בירושלים —

שר החוץ, יגאל אלון, יוצא היום לבריסל, שם יחתום, באורח רשמי, הסכם בין ישראל לשוק האירופי המשותף, בקשר להקמת אזור סחר חופשי.

מר אלון עומד למסור הצהרה, בה ידגיש כי חתימתו של הסכם זה הוא אחד המאורעות החשובים ביותר בחיים הכלכליים של ישראל מאז קום המדינה. השר אלון יצביע גם על המשמעות המדינית של הסכם זה, המסדיר לטווח ארוך את היחסים הכלכליים של ישראל עם השוק מדינות אירופה אשר ביחד מעמדן כמעצמה עולמית.

יצויין, כי ישראל היא המדינה הראשונה מבין מדינות הים התיכון החותמה על הסכם עם ארצות השוק וכאשר גם מדינות נוספות וביניהן כל ארצות המאגרב, בהן ארצות ערב השכנות, כמצרים וסוריה, מנהלות מגעים ועומדות לחתום על הסכמים עם השוק המשותף. ההסכם שייחתם הוא, למעשה, ביטוי למה שמכונה על־ידי מוסדות השוק המשותף כ„גישה גלובלית" למדינות ים התיכון.

חתימת ההסכם עם ארצות השוק המשותף, אשר משא־ומתן עליו נתקל בעבר בקשיים שונים, היא תוצאה של מאמץ דיפלומטי מרובה, אשר נעשה בשנה האחרונה על־ידי שר החוץ יגאל אלון. הפעילות הדיפלומטית הנמרצת בתחום זה התנהלה בשני מישורים: במישור של יחסים דו־צדדיים עם מדינות השוק הבודדות וכן במגע ישיר עם מוסדות השוק המשותף.

שר החוץ אלון ישוב ארצה במוצאי יום ראשון של השבוע הבא — ובנוסף לטקס החתימה על ההסכם, הוא עומד להיפגש עם אישים מדיניים בלגיים וכן עם הקהילה היהודית בארץ זו.

מי שהיה הרמטכ"ל במלחמת יום הכיפורים, רב־אלוף (מיל.) דוד אלעזר, מברך את אחד ממקבלי אות הגבורה — משה לוי, מאשדוד — אתמול אחרי הטקס בבית הנשיא. משה לוי קיבל את האות על כי למרות שידו נקטעה הסתער על עמדה מצרית שירתה על הזחל"ם שלו, הטיל עליה רימון בידו הבריאה, חיסל את אנשיה — וחזר לזחל"ם שממנו פנה. (תצלום: רחמים ישראלי)

„כוחות סוריים בירדן"

„כוחות סוריים מוזלים נכנסו לשטח ירדן בין ב' במאי, במסגרת הסדר של שיתוף־פעולה בין שתי הארצות", מסר אתמול הצי הבריטי „אל־סיאסה", בהסתמכו על „מקורות דיפלומטיים".

בעיתון נאמר גם, כי הכוחות הסוריים ... לא רק ירדן וסוריה, אלא גם מצרים וסעודיה.

לידיעה על כניסת הכוח הסורי לירדן אין אישור מ־מקורות אחרים. (א.פ.)

ועדת שמגר תגיש דו"ח בשבוע הבא

ועדת שמגר, שחקרה את פרשת התמוטטות של בנק „ארץ־ישראל—בריטניה" הש־לימה את עבודתה ועומדת למסור את הדו"ח שלה לממשלה בשבוע הבא.

שר האוצר הגיע אמש לניו־יורק

„רק נקודות מחלוקת שוליות נותרו בדרך להשגת הסכם לשיתוף פעולה כלכלי ומסחרי בין ישראל לארה"ב"

— מלט, מאת נסים קיוּאל, כתבנו בוושינגטון —

השאה: מפיקי הנפט נפגעו מירידת הצריכה

צמצמו התפוקה ב־20%

השאה האיראני הודה אמש בקרקאס, הבירה, שאם תימשך הירידה בצריכה העולמית לנפט, יאלצו הארצות המפיקות ... לנקוט באמצעים כדי להגן על האינטרסים הכלכליים שלהן.

ירדן תקבל 200 טילי ,הוק' ב־3 שנים

חוסיין: נסיגת ישראל תחזק את המתונים בגדה

— מלט, מאת נסים קיוּאל, כתבנו בוושינגטון —

200 טילי נ.מ. „הוק" שארה"ב התחייבה לספק לירדן, יסופקו תוך שלוש שנים — נודע אתמול בוושינגטון.

הדו"ח החדש של המכון הבינלאומי ללימודים אסטרטגיים בלונדון:

„לישראל כוח צבאי אדיר ובידיה גם יכולת גרעינית"

„מלחמה במזה"ת — אפשרות ממשית, וקרוב לודאי שתביא חרם נפט שימיט שואה במערב"

— מלט, מאת אהרן פורת, כתבנו בלונדון, וסוכנויות הידיעות —

הדו"ח החדש של המכון הבינלאומי ללימודים אסטרטגיים, המתפרסם היום בלונדון, ...

ערפאת גם תבע הזמנה רשמית מארה"ב וברה"מ לאש"פ להשתתף בז'נבה.

ידיעות על נסיון להפגיש באוסטריה נציגי „העבודה" וסוציאליסטים מצרים

„היוזמים — חברי ועדה באינטרנציונל הסוציאליסטי"; פירסומים סותרים על המגע והסיכוי

— מאת כתב „ידיעות אחרונות" —

תושבים הפגינו בבת־ים לאחר דריסת ילדה

ילדה בת 4 נדרסה אמש למוות ע"י אוטובוס „דן" מספר 81. התאונה אירעה בקירבת ביתה ברחוב ... בבת־ים.

הבוקר „יקרא כתב האישום נגד צור

כתב האישום נגד מיכאל צור „יקרא הבוקר, בבית המשפט המחוזי בתל־אביב.

ג'ורג' וולאס: יתכן שארה"ב נלחמה בצד הלא־נכון במלחמת העולם ה־2

מושל אלבאמה, המתכוון „לרוץ" לנשיאות: „היה עלינו לטפח ידידות הגרמנים והיפנים"

— מאת סוכנויות הידיעות בוושינגטון —

מושל מדינת אלבאמה, ג'ורג' וואלאס, ...

מזג האויר

החזית: מעונן חלקית עד בהיר.

השקיף: בהיר.

הטמפרטורות: רמת הגולן 27—10; צפת 25—12; שבי ציון 30—13; חיפה 24—15; תל־אביב 24—13; ירושלים 26—16; עזה 25—13; באר־שבע 28—10; אילת 34—20.

הדלקת הנר

פרשת השבוע: במדבר

	ערש"ק	מוצש"ק
ירושלים	6.46	8.05
תל־אביב	7.04	8.03
חיפה	6.55	8.06

הלוח הכפול

מודעות דרושים — מוסף לספרות 10—15, מוסף לשבת 14, 19—32

מודעות ספרים — מוסף לספרות עמ' 5

מודעות בידור — מוסף לספרות עמ' 6—9

מודעות אבל — מוסף לשבת עמ' 12

מדור ירושלים — מוסף לשבת עמ' 20

פיקנט גריל של זק"ש

לועדי עובדים מושבים וקניונים

ראו פרסומנו בעמוד 30 במוסף, קניה מרוכזת לכל מוצרי זק"ש במחירי בית החרושת.

לקבלת פרטים ולקביעת ראיון טלפון 231063 בין 9.00 — 13.00.

בישראל של היום

תיאטרון ירושלים

מעשנים TIME 100

סופר קינג־סייז פילטר הארוכה והעדינה אחת היצירות המעולות של חובק

המהנדסים דחו בניית משל לבטל שביתתם

במהלך הישיבה אמר מזכ"ל ההסתדרות, כי אם התבלא תביעתם של המהנדסים, הוחרים תוספת של 100 לירות לחודש לכל אחד מהם.

היום

2 מכוניות

הפרסים המיוחדים במבצע החדש

חפש ומצא

(כולל מיסים)

MINI SUBARU

המכונית החסכונית ביותר בישראל

מור ושלה בתקדם את תלוש החידון המתפרסם היום בעמוד האחרון יחד עם התלושים המתפרסמים במשך השבוע ותוכל לזכות באחד הפרסים. פרטים בעמ' אחרון של מוסף השבת.

השגריר טון „מתנגד קיצוני של הקומוניזם"

מיועד לשגריר ארה"ב בישראל

מלקולם טון (תצלום: רדיו „אי.פי.")

קבר קיטינג הובא לקבורה בארלינגטון

פירסום בעתון לבנוני שינה גירסה על רצח

פירסם תעודות נרצח מירושלים

— מאת צבי ברון, כתבנו בירושלים —

„ישראל החליטה ב־1970 לייצר פצצת גרעין"

— מאת שלמה בקירמן —

ד"ר ה. רוזנבלום
שתי הפתעות

הציונות היהודי הלאומי קסם ליהודי העולם תמיד, אך זאת רק עד גבול מסויים: עד שהוא לא איים לסבכם בריב עם ממשלותיהם...

כשהיה בא זה היו אחינו בני ישראל מנמיכים את קולם ונעלמים מהאופק.

כך נעלמו בתקופת בגין כמנהיג המחתרת הלוחמת אחינו הטובים באנגליה, שלא זו בלבד שהם נמנעו לצאת במלחמה בבגין, אלא שרובם אף הצביעו בעד בגין בבחירות שנערכו באותם הימים באנגליה...

[illegible]

ואלו רק סיפור מהים.

ב.

[illegible]

ג.

[illegible]

ד.

[illegible]

ה.

[illegible]

ו.

[illegible]

„אלה העניקו לעמנו עיטור של גבורה היסטורית"

חיילים במדים, חיילי מילואים, נכי צה"ל, הורים שכולים, אלמנות ויתומים — בעת קבלת עיטורי הגבורה, העוז והמופת. (צילומים: רחמים ישראלי, יוסי רוט, ופי.סי.א.)

בטקסים מרשימים ומרטיטים הוענקו אותות הגבורה, העוז והמופת

שר הבטחון: „הם יצרו פיסגה חדשה בתולדות עמנו" □ הרמטכ"ל: „כאו, איתנו, נמצאים מעיינות הגבורה"

— מאת גבי ברון, כתבנו בירושלים —

[illegible]

„המים עולים! הם יטבעו!" זעקו הנערים שפרצו מניקבת השילוח

100 נערים ונערות נלכדו אתמול על־ידי הצפה פיתאומית בניקבה □ הם נכנסו פנימה, אף כי למלוזי הטיול היה ידוע על הצפות קודמות □ כולם חולצו על־ידי המשטרה והכבאים □ רק עתה הוחלט לנעול את הניקבה

מאת גבי ברון, כתב „ידיעות אחרונות"

[illegible]

נעילה משולשת

[illegible]

צלילה והצלה

[illegible]

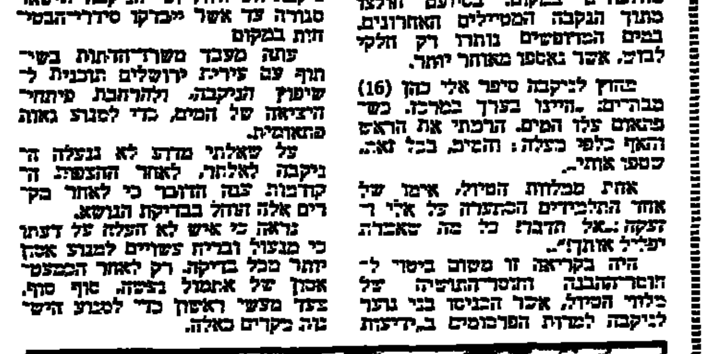

התלמידים שחולצו מניקבת השילוח רטובים עד לשד עצמותיהם — מנסים להתייבש בהסירם את חולצותיהם. (צילום: רחמים ישראלי)

„מכאן יצאו אחדים מן החיילים הטובים ביותר שיש לצבא ישראל"

אמרו קציני שריון שעשו יום בקרב בני ישיבת ההסדר בהר עציון

מאת נחום ישעשכרוב, מיוחד ל„ידיעות אחרונות"

[illegible]

חיים קשים

[illegible]

הזרוע היהודי

[illegible]

עזר וייצמן: „יהודה ושומרון חשובות לאין־ערוך מרמת הגולן וסיני"

בהופיעו בפני סטודנטים באוניברסיטת תל־אביב הכריז, כי הוא מוכן להיפגש עם עראפאת — אך לא להסכים איתו □ הטיף להבנה בין יהודים וערבים והביע תקווה כי השלטון במדינה יוחלף בבחירות הקרובות □ באב־אל־מאנדב בידי הערבים מבטלת חשיבות שארם־א־שייך

— מאת אברהם ארנון, כתב „ידיעות אחרונות" —

[illegible]

להיפגש — לא להסכים

[illegible]

בעייה של הבנה

[illegible]

ביטחון הלוחם

[illegible]

תוספת אקדמאית של 700 ל"י לחודש — התביעה העיקרית של המהנדסים

המהנדסים ישבתו ביום א' וינקטו בסנקציות החל מיום ב' □ נציגי הסתדרות העובדים: „כל מטרת השביתה — להפגין הישגים לקראת הבחירות להסתדרות המהנדסים בחודש יוני"

— מאת כתב „ידיעות אחרונות" —

[illegible]

„אם אשכחך ירושלים"

[illegible]

ללא מרות

[illegible]

שר האוצר, בבואו לארה"ב:
„פרשיות השחיתות לא סייעו לעניין ההשקעות"

[illegible]

ד"ר ראובן אלדד — מנהל רמב"ם

[illegible]

שלמה גרוס נבחר מחדש כנשיא בני־ברית

[illegible]

עיצוב בינלאומי במחיר עממי

לפי בקשת הקהל — מבצע חדש!!
לזמן מוגבל (חודש ימים)
לנוחותכם — פתוח כל היום רצוף
מ־9.00 בבוקר עד 9.00 בערב!!
מהרו ונצלו את ההזדמנות הבלתי רגילה
לרכוש ריהוט מושלם במחירי הנחה מדהימים!
אליהו גלילי מציע, להכנס לאולם התצוגה המפואר של 500 מ"ר, לראות, להנות ולקנות.

סלון מלא	פינת אוכל	מיטה זוגית
דגם „אריזונה"	דגם „פיקדילי"	דגם „קליפורניה"
ספה כפולה — 4 מושבים — ספה דו־מושבית (ביגי) + כורסא. עשוי מדמים או מסקאי דמוי עור תוצרת חוץ. במבחר צבעים מהודרים. במחיר ללא תקדים:	שולחן 150×70 ס"מ. ניתן להגדלה עד 80 ס"מ + 6 כסאות עשויים סקאי דמוי עור. במחיר המבצע:	140×190 ס"מ + 2 שידות + טואלט מחובר למיטה.
4,900 ל"י בלבד!	1,690 ל"י בלבד!	רק 1,950 ל"י!

כמו כן הנחות עצומות ומיוחדות, עם אפשרות לתשלומים נוחים, גם על המבחר המגוון שבאולם!
40 דגמי סלון, פינות אוכל מיוחדות, חדרי שינה אכסקלוסיביים, חדרי ילדים ומטבחים, ברמה גבוהה ובטיב מעולה!
מעצבת פנים תבקר בביתך חינם!

רהיטי א. גלילי
תצוגה: רחוב סירקין 13 גבעתיים
ע"י כיכר נוח אוטובוסים 57,63,61,60,57,52,45 טל' 735125

ספורט

הצופים יוכלו לבוא מחר למגרשים – המשטרה תנסה לאתר את המתפרעים

ההתאחדות לכדורגל: אין לנו סמכות להורות על קיום משחקים ללא־קהל

— מאת אברהם בן־ישי —

להנהלת ההתאחדות לכדורגל אין סמכות להורות על קיום משחקים בליגות ללא קהל, כפי שהחליטה ועדת־הספורט של הכנסת, ואילו קיבלה ההתאחדות את ההחלטה, היא היתה צפויה לתביעה בגלל התקנות החוקיות הקיימות.

זאת הבהיר אתמול דובר ההתאחדות, מר יעקב אריאל, לאחר עיון מדוקדק בתקנונים. פירושו של דבר, כי כל קבוצה (ואולי גם אוהדים) היתה יכולה לפנות לבית המשפט, לו החליטה ההנהלה על עריכת המשחקים ללא קהל.

תקנון היסוד של ההתאחדות קובע בפירוש שהמשחקים מתנהלים בפני קהל וסעיף ב' בתקנון זה מפרש למשל את כל הסדרים של הפצת כרטיסים — רכישתם באמצעות ההתאחדות בלבד, הפתחת, המיסים מהכרטיסים הנמכרים וכו'. על שינויים בתקנון היסוד רשאית להחליט האסיפה הכללית בלבד ואפילו רצו לבצע את השינויים הדרושים בתקנון כדי לקבל את ההמלצה האמורה, אי־אפשר היה לזמן את הקבוצות (ההנהלות את האסיפה) בפרק הזמן שנותר עד השבת.

בהתייחס על הקבוצות המאורגנות — בהצבה סדרנים ושוטרים להבטחת הסדר בקרב הקהל — ובתקנון המכסה בקבוצת אחר ריזהה הכלכליה על הקבוצה על מעשי אוהדיה, אפילו מחוץ למגרש.

אולם התקנונים אלה קובעים גם מתי אין הקבוצה רשאית לקיים את משחקה בפני קהל: כאשר היא נענשת מוועדת הביקורת, המוסדות המשמעתיים הבינלאומיים רשאים לגזור את הדין האמור, לאחר הוליכים הקבועים — הנשה כתב אישום (בדרך כלל על בסיס דו"ח השופט), שמיעת עדויות וכו'. הכלצתם של הגורי הכנסת היתה, איפוא, צלולה להביא — לו נתקבלה — להפרה ברורה של תקנון היסוד ושל התקנונים האחרים של ההתאחדות. לו קיבלה ההתאחדות את ההמלצה האמורה היתה הורגת בכך מסמכותה ומצניעה את כל הקבוצות בצורה קולקטיבית — ואת ע"י ההלמה אדמיניסטרטיבית, שלא באמצעות המוסדות המשמעתיים והשפיטה בלתי־הלויים.

זה היה, כמובן, מחזיר את ההתאחדות עשרות שנים אחורה, ופותח פתח לקבלת החלטות, דומות בעתיד, בתוך איבוד מרכבות צרה של קבוצה מסויימת (או מרכז מסויים) ולא על פי שיקולים אובייקטיביים.

● „המשטרה תתגבר"

אנשי ההתאחדות הסבורים גם, כי עריכת המשחקים ללא קהל תעודד פרס למפרי הסדר ולא תפתור את בעיית ההתפרעויות. הבהירו עוד אתמול, כי כאשר הועלה רעיון זה במגעיהם עם המשטרה, הוא נדחה ע"י נציגי משטרת ישראל. קציננים בכירים של המטה הארצי התנגדו לשיטה זו של ענישה קולקטיבית. הציעו להתאושש להצבים בצורה סלקטיבית את המתפרעים ולהפריע את קיום המשחקים בפני קהל — תוך הבטחת סיוע מירבי מצידם לשמירה על הסדר.

בדרך זו בחרה ההתאחדות כאשר סירבה לקבל את המלצת ועדת הכנסת. ותוך שמירה על הוקיה ותקנוניה החליטה לערוך את המשחקים בפני קהל. זאת כמובן, לאחר שייבקסו כל האמצעים להבטחת הסדר במגרשים.

ועדת הכספים של ההתאחדות אישרה אתמול הוצאה מיוחדת בסך 200 אלף ל"י להגברת האבטחה במגרשים במחזורים האחרונים. מרבית הסכום נועדה לקבוצות שיעסיקו להזמין שוטרים בשכר יותר מן הרגיל. על הוראות המשטרה ובהסכמת ההתאחדות, מתקציב המיוחד תכסה ההתאחדות את העסקתם של מאות אנשים שישכרו על ידה מחברות שמירה, כדי לבדוק את הנכנסים למגרשים (לחפש אצלם חפצים וחפצים אחרים) ולמנוע כ„צר פים סטטיסטי" ביציעים.

המשטרה תפזר אף היא שוטרים בלבוש אזרחי בקהל הצופים, כדי לאתר את מעליבי השופטים ומתפרעים אחרים.

תג'ג' וארגז הוזמנו לסגל

מאת כתב „ידיעות ספורט"

ישראל תג'ג' ממכבי נתניה ואבי ארגז מהפועל חדרה הוזמנו אתמול לסגל הלאומי בכדורגל. שיתרוש ביום א' את הכנותיו לקראת מסעו לארצות הברית.

הטיפול בפרשת אי־הופעתם של שלושת כדורגלני הפועל באר־שבע למחנה האימונים של סגל הנבחרת, הועבר אתמול ע"י ועדת הנבחרות ליועץ המשפטי של ההתאחדות.

ח"כ אברהם כץ, יו"ר ועדת הספורט של הכנסת:

„ההתאחדות נטלה על עצמה אחריות רבה ומרחיקת לכת"

— מאת דב בראל —

ועדת החינוך של הכנסת לענייני ספורט עומדת לבחון היטב עמדה קונקרטית בעקבות החלטת ההתאחדות לכדורגל לקיים השבת את משחקי הליגה בנוכחות קהל.

יו"ר ועדת הספורט, ח"כ אברהם כץ, אמר אתמול כי הוא סבור שההתאחדות לכדורגל נטלה על עצמה אחריות רבה ומרחיקת לכת והצלחה כדבריו של קצין־משטרה בכיר שאמר, כי „איננו יכולים להבטיח ערובות לבלימת התפרעויות המונית בפידה ותהיה".

חבר־הכנסת כץ הוסיף: „המדינה בליגה בכ"א. דרוש נייצין להחליק הביה חוזר הבין ההתאחדות לכדורגל, למרות היותה מודעת למצב, מתעלמת במגע, דבר העלול לגרום לאסון. בהמלצותינו לא נבצבנו לאליפות, אך סברנו להתבוננ כי זהו הכוללטיב שהיה מנובע לנקוס בה".

„הפרת התקנה"

נכון, אומנם שבסמכותה של ההנהלה (המסקנת על אירגון התחרויות) להחליט על שינויים בתקנון האליפות. או תקנון הי משמעת המתייחסים, אף הם, לעריכת המשחקים בפני קהל, תקנון המשמעת מגדיר את ה־...

שר החינוך והתרבות, אהרן ידלין:

„אני שוקל שינויים מרחיקי־לכת בענייני ההתאחדות לכדורגל"

„אני שוקל עריכת של שינויים מרחיקי לכת בכל הנוגע לענייני ההתאחדות לכדורגל ולשבצי הליגות, ואפילו כל השפעתי לביצועם" — אמר אתמול שר החינוך והתרבות מר אהרן ידלין.

ידלין אמר, כי מלכתחילה הוא לא היה בדיעה שאין ... ים משחקים ללא קהל, והוסיף כי השיקול שעמד ... עיניו היה שאין להת פרס ל' מתפרעים מקרב קבוצות אוהדים חסרות ריסון.

עם זאת, הוסיף שר החינוך, לאחר שוועדת הספורט של הכנסת המליצה לקיים את שני מחזורי הליגה האחרונים ללא קהל, הוא ראה מחובתו להמליץ בפני ההתאחדות נהוג על פי ההמלצה, וכן הביא בפניה שורה של נימוקים ענייניים מדוע עדיף לקיים את שני המחזורים הנותרים ללא קהל.

מר ידלין הביע את צערו על כך שלדיון בוועדת הספורט בנושא זה לא הוזמן נציג רשות הספורט במשרד החינוך והתרבות, וכן הביע את השתוממותו על כך שיו"ר ועדת הספורט, ח"כ אברהם כץ, לא מצא לנכון לדווח לו על ההחלטה ושיקוליה.

בסיכום דבריו אמר השר כי על המשטרה לעשות מאמץ מירבי של פיקוח על הסדר במשחקים הקרובים והביע תקוה כי בסופו־של־דבר, יזכו הקהל לשלום ביציעים ויתנהג ביאות, כדי לא לסכן את סיום משחקי הליגה העונה.

רבין לאורחי הכינוס, במעמד טקס הסיום:

„נתתם תשובה מוחצת לאלה המתנכלים לספורט הישראלי"

במקום רב רושם ובמעמד ראש הממשלה, יצחק רבין ונציגי הספורטאים, ננעל אתמול בקרב הכינוס העשירי של הפועל באודיטוריום שעל הכרמל בחיפה.

מפגן הבצילה הסטנגי נפתח בשנור קטעי בימה של התזכורת הצבירה של עיריית חיפה ובמעמד דגלי הארצות המשתתפות. את ברכת העיר הביא בי"ם ראש־העיר, מר ירוחם צייל.

לאחר־מכן נערכה סידרת מרפעי ספורט, בהם הופיעו בתעלים והתעמלות מישראל, פינלנד, שבדיה, דנמרק וגרמניה. בנוסף המופע בירך מרכיר מועצת פועלי חיפה, אליעזר מולק, את באי הכינוס העשירי, ולאחריו הביא את ברכתו ראש הממשלה יצחק רבין.

בפנותו לספורטאים הורים, שהשתתפו בכינוס, קרא להם ראש הממשלה להביא את דבר ישראל וגבורותה לשלום לארצותיהם. מר רבין העלה על גם את בואם לכינוס, בציינו כי בכך נתנו תשובה מוחצת לכל אלה המנסים להתנכל לספורט הישראלי.

לאחר שראש־הממשלה סיים את דבריו עוברו דגלי הארצות המשתתפות בסדט מיוחד ודגל הכינוס העשירי נמסר לבשמירת למזכיר הפועל מר יוסף ענבר.

עם תום החלק הרשמי יצאו כל המתעמלים מהארץ ומחוצה לה בתחול הורה סוער. (ע.)

אתמול בכינוס

אופניים

● בקטע השני והאחרון במירוץ „ששת הימים" (באר־שבע — עד באר־שבע 92 ק"מ): 1. פיטר וייסנר (גרמניה) 2:15.27 שעות, 2. פטר שווייצר (אוסטריה) 2:15.28, 3. האקאן לינהמר (פינלנד) 2:15.27.

בסיכום הכללי של ששה קטעים (540 ק"מ): 1. הנרי רייזן (גרמניה) 13:45.56 שעות, 2. יארג אשדמן (גרמניה) 13:46.15, 3. כביר לאורנס (בריטניה) 13:46.20, 4. קונג וגנר (אוסטריה) 13:46.22, 5. ביגמונג קניס (גרמניה) 13:46.25 ... 22. דני זית (ישראל) 14:15.19 ... 23. אלכסנדר קישינבסקי (ישראל) ... 25. ירון גינו (ישראל) 14:23.31 ... 14:47.07.

בדירוג הקבוצתי: 1. גרמניה 41:20.26 שעות, 2. אוסטריה 41:24.53, 3. בריטניה 41:22.24.

מבין 40 הרוכבים שיצאו לפרוץ בקטע הראשון הגיעו אל קו ה־29 בלבד לגמר. מבין 29 ה־ישראלים נותרו רק ...

בני ישי תל־אביב, בפיקודו של מרדכי ...

שיט

● השיט א' בכינוס הערים ... ים — תל־אביב ... מרחק של כ־30 ק"מ ...

רוכבי־האופניים מיכאל אסואל ומאסטו ברוך אקפלה, שפרשו ממירוץ „ששת הימים" טרם סיומו, בטענת קיפוח בידי השופטים (צילום: עודד סוטופמיצקי)

האם תוכתר באר־שבע כבר השבת? הייפתר „תשבץ" התחתית כבר מחר?

— מאת פנחס זהבי —

180 דקות לפני ירידת המסך על הרצת הסוערת במגרשים הלאומיים נערכות קבוצות הצמרת וההתחתית לקראת אפשרות של הכרעה מוקדמת. ארבע קבוצות בצמרת ולא פחות משמונה(!) קבוצות בתחתית הטבלה מעורבות במאבק על הכתר הלאומי ועל כרטיסי־הירידה העצובים לליגה א'.

טבלת הליגה הלאומית
(לאחר 28 מחזורים)

		נצ'	תיקו	הפ'	שערים	נק'
1.	הפועל באר־שבע	13	10	5	18—31	36
2.	מכבי נתניה	13	9	6	24—35	35
3.	הפועל חיפה	11	11	6	22—33	33
4.	הפועל ירושלים	14	5	9	22—29	33
5.	הפועל חדרה	9	13	6	22—28	33
6.	מכבי תל־אביב	12	7	9	18—23	31
7.	שמשון תל־אביב	11	7	10	23—30	29
8.	הפועל פתח־תקוה	10	7	11	31—29	27
9.	הפועל כפר־סבא	9	9	10	33—29	27
10.	הכח־מכבי ר"ג	8	11	9	31—25	27
11.	בית"ר תל־אביב	8	10	10	31—31	26
12.	מכבי יפו	10	6	12	31—25	26
13.	בית"ר ירושלים	9	7	12	25—33	25
14.	הפועל תל־אביב	8	9	11	23—30	25
15.	בני־יהודה ת"א	8	9	11	28—22	25
16.	מכבי פתח־תקוה	2	8	18	42—11	12

כמעט כל משחק „לאומי" טומן בחובו הומר נפץ. כשהמוקדים ה„ברוריים" הם בבאר־שבע (הפועל באר־שבע נגד מכבי יפו) ובחדרה (בני־יהודה — בית"ר ירושלים). התוצאות במשחקים אלה עשויות להעניק לנו תשובה — ולו חלקית — לחשבון האליפות והתחתית.

להתנחם בכתר

האוהדים המרוכזים שקיימו במשך השבוע כדורגלני הפועל באר־שבע נועדו לדברי מנהלי הקבוצה להכשיר את המוליכה לשמור על הפיסגה. על רקע ה־הכנות הללו נמנע משלוחת שחקני הנבחרה לשעבר — אלון בן־דור (העומד לבוא מחרתיים בברית הגישואין), אורי בניבן ודפי אליהו — להשתתף במחנה האימון של הנבחרת. שלושת הבאר־שבעים המחוננים איבדו את מקומם בסגל ואת כרטיסי הטיסה לארצות־הברית. אולם בבאר־שבע מקווים להתנחם בכתר מנצנץ.

כדי לזכות בכתר הזה יצטרכו מאיר ברד ואברהם נומה למצוא את הנוסחה לפריצת מערך ההגנה הסגור שהפעיל קבוצת מכבי יפו. היפואים הסתגרו כבר אתמול במחנה אימון באשקלון ויופיעו להתמודדות־החוץ הגורלית בהרכב החזק ביותר. לרבות השוער מרדכי (מיקי) מיכאלי שהחלים מפציעה. במשחק אימון ניצחו אתמול היפואים את הפועל אשקלון 1:3.

המאמן אברהם בכר אמר אתמול: „מכבי יפו איננה כניסה דגל לבן. הגם שמולה התייצב המועמדה בכתר אחר להי אליפות. משמעותו של המסך לגבינו היא ירידה לליגה א'. מהסיבה הזו אנו חדשים רק על... נבחוף".

„ברכה מהשמיים"

בחדרה יתנהל המשחק הגדול של התחתית. בני־יהודה יצטרכו לוותר על מכבדים ב־... לכוונת התקווה ולקיים את משחק ההכתית של בית"ר ירושלים ב„גלות". המטרה של ה„הובים" היא להוכיח כי מקומם הוא בליגה הלאומית. „הרף ההתגבלויות לקבוצתנו בעשה אה הפועל עליגו בדרך הגבורה ביותר" — אמרו אתמול שניים מכוכבי הקבוצה, יעקב רוזיק ועמיתו יעקב סרעבי.

בבני־יהודה טרם השלימו, לפחות נפשית, עם הגזירה הקשה של הפרידה מקהל האוהדים (כידוע יערך המשחק הזה ללא קהל). אולם בבית"ר ירושלים רואים את ההחלטה ועדת הכנסת בברכה מהשמיים. „האוהדים מבלים את ברומטר המוזח לשיאים ומתבלים בכך בכושר משחקה של הקבוצה" — ציין המאמן מיפל פורסל בשיחה עם כתבנו דב בראל. „ולכן יסייע ה־משחק ללא קהל כדי להשיג את השקט שקבוצתי בה זקוקה לו". המענק שהובטח לירושלים הוא 250 ל"י הקבוצה תרפ"ע בהרכבה הקבוע. את כוכר בן של אלי אביטן יתמוס שדר... בשני האגפים יכבבו הגר... תיקים ארצי בן־יעקב ואברהם כאבה.

בלהות הירידה

בית"ר ירושלים יורדת לשחק עם בית"ר תל־אביב תעפיל להירה בכדי לנסות להלץ נקודה ואפילו שתיים מהפועל ירושלים. בהחזרתו של יוסף טרימובורץ מבלהות הירידה. שחקני בית"ר התאמנו במרץ רב במשך כל ה־שבוע. הם אירוע מסיבה זו למשחק בין הנבחרת הלאומית לסטוק־סיטי התהמלו בכך ש־הספיקו להגיע כדי לחוות ב־עצרו של חברם. אברהם לב. המגן ראובן גמפי נפגע קלות, אך סביר להניח שיהיה כשיר. מהרכב של הפועל ירושלים ייעדרו אלי בן־רימוך ואריה בראשי. למרות היריבות הקשה עם היריב העירוני מבית"ר הביטחו אתמול שחקני הפועל ל־היאבק קשות כדי לסייע בחילוץ בית"ר ירושלים מתבוך.

„לחיים ולמוות"

כמו ערב כל משחק בשבועות האחרונים שינן אתמול המאמן בני קנטורמי בפני הנרכית בהפועל תל־אביב כי זהו משחק ל„חיים ולמוות". שיעור הריגבבים התקבל אתמול ב־הסימות גדולה והבדית מקווים, כי יתרום מנחת רגליו גם ב־משחק הדרבי הקשה עם שמשון תל־אביב.

כדי לפגור את משם הריבונים הודיע אתמול מאמן שמשון, יהושע מרר, כי קבוצתו תופיע בהרכבה החזק ביותר, לרבות גדעון דמתי (שנפגע במשחק הנבחרה) דוד שוקנאן (אם כי לגבי האחרון קיים עדיין ספק). „אני משוכנע ששחקני יצביעו את אשר הם יודעים ויסיימו את העונה בכבוד" — דברי המאמן מור.

משחק־רגע

במשחק המוקדם באיצטדיון בלומפילד (2) יתמודדו 22 שחקנים שלומים ורגועים ממכבי ת"א והפועל חדרה. המשחק הזה יעניק לשתי הקבוצות הזדמנות להפגין כדורגל טוב ושקט. מי שציפה שהדור בר־נור יגליד את ההקפת מכבי לאחר הקופה ארוכה, הרי ש־... מצפה לו אכזבה גדולה בר־נור, שנקנס בתחילת השבוע. מנה אתמול למאמנו וביקש חופשה עד לשבוע הבא. בהיעדרו של בר־נור תופיע מכבי תל־אביב כאותו הרכב ש„הור־ריך" בשבועות האחרונים.

בהפועל חדרה יעדרו הרץ יצחק שפיר ושחקן התוך שמואל יעקובוביץ, שנפצע ברגלו ובראשו.

דרבי פתח־תקוואי

אי אפשר להיפרד מ„אש ה־תחתית" מבלי להזכיר את ה־דרבי הפתח־תקוואי. מכבי פ"ת, הנפרד מהליגה הלאומית, יציג הרכב צעיר, שם ישתלב המ־שה שחקני־נוער. כמרכז ייכל בהרכב הכלם החתיק יצ־חק דרוקר השוער שמואל מלי־קו.

כתבנו יעקב הרליג מציין כי בהפועל פ"ת מתכוננים במרץ רב לדרבי, מתוך ידיעה ש־המכבים ישקיעו מאמץ מוגבר כדי להתחיף. הבגנה של הפ־על התגוגר בבינלאומי שמואל רוזנפל, שביקש להתעלם מכל הפרשיות האחרונות והמאבקים הפנימיים. „עלינו להתרכז ב־משחק ולזכות בשתי הנקודות זה הרגבה יותר חשוב מדברים אחרים" — שינן רוזנפל ב־אוזני חבריו.

קרב צמרת

משחקי התחתית דוחקו הצידה את ההתמודדות המסקרנת בין הפועל חיפה למכבי נתניה. ש־עדיין רואות עצמן כמועמדות לאליפות. כדורגלני מכבי נת־ניה, ששהו בשבת שולשה ב־מסגרה ל„תמונה" יוצאים ה־יום לבית־מלון באזור חיפה. ה־אימונים של הנתניינים התקיי־מו על משטח הדשא החוב ה־דיים במכון וינגייט, במגמה להסתגל למגרש רחוב הדיים שבקרית־חיים, אלברט גזל שב לאימונים, וגם השלומו בהר־כב אשתו אינו מובטח.

גם בהפועל חיפה התנהלו ה־אימונים בקצב מוגבר. ההור־גשה הכללית בקרב השחקנים היא ששתי הנקודות יישארו ב־בית.

נקודה תספיק

הפינליסטית של הגביע, ה־פועל כפר־סבא, תערוך תורה אחרונה לקראת הגמר במשחקה הביתי עם הכח רמת־גן. הולמ־הר של יצחק שום מעוררת מק־ות בקרב הכפר־סבאים. ש־יתקלו בקבוצה לוחמת של הכח כדורגלני הכח מודעים לעובדה שנקודה אחת תספיק להם כדי לשמור על מקומם בליגה ה־לאומית. וההרכבם ישוב שאול כהן. יעקב קרקר נרגע כבר מהמחזור שנמנע עליו במשחק עם בני־יהודה.

פשרה: שופט שווייצרי אחד

ינהל את המשחק הפועל תל־אביב — שמשון או את קרב התחתית (ללא קהל) בין בני־יהודה לבית"ר ירושלים

— מאת משה שייכמן —

לאחר ויכוחים סוערים, הסכימה אמש הנהלת איגוד השופטים להיעתר לבקשת ההתאחדות לכדורגל לאפשר שופט ושני קוונים משווייצריה שינהלו מחר את אחד ממשחקי הליגה הלאומית.

בנימוקה לפוגע קרב על רקע ההתנגדות לשופטים מחו"ל, טענה אתמול ההתאחדות לכדורגל עפם גופפת לראשי איגוד השופטים והורישה בבקשתה, כי יש לה בהפיק ביטוחים מקבוצים לשהם רצוי למנות שופט מחו"ל לניהול משחק בודד.

לגבי המשחק הנלו אתמור חברות קנות, שלגבחם לא ב־הן היה לקבל אישור מוסמך.

אלה הסברות ההיה, כי יהיה זה המשחק בין הפוע־ל תל־אביב לשמשון ת"א, או זה שיעריכ את בני־יהודה עם בית"ר ירושלים.

ההלמת איגוד השופטים כאמש היתה לבעצה מפין פשרה בין רצונה ההוצהר של ההתאחדות לכדורגל לעריכת שני משחקים בניהולם של שופטים מחו"ל מאידך סירוב מוחלט של הנהלת איגוד השופטים לשיבוצם של עבקריהם מחו"ל במשחקים האחרונים של הליגה.

השבת במגרשי הכדורגל

בליגה הלאומית

(השעה הראשית לפתיחת המשחקים — 4.00 אחה"צ)

הפועל חיפה — מכבי נתניה; בני־יהודה תל־אביב — בית"ר ירושלים (במגרש הפועל חדרה); הפועל פתח־תקוה — מכבי פתח־תקוה; — הפועל באר־שבע — מכבי יפו; מכבי תל־אביב — הפועל חדרה (ב־14.00 ב„בלומפילד"); הפועל תל־אביב — שמשון תל־אביב (ב־16.00 ב„בלומפילד"); הפועל כפר־סבא — הכח־מכבי רמת־גן; הפועל ירושלים — בית"ר תל־אביב.

בליגה א' צפון

(השעה הראשית — 4.30 אחה"צ)

הפועל בית־שאן — הפועל רמת־גן; הפועל טבריה — מכבי חדרה; מכבי חיפה — הפועל נחליאל (ב־11.00 באיצטדיון קרית־אליעזר); הפועל קרית־אתא — הפועל עכו; בית"ר נתניה — הפועל הרצליה; הפועל נתניה — הפועל צפת; מכבי הרצליה — הפועל קרית־שמונה; הפועל טבריה — הפועל סירות־הכרמל.

עונשי־הרחקה לאביטן וגרשוביץ

שניים מכדורגלני בית"ר בליגה הלאומית — שלום אביטן (ירושלים) וכיכאל גרשוביץ (ת"א) — הורחקו אמש בידי ועדת המשמעת של ההתאחדות לשלושה משחקים בפועל ושלושה על תנאי.

מעלות תארח את גמר הנוער בכדורסל

העירה הגלילית מעלות תאר־רח מחר בערב את משחק הגמר בגביע המדינה לנוער בכדורסל בין מכבי תל־אביב להפועל ירושלים.

הרב מרדכי פירון חזר ממסע הסברה בארה"ב

„יש צורך חיוני בריכה ההסברה הישראלית, בעיקר בארה"ב, לא רק בין לא־יהודים אלא גם בקרב היהודים בארה"ב, כדי להסביר את מטרותינו ואת אינטרסי של המדינה" — אמר הרב הראשי לצה"ל, אלוף מרדכי פירון, כשחזר אתמול ממסע הסברה במסגרת אגודת „ידידי צה"ל" ובבונדס.

אלוף פירון אמר כי הוא עשה כשבועיים בארה"ב שם נפגש בעיקר עם ראשי קהילות, רבנים ועסקנים. וביקש מהם להסביר את דברי אל אנשי הקהילות כ"ם. „היהודים עצמם נבגשתי מביעים דאגה למצב ומצבה של מדינת ישראל וצריך היה מאמץ נבר כדי לפזר חששות אלה.

מכאן דעתי, שיש לקיים ריכוז של מסבירים שיביאו את דבר המדינה ומצבה האיתן לתפוצות ישראל — אמר הרב הראשי לצה"ל.

הרב הוסיף, כי ראשי הקהילות והעסקנים שעימם נפגש הבהירו לו שיהדות ארה"ב ניצבת כולה כאיש אחד לימין ישראל.

ביקורת על הפקדות האוצר בבנק הפועלים

— מאת אליהו עמיקם, כתבנו הפרלמנטרי —

פקדונות האוצר בבנק הפועלים, שהסתכמו בסך של 50 מיליון ל"י, נהיו בוועדה לביקורת המדינה של הכנסת, בעקבות הדו"ח של מבקר המדינה.

יו"ר הוועדה, ח"כ יוחנן בדר (ליכוד), קבע שפקדון זה, זה עניינו, והאוצר אינו צריך לסבכר את פעולותו בזה"ל, מה גם שסכומי ה־כסף הופקדו עד 1984.

גם מבקר המדינה, ד"ר י.א. נבנצל, אמר, כי בסר פו על דבר כמדובר בכספי המדינה, שהוא דרוש לה לצעצות, לכן תמוה הדבר שהיא משעבדת אותו לשנים ארוכות. לדעתו, אין הממשלה יכולה להבטיח פקדונות במידה הרצויה לו. זה עניינה, והאוצר אינו צריך לסבכר את פעולותו והוסף אליהם עוד 15 מיליון ל"י. הם לטענה סוב־בידה ממייה והצעפה ברורה של מיגור אותו. הוא דהה את מגנעו של התכב הכללי, מר חיים שסטל, ש־בנק הפועלים והל בפעי־לות בזה"ל. ד"ר בדר הד־גיש, כי כל הבנקים הם פרטיים ופועלים בתנאי התחרות. זה עניינם לקבל או לא לקבל פקדונות. אם בנק הפועלים לא הצליח לקבל בגלל זה שמצב הבנקים ה־אחרים טוב יותר.

בי"המש יכריע בשאלת מי „הפנתרים השחורים"

שופט בית המשפט המחוזי בתל־אביב, יצטרך להכריע בשבוע הבא, מי זכאי להופיע תחת השם „הפנתרים השחורים".

ויקטור תייר ואברהם אברג'ל, באמצעות עוה"ד צבי סער, הגישו אתמול לבית־המשפט בקשה למתן צו מניעה זמני. האוסר על שלום כהן, בנים גלצדי ר' צ'ארלי ביטון להופיע בשם „הפנתרים השחורים" וכן לגבות כספים ותרומות. או להשתמש במס הפולני שמקבלים הפנתרים.

תייר, יחד עם הבקשה, הוא ספק, בין השאר, כי תנו־עת הפנתרים השחורים קי־בלה מאות אלפי ל"י, שאין איש יודע מה נעשה בהן. להערכתו, לא הוציאה ה־תנועה יותר מ־200 אלף ל"י, בעוד שלקופתה בר נסו סכומים גדולים יותר. „קיים חשש רציני לניצול השבונות כפולים ובחזקה אף פיקטיביים". טוען ויקטור תייר בתצהירו.

בתצהיר שהגיש ויקטור...

נתניה הענקיה עיטורים לוותיקיה וידידיה

— מאת מ. דביר, כתב „ידיעות אחרונות" —

העיר נתניה הענקיה אמש, בטקס הגיני שנערך באולם „אוהל שם", עיטורי „יקיר נתניה" ל־28 מתושביה ושוחרי האזרוים בתקופת היסוד ולקוד 6 אישים, שהשקיעו מאחרית וחיכו רבות לבניית אל העיר בתקופה יותר קשות לבניית תקומתה של נתניה.

בין גם גברת הדסה שקד, אלמנת ראש הצירדה לשעבר מר משה שקד.

כן הוענק עיטור „ידיד נתניה" למר חיים בן צבי. מי שהיה במשך 40 שנה ראש המרעצה האזורית עמק חפר שבשכנות לנתניה.

בלס בהעודות מייסד העיר הראשה במשך שנים רבות עובד בן עמי. מסרב לקבל את העיטור.

על מקבלי העיטור נמ־...

3 שנות מאסר לפורץ בעל 12000 מפתחות

בעיר תל־אביב נגד שלום, שנמצא אשם ב־57 התפרצויות בעצרת 1200 מפתחות מתאימים שנתגלו ברשותו — ביוזן אתמול בבית־המשפט המחוזי בחיפה לשלוש שנות מאסר בפועל.

הנאשם, ליאון קופרברג, כבן 25 שעלה לפני ארבע שנים מפולין. נהג לפרוץ בעיקר למוסדות־ציבור, כגון בתי־ספר, מרפאות קופת־חולים, מועדוני נוער ו־צה"ל. במשך חצי השנה האחרונה.

עובדי הגורדות בחיפה נצטוו להפסיק סנקציות

בית הדין לעבודה בחיפה הוציא אתמול צו מניעה נגד 60 עובדי הגורדה בנמל חיפה וציווה עליהם לחזור לעבודה הקינה ולהימנע מסנקציות.

הסנקציות גרמו אתמול לשיתוק חלקי של העבודה בנמל לכאיתה אחת לא יכלה לצאת מהנמל ואחרת לא יכלה להיכנס אליו. אנ־יות נוספות, שהיתה בנמל, הוצאה ממנו על ידי הנוח־בים, ללא צורת גוררות.

לפי צו בית הדין לעבודה נאסר על עובדי הגוררות לשבש העבודה בנמל. עו"ד הדין ברוך עיפמן, שיי־צג את עובדי הגוררות, אמר אמש לכתב „ידיעות אחרונות", כי עובדי הגור־רות חוזרים לעבודה תקינה היום, בהתאם לצו המניעה.

הנהלת נמל חיפה הודי־עה כי באם לא תשוב הע־בודה לתקנה, קיים חשש כי צריך יהיה להפנות או־ניות המיועדות לנמל חיפה — לנמל אשדוד.

העתונאי אלי לנדאו זוכה מאשמת פריצה

העתונאי אלי לנדאו זוכה אתמול מכל אשמה על־ידי השופט יוסף חריב בבית־המשפט המחוזי בתל־אביב.

התובע, עו"ד ס. שראטר, האשים את אלי לנדאו ב־פריצה להנות „הגרטיך" ר־בגיבת חומרי הדברה וזר־עים ב־1971. השופט קבע, כי עבודה לו הגנתו הסד־הירה של הסניגור, עו"ד שמואל המיה, לגרוע ממשקלה של ראיית הסיעוף ודי־כה את העתונאי מכל אשר בה.

בזכור נפרץ מחסן תנות „הגרטיך" בסוף השבוע ש־בין ה־30.7.71 וה־1 באוגוסט 1971 ונגנבו סחורות בשווי של 100 אלף ל"י. אחרי חיפושים של כלש פרטי ו־חקירת המשטרה נתגלתה סחורה גנובה בחנותם של האחים בן שחר. עמוס בן שחר הועמד לדין באשמה של קבלת הרכוש הגנוב ו־נידון למאסר שנה. הוא העיד לאחר מכן כנגד חב־רה בשפטו של אלי לנדאו ואמר, כי קנה מלנדאו את חומרים הגנובים. השופט קבע, כי הוא מאמין לחלק מעדותו של בן־שחר. לג־רות שיקר בחלק אחר של העדות, בסטרה להסתיר את חלקו של אחיו בפרשה. ה־שופט הוסיף כי הוא מעדיף גירסה זו על פני הגירסה והאליבי שמסר הנאשם. עם זאת ציין השופט, כי החוק איננו מאפשר לו להרשיע בעבירה, על פי עדותו של שותף לעבירה בלבד ולכן זיכה את הנאשם.

בבורסה התל־אביבית

עליה נוספת בנתי"ד

בבורסה של תל־אביב נמשך אתמול הגיקוש להקדי בנת"ד ושערי עלה ב־4 אגורות ונסגרו על 6.32 ל"י. מחזור העיסקות הסתכם ב־232 אלף ל"י.

בשוק איגרות החוב ה־צמודות הנהמן ביקוש ל־מיחות המימונות. שמוצד פרצונן רחוק וגרשמו עליות שערים. בשאר סוגי האיג־רות היתה מגמה של יצי־בות. מחזור העיסקות הס־תכם ב־14.4 מיליון ל"י.

בשוק המניות היה המס־חר שקט. להוציא את ה־מפוצר. שנערך במניות חב־רת „נאות אביב". התארג־נות בעלי מניות המיעוט לתבוע דיווידנד מהנהלה החברה, גרמה ביקוש ה־...

הברת הביטוח „הדר" הוד־יעה על חלוקת דיווידנד נוסף לשנת 1974 בשיעור 3 אחוזים. עד כה שולמה החברה דיווידנד של 15 אחוזים בשנה זו.

ברחוב לילינבלום נמשר כה עליית מחיר של הדו־לר השחור והוא נסחר בין סוחרים. ב־7 ל"י, 5 אגורות יותר מאתמול. ערך ה־מארק עלה ב־4 אגורות ל־2.92 ל"י.

השמים חדלו לבעור

בזכות אנשי חיל האוויר — טייסים וצוותי קרקע — שקיבלו עטורי גבורה, עוז ומופת ובזכותם של כלל לוחמי חיל האוויר.

כל הכבוד להם

אריה אבנרי
מחבר הספר „שמים בוערים"
(חיל האוויר במלחמת יום הכפורים ואחריה)

RASSCO רסקו

רכוש עכשיו ללא מס־ערך מוסף

„רסקו" באה לקראתך
גם במחירים קבועים
גם בתנאי תשלום גמישים
גם בביטוח כספי משתכני

חיפה — רמת־הדר — דירות רווחה — 2, 3, 4 ר"ע חדרים
נתניה — המבלת השרון — וילות דו־משפחתיות וקוטגים
חיפה — רמת־שאול — דירות רווחה — 3, 3½, 4 ו־4½ חדרים
ק. ביאליק — יחזר — דירות רווחה 3 ו־3½ חד' — קוטגים דו־משפחתיים 4 חדרים
קרית־ים — דירות רווחה — רח' אלי כהן, 3 ר"4 חד' — ליד השופרסקט, 4 חד'
רמת־גן — מול קולנוע קסם לשעבר — דירות רווחה 3 ו־4 חד'
ק. ביאליק — שמעוני — דירות רווחה 3½ ו־4 חדרים
חולון — גבעת הפרחים — דירות רווחה 4 חדרים
עכו — דירות רווחה — רח' הרצל, 4 ו־4½ חד' — רח' ברעמי, 3 חדרים
אשדוד — דירות רווחה — ברובע ה' 3 ו־3½ חדרים — ברובע ו' 4 חדרים
צפת — רחוב הרצל — דירות רווחה 4 חדרים
בקרוב בבת־ים — רמת הנשיא — דירות רווחה 3 ו־3½ חד'
ירושלים — גבעת־גילה — דירות רווחה 4 ו־4½ חד'
בקרוב: בבאר־שבע — בית רב קומות ב„מרום אוהד"
עומר — באר־שבע — וילות 4 חדרים על 1 דונם שטח

פרטים נוספים במשרדי המכירות:
● „רסקו" תל־אביב רח' מר־סיני 1 טל. 622211
● „רסקו" חיפה רח' הרצל 1, טל. 664161
● „רסקו" ירושלים רח' שמאי 8, טל. 224421
● „רסקו" באר־שבע „בית רסקו", טל. 77145
● „רסקו" אשדוד רח' קיבוץ גלויות 24, טל. 23035
● „דירות־עם" ע. מוצקין שד' השופטים 2, טל. 710193

על רסקו! אפשר לסמוך!

هكذا من الإصل:

שר המשטרה דחה תביעה לפרסם שמות החשודים בהחזקת חשבונות בבנקים זרים

במכתב לח״כ בועז מואב (ד״ץ) כותב השר: „המשטרה חייבת לערוך חקירותיה לפי החוק"

— מאת גבי ברון, כתב „ידיעות אחרונות" —

„אין זה מתפקידה ואין זה מסמכותה של המשטרה... המשטרה חייבת לנהל חקירות..." כך השיב שר המשטרה, שלמה הלל, למכתבו של ח״כ בועז מואב (ד״ץ), כי תפורסמנה, לכל המאוחר, שמות החשודים בהחזקת כספים בבנקים זרים. המשטרה לא תיתן יד לפירסום שמות חשודים — קבע השר.

מואב סיים את מיכתבו בטענה, כי אין המשטרה רשאית... שלישים חיוני מקור בכיר בירושלים את דבריו כי עם התפרסם רשימת 20 המפקידים בבנק של מיכור... מקור ... בינתיים הגיש ... רשימת המפקידים השלכות ראשונות בכנסת...

מי שהיה נשיא הוועד האולימפי מת בגיל 88

אוורי בראנדג׳, מי שהיה משך עשרים שנה נשיא הוועד האולימפי הבינלאומי, מת אמש בבית חולים בגרמניה...

תושב רמת־גן תובע 100 אלף ל״י משני שוטרים שהיכוהו באכזריות

התובע, אברהם שמעוני, טוען, כי שמעון ... והשוטר נזיר עוואד חבלו בגופו וגרמו לליקוי שמיעתו בתוצאה מויכוח סביב דו״ח תנועה ☐ השוטרים הועמדו לדין משמעתי והורשעו, והמשטרה התנצלה בפני הנפגע

— מאת אברהם אהרון, כתב „ידיעות אחרונות" —

תביעת נזיקין בסך 100 אלף לירות הגיש ... נגד המשטרה ... לבית המשפט המחוזי בתל־אביב ...

תכולת המכות

תכולת ופיצויים

במחנה האוהלים בקליפורניה

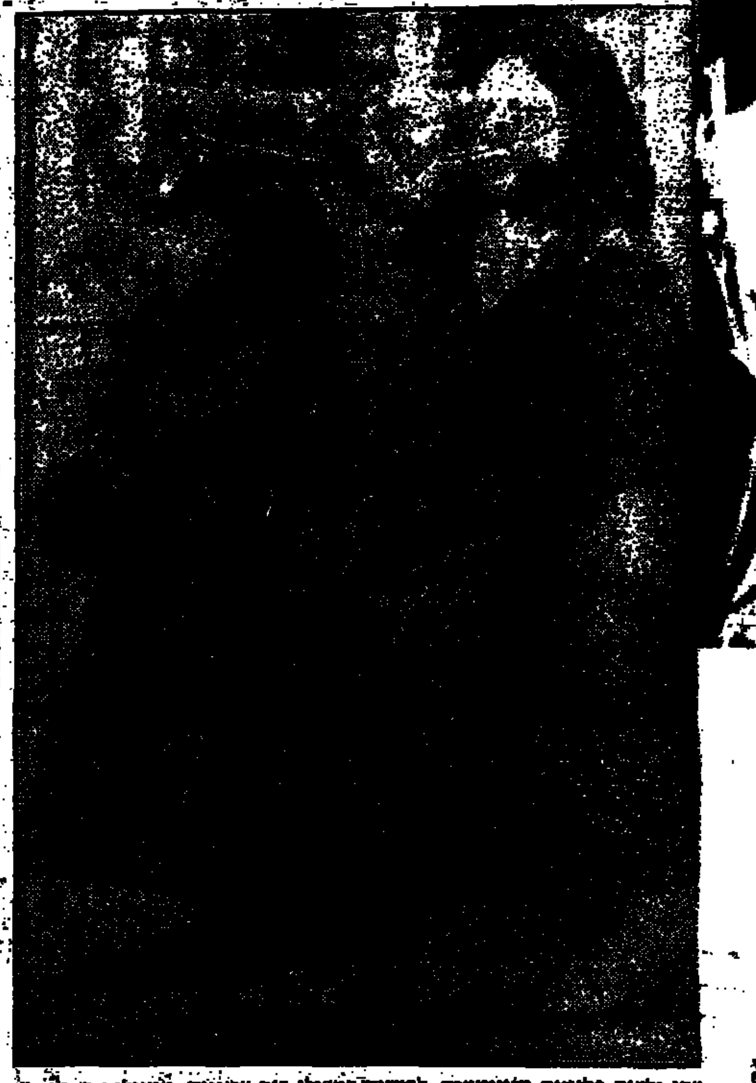

שתי ילדות פליטות מוייטנאם, לבושות במעילי רוח צבאיים, מטיילות ב„רחובה" של עיר האוהלים שהוקמה למען הפליטים בבסיס חילי ה„מארינס" בדרום קליפורניה. רוב הפליטים שהגיעו למקום מתלוננים על הקור השורר באיזור זה ...

20 נעצרו לאחר תיגרה בהר הבית

צעירי בית״ר פרצו להר הבית וליכלכו קירות

משטרת ירושלים עצרה אתמול אחה״צ 20 צעירים, יהודים וערבים, לאחר תגרה שהיתה ביניהם בהר הבית בירושלים.

סמוך לשעה 5 אחה״צ, בעת קיום העצרת בכותל המערבי, פרצו כ־20 מחברי תנועת בית״ר להר הבית, ליכלכו קירות ... ראש עיריית ירושלים, טדי קולק, גינה אמש בחריפות את מעשה ההתפרצות להר הבית...

אלון: אישים נרתמו להצלת יהודי סוריה

סגן ראש הממשלה ושר החוץ מר יגאל אלון אמר אמש, שישראל מגייסת את גדולי האישים הבאים בעולם, כדי שיתערבו אצל השלטון האנושי בדמשק ...

נעצר פקיד במע״ץ; חשוד בקבלת שוחד

משה אלוני, פקיד בכיר במע״ץ, ומשה רידניק, מנהל חברה קבלנית, נעצרו אתמול לשבעה ימים על־ידי השופט ... בבית־משפט השלום בתל־אביב.

הפגנת יחיד ליד הכותל

ההסתדרות גייסה כספים לשכון צעירים

— מאת כתב „ידיעות אחרונות" —

מזכ״ל ההסתדרות, מר ירוחם משל גילה אתמול בישיבת הועד הפועל של ההסתדרות, כי מגבית ההסתדרות בארצות־הברית הצליחה להשיג סכום נכבד, שיאפשר לסייע להנעת צעירים ...

זכו בפיס

בהגרלה הרגילה של מפעל הפיס מס׳ 19/75 שהתקיימה אתמול זכו הכרטיסים הבאים:

ב־— 500,000.— ל״י — 505721.

ב־— 100,000.— ל״י — 467144.

ב־— 50,000.— ל״י — 180670.

ב־— 10,000.— ל״י — 676592 382440.

ב־— 5,000.— ל״י — 196273 192626 038785 335661 299991 236081 613551 488756 435617 761098.

ב־— 1,000.— ל״י המסתיימים ב־03909 17347 37783 42703 44229 48170 54225 72162 90980.

ב־— 500.— ל״י — המסתיימים ב־20134 40399 41460 53075 58555 70195 71209 77063 98700 98764.

ב־— 200.— ל״י — המסתיימים ב־3971 6005 7281.

ב־— 100.— ל״י — המסתיימים ב־0029 0075 0211 0901 1125 1344 1403 0281 2319 4554 2531 2788 3209 3798 4001 4336 4434 4730 4817 5061 5229 5277 5778 6358 6383 6872 7345 7470 7605 8188 8753 8872 8887 8957 8980 9202 9216 9296 9392 9408.

בסך — 6.— ל״י זכו כל הכרטיסים המסתיימים בספרה: 4.

הגרלת הטוטו:

ב־— 30.— ל״י — המסתיימים ב־191 562.

ב־— 12.— ל״י — המסתיימים ב־03 90.

ב־— 6.— ל״י — המסתיימים ב־00 04 10 12 14 22 31 34 41 56 57 59 60 62 68 81 82 84 87 94.

פקיד בכיר במש׳ התחבורה הושעה מתפקידו ל־14 יום

— מאת ישראל תומר, כתב „ידיעות אחרונות" —

מנהל מחלקה באגף התעבורה של משרד התחבורה הושעה מתפקידו על רקע מעשים הנוגעים את ... בין פקידים המדינה ...

חנוכת אתר ההנצחה במרכז אירועי ירושלים

אלפים עלו אל הבירה אתמול ביום השנה השמיני לאיחוד העיר ☐ היום נחתם בעצרת ליד הכותל המערבי

— מאת גיל סדן, הכתבנו בירושלים —

שמונה שנים חלפו, מאז התמשכות המאוחדת ...

חמה המשכה

„לישראל כוח אדיר"

(המשך מעמוד ראשון)

עצור!

הדמנויות כאלה אפשר להשיג רק ב...

אופנת אלנבי

המכירה החל במוצאי־שבת ה־10.5.75 ותמשך שבוע ימים בלבד

אופנת אלנבי

תל־אביב, רחוב אלנבי 59, טלפון: 290488

רק ל״י	מקודם	
5	27	**תחתונים** לגברות מדנטל תוצרת חוץ
10	45	**חולצות** לילדים ולילדות חדישים ביותר
15	85	**חולצות** לגברות עם תחתונים תוצרת חוץ
20	115	**חולצות** לגברים מדנטל אמיתי
25	110	**מגבות** גדולות יבוא מחוץ לארץ
10	45	**חולצות** לילדים ולילדות עם הדפסות
15	55	**חולצות** טריקו לגברים
20	95	**חולצות** אינטרלוק יבוא מארה״ב
25	115	**חולצות** לגברות חדישות ביותר
10	45	**שורטים** לילדים ולילדות בכל המידות
30	125	**בגדי ים** לגברות מודל 1975
רק ב־10		**חולצת גופיה** לגברים ולגברות **הפתעה!**
25	115	**טוניקות** לגברות עד מספר 48
30	135	**חולצות** לגברות מביח״ר דנדי
כמעט חינם	110	**מכנסיים** לילדים וילדות מכל הסוגים
כמעט חינם	145	**מכנסיים** לגברות שרק באופנת אלנבי אפשר להשיג, תוצרת חוץ

רעידת אדמה!!

וזעזוע במחירי

בוטיק המרתף

רח׳ המלך ג׳ורג׳ 2 פינת רח׳ אלנבי, ת״א

במכירה מטורפת החל ממוצאי־שבת, 10.5.75

רק ל״י	מקודם	
		לנשים
10	58	**חולצות** טריקו צבעוני לנשים קיץ 75
		חולצות בוטיק לנשים
30	95	בדוגמאות מרהיבות
		מכנסיים גברדין, קורדרוי
45	140	וג׳ינס צרפתי משופשף
35	160	**חצאיות** שנל במודלים קיציים נפלאים
		חצאיות מכסי מבדים צבעוניים קלילים
55	185	וג׳ינס משופשף
90	320	**חליפות** בוטיק במודלים קייציים משגעים
35	160	**בגדי־ים** בדגמי ביקיני נועזים
50	120	**ג׳קטים**, ג׳ינס משופשף חיסולו!!!
		לילדים/ות
10	35	**חולצות** טריקו מודפסות עם קישוטים
15	47	**מכנסיים** קצרות לילדים
25	77	**מכנסיים** ארוכות בדגמים מרהיבים לקיץ
		לגברים
		מכנסיים ג׳ינס צרפתי משופשף
45	120	גברדין וקורדרוי
20	85	**חולצות** דיולן קיץ 75
10	69	**בגדי־ים** בשלל צבעים

ועוד אלפי פריטי הלבשה במחירים לא נורמליים

בזר „אביזרי רכב"

מבצע פרסום

שד׳ עצמאות 12 בת־ים

רק	במקום	
15	30	מתקן נעילה להגה
9	18	ראי פנורמה
6	12	פוליש נוזלי
6	15	כסוי להגה
רק 5		ידית גיר סוג ב׳
6	12	שטיח שחור
79	135	כסוי מושבים (קדמיים ואחוריים)
15	32	קצה אגזוסט ניקל
25	45	תא חפצים
23	42	ראי דלת, וכנף ניקל
75	125	כסא נוח מתפרק (לפיקניק וים)

ועוד מבחר עצום של אביזרי רכב

המהפכה הגדולה

בהלבשה הגיעה לחיפה

בזר פוסיקט

רחוב החלוץ 4, חיפה

מבצע מכירה מטורפת

רק ל״י	מקודם	
30	85	**מגבות** מקטיפה אמיתית, גדולות
10	45	**חולצות** גופיה, לגברים ולגברות
10	47	**חולצות** לילדים/ות עם ציור קארטה
25	125	**חולצות** לנשים, יבוא, אמריקאיות
כמעט חינם	110	**מכנסיים** לילדים/ות מג׳ינס, גברדין ועוד
15	49	**שורטים** לילדים/ות בדוגמאות חדישות ביותר
35	130	**חולצות** לגברים ולגברות מביח״ר **דנדי**
25	110	**חולצות** תחרה במיוחד לצעירים וצעירות
30	95	**חצאיות** שנל, מכל הסוגים
35	135	**בגדי־ים** לגברות מבתי חרושת מפורסמים
45	145	**מכנסיים** לנשים מג׳ינס גברדין ועוד

המכירה החל במוצאי־שבת, 10.5.1975 — מ־7 בערב

ברמת גן

שוב אנו שוברים את השוק במכירת קיץ מיוחדת במחירים ללא תקדים

בבזר הכרמל

ברחוב ביאליק 56, רמת־גן

החל ממוצאי־שבת 10.5.1975

רק ל״י	מקודם	
		לילדים
15	32	**חולצות דיולן** לילדים/ות במיוחד לקיץ בשלל צבעים
15	47	**שורטים** לילדים/ות בדוגמא חדישה ביותר
20	47	**שמלות** לילדות במבחר דוגמאות וצבעים
25	60	**פיז׳מות** לילדים/ות מס׳ 2 עד מס׳ 16 מדיולן
30	70	**מכנסיים** לילדים/ות ארוכות מבדים מגוונים
רק ב־20		**בגדי־ים** לילדות
		לנשים
20	47	**פיז׳מות** ביבי דול, מבד „סרוירה"
20	50	**כותנות לילה** לנערות ונשים
25	60	**חולצות טריקו** במבחר ענק וחדיש לקיץ לנשים
20	60	**חולצות סריג**־אביביות בצבעים מרהיבים
40	160	**שמלות** בדגמים קיציים סגורים וחשופים (במידות קטנות)
35	101	**חולצות קיץ** שרוול ארוך וקצר
40	85	**חצאיות שנל** בדגמי קיץ במבחר מגוון וחדיש
50	100	**מכנסיים יוניסקס** בדגמים חדישים מכל הסוגים

ועוד אלפי פריטי הלבשה לקיץ סופר מודרני

האזינו ביום שבת, 10.5.1975, ב־12.05 בצהרים ברשת א׳ לתכניתו של גדעון לב־ארי „ראיון החודש" אורח התכנית: שר התחבורה, מר גד יעקבי

בגד עור

(מבצע משולב)

מגדל העמק־תל־אביב

לונדון - PITTARDS

ימכרו אצל

שנידמן

זמנהוף 25 (פינת המלך ג׳ורג׳ 99), ת״א

מעילים ז׳קטים

זמש ועור

לגברות ולגברים

בהנחה של 25%

מבחר ענק

המכירה בשעות 7—3.30, 1—8

הקונים מתבקשים לבוא בשעות לפנה״צ.

טייל במבונית באירופה עם זוג/זוגות נוספים

ליש בע״מ

נסיעות ותיירות

ת״א, מונטיפיורי 25

למכירה

2 נגררים סינגל במצב טוב

1) אורך 9.60 מטר

2) אורך 6.50 מטר

טלפון: 958108

במבצע מיוחד 1600 ל״י

חדר שינה

קומפלט כולל מראה, טואלט ומזרון פרדייז

בהדים שד׳ עצמאות 79

„טריביטי"

להשכרה חדר

— שרותים, מתאים לבית מלאכה להלבשת קונפקציה.

רח׳ מרגוליה 4 ת״א

טלפון 251552

בשעות 5.00—7.00

קיבלנו

בדי ויאוולן

כותנה רשמנות

בדוגמאות

אקסקלוסיביות

ב־15 ל״י למטר

מיקי ובסים

רח׳ המלך ג׳ורג׳ 13 ת״א

חדרי שינה חצי־חינם

ישר מאירופה לביתך!

כל שבוע מלאי חדש

במחסננו, איזור התעשייה חולון

רחוב המלאכה 21/23

(מאחורי ביח״ר „זופר", ליד „סמפו")

* מיטות זוגיות
* ארונות קיר
* ארונות לחדרי ילדים
* רהיטי־סלון

אספקה מיידית! הקודם זוכה!

המכירה יום־יום — כולל שבתות

מ־10.00 בבוקר עד 5.00 אחה״צ.

סע בעקבות החדשות

טיולים עממיים לישראלים בחג השבועות

(16—17.5.1975)

* פיתחת רפית — יום אחד
* מעלה האדומים — ים המלח — יום אחד
* שומרון (סבסטיה), גן השלושה (סחנה) — יום אחד

המחיר 50.- ל״י

הנחה לילדים

הרשמה מוקדמת

במשרדי אגד־תיור ואגד־דן־תיור

לבעלי חנויות רהיטים!!!

הצעה משגעת!

* מזנון מודולרי מפואר
* שולחן סלוני מיוחד

בהפצה גדולה

בתנאים מצויינים

לפנות: רהיטי אליהו גלילי

אולמי התצוגה: רח׳ סירקין 13, גבעתיים, טלפון 735125

דירות פאר

למכירה ולהשכרה

באיזורים הטובים ביותר בתל־אביב

אוז׳ל ציטרין מנדלסברג

ת״א, כבר מלכי ישראל 5, טלפון 224514

בין השעות 8—1, 4—7

הגיע הזמן!

מרטיבי לילה

לטובתכם פנו מיד אל:

תל־אביב: „נדודי", טל. 747704, 3—8 בערב

ירושלים והדרום: טל. 02-31418, 2—5 אחה״צ

„נדודי", ת.ד. 257

חיפה: „נדודי", טלפון 242302, 5—8 בערב.

למר **רפאל הלפרין**

ציבור הסטודנטים מודה לך על תרומתך הכבירה שהענקת להם

הופעתך ההתנדבותית והמרשימה המחישה את הישגי העוצמה הרוחנית והפיזית הטמונים באדם.

מי יתן וישאר מתורתך בלבב שומעיך.

בשם הסטודנטים ובשמי

פרופ׳ צבי דורי

דיקן הסטודנטים

ל״ג בעומר תשל״ה

קרית הטכניון, חיפה.

מי אוכל אבק על ימין, משמאל ואבנים בבית ובחוץ?

זהו שואב האבק "הבולע הכל"

10 ימים לנסיון חינם בביתך

"פאוור ואק" שואב האבק "הבולע הכל", מנקה את ביתך, רהיטיך וגם את המוסך, בית המלאכה שלך או גינתך.
תודות לצינור הגמיש בקוטר 6 ס"מ ותא בנפח של 18 ליטר, אין דבר שעוצר אותו: פיסות עץ, מסמרים, חצץ, שאריות טיח — הוא בולע הכל... בניגוד עפעף בלבד! זה שואב אבק סופר־אקשן.
יתר על כן, המנוע שלו חזק בצורה בלתי רגילה: כוח סוס אחד. אך "הפאוור ואק" אינו פרא רגיל. בתוך ביתך הוא יכול לחיות עדין ביותר: הוא "זולל" אבק משטיחים. הוא מנקה בעדינות את פנים הבית — ויחד עם זאת באופן שווה מנקה בשיטתיות את רצפת המוסך שלך.

על מנת להבטיח את שביעות רצונך המלאה בשואב האבק "בולע הכל", אנו מציעים לך נסיון ביתי חינם. למשך 10 ימים מלאים הינך יכול להשתמש בשואב אבק זה בכל מקום ובכל זמן. בחדר האורחים שלך ובאותה מידה בגינתך. אם לאחר הנסיון הזה אינך משוכנע לגמרי במעלותיו הנעלות של שואב אבק זה החזר לנו אותו ולא תהיה חייב לנו דבר.

אך, אם הינך מרוצה משואב אבק נפלא זה ואינך מעונין להפרד ממנו, אתה יכול להשאירו ברשותך ולשלם: או במזומן 1190 ל"י או בתשלומים של 260 ל"י תשלום ראשון ותשלומים חודשיים של 145 ל"י.
לפני שאתה מחליט, בקש את ה"פאוור ואק" לבדיקה חינם. דבר זה לא יחייב אותך כלל. להפך; אך הזמן זאת בהקדם על מנת למנוע אכזבה. אל תתמהמה שמא תאבד את ההזדמנות. חיית בין הראשונים לקבל את ה"פאוור ואק" לבדיקה חינם בביתך.

145.- ל"י לחודש, לאחר התשלום הראשון או במזומן **1190.- ל"י**

12 חדשים אחריות

תכונות אופייניות לשואב האבק POWERVAC מתוצרת ארה"ב

• לשואב האבק "פאוור ואק" מיכל בנפח גדול במיוחד של 18 ליטר. • צינור גמיש באורך 1.80 מטר ובקוטר של 6 ס"מ. • מברשת לפינות בקוטר 6 ס"מ. • 2 צינורות הארכה. • פיית מברשת לרצפות בקוטר של 6 ס"מ באורך 35 ס"מ. • פיית רצפה בקוטר 3 ס"מ ובאורך 23 ס"מ. • פיה מסתובבת עם מברשת. • ידית מתאמת מיוחדת. • עגלת הסעה קלה לתמרון. • שקית פילטר מבד עם רצועה אלסטית. • 5 שקיות סנון מנייר.

שי חינם

אם תשלח את התלוש תוך 5 ימים נתחליט לרכוש את שואב האבק, תקבל חינם מיכל רסוס פרקטי רב שימושי לרסוס חומרי חיטוי, חומרי ניקוי וכו'.

שובר הזמנה לנסיון חינם

אל: "מילקס" (ישראל) בע"מ, רחוב המלאכה 3, חולון, 58-651, טלפון 843185

שם משפחה
שם פרטי ... רחוב ... עיר
מס' תעודת זהות ... גיל ... מיקוד
חתימה הכרחית

משרדינו פתוחים בימים א'–ה' בשעות 08.00–16.00

هكذا من الإصل:

בלאק אנד דקר לתעשיה

החלף ישן בחדש

וקבל: 25% הנחה בתוספת שי חינם הרווח כולו שלך בשיטת החליפין של Black & Decker

אם כלי העבודה שלך מקולקלים או ישנים אל תטרח לתקנם. אך אל תזרוק אותם! הם שווים כסף! החלף אותם בכלים טובים יותר, חדישים יותר ועם אחריות לשנה חיים.

לא משתלם לבזבז כסף על תקונים. בתמורת המחיר לתקון אתה יכול לקבל כלי חדש של בלאק אנד דקר.

בלאק אנד דקר יקבל כל כלי ישן שלך ללא התחשבות במצבו או בחברת היצור שלו, ויחליפו לכלי חעשיתי חדש. ובהנחה של 25% ממחיר הכלי החדש **ובתוספת שי חינם.**

בלאק אנד דקר היא החברה הבינלאומית היחידה בארץ המפעילה רשת תחנות שרות ויגווע מושלה.

שי חינם מלחם 150 ר"י

Black & Decker

ניו־פופ

אופנת הג'ינס. הג'וזעי

זאת היא אופנת הפופ החדש שיצר עבורך בית האופנה ניו־פופ

רוצה להראות ג'ינסי?

בואי אל אופנת ניו־פופ.

מבחר דגמים חדישים לקראת הקיץ.

להשיג בחנויות הבגדים המובחרות.

ניו־פופ אופנת עילית לצעירות וצעירים
תל־אביב, רחוב לבנדה 36, טלפון 03/32577

10 ימי הפסקת אש עם הגוף

תעשיית חלאבין

להשיג בבתי־מרקחת, בתמרוקיות ובמשביר המרכזי. המשביר לצרכן

חלאבילין

קרם דאודורנט לגוף

הסוכנות הראשית, טל. 03-612231

וולקנו

דוחה יתושים וזבובים

בדירה, במרפסת, בגן, במטבח ובצבא.

Vulcano

"וולקנו" הראשון בטיבו 90% "פירטרום".

בחיפה ב־4,600 ל"י

תצוגה ומכירה נגרית "יקבי"

הצעתנו כוללת

- ארון קיר
- 6 דלתות לנעלה
- 8 דלתות למטבח
- ...
- סולם למבוססים
- מוסחה להרגשות
- פורמיקה בפנים ובחוץ
- קיטה זוגית מזרוני אליאנס

בחרי ברון־לי

בגד הים המהמחיא לגופך

להשיג בחנויות מובחרות בכל הארץ

בגדי ים אפנת 75

בשלל צבעים ודגמים

ORIGINAL SPIDOX

מבחר מחירי בית חרושת

שפר תל־אביב, נחלת בנימין 15 קומה א' (כניסה מהחצר). טלפון: 623635

בלוח הכפול

הכל בכל בלוח

מכון דריאלה

המכון הישראלי לספרות וקוסמטיקה

קורסים ל־ ספרות נשים קוסמטיקה

תל־אביב, רח' יודפת 4 פנת דיזנגוף 190, טל. 229388, 226066

אם אתה חושש ממה שיאמרו השכנים על נסיעתך הקיץ לחו"ל הראה להם מודעה זו:

איסטנבול	1,770 ל"י
אתונה	1,855 ל"י
רומא	2,725 ל"י
וינה	3,030 ל"י
מינכן	3,030 ל"י
ציריך	3,030 ל"י
אמסטרדם	3,205 ל"י
בריסל	3,205 ל"י
פאריס	3,205 ל"י
פרנקפורט	3,205 ל"י
לונדון	3,490 ל"י
קופנהגן	3,720 ל"י
מונטריאול	5,050 ל"י
ניו־יורק	5,185 ל"י

המחיר כולל טיסה הלוך ושוב (כרטיס קבוצתי) + מס נסיעות.

ושכנע אותם שחוץ לארץ זה לא מחוץ לאפשרות שלהם או שלך.

סע הקייץ לחופשה בחו"ל – זה מגיע לך!

ההנאה שבחופשה מתחילה כבר מרגע עלותך למטוס; שם אתה נהנה אפילו כשאתה מהדק את החגורה...

סע בטיסה קבוצתית, ותחסוך 40% ממחיר הכרטיס. אל תשכח שבשנים שעברו אתה משמש שגריר ישראלי בכל מקום שבו תבקר. וישראל זקוקה ביום לשגרירים טובים בעולם.

לידיעתך –
קיימים תעריפי טיסה מוזלים לנוער.
בכל טיסה (פרט לטיסות לניו־יורק ולמונטריאול) – יש להוסיף 60 דולר עבור סדורי־קרקע.
תעריפי הטיסה לניו־יורק ולמונטריאול בתוקף לגבי יציאה מהארץ עד 30.6.75. בקשר למחירים מוזלים החל ב־1.7.75 פנה אל סוכן הנסיעות שלך.

חוץ לארץ.

זה לא מחוץ לאפשרות שלך.
פנה לסוכן הנסיעות שלך.

אריאלי

هكذا من الاصل

כל הדרכים מובילות ל ווּרדוּ אינטרנשיונל

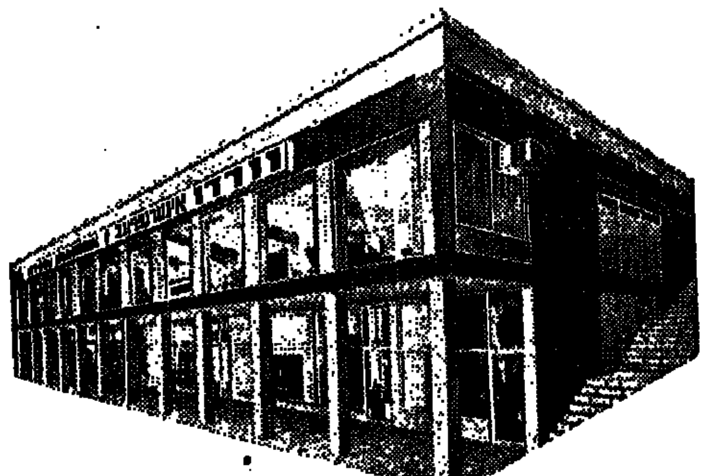

VERDOU INTERNATIONAL

רחוב ז'בוטינסקי 22, רמת־גן.
* פתוח כל יום מ־9 בבוקר עד 9 בערב, רצוף.
* יעוץ ע"י אדריכלים — במקום.

כשתכנס ל„וורדו אינטרנשיונל" ותפגוש קונים מכל הארץ — אל תתפלא. גם הם, כמוך, כבר הסתובבו, בדקו והשוו עד שהגיעו להחלטה, שאת הריהוט המתאים להם, יוכלו למצוא רק ב„וורדו" — כי ב„וורדו" המבחר הגדול ביותר של סגנונות בינלאומיים במחירי חסכון מפתיעים.

1. בלינה — BELINA, סט מודולרי מורכב מ־5 כורסאות, נוח במיוחד. 6,250.— ל"י בלבד!
2. פולר — POLAR, שולחן אוכל פינתי עגול עם רגל אחת + הגדלה + 4 כסאות במבחר צבעים. 2,750.— ל"י בלבד!
3. צ'ילי — CHILI, סט ישיבה מודולרי בעיצוב היוצר אוירה ביתית חמימה. המחיר לכורסא רגילה רק 1,450.— ל"י
4. מערכת קיר המשלבת ספריה, בר וארון מוסיקה, מורכבת מ־6 יחידות שונות. ניתנת להרכבה באין סוף וריאציות. במחיר דיפתעה!!!

ואחרון אחרון חביב: מבצע „כדאי" נמשך:
שי חינם! מערכת של 3 שולחנות הגשה, או סרוויס מפואר לקפה (18 חלקים) מתוצרת אנגליה — על כל קניה מעל 3,500.— ל"י.

בתמונה: BOREAS — מערכת ישיבה מודולרית
מחיר ל־5 יחידות + 6 זויות 9,600.— ל"י בלבד!

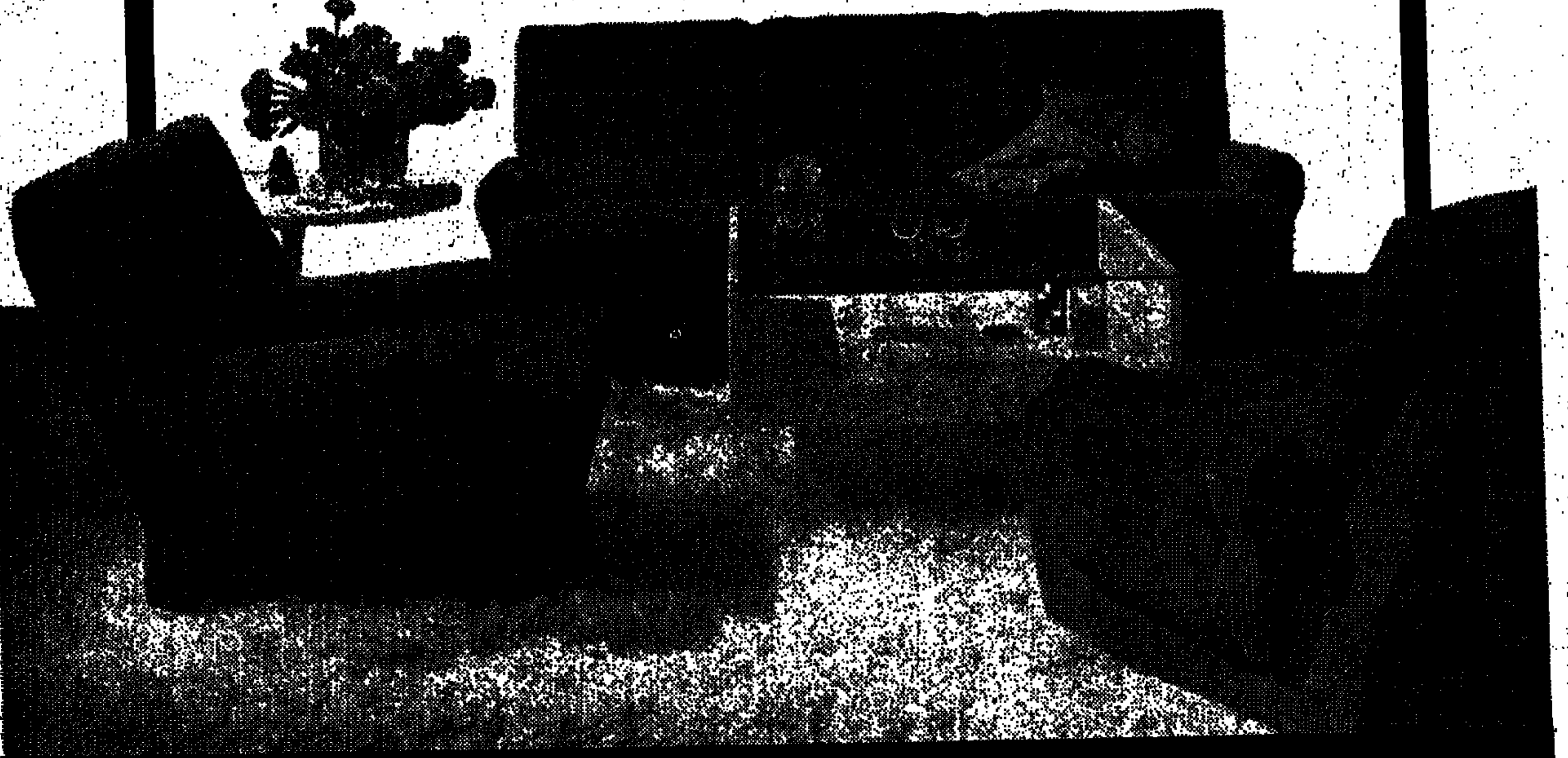

סגנון וחסכון - העידן החדש של וורדו אינטרנשיונל

האם אתה אוהב לצייר?

האם אתה מתעניין בגרפיקה? האם אתה מוכן ללמוד את אמנות הגרפיקה בביתך בזמנך הפנוי? סטודיו [illegible] בשיתוף המכונים האמריקאים להשכלה בכתב יבחנו בביתך את כשרונך והאוהבך לקצוע הגראפיקה!

„כתי
„המכונים האמריקאיים להשכלה בכתב"
ת.ד. 28124 תל־אביב. לכשי 77
אבקשכם לשלוח אלי, ללא כל התחייבות כספית מצידי, חוברת הסברה ומבחן התאמת כשרון למקצוע הגראפיקה.
שם: ....
כתובת: .... טלפון: ....

המכונים האמריקאים להשכלה בכתב

אוניברסיטת בן־גוריון בנגב

כנס יסוד לאירגון בוגרי האוניברסיטה

הננו מתכבדים להזמינכם להשתתף בכנס היסוד של
„ארגון בוגרי אוניברסיטת בן־גוריון בנגב"
שיערך ביום שלישי, ג' סיון תשל"ה, 13.5.75 בשעה 16.00 בקמפוס החדש (מול בית־חולים), בבנין א'.

על סדר היום:
1. פתיחה
2. הצגת מטרות האירגון ומוסדותיו
3. הרצאת אישיות מרכזית
4. בחירות למוסדות האירגון
5. מפגש בוגרים וכבוד קל

סיום רשמי משוער בשעה 18.00.
נודה לכם אם תאשרו השתתפותכם לפי הכתובת: לשכת דיקן הסטודנטים — כנוס בוגרים — ת.ד. 2053 באר־שבע, או טלפונית 067-64111 קווים פנימיים: 330, 331, 332.

הועדה היוזמת

שמנות היזהרנה!!!

נמצא למכירה הספר
איך לרזות במהירות מבלי לפגוע בבריאות

מאת:
ד"ר מקסוול סטילמן,
ד"ר סינגלר בייקר

5 מליון עותקים נמכרו בארה"ב!!!
לרכישה ישירה: שלח 20 ל"י בשיק (המחאת דאר), לידע, ת.ד. 2875 ר"ג.
הזמנות לסוכנים טלפון 03-763018.

נ.ב.,
התנאים של החיים המאתין
לפעמים כפי שאתה
רוצה שיתנהגו של
החיים שלך.

לכל אשה לכל שיער, תכשירי טיפוח השיער המעולים של "הלן־קרטיס"

יופי לך עם HELENE CURTIS

תכשירי שיער בינלאומיים במחיר הנמוך ביותר בישראל

סורום יועצים

למדי מקצוע בג' חדשים

בנוקום מגוריך - בכל הארץ

נקבנות

בשיטת IBM

מקצוע שאין בו אבטלה והשתכרי טוב יותר. לאחר שנכשירך תוך 3 חדשים, נפנה אותך למקום עבודה [illegible] ללא תלות בגיל והשכלה

[illegible]ים • ערב
לפי בחירה

[illegible]ם למעונינות

[illegible]בה •

[illegible]ה מקצועית"
בשעות 9 - 1 לפנה"צ 4 - 8 אחה"צ

תל־אביב
רח' סלומון 7 (תחנה המרכזית)
רמת־גן
רח' ז'בוטינסקי 4
חיפה
רח' ביאליק 17 (פנת רח' הרצל)
חולון
רח' סוקולוב 48 (ליד הסופרמרקט)
פתח־תקוה
רח' בלפור 14
ירושלים
רח' אגריפס 8 (מול קולנוע עדן)
רחובות
רח' יעקב 3 (מול אגד)
רמלה
רח' גורדון 5 (במוסך תקומה)
באר־שבע
רח' ההלוץ 84 (מול קולנוע שביט)

(קטע עיתון מודבק:)
20.00 עברית בשטוטיב
20.30 מבט לחדשות
21.00 „בשבילי המלחמה לא נגמרה"; מצבי מוח יחודיים אימיינים לאימה במיוחד בשלחמה. ביצר עימו יים בלחצים אלה חמים המשפחה בישראל עדיות של חיילים, נשים וילדים ודיון של צוות פסיכיאטרים. מנחה: ירון לונדון.
22.20 קטעי נגינה בכינור עם ניתן וויליאמס
הח[illegible] פסוקי של יום

למד בביתך בגרות ומוקדמות

אם אתה שואף להצליח בבחינות הבגרות והמוקדמות וללמוד בכתב בצורה רצינית ותחת פיקוח בהתאם לתכניות הלימוד של משרד החינוך, אנו נסייע בידך להגשים את שאיפתך. באפשרותך להיבחן במועדים הנוחים לך.

לרשות הלומדים יעמדו יועצים לעזרה אישית בסניפי המכללה העברית להשתלמות בכתב.

מגמות נוספות לבחירתך:
1. אנגלית רשמית ומסחרית ואנגלית לאוניברסיטה
2. הכנה לטכניון ואנגלית לאוניברסיטה
3. אלקטרוניקה — בניית מכשיר רדיו ואופקה
4. הנה"ח ופרקי המסחר
5. מבנאות
6. גרפיקה וציור
7. עתונאות ויחסי ציבור
8. פסיכולוגיה

לשם קבלת פרטים מלאים מלא את התלוש הרצ"ב ושלח בהקדם אל המדור לייעוץ מקצועי — ת.ד. 33114 ת"א

מעונין בקורס ....
שם ....
כתובת ....
טל' ....
9.5.75 א.מ.

המכללה העברית להשתלמות בכתב

המכונים הבריטיים

תל־אביב, שד' רוטשילד 93, טלפון 624162
חיפה, נורדאו 30, טלפון 667040
ירושלים, ההסתדרות 22, טלפון 224769
שעות ההרשמה: 8.00—20.00 ללא הפסקה

עוד מעט אנחנו גומרים

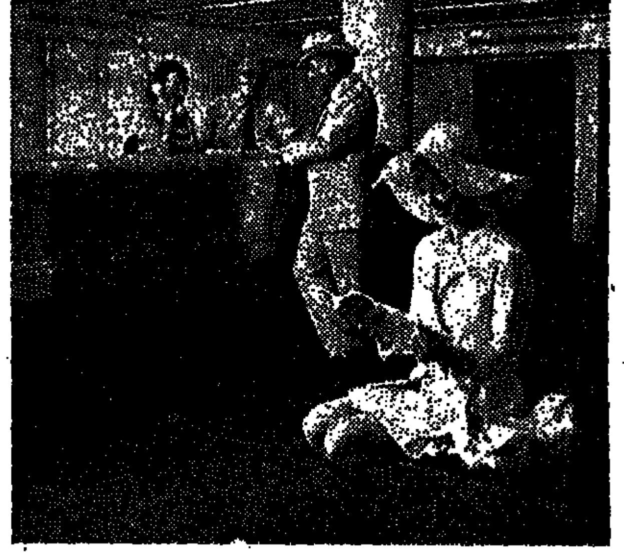

לא תאמין איזה סניף
עלא-בייפאק מביוים לך פה.
בחיי. כמו בז'ורנאלים של
אמריקה. אתה יודע.
עם תיקרה סופר־אקוסטית.
עם מוסיקת רקע.
שמורידה לך את כל
הליכלוך מהלב.
עם פקידים מליגה לאומית
ופקידות לוכסוס.

תשמע ממני: תיכנס לפה כשיגמרו.
תרגיש פואן ותיכף ומיד תחתום קבע על בנק דיסקונט.

هكذا من الأصل

יום ששי 9.5

יום ראשון 11.5

יום שני 12.5

יום שלישי 13.5

יום רביעי 14.5

יום חמישי 15.5

השבוע בקולנוע

„אלנבי" תל־אביב
הצגת בכורה ארצית
5—7.30—9.30

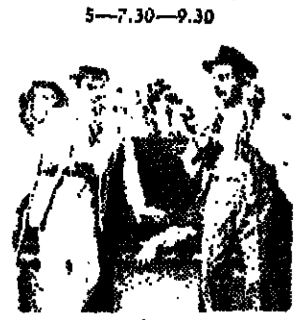

„בותרת ראשית"
THE FRONT PAGE
משתתפים: ג'ק למון וולטר מאטאו

„אופיר" תל־אביב
„רינה" חולון
„הדר" גבעתיים
הצגת בכורה ארצית
„פריצת הכלא"
BREAKOUT
משתתפים: צ'רלס ברונסון, רוברט דובאל וג'יל אירלנד

„לימור" ח"א — „אורגיל" ר"ם
„מגדל" חולון — „אורדע" ר"ג
„היכל" פ"ת — „סטודיו" נתניה
„חן" ב"ש — „סביון" בת־ים
הצגת בכורה ארצית

„שלושה ואחת"
משתתפים: יונה אליאן, אסי דיין, אורי לוי ואבי אבובי.

„אורלי" תל־אביב
„רון" ירושלים
שבוע 1
„המדוץ לצמרת של דודי קרביץ"
THE APPRENTICESHIP OF DUDDY KRAVITZ
בהשתתפות: ריצ'רד דרייפוס

„תכלת" תל־אביב
לפי בקשת הקהל
שבוע 12

„מיסתורי האורגניזם"
W.R. MYSTERIES OF ORGANISM
סרטו של דושן מאקאבייב

„דקל" תל־אביב
שבוע 2

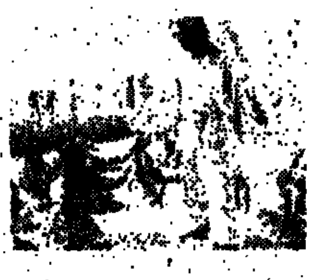

„ישו כוכב עליון"
JESUS CHRIST SUPERSTAR

„סטודיו" תל־אביב
שבוע 4
„וידויו של מנקה חלונות"
CONFESSIONS OF A WINDOW CLEANER
משתתפים: אנטוני בוט, לינדה הייד ושילה ווייט

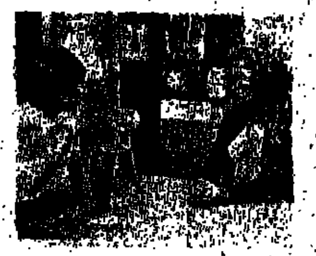

„תל־אביב" תל־אביב
„אמפי" חיפה
שבוע 3

„שאגת הדרקון"
THE WAY OF THE DRAGON
משתתפים: ברוס לי, צ'אק נוריס ונורה מיאו

„מוגרבי" תל־אביב
שבוע 10
בשעות: 4.30—7.00—9.30
„צ'יינה טאון — ברובע הסיני"
CHINA TOWN
משתתפים: ג'ק ניקולסון ופיי דנוויי

„חן" תל־אביב
שבוע 5

„זהו בידור!"
THAT'S ENTERTAINMENT!
משתתפים: פרד אסטר, ג'ין קלי, פרנק סינטרה, ג'ודי גרלנד, קלרק גייבל, ג'ינג'ר רוג'רס, דבי ריינולדס, ליזה מינלי
ועוד כמאה מהכוכבי־העבר.

„תמר" תל־אביב
הצגות ללא הפסק
הצגת בכורה ארצית

„הלוחם בעל 2 הראשים"
THE THING WITH TWO HEADS
בהשתתפות: ריי מילנד

„דרייב אין" תל־אביב
בשעה 7.45

„הרואה ואינו נראה"
משתתפים: ג'ונתן הול, פיטר לורה ואלונה מאשי

„מרכז" תל־אביב
הצגות ללא הפסק

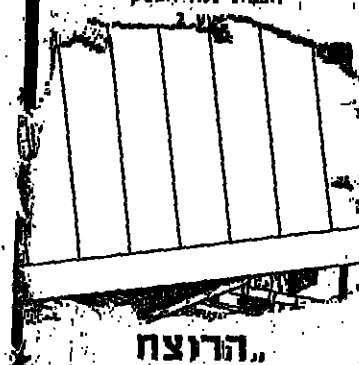

„הרוצח בליל גשום"
RAINNY NIGT'S KILLER

„ארמון" חיפה
„מיסטר מג'סטיק"
MR. MAJESTYK
בהשתתפות: צ'רלס ברונסון

בקרוב ב־15 בתי קולנוע ברחבי הארץ
בעת ובעונה אחת

„יהיה טוב... סלמוניקו"

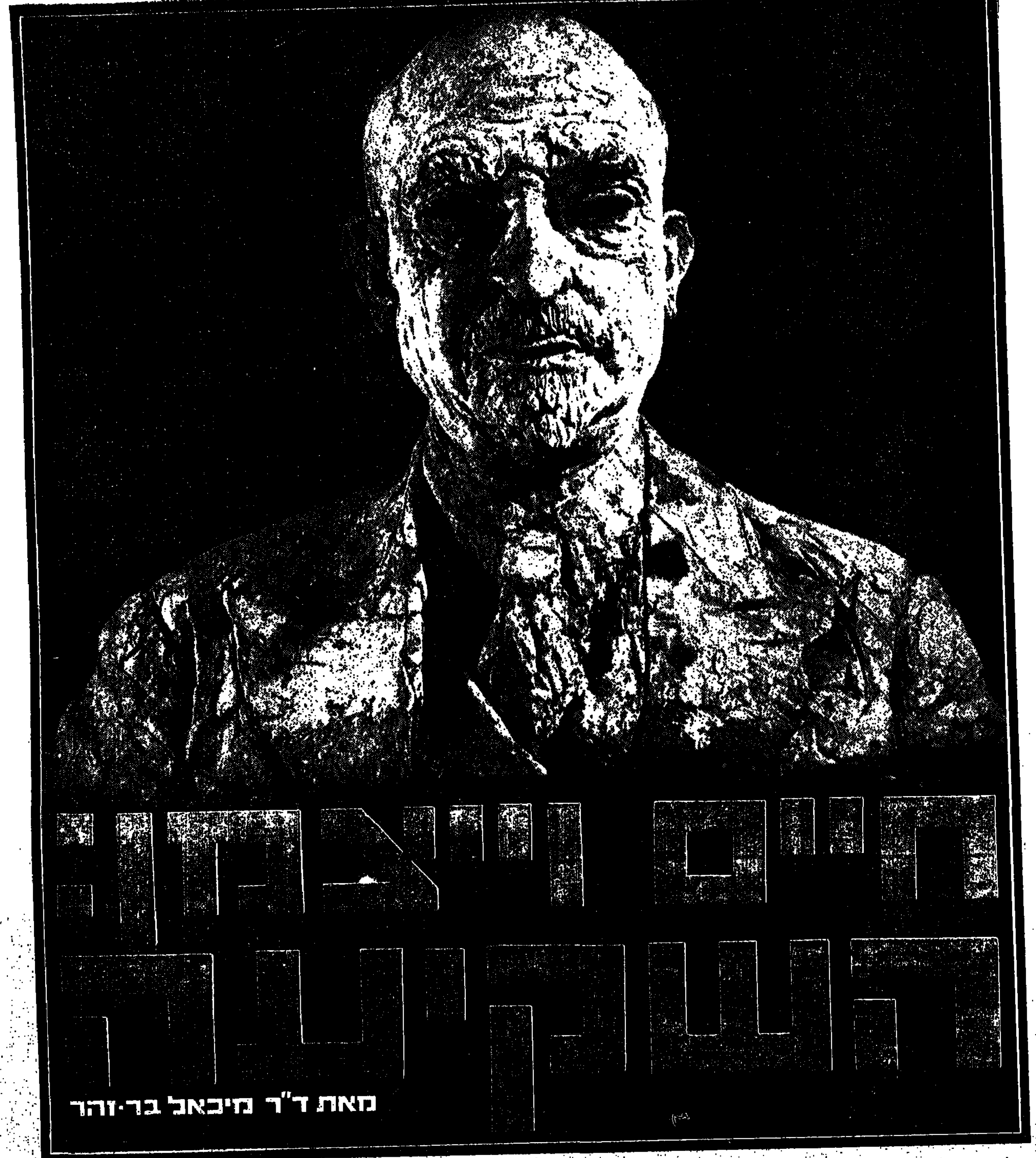

בן־גוריון: צמיחתו של מנהיג

4

המאבק בין בן־גוריון לוייצמן הגיע לידי הכרעה בקונגרס הציוני ה־22, בבאזל. וייצמן ראה כהבעת אי־אמון את דחיית הצעתו להשתתף בוועידת־לונדון ואף לא הציג את מועמדותו לנשיאות התנועה הציונית. מוכה ומר־נפש חזר ללונדון. הקו האקטיביסטי, בראשותו של ב.ג., ניצח.

המתח הבריטי—יהודי הגיע לנקודת רתיחה וב־29 ביוני 1946 תגיבו שילטונות המנדאט בפעולה המקיפה ביותר שערכו עד אז בארץ־ישראל: מיבצע „ברודסייד", שנודע בתולדות הישוב בשם „השבת השחורה".

באותה שבת שותקה ארץ־ישראל על־ידי 17,000 חיילים בריטים, שנעזרו בטאנקים ובמשוריינים. הגבולות נסגרו, קשרי הטלפון נותקו והוטל עוצר כללי. מאות ממנהיגי הישוב, שנחשדו בקשרים עם ה„הגנה", נאסרו ובבתיהם נערכו חיפושים. בין האסורים היו חברי הנהלת הסוכנות הרב פישמן, יצחק גרינבאום, משה שרתוק ודב יוסף. דוד בן־גוריון נמצא אותה עת בפאריז; משה סנה, ראש המיפקדה הארצית של ההגנה, קיבל התראה של הרגע האחרון והצליח לחמוק מהמישטרה. גם מנהיגי „הגנה" אחרים ירדו למחתרת. לעומת זאת, החליטו חברי המוסדות הרשמיים — הסוכנות, הוועד־הלאומי ועוד — להישאר בביתם ולא להתנגד למאסר. ד"ר וייצמן לא הוטרד.

וייצמן היה מתנגד חריף למאבק האלים. כשבא לארץ להעיד בפני הוועדה האנגלו־אמריקנית, התברר לו להפתעתו הרבה, שאפילו מעריצתו ועוזרתו הנאמנה באפי דאגדייל חחלה מאמינה שהאקטיביזם הוא „המדיניות הנכונה עכשיו". וייצמן המוטרד ביקש להבטיח לו „לא לומר דבר שיעודד את בן־גוריון בכל". וייצמן גם התפרץ בכעס על פרשת בירייה. השילטונות הבריטיים גילו בהיאחזות העלמית הגלילית סליק־נשק, עצרו את כל חבריה והודיעו על תפיסת הנקודה על־ידי הצבא. בתגובה עלו המוני יהודים למקום וללא בקשת אמצעים אלימים הקימו שם היאחזות חדשה. לאחר עימות סוער עם הצבא הבריטי נסוגו השילטונות ועשרים איש הורשו להישאר במקום. הדבר נחשב לניצחון מוסרי גדול על־ידי ה„הגנה".

לא על־ידי וייצמן דיווחה באפי: „הוא חושב שזאת הפרת ההבטחה של שקט בזמן שהוועדה היא כאן, מעשה טיפשי ופרובוקטיבי. הוא גם חושד, שפעולה במימדים אלה חייבת היתה

המשך ◄

יום שישי 9.5

רשת א

קליף רוברטסון
„אילן גדל בברוקלין"
יום ו', טלוויזיה, 21.10

הגל הקל

גלי צה"ל

טלוויזיה

יום שבת 10.6

רשת א

נינת סימון
„תשואות"
שבת, גלי צה"ל, 21.35

הגל הקל

גלי צה"ל

טלוויזיה

יום ראשון 11.5

רשת א

דניאל שליט
„עולמו של מלחין"
יום א', רשת א', 16.11

הגל הקל

גלי צה"ל

טלוויזיה

יום שני 12.6

רשת א

יצחק עירוני
„מסיבת כתבים צבאיים"
יום ב', גלי צה"ל, 16.05

הגל הקל

גלי צה"ל

טלוויזיה

יום שלישי 13.5

רשת א

ו.א. מוצארט
„מוצארט העליז"
יום ג', רשת א', 16.11

הגל הקל

גלי צה"ל

טלוויזיה

יום רביעי 14.5

רשת א

אינגריד ברגמן
„סטרומבולי"
יום ד', טלוויזיה, 21.00

הגל הקל

גלי צה"ל

טלוויזיה

יום חמישי 15.5

רשת א

לוקאס פוס
„חלום ליל קיץ"
יום ה', טלוויזיה, 22.10

הגל הקל

גלי צה"ל

טלוויזיה

שידורי הבוקר הקבועים

החדשות

هكذا من الأصل:

לתיות ידועה ומאושרת מראש על־ידי ההנהלה. הוא חושד בבן־גוריון, אבל הוא עושה זאת עכשיו לגבי כל דבר! האם יש בכך קמצוץ של קינאה מצד המנהיג הזקן אל יורשו?"

את חשדותיו וכעסו לא ביטא וייצמן בקול רם, כל עוד היה בן־גוריון בארץ. אך עכשיו, לאחר השבת השחורה, החליט להתערב ולפעול. הוא שיגר אל סנה את נאמנו מאיר וייסגל, שהודיע לו כי „וייצמן תובע מה,הגנה' להפסיק את כל פעולותיה המזויינות של ,תנועת המרי', עד אשר הנהלת הסוכנות, העומדת להתכנס בהרכב רחב ככל האפשר, תדון ותחליט בדבר המדיניות לעתיד". וייצמן טען, כי „במדיניות מקובל כי הנשיא הוא המפקד העליון של הכוחות המזויינים. מעולם לא נזקקתי לסמכות זו ולא עלה בדעתי להתערב בענייניכם. הפעם, הראשונה והיחידה, הנני משתמש בזכות זו ודורש ממך להפסיק את כל הפעילות".

זו לא היתה דרישה, כי אם אולטימטום. וייצמן איים, כי אם לא יתפטר סנה מייד, יתפטר הוא עצמו ויפרסם את נימוקיו ברבים. סנה ראה בכך „גזירה נטולת סמכות". התחמק מתשובה מיידית והביא את השאלה בפני „ועדת איקס". היתה זו ועדה בת שישה חברים, מייצגי הזרמים הציוניים העיקריים בישוב, שהיתה הסמכות האזרחית העליונה על פעולות תנועת המרי. ארבעה מחבריה הצביעו — פרץ ברנשטיין, יעקב ריפתין, מ.ח. שפירא ולוי שקולניק (אשכול) — בעד קבלת דרישתו של וייצמן; רק סנה וישראל אידלסון (בר־יהודה) הצביעו בעד המשך הפעולות. סנה התפטר, חמק מהארץ וכעבור ימים אחדים הצטרף לבן־גוריון בפאריז.

ה,הגנה' הגיבה במרירות על ההחלטה והזדהתה עם התפטרותו של סנה. בפאריז נמנע בן־גוריון מכל פעולה. הוא העדיף להרכין ראשו ולהמתין. שכן, פרשת התפטרותו של סנה היתה רק תוצאת־לוואי לשני מאבקים מכריעים, שהתנהלו מתחת לפני השטח: הקרב בין אקטיביסטים ומתונים על דרכה של התנועה הציונית — והקרב של התנועה הציונית הרעועה והמפורדת נגד אנגליה, שניסתה ברוב עורמה לתקוע טריז בשורותיה.

הצעה מהו־צי־מין

ה"שבת־השחורה" לא היתה רק מיבצע יזום, שמטרתו לשבור את כוחה של „תנועת־המרי". היא היתה חלק מתוכנית מקיפה ומחושבת של הממשלה הבריטית, ובמיוחד של שר־החוץ שלה ארנסט בווין. מבווין לא נעלם כלל, שבישוב העברי מתנהל מאבק חריף בין אקטיביסטים לבין מתונים. הוא גם ידע היטב, שבראש הזרם המתון, המתנגד לאלימות, עומדים וייצמן ו־מקורביו קפלן, לוקר, ושפרינצק. ודאי לא נעלם מעיני השילטונות הבריטיים, שמעמדו של בן־גוריון היה רופף למדי בקרב חוגים מסויימים של מיפלגתו (בעיקר בחוגי „גורדוניה" ו„חבר הקבוצות"). רבה היתה ההתנגדות לדרכו ה־אקטיביסטית גם בקרב מיפלגות אחרות.

בווין אמר, אם כן, להסתער בשני כיוונים: להכות מכה חריפה באקטיביסטים, ולהשאירם ללא מנהיגות וללא כוחות; ובאותה עת, לנסות ולקרב את המתונים, חסידי שיתוף־הפעולה עם אנגליה. מיבצע השבת־השחורה הגשים, ללא ספק, את המטרה הראשונה; התערבותו של וייצמן נגד תנועת־המרי וכניעת סנה מצביעים על סיכוי לא מבוטל שהיה להגשמת המטרה השניה. בכינוס, שנערך ימים אחדים אחרי ה־שבת־השחורה, הביעו ישראל רוקח, מראשי הציונים־הכלליים, ואחרים מאנשי „האיחוד ה־אזרחי", ספקות יסודיים „ביחס למדיניות אי־שיתוף מוחלט ומילחמה כלכלית נגד הממשלה". הנציב העליון נחפז להזמין את ד"ר וייצמן לשיחה ו„רמז על הצורך בהקמת הנהגה חדשה לישוב ואף הרחיק לכת בנקבו בשמות המנהיגים הרצויים בהנהגה זו". ד"ר וייצמן דחה את הצעת הנציב ובישיבה שנערכה בעירית תל־אביב בנוכחותו נערך דיון ארוך על השאלה „האם יש להקים הנהגה רשמית חדשה או לא". הדיון נסתיים „בלא כלום".

ממקום מושבו המרוחק, במלון „רויאל מונסו", בשדרות פוש שבפאריז, הבין בן־גוריון היטב את המהלך של ממשלת המנדאט. באסיפה פומבית הטיח בבריטניה: „נעשה ניסיון להקים הנהלה מהאגף הימני של הישוב. הממשלה האנגלית טעתה. לא יימצא איש, מימין או משמאל, יהודי אחד וציוני אחד, שיסכים להשתתף בסוכנות — קוויזלינג או פטן".

ממש באותם ימים קיבל בן־גוריון הצעה מרחיקת לכת משכנו למלון; אסיאתי צנום, בעל זקן ארוך ופנים סגפניות ושמו — הו־צי־מין. שני המנהיגים הפכו לידידים, והו־צי־מין לא היסס להציע לבן־גוריון הקמתה של ממשלה יהודית בגולה, שתקבע מושבה בצפון־וייטנאם. אלא, שהדברים לא הגיעו לידי כך.

פיצוץ ב„המלך דוד"

בידודו של בן־גוריון גבר בשלהי חודש יולי, לאחר מאורע דרמאטי שהתחולל בירושלים. יחידה של האצ"ל פוצצה את אחד האגפים של מלון „המלך דוד", בו שוכנו משרדי הממשלה. חרף האזהרות הטלפוניות לפנות את הבניין, נמצאו בו אותה עת מאות אנשים. דומה, שהשלטונות הבריטיים לא התייחסו ברצינות לאזהרות; לפי אחת הגירסאות, הגיב מזכיר הממשלה, סיר ג'ון שאו, להודעה הטלפונית של האצ"ל: „אני נמצא כאן לא כדי לקבל פקודות מהיהודים; אני נותן להם פקודות".

ההתפוצצות האדירה מוטטה את חמש קומותיו של האגף הדרומי; כתשעים איש מצאו את מותם. האסון זיעזע עמוקות את הישוב. הוא

לא יכול היה לדעת, כי התוכנית אושרה למעשה על־ידי „תנועת המרי העברי" עוד לפני צאתו של סנה מהארץ. [illegible]

ב.ג. תומך בחלוקה

[illegible]

זה דו־שיח של חרשים בין הבריטים, שניסו לכפות על היהודים תוכנית בלתי־אפשרית, לבין היהודים, שתבעו לשווא חלוקה ומדינה. בפאריז זעם בן־גוריון ושיגר אל חבריו בלונדון הודעה חריפה: „אין אני רואה עצמי יותר שותפכם בהנהלה ומכאן ולהבא אין אתם פועלים בשמי ולא על אחריותי".

יחד עם זאת נמנע מלהתפטר וגם הצליח להרגיע את אבא הלל סילבר, שירה רעמים וברקים מניו־יורק. גם משה סנה געש על „התבוסנים", השמים לאל את החלטות התנועה, מעמידים את בן־גוריון ואותו „לפני עובדות קיימות"; הוא הגיש לבן־גוריון את התפטרותו מההנהלה הציונית. בן־גוריון שיכנע אותו לחזור בו. „אין הערכתי רחוקה בהרבה מהערכתך, ונעשו לצערי הרבה מעשים על־ידי חברי ההנהלה בלונדון שקשה ליישבם את החלטות ההנהלה או את אינטרסי הציונות, כפי שאנו מבינים אותם. (אבל) יש כרגע אינטרס עליון של התנועה, השקול כנגד כל התמרמרות והתנגדות צודקת שלנו. ואנו חייבים לאנס את עצמנו ולהימנע מגרימת נזק לתנועה... יש עכשיו להבליג כלפי פנים ולכבוש היצר — היצר הטוב במקרה זה". את מכתבו חתם: „חברך ד. בן־גוריון".

ההתאפקות שכפה על עצמו ועל ידידיו חיונית היתה בעיני בן־גוריון ברגע זה; כי עורך היה ומתגבר חילותיו, תר אחרי בעלי־ברית חדשים וצובר כוח לקראת המערכה שציפתה לו בבאזל בדצמבר. שם, בקונגרס הציוני העשרים ושתים, עמד להיערך הקרב האחרון בינו לבין וייצמן על דרכה של התנועה הציונית ועל הנהגתה.

לקראת המאבק המכריע

וייצמן נחוש היה להישאר בראש התנועה הציונית. בן־גוריון נחוש היה לסלקו משם, למעשה אם גם לא להלכה. אלא שאחרי מאבקים מרים ומתפירים ביניהם, פיתחו השניים סיגנון אדיב

אבא הלל סילבר
רעמים וברקים מניו־יורק

נחום גולדמן
„כוונן מדינה יהודית בחלק מספיק של א"י"

הארי טרומן
„הנשיא קיבל תוכנית החלוקה במלואה"

[illegible]

לאן השבוע

תיאטרון

הצגות בכורה

[illegible]

● „מילכוד 22" (החאן) — מאת ג'וזף הלר. עיבוד וביום: אילן רונן. על טייס המסרב לצאת למשימות קרב. במוצ"ש בירושלים.

● „משרתם של שני אדונים" (החאן) — קומדיה דלארטה מאת גולדוני. ביום: מייקל אלפרדס. בימים א', ב', ג' וד' בתיאטרון חיפה.

● „גן הדובדבנים" (התיאטרון העירוני חיפה) — מאת אנטון צ'כוב. ביום מייקל אלפרדס. משתתפים: מרדכי בן־זאב, גדליה בסר, רחל דובסון, שמואל וולף, גיטה מונטה, נתן מוסלר, ועוד. במוצ"ש בחיפה.

● „שייך" (התיאטרון העירוני חיפה) — מאת חנוך לוין ובבימויו. על משפחת שייך. משתתפים: ליה דוליצקיה, אילן דר, יוסי דיין והגה רום. ביום א' בתל־אביב „בית־דורי".

● „על קלות־דעת וצביעות" (הבימרתף) — מאת אהרון ולפסון. ביום: עמרי ניצן עם: עזרא דגן, אפרת לביא, עדה טל, אביבה מרקס, בלהה מס, מנחם עיני ועוד. הערב, במוצ"ש ובימים א', ג', ד' וה' בתל־אביב.

● „הנסילה" (התיאטרון) — מאת אלבר קאמי. מגיש: ניקו ניתאי. הקהל נוטל חלק פעיל בהצגה. הערב ובימים ב' וד' בתל־אביב, בית הרבן.

● „איסה הכסף" (הומן) — מאת: יואל זילברג ובבימויו. ע"פ „הקמצן" למולייר. הערב בקרית־ביאליק „סביון", במוצ"ש ביפו „אלהמברה", ביום ב' ביבנה, בימים ג' וד' בתל־אביב „אוהל" וביום ה' בבאר־שבע „קרן".

● „שרגא קטן" (התיאטרון העירוני חיפה) — מאת: הילל מיטלפונקט. ביום: צורד קוטלר. על נערה העומדת ללדת ומחפשת אב מתנדב לתינוקה. ביום ה' בתל־אביב „צוותא".

● „אהבה ראשונה" (סדנת שכונת התקוה) — מסיפורי עליות יהודי תימן כתב וביים: בצלאל אלוני. במוצ"ש בתל־אביב „בית החייל" וביום ג' ברעננה „אורות".

● „עמך 200,000" — קומדיה מאת שלום עליכם. ביום: שמואל בונים. ביידיש. הערב, במוצ"ש וביום ד' בתל־אביב „אריאל", ביום ג' בחולון „ארמון".

הצגות לילדים

[illegible]

● „עמי ותמי" — מחזמר. ביום ב' בבת־ים, ביום ג' ברעננה „אורות", וביום ד' באשדוד „דגון".

רחל הפלר ואבי פנייני
„משרתם של שני האדונים", בחאן

דני כץ וחנן יובל
ב„ערב שירי רחל"

דני ליטני ויהונתן גפן
„זה הכל בינתיים" בצוותא

מוסיקה

[illegible]

מארחת את „המקהלה הלאומית רינת" בניצוחו של אבנר איתי. בתוכנית יצירות מאת ויקטוריה, באך, דאנקן, דביוסי, צבי אבני, ליגאטי ובראהמס. ביום א' בירושלים.

● „האוניברסיטה העברית" — סמילה ג'ונס וג'פרי קובלסקי, מגישים מוסיקה לכלי־הקשה. בתוכנית יצירות מאת פילידור, קוסיטמן, מאקיוצ'י, קאופמן וקובלסקי. ביום ב' באולם „ויין".

● „התזמורת הסימפונית של רשות השידור" — קונצרט למינויים מס' 2 „דיוקנו של מלחין". ביום ג' בתיאטרון ירושלים. המנצח: פול קפולנגו. סולנים: צילה גרוסמאייר, סופראן, ויאיר קלס, כינור. בתוכנית יצירות שוברט: סימפוניה מס' 5 בסי מינור; „סלבה רגינה" לסופראן ולתזמורת אופ' 153; רונדו בלה לכינור ותזמורת; סימפוניה מס' א בסי־מינור „הבלתי גמורה".

● „האקדמיה למוסיקה בירושלים" — ערב סונטות לכינור ולפסנתר מאת מוצארט. מבצעים: לידיה מורדקוביץ, כינור וגריגורי חיימובסקי, פסנתר. ביום ד' באולם האקדמיה.

● „בנביית סנט עמנואל" — המנצח עמוס מלר מארח את: גדעון עמיר, עוגב כבסיתי, משה אפשטיין, חליל צד, ישוקר יאמאגיש, צ'לו, ועדית משולם, פסנתר. המנגנים מיצירות: באך, טלמאן, מוצארט, בטהובן, שומאן, ראוול ודביוסי. במוצ"ש ביפו.

מחול

● „להקת מחול בת־שבע" — הופעת בתוכנית: „יעקב בחרן", „כדי", „אשירה לשבור" ו„חורה".

● „להקת מחול בת־שבע" — הופעת בכורה מיצירות: נורמן מוריס, רוברט כהן, רינה גלוק וסאלי ביטי. במוצ"ש בתל־אביב „נחמני", ביום ב' באילת־השחר וביום ג' בנצרת „נורית".

בידור

● „פלפיפס־פלם — שירי אריה סיאף" — מגישות: סנדרה ג'ונסון ויונה אליאן בליווי תזמורת. תרגום וקטעי קישור: אבי קורן. ביים דני ליטאי. ביום ג' בתל־אביב „צוותא".

● „הנה מה טוב ומה נעים" — שירי תנועות־הנוער. בימוי: נעמי פולני. משתתפים: שולה חן, נירה רבינוביץ, הילה שרת, דודו אלהרר ושמואל בילו. בימים א' וד' בתל־אביב „צוותא".

● „רביעיית מועדון התיאטרון" — שמעון בר, יעקב בן־סירא, אברהם מור וראובן שפר. הערב, במוצ"ש וביום ג' בתל־אביב.

● „בע לאפ" — אריק איינשטיין והצ'רצ'ילים בליווי להקת חמו (שלום חנוך, אריאל זילבר, מאיר ישראל ואיתן גדרון). הערב, במוצ"ש וביום ה' בתל־אביב „צוותא".

● „אני יורד בנורדון" — מבצע: שמעון ישראלי. הערב ביפו „מועדון הצעירים", במוצ"ש וביום ה' בתל־אביב „מועדון התיאטרון", ביום א' בהנובות, וביום ד' באורים.

● „בירה וסבבירוח" — מנחה: יעקב אגמון ביום א' בתל־אביב „מועדון התיאטרון".

● „יהורם גאון" — ב„שירים יפים", עם התזמורת בניצוח מרטין מוסקוביץ. הערב בהרצליה „דודי", במוצ"ש בתיאטרון ירושלים, וביום ה' בגבעתיים „שבנים".

● „פשאולניקי" (האנבכיטו) — קברט סאטירי עם אהרן אלמוג, שבתאי קונורטי, עליזה רוזן ואחרים. במוצ"ש וביום ג' בחאן הירושלמי.

● „הכל עובר חביבי" (פרגנון) — להיטי שנות ה־50 בארץ ובעולם. הערב ובמוצ"ש בתל־אביב „בת דורי", ביום ג' בתל־אביב „בית החייל" וביום ה' ב„בית ארלוזורוב".

● „זה הכל בינתיים" — עם דני ליטני ויהונתן גפן. במוצ"ש וביום ב' בתל־אביב „צוותא".

● „הנשיא החיוור" — אונסיד סטורי. הערב בגבעתיים „חדר", במוצ"ש בירושלים „בית העם", ביום ב' ביפו „אלהמברה", ביום ג' בחיפה „שביט", וביום ה' בחולון „רינה".

● „שעות נוספות" — מגישה רבקה מרקאלי. הערב בתל־אביב „אוהל", ביום ג' באודיטוריום חיפה וביום ה' בנהריה „הוד".

● „עיר שעשועים" — לונה־פרק בירוק המורח בתל־אביב. מדי יום.

● „גבר הנביריש" — מערכונים ופזמונים עם יוסי סגל, ראובן דיין ואראלה ברייב. הערב בפתח־תקוה „מועדון הנוער", וביום ה' בנהריה „בית החרבות".

● „צמד כרמל" — שלמה סהיו ושלמה מינקלשטיין בתוכניתם: „כן להתחתן לא להתחתן". הערב בנתניה „חצות פיוס", ביום ב' ברמת אפעל, וביום ה' ברעננה.

● „עיירת דוחן" — בשירי יעקב הולנדר ושירים אחרים. הערב בחיפה „בית רוטשילד", וביום ה' בתל־אביב „מועדון 77".

● „המיד אשה" — מגישה בקי מריוש־סדם. בימוי: עדנה שבים. ביום א' בתל־אביב „צוותא".

● „שירי רחל" — עם דורית ראובני, חנן יובל ודני כץ. ביום ה' בתל־אביב „בת דורי".

● „בדרך מערבה" — שירי עם אמריקאים עם רביעיית־ביתיוי־הזהב וסנדרה ג'ונסון. הערב באשדוד, וביום ה' בתל־אביב „בית לסין".

● „דלה פתוחה" — שודד בן־עמי מארח את: המרברים, שלישית צבע טרי, עופרה חזה, אבי בהט ועוד. ביום א' בתל־אביב „בית הס. תמורים".

סרטים שכדאי לראותם

תל־אביב

„חמים ומעים" (★★★★) הקרנה חוזרת של קומדיה שגעונית מהנה בהשתתפות מריליז מונרו (רמת־אביב).

„המנות מחיו הניצחון" (★★★★) קרוב לשלוש שעות של הידברות בין בעל לאשתו, בבימויו אינגמר ברגמן — עם חכמת־חיים בשפע והרבה מוסר־השכל לזוגות ר־רווקים (צפון).

„סמירת־הלחי" (★★★★) לינו ונטורה, אנני דוראדו ואיזבל אדג'ני, הכוכבת העולה בשמי צרפת, בקומדיה דרמטית על צעירה פריזאית המתבלטת בעולם־הרגש (פאר).

„דמי־כופר" (★★★★) טרוריסטים משתלטים על שגרירות בריטית בסקנדינביה. אולם שון קונרי כקצין־בטחון תקיף מסכל את מזימתם (סינירמה).

„השודד הגדול אל מים סיפי" (★★★) מחתלה ברמה עממית על פריצה לקופת־תגמולים דרך משנה ציבורית, בניצוחו של ברנאר בליה (מקסים).

„המיגדל הלוהט" (★★★★) דליקה בבניין הגבוה ביותר בעולם — כשהכבאים מנסים לשווא להציל את אשר מאסו הקונים. בתפקיד ראש־הכבאים — סטיב מקווין (בן יהודה).

המירוץ לצמרת של דודי קרביץ ★★★★★ עלייתו של בחור יהודי קנדי, על פי הרומן של מרדכי ריצ'לר בעיצובו המצוין של ריצ'רד דרייפוס (אורלי).

„ההוזה" (★★★★) סרט־מתח בכיכובם של אנטוני קווין, ג'יימס מייסון ומייקל קיין על רקע „המאפיה" הקורסיקאית במרסיי (שביט).

„גטסבי הגדול" (★★★★) סרט־סיגנון ששמו הולך לפניו בזכות השיתוף האופנתי התקופתי — מיאה פארו ורוברט רדפורד (פאר).

„רצח באוריינט אקספרס" (★★★★) הרכבת הרומנטית ביותר של שנות השלושים עושה דרכה מקושטא לקאלה (נעצרת אי־שם ביוגוסלביה, בגלל שלג (פשע מסתורי), על פי ספרה של אגתה כריסטי (ארנון).

„המיגדל הלוהט" (ראה מדור ת"א) יוקרן גם ב„אלרון".

חיפה

„ספאלאג 17" (★★★★) הקרנה חוזרת של סרט־השבוי הנודע בהשתתפות אוטו פרמינגר ורוברט הולדן.

„המיגדל הלוהט" (ראה מדור ת"א) יוקרן גם ב„אורה".

„חשמלית ששמה תשוקה" (★★★★) הקרנה חוזרת של סרטו החשוב של מרלון ברנדו, ע"פ מחזהו של אוניל. (אורלי).

ירושלים

„המירוץ לצמרת של דודי קרביץ" (ראה מדור ת"א), יוקרן גם ב„רון".

„השיחה" (★★★★) סכנות הציתות בעידן האלקטרוני, בסרט־תוכחה מרשים בכיכובו של ג'ין הקמן כבלש מתוסכל (סמדר).

„אמריקן גרפיטי" (★★★★) קורות ליל־קיץ אחד לפני 15 שנים בעיירה אמריקנית, כשכל הנוער על גלגלים (ירושלים).

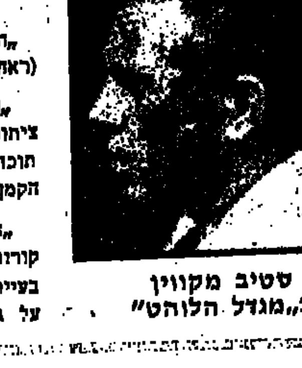

סטיב מקווין
ב„מגדל הלוהט"

מיאה פארו
ב„גטסבי הגדול"

מועדונים

● „עומר כיאם" (יפו) — יואל שר מארח את דני בן־ישראל.

● „כליף" (יפו) — רקדנים, חשפנית מפאריס, חקיינים, איש גומי, קוסם, להטוטנים מוריל, ואבי בהט.

● „האנגרם" — בימים ב', ג' ומוצ"ש קברט סטירי עם רחל שור, שבתאי קונורטי, אהרון אלמוג עליזה רוזן ודרור.

● „מועדון 77" (ת"א) — מדי ערב (מלבד א') „אף אחד לא שם" עם טוביה צפיר, נתן כהן ויצחק ויזס.

● „קרוואן" (יפו) — „דואו אלמוסי", להטוטן, צמד אירוסי ספאריו; והזמר נסים סרוסי.

● „מועדון הסערה" (יפו) — יפה ירקוני, להקת הרוקדים „צמד ניסארות".

● „מועדון התיאטרון חיפה" — חיקוי דיין, סטלה סטאר זמרת ג'ז, צמד ברוקוה אירוטי והתיאטרון בובות.

● „חנויי השמיני" (הרצליה) — שחק־אותה עם מני פאר הערב ובימים ב' וד'.

● „בית הצנינן" (רמת־גן) — במוצ"ש שומי דיאבולו ותזמורת „הכוכבים הכחולים".

● „מונג" (יפו העתיקה) — מתי כספי מארח ביום ב' את שלישיית דני גוטפריד ביתר הימים אמנים אורחים.

● „נסטין" (נתניה) — נסים סרוסי ולהקת „הברנשים העליזים".

● „סטודיו השמיני" (ת"א) — הערב לפי ארך ביי וסרט חצות.

● „האנס" (רמת־גן) — הערב ובמוצ"ש רקודים ואמנים אורחים.

هكذا من الأصل

כך אולי את הדברים אחרת (לפעמים) מאשר הם נראים לך".

כל זה היה יפה ומרשים. אלא שבגוף המכתב חלק בן־גוריון גלויות על דיעותיו של וייצמן. הוא פרש ניתוח ארוך ומקיף של המצב הבינלאומי ושל מדיניות אנגליה בארץ, וקבע בבהירות: „נראה לי, שעלינו להתנגד לתוכנית מוריסון־גרידי בכל יכולתנו, עד כדי החרמת הוועידה שתכנית זו עומדת ל מ ע ש ה במרכז דיוניה".

באותה מסורת, השיב לו וייצמן במכתב חביב ושוב ריפד במחמאות את התנגדותו העקרונית: „אני בהסכמה לבבית עם הקווים העיקריים של מדיניותך, אף שאני סבור כי תהיה זו טעות להימנע מהוועידה, גם אם נקודת השקפתנו לא תתקבל מראש". להלכה, היה זה עוד מכתב שרמאנטי, בהתכתבות חברית, שאין בו רמז כלשהו למאבק פוליטי נוקשה. אלא, שהד קלוש לתוכניותיו הפוליטיות של וייצמן נמצא במשפט ששורבב כבדרך אגב במכתבו: „אני מבין, שיש כוונה לסדר את עניין הבחירות לפני שמתחיל הקונגרס; זהו רעיון מצויין. אם הוא ניתן להגשמה, הוא יחסוך הרבה צרות והתרגשות".

אכן, היתה כוונה לסדר את עניין הבחירות מראש. אך, כלל וכלל לא בכיוון שאליו התכוון וייצמן. האור־האדום צריך היה להידלק לנגד עיניו בגלל משפט אחר, שנבלע בתוך מכתבו של בן־גוריון מלפני שבוע: „ייתכן שאצא בקרוב — לזמן קצר — לאמריקא".

„בקרוב" היה ביטוי לא כל כך מדוייק... לאמיתו של דבר, המריא בן־גוריון לאמריקה שעות אחדות בלבד לאחר שניסח את מכתבו לווייצמן. ונראה, שלבד מהשיחות שניהל עם גורמים במימשל האמריקאי, היתה מטרת נסיעתו לבנות באמריקה את הקואליציה, שתשים קץ לקו ולמנהיגות של וייצמן בתנועה הציונית.

את תוכניתו, שהגה וגיבש בחשאי במשך תקופה ממושכת, ביסס בן־גוריון על ברית עם ד"ר אבא הלל סילבר, מנהיגה הנמרץ, התוקפני והאקטיביסטי של ציונות אמריקה. [illegible]

האנטנות של וייצמן קלטו את התכונה הבלתי רגילה שעורר סנה בחוגים הציוניים. מאיר וייסגל הבחין במאמצי סנה להקים „קואליציה רחבה, הכוללת את סיעה ב׳ אך ללא „השומר־הצעיר" והרביזיוניסטים, עם ה„צ'יף" (וייצמן) כנשיא כבוד, או נשיא, מה שהוא מעדיף; בן־גוריון כיו"ר ההנהלה, סילבר ופישמן כסגני יו"ר". לווייסגל נאמר, שבן־גוריון מתנגד בחריפות להצעה זו. אך שועל ותיק כמוהו קשה היה לרמות. „מאחורי הפרגוד אני שומע שסנה עושה זאת בהסכמתו".

לאמיתו־של־דבר, אומנם עסק סנה במהלכים פוליטיים בהסכמת בן־גוריון, אך עשה גם דברים רבים ללא ידיעת בן־גוריון וללא הסכמתו.

בסופו־של־דבר, הסתמנה אפשרות של קואליציה בין בן־גוריון, סילבר והמזרחי. אם גם לא סודר הדבר סופית, עכשיו היתה השאלה — מה עם תנועת־העבודה? מה עם מפא"י וסיעה ב׳? בוועידת מפא"י, שנתקיימה בראשית ספטמבר, זכה הקו האקטיביסטי של בן־גוריון בכ־80 אחוז מהקולות.

עם סיעה ב׳ היתה הבעיה סבוכה בהרבה. בן־גוריון היה מלא זעם על הסיעה, שהתפלגה בשעה כה חמורה, כשליכוד הכוח הפועלי היה חיוני כל־כך למטרה ולמאבק הציוני. אך הוא השקיע עד הרגע האחרון מאמצים להשיג את איחודה מחדש של הסיעה עם מפא"י. דאגתו היתה כה רבה, עד ששיגר הישר מניו־יורק את משה סנה לארץ, שיבדוק אם אפשר להחזיר את סיעה ב׳ למפלגה. מוזר היה הדבר. משה סנה היה איש מפלגת הציונים הכלליים — ודווקא אותו שלח בן־גוריון. אלא, שבאותם ימים נתן בו עדיין אמון, אם גם תמה על תופעות מסויימות בהתנהגותו. סנה טס לארץ, ערך את בירוריו, ובסוף נובמבר, ימים אחדים לפני פתיחת הקונגרס, הגיע מברקו הבהול ל„רויאל מונסו" בפאריז. „נודע לי, שסיעה ב׳ אינה נוטה לחזור למפלגה, אך מוכנה להשתתף בקואליציה אפילו בלי השומר (הצעיר) סטופ". עכשיו יכול היה בן־גוריון לצאת לבאזל.

חיים וייצמן נואם בוועידה הציונית העולמית בלונדון, אוגוסט '45
„גם אלה שאינם מסכימים עימך בכל, יש להם מה ללמוד ממנהיגותך..."

ב.ג. מאיים בעזיבה

בקונגרס ה־22 התמקד המאבק בוויכוח בין בן־גוריון לווייצמן. בנאום־הפתיחה שלו הביע בן־גוריון את נכונותו להסכים לחלוקה. בהמשך הוויכוח העלה על נס את סיסמת ה„התנגדות", לאמור: המאבק המזויין. „זו היא הוויה חדשה בדברי ימי ישראל. יש יהודים בגולה שעלייתם לארץ היא שאלת חיים או מוות. ארץ־ישראל בשבילם אינה ציונות, אינה אידיאולוגיה, אינה תוכנית, אלא צורך־חיים, תנאי קיום. גורל היהודים הללו הוא — ארץ־ישראל או מוות. גם זהו כוח".

נאומו של וייצמן, שייצג עמדה שונה, היה לא פחות מזהיר וודאי יותר מרגש: „האזנתי לנאומו רב־העוצמה של ידידי בן־גוריון בדבר ההתנגדות. הוא אמר שאחדים יפלו אך אחרים יחיו. אני מקווה כך. אך, זה עלול לקבל צורה אחרת — עוד רבים מאוד עלולים ליפול, ואז מה יקרה לעם היהודי, מה יקרה לארץ־ישראל אם נערער את הבסיס שעליו בנינו דבר זה על־ידי מאמצינו ועל־ידי דמנו ועמלנו? התנגדות אינה ניתנת לחלוקה. אתה יודע היכן אתה מתחיל, אך אינך יודע היכן זה ייגמר.

„האמת היא, שלאחר פיצוץ הגשרים בארץ־ישראל באה „השבת השחורה", חברים באו ואמרו: „שומו שמיים! מה עושה אנגליה? הם אוסרים את מנהיגינו ואנשינו!" זה הוליד בי תגובה אחת: „וכי למה ציפיתם? ציפיתם שהם יטפחו על גבכם ויאמרו: „יפה עשיתם"? אלה החוקים. את הממשלה חייבים לצפות, שהממשלה תכה חזרה. אנו מתלוננים שהם מכים חזק יותר ושאנו סובלים יותר. היכולנו לצפות למשהו אחר? היה עלינו לדעת זאת מראש".

על דברים אלה של וייצמן הגיב בן־גוריון בזעם: „הוא כמעט הצדיק את מעצרי השבת־השחורה!".

בעיצומם של דבריו הסוערים של וייצמן פרצה תקרית. הוא הטיח בציוני ארצות־הברית התומכים במאבק, כי הם מסתפקים בתמיכה מוסרית וכספית, אך שולחים אחרים לבאריקאדות. על דברים אלה זעק כלפיו עמנואל ניומן: „דמאגוג!"

הגיב וייצמן בהתרגשות: „אני — דמאגוג! אני אחד מאלה שעברו דרך כל מכאובי המפעל הציוני. האיש שטפח בפני את המלה הזאת צריך לדעת, כי בכל בית ובכל רפת בנהלל, בכל בניין ובכל סדנה בתל־אביב או חיפה, יש טיפה מדמי".

הצירים פרצו בתשואות סוערות. כולם, חוץ מבודדים, ביניהם ד"ר אבא הלל סילבר ועמנואל ניומן, קמו על רגליהם.

אכן, היה זה נאום מזהיר. אלא, שהוא לא שינה עובדת־יסוד: הדרך שהציע וייצמן היתה שונה, אף מנוגדת, לזו שסימל בן־גוריון. בן־גוריון טען, שלא מצא את ביטויו בנאום של וייצמן. „לא רק אני — איש כמשה דיין לא מצא את ביטויו בווייצמן. והפעם זה לא היה עניין של ביטוי אסתיטי. זה היה ביטוי פוליטי בפני הציונות, בפני העולם ובפני אנגליה, וחשבו חברים מארץ־ישראל, אלה שרוב המפלגה ביטא את דעתם, שברגע זה הציונות מוכרחה להופיע כלפי חוץ בצורתה כמו שהיא — שהיא מקבלת מאבק אם יש צורך והכרח בו, ולא שהיא דוחה למפרע מאבק, כמו שביטא את זה מתוך אמונה כנה ומתוך נאמנות לעצמו וייצמן".

עמדתו של וייצמן היתה מנוגדת כליל, וגם הוא רצה בעימות עם בן־גוריון ובהכרעה. הוא אמר לבאפי, שהוא „בטוח שבן־גוריון אינו רוצה להתייצב נגדו, אך הוא בטוח באותה מידה, שה„אקטיביזם" לא נעקר משורש והוא לא יהיה נשיא לולא יתן בן־גוריון הבטחות מסויימות בנושא זה, שהוא לא מאמין שבן־גוריון יכול לתת".

סביב הקמת ההנהלה ובחירת הנשיא התנהל המאבק הרחק מאולם הקונגרסים. במאבק זה לא שפר מצבו של בן־גוריון ולא פעם עמד על סף כישלון. עוד לפני שנפתח הקונגרס זימן בחדרו שבמלון „שלושת המלכים" מספר חברי מפא"י והציע להם „לבחור בווייצמן כנשיא־כבוד". מרבית חבריו במפא"י אמנם הלכו אתו, אלא שחברי „האיחוד העולמי" — המפלגה האחות של מפא"י בגולה, נהו אחרי וייצמן. „בסיעת האיחוד הרוב המכריע בעד וייצמן", כתב שפרינצק בצהלה לאשתו. „וייצמן אינו מוכן להיות קישוט דומם (נשיא־כבוד) ואנו כולנו איננו רוצים בזה. כל אנשי חוץ־לארץ, מאמריקה, אנגליה, אמריקה־הדרומית ואפריקה־הדרומית, נלחמים קשה במזימת בן־גוריון. לא נשמעו עוד דברים קשים כאלה מפי אישי ומנהיגי תנועתנו, כפי שהושמעו הפעם כלפי הדיקטאטורה של הרוב המפא"י. המערכה בכל חריפותה ובסיעה צפוי משבר חמור. מובן, שאני וקפלן בתוך המערכה ובראשה".

והמשבר אומנם פרץ. רוב מפא"י התלכד סביב בן־גוריון והתנגד להמשך נשיאותו של וייצמן. בן־גוריון תבע הקמת הנהלה „אקטיביסטית"; וייצמן התנגד לה בתוקף.

אך עמדתו של בן־גוריון ועמדתה של מפא"י הארצישראלית לא הכריעו את הכף. בסיעת מפא"י העולמית היה רוב לחברי המפלגה שבגולה. כשנערכה הצבעה, נוצר רוב של שבעים אחוז מול שלושים אחוז, ובהם רוב הצירים מהארץ, בעד המשך כהונתו של וייצמן. כן החליטה הסיעה על השתתפות בוועידת־לונדון, שזימנה הממשלה הבריטית לסוף ינואר 1947, לדון בתוכניותיה.

באווירה של מתח כבד נתכנסה סיעת מפא"י. בן־גוריון לא הופיע. „פתאום שמועה — הוא מסרב להופיע", סיפר שמעון פרס. „פולה נכנסה, אמרה: בן־גוריון נוסע! אז הלכה אליו משלחת, שבין חבריה היה אליק שומרוני. הצטרפתי אליהם, הלכנו למלון „שלושת המלכים", דפקנו בדלת — לא היתה תשובה. פתחנו — וראינו את בן־גוריון אורז מזוודה.

„שלום", אמרנו. בן־גוריון לא השיב.

„פתאום פנה אלינו ואמר: „באתם לנסוע אתי — או אתם נשארים כאן?"

„שאלנו: „לאן אתה נוסע?"

„אמר: „התנועה הציונית בגדה בתפקידיה. היא אינה בעד הקמת מדינה. הרוב מוכן להשלים עם הבריטים. אני מיואש. אני נוסע לארגן תנועה ציונית חדשה".

„אמרנו לו, שיילך איתנו לישיבת סיעת מפא"י. אם יקבל רוב — נישאר כולנו. אם מיעוט — נסתלק כולנו.

„בסוף הסכים לחזור לאולם הקונגרסים, ששם התכנסה סיעת מפא"י. [illegible] ויכוח נוקב בינו לבין קפלן. „האינג'נר קפלן"... פתח בן־גוריון את דבריו. „האדבוקט בן־גוריון"... הצליף בו קפלן בתשובה. את הישיבה ניהלה בכישרון רב גולדה. היא נמשכה כל הלילה.

„בבוקר זכה בן־גוריון ברוב קולות".

כתב אליק שומרוני: „היתה אצל בן־גוריון החלטה נמרצת לא להשתתף בהנהלה בראשותו של וייצמן — אולם, הוא קיבל את מרות הסיעה ברגע שנתקבלה העמדה (של בן־גוריון) כי אנו נשתתף רק בהנהלה כזאת שיהיה בה רוב לכיוון האקטיביסטי. החלטות אלה חייבו את כולם במשמעת של פעולה והצבעה בקונגרס".

בתוך כך נמשכו המאמצים לשכנע את וייצמן לקבל תפקיד של „נשיא כבוד". הוא סירב בתוקף. „כבוד יש לי די", אמר למי שפנה אליו.

שאלת נשיאותו של וייצמן לא הגיעה בסוף להצבעה. הוא התנה את נשיאותו בהחלטה חד־משמעית של הקונגרס, המחייבת השתתפות בוועידת לונדון, שעמדה להיפתח בקרוב. אלא, שהצעה זו נפלה ברוב של 171 מול 154. היתה זו הצבעת אי־אמון בווייצמן. הוא אף לא הציג את מועמדותו לנשיאות; עזב את הקונגרס וחזר ללונדון.

האירוניה המרה שבדבר היתה, כי דווקא בהצבעה מכרעת זו נתפצלה הקואליציה עם סילבר, שכה הרבה טרח בן־גוריון בהקמתה. שכן, סיעת מפא"י העולמית החליטה ברוב קולות לתמוך בהשתתפות בוועידת לונדון.

הקונגרס הציוני ה־22, מתוך כבוד כלפי וייצמן, החליט שלא לבחור בנשיא חדש. הוקמה הנהלה ציונית בת 19 חברים, שישה מתוכם מארצות־הברית. בן־גוריון עמד שוב בראש ההנהלה, וקיבל על עצמו גם את תיק הביטחון.

מוכה ומר־נפש שב וייצמן ללונדון. זה היה סופה של תקופה.

ניסיון הפיכה

„נעשיתי, כמו בעבר, השעיר לעזאזל לחטאי הממשלה הבריטית", כתב וייצמן במרירות. „ומאחר שידעו, כי ה„הסתערויות" שלהם על הממשלה הבריטית היא חסרת תועלת, הפנו את חיציהם אלי. כמחצית המשלחת האמריקנית, שבראשה עמד סילבר, וחלק מן המשלחת הארצישראלית, ובראשה מר בן־גוריון, החליטו שעלי להסתלק. עזבתי את הקונגרס מדוכא, יותר בשל הדרך שבה התנהל מאשר בשל המכה שהוכיתי".

לוואי וכך היו הדברים. האמת היתה, שוייצמן נפגע עד עומק נשמתו, ולא הצליח להתגבר על הזעם העיוור שגעש בו. הוא חש, שרבים מידידיו בגדו בו. הוא ניתק את קשריו עם משה שרתוק, אותו האשים באינטריגות נגדו יחד עם בן־גוריון, וסירב עוד להיפגש אתו. „אין לי דבר לומר לך ואין לי רצון להיזכר בסיוט של באזל". במיכתבים לאחרים האשים בזעף את בן־גוריון על בריתו עם סילבר כדי להפילו, ושפך עליו גידופים לרוב. „התנועה היא עכשיו בידי דיקטאטורים קטנים, הפועלים באכזריות למען האמביציות שלהם, ללא כל מחשבה על התוצאות", כתב לידיד אמריקני.

אכן, וייצמן היה מפסיד גרוע, שלא ידע להשלים עם גורלו. מייד עם שובו ללונדון, בסוף דצמבר, שקע בפעילות קדחתנית. הוא החליט להקים קבוצה אופוזיציונית בתנועה הציונית. מייד נכנס לקשר מיכתבים ושדרים עם דוד גינצבורג, לואי ליפסקי, רוברט סולד, אליהו אפשטיין (אילת), וכמובן מאיר וייסגל בארצות־הברית. הוא שוחח עם ראש ממשלת צרפת לשעבר, ליאון בלום, הזעיק גם את ישעיהו ברלין, את מרק יארבלום מפאריז, וכמובן את נאמניו קפלן ושפרינצק. לכולם הודיע על הקמת „קבוצה", שתפקידה לשקם את הריסות הציונות. גם אבא אבן הצטרף לאנשי וייצמן ואף ניסח את טיוטת ההצהרה שהקבוצה התכוונה לפרסם. עם זאת, דחה וייצמן את תחילת הפעולה של הקבוצה לחודשים הקרובים. בפברואר חזר וייצמן לארץ; במיכתביו השמיץ, בחריפות בלתי־רגילה, את שרתוק, את בן־גוריון ואת ההנהלה כולה על האסונות שהם מביאים על הציונות. בינתיים, הבטיח לו שפרינצק לארגן קבוצת אופוזיציה חשובה במפא"י.

בשלהי חודש מארס החליט וייצמן לערוך את ניסיון־ההפיכה שלו בתנועה הציונית. הוא כתב בפאתוס לאליעזר קפלן: „מחובתי לתת לך את אות־האזעקה עכשיו. זוהי תוצאה של ניסיון מעמיק ומחשבה רבה, שהקדשתי לכך מאז הקונגרס בבאזל. האמצעי הראדיקאלי היחיד שאני רואה — ואולי כבר מאוחר מדי — הוא שאתה, גולדמן, ברודצקי, לוקר, חיים גרינברג ואולי רה הלפרין תתפטרו מההנהלה. זה יביא לשבירה סופית של המערך הנוכחי וייתכן שזה יהווה אזהרה לתנועה, שקורים דברים חמורים מאוד".

אלא, שקפלן לא שמע בקולו של מורו ורבו. גם לוקר וברודצקי וגולדמן והאחרים לא הפילו את ההנהלה; שפרינצק לא הצליח להקים את קבוצתו „החשובה" במפא"י. וייצמן לא הצליח לחולל הפיכה בתנועה הציונית ולהדיח את בן־גוריון. התוכנית כולה נכשלה — וחייבת היתה להיכשל. היו אלה חודשים גורליים, ובעולם ובארץ התחוללו מאורעות מכריעים לגבי עתידו של העם היהודי.

מר־נפש יצא וייצמן לגלות פוליטית ארוכה. את נקמתו בבן־גוריון נקם בכתיבת זיכרונותיו: בפעמים הספורות בהן הזכיר אותו — היה זה לרוב לשלילה. לפני מסירת כתב־היד לדפוס דאג נאמנו, מאיר וייסגל, מתוך כבוד לראש־ממשלת ישראל (וגם לרבו) להשמיט מתוך כתב־היד את רוב הדברים הפוגעים בבן־גוריון, כולל תיאור העימות ביניהם בניו־יורק.

מה עצוב היה גורלו של וייצמן אם כך היתה דרכו המדינית מגיעה לקיצה. אלא, שתמצה ההיסטוריה כי הוא ישוב ויעלה על הבימה הפוליטית. אומנם, לזמן קצר בלבד, כשכוחותיו הגופניים והנפשיים כלים והולכים. אך יהא זה אותו וייצמן גא ואמיץ של ימים עברו, ובהתערבותו אצל הנשיא טרומן, ברגע מכריע ובוודאי — יצליח להשיג עבור העם היהודי נכס יקר־ערך למדינתו, לגבולותיו ולקיומו. ובכך ישוב וייצמן וישתלב במלאכת העשייה, המפוארת והאפורית, שחוללה את מדינת ישראל.

עד הנה 4 פרקים מתוך הספר „בן־גוריון", העומד לצאת לאור בהוצאת „עם עובד".

© כל הזכויות שמורות למחבר ולהוצאה.

לסוף השבוע הארוך את זקוקה ל־2 עוגות: עוגת שבת ועוגת שבועות

גזרי מודעה זו־ויש לך שתיים נפלאות, בעזרת קמח אסם תופח מאליו וג'לי בזק אסם

עוגת גבינה

חומרים הדרושים: חבילה קמח אסם תופח מאליו, 3/4 חבילה מרגרינה, 3 כפות סוכר, 2 חלמונים, מיץ מחצי לימון, תמצית וניל.

חמלית: 750 גרם גבינה שמנה, 3 חלמונים, 1/4 כוס סוכר, 100 גרם צימוקים, 1/3 כוס שמנת מתוקה, קצף מ־5 חלבונים, תמצית וניל.

הוראות ההכנה: לערבב את המרגרינה והסוכר עד שתתקבל בלילה בהירה, להוסיף את החלמונים ולערבב, להוסיף את מיץ הלימון והקמח ולערבב היטב עד לקבלת בצק אחיד.

חמלית: להעביר את הגבינה דרך מסננת, או להקציף בעזרת מיקסר. להוסיף את שאר החמרים ולערבב היטב. להוסיף את הצימוקים כשהם טבולים בקמח ולערבב. להכין קצף סמיך מהחלבונים, להוסיפו לתערובת הגבינה ולערבב בקלות. לשמן סיר אפיה קפיצי במרגרינה, להפריש חלק קטן מהבצק לצורך קישוט ולרפד בשאר הבצק את הקרקעית והדפנות בעובי שווה. להניח על הבצק את המלית ולקשט ברצועות בצק שתי וערב. לאפות על אש בינונית עד שהבצק ישחים.

עוגת תות שדה עם ג'לי בזק אסם

החמרים הדרושים: 1 1/2 כוסות קמח אסם תופח מאליו, 1/2 כוס סוכר, 2 חלמונים, קליפת לימון מגוררת, 1/4 חבילה מרגרינה, 1 1/2 קופסת ג'לי בזק אסם בטעם תות־שדה, או מישמש, 500 גרם תות־שדה או מישמש.

אופן הכנה: לערבב את הסוכר, המרגרינה, החלמונים, הקמח וקליפת הלימון. ללוש את התערובת לבצק ולהכניס לתבנית משומנת בגובה 1/2 ס"מ כשהבצק מכסה גם את קירות התבנית. לאפות בדרגת חום גבוהה במשך כ־10 דקות. אחרי שהעוגה התקררה יש להשאירה בתבנית ולסדר מעליה את הפירות. לאחר מכן יש להכין קופסת ג'לי אסם בטעם המתאים בהתאם להוראות ובעודנו חם לצקת על הפירות. להגיש אחרי שיתקרר. למאורע חגיגי אפשר לקשט עם קצפת.

צה טוב־צה אסם

מוגש כשירות לעקרת הבית ע"י אסם

כשר

מפעלי „ידיעות אחרונות" — מחלקת הספרים ● הוצאת „יבנה" בע"מ

הופיע ונמצא למכירה

הכרך השלישי

התלמוד ויוצריו

(דורות האמוראים חלק ב')

מאת אברהם משה נתנאל

תאור תולדותם, אישיותם ופעלם של חכמי דור שני ושלישי לאמוראי בבל. דור רב הונא, רב חסדא, רב יהודה בן יחזקאל ודורם של רבה בר נחמני ורב יוסף.

הכרך השלישי (דורות אמוראים ב') הוא המשך של 2 הכרכים הראשונים (דורות התנאים ודורות האמוראים א').

מחיר הכרך — 28 ל"י.

ניתן להשיג את 2 הכרכים הראשונים (דורות האמוראים א' ודורות התנאים) במחיר — 36 ל"י. מחיר כל 3 הכרכים — 64 ל"י.

هكذا من الأصل

המלחמה האיומה מכולן

מאת **אביעזר גולן**

ב־8 במאי 1945, לפני שלושים שנה, הסתיימה באירופה מילחמת העולם השניה, הקטלנית במילחמות בכל הדורות. ב־2075 ימי קרבות נהרגו למעלה מ־30 מיליון איש, הוכחד שליש מן העם היהודי, מדינות שלמות נמחו מעל פני המפה ואירופה נותרה עיי־חרבות גדול

ב חדר־המלחמה במיפקדתו של הגנרל אייזנהואר בעיר ריימס, בצפון צרפת, התכנסה קבוצה של קצינים בכירים של צבאות־הברית. היו שם שלושה גנרלים רוסים, שלושה צרפתים, שלושה בריטים — ואף שני אמריקאים. אייזנהואר העדיף שלא להשתתף בטקס שעמד להיערך שם במחדה — טקס הכניעה של גרמניה הנאצית.

האולם, ששימש פעם חדר־מישחקים של בית־ספר, היה ריק מרהיטים, פרט לשולחן הישיבות הגדול. הקירות היו מכוסים במפות ומתחתן התייצבו 17 עיתונאים וצלמי יומנים, אשר הובאו מפריז לאחר שהתחייבו שלא לפרסם את שיראו עיניהם אלא לאחר שיותר הדבר במפורש.

שני גנרלים גרמנים, יודל ופרידבורג, הוכנסו לחדר ונעצרו בפתח בהיסוס, מסונוורים לנוכח האור המסנוור של זרקורי הצלמים.

הכל התיישבו ליד השולחן הגדול. הגנרל בדל־סמית, ראש מטהו של אייזנהואר, אמר שמיסמכי הכניעה מוכנים לחתימה. המוכנים הגרמנים לחתום? יודל הניע קלות בראשו, נטל עט מצופה זהב שהושם לפניו וחתם על המיסמך לפיו ייפסקו כל פעולות האיבה באירופה למחרת בשעה 23.01. אחריו חתם בדל־סמית, ואחריו — הגנרל מורגן בשם בריטניה, המיור־גנרל איוון סוסלופרוב בשם ברית־המועצות והקומנדנט פרנסואה סוז בשם צרפת.

סוסלופרוב אף רשם על המיסמך את השעה המדוייקת של החתימה — 02.41 בשחר ה־7 במאי 1945.

היה זה חמישה ימים לאחר נפילת ברלין בידי הצבא־האדום ושמונה ימים לאחר שהיטלר התאבד בבונקר־המיפקד של ברלין; כתום טקס בו נשא לאשה את פילגשו מזה שנים; היה זה 335 ימים לאחר הנחיתה בנורמנדיה וכתום 2,075 ימים מאז ה־1 בספטמבר 1939, בו חצו הגייסות הנאציים את גבול פולין ונתנו בכך את אות הפתיחה לקטלנית במלחמות בכל תולדות העולם, מלחמה בה נפלו למעלה מ־30 מיליון איש, מלחמה בה נמחו מדינות שלמות מעל המפה, מלחמה שהותירה את אירופה עיי־חרבות גדול...

סופה של פולין

עד היום אין ההיסטוריונים תמימי־דעים בשאלה אם אומנם התכוון היטלר לצאת למלחמה, כאשר הולל את המשבר עם פולין בקיץ 1939, או שרק ניסה לחזור על תכסיס הסחטנות שעוד לפני כן העניק לו את חבל הריין, את אוסטריה ואת חבל הסודטים של צ'כוסלובקיה ללא שפיכת טיפת דם אחת.

וויליאם שירר, ההיסטוריון של עלייתו ונפילתו של הרייך השלישי, מספר, כי תושבי ברלין לא גילו כל התלהבות למשמע החדשות של ה־1 בספטמבר. אולי היו תמימים, כשניעורו בבוקר וגילו כי הם נתונים במלחמה — אשר היו בטוחים כי הפיהרר שלהם יצליח למונעה. אפילו צירי הרייכסטג, דוברי־מים שכל אחד מהם מונה אישית על־ידי היטלר, לא הגיבו בהתלהבות המקובלת על הנאום בו הסביר היטלר מדוע המלחמה הכרחית. נימה בלתי רגילה של התנצלות נשמעה בנאום, כאילו גם היטלר עצמו מופתע ונדהם מן ההתפתחויות.

אבל הסכר נפל. ב־3 בספטמבר הכריזו בריטניה וצרפת מלחמה על גרמניה. אותו לילה, טורפדו ששוגר מן הצוללת הגרמנית או. 30 טיבע את ספינת הנוסעים הבריטית „אתניה" כ־300 ק"מ ממערב לאיים ההברידיים ו־112 אזרחים ירדו עימה למצולות. זה היה האות הראשון לכך, שהמלחמה הזאת לא תהיה ככל המלחמות — שר הקטל לא עוד יבחין בין לוחם לאזרח.

מהרה באו אותות נוספים. הפולנים — אמיצים עד כדי התאבדות (הם הסתערו בפרשים על טנקים גרמנים) — והעולם כולו צפה בתוצאות המבעיתות של הבליץ־קריג: הפצצות מן האוויר על צמתי־ערים, לשיבוש התנועה, המצנחה־צלילה על שיירות תעופה ועל קווי החזית וגל של שריון הנע בעוצמה ובמהירות.

תוך 48 שעות הושמד כל חיל־האוויר הפולני הפיגוש; תוך שבוע התמוטט כל הצבא הפולני מן 35 הדיביזיות, ושרידיו נלכדו בחגורות המלקחיים שסגרו על ורשה. ב־ז' בספטמבר כותר כל הצבא חוץ מהיחידות שחנו על גבול ברית־המועצות.

ואז עטו הרוסים — בני־בריתה של גרמניה הנאצית מזה חודש, מאז ה־24 באוגוסט, עת נחתמה אמנת ריבנטרופ־מולוטוב הצינית — על שרידים אלה. הצבא־האדום חצה את גבול פולין כדי — כפי שנאמר בהודעה הרשמית הסובייטית — „להחזיר את השלום והסדר ולעזור לעם הפולני ליצור תנאים חדשים לחייו הפוליטיים".

ב־18 בספטמבר נפגשו הצבא הסובייטי והצבא הגרמני ליד העיירה ברסט־ליטובסק. שם חתם טרוצקי, 22 שנים קודם לכן, על האמנה אשר הוציאה את רוסיה מן המלחמה העולמית הראשונה. פולין חדלה להתקיים.

מיפגן התנדבות

המלחמה לא הפתיעה את הישוב היהודי הקטן (כ־600 אלף נפש) בארץ־ישראל. ענני־מלחמה נישאו באוויר במשך כל קיץ 1939; ובאוגוסט הכריזו המוסדות היהודיים על מיפגן־התנדבות למלחמה בנאצים; למעלה ממאה אלף איש ואשה חתמו על התחייבות להתנדב למאמץ המלחמה. כי הפרוץ, במהרה יתברר כי היה זה מיפגן בלבד.

פרוץ המלחמה מצא את הישוב בנפש חצויה. כמובן מאליו, הכל התפללו למפלת היטלר, אויבו בנפש של העם היהודי. אך גם הצד האחר לא היה בחזקת ידיד. הפולנים היו אנטישמיים מאז ומעולם, ואילו בריטניה — אך חודשים אחדים לפני כן פירסמה את „הספר הלבן" של 1939, אשר גזר על העלייה ועל רכישת קרקעות על־ידי יהודים בארץ־ישראל ולמעשה ביקש לסתום את הגולל על החלום הציוני והתחייב להעניק לפלשתינה כעבור 5 שנים ממשל עצמי, כלומר — ממשל ערבי. הפגנות נגד „הספר הלבן" — מהן גם אלימות — התקיימו כל הקיץ ואף לאחר פרוץ המלחמה באירופה. ובתוך שורות האצ"ל (הארגון הצבאי הלאומי) קמה קבוצה קיצונית, בהנהגתו של אברהם שטרן, אשר לחצה לפתוח בפעולות־טירור נגד הבריטים.

דוד בן־גוריון, יו"ר הסוכנות, מצא „שביל זהב" בין קרני הדילמה, כאשר הכריז, כי „נילחם בהיטלר כאילו לא היה ,ספר לבן' ונילחם ב,ספר הלבן' כאילו לא היה היטלר". אולם זה היה פיתרון מילולי, שלא תמיד עמד במיבחן המציאות.

המציאות היתה — שעל אף התדהמה ממפלתה המהירה של פולין ועל אף הזעזוע מן העובדה ששלושת וחצי מיליוני יהודי פולין נפלו לידי היטלר, עדיין נראתה המלחמה באירופה רחוקה־רחוקה. כאשר פנה מפקד הצבא הבריטי בארץ ישראל אל הסוכנות היהודית וביקשה לפרוע את שטרי ההתחייבות שניתנו בעת מיפגן־ההתנדבות, באה ההתנדבות רק טיפין־טיפין. היו בין מנהיגי הישוב כאלה שחששו להוציא מן הארץ מיספר גדול של צעירים — שמא ינצלו הערבים את ההזדמנות ויתקיפו. היו אחרים, ובראשם משה שרת ז"ל, שראו בהתגייסות לצבא הבריטי את ההזדמנות „להימנות עם המנצחים" ליד שולחן ועידת־השלום, בבוא העת. גם אלה וגם אלה לא ראו במלחמה בנאצים, כשלעצמה, את היעד הבלעדי.

למען האמת, גם המימשל המנדטורי לא שש לגייס יהודים. הוא חשש מפני אותו הדבר שממנו שרת שאף אליו — מפני הקמת כוח לוחם יהודי־ארצישראלי, שיקנה לישוב מעמד של עם, או לפחות של צבא. הנה כי כן, שערי הצבא הבריטי נפתחו בפני מתנדבים יהודים אך כדי סדק צר: תחילה נתבקש הישוב לספק 500 טכנאים (נהגים, מכונאים, חובשים, פועלי־בניין), למלא שורות של יחידות בריטיות במיזרח־התיכון. אחר כך — עוד 500. אחר כך נתבקשו מתנדבים ליחידות חפרים שתישלחנה לחזית בצרפת — אולם יחידות פלשתינאיות, בהן ישרתו יהודים וערבים בצוותא. הסוכנות היהודית התנגדה להקמת יחידות אלה, והגיוס אליהן התנהל בעצלתיים, כשעיקר המתנדבים הם מחוסרי־עבודה (בנוסף לכל — שרר אז משבר בארץ), או עולים בלתי ליגאליים להם הובטחה ליגאליזציה, או יוצאי־פולין, בעיקר בית"רים, ששאפו להילחם בהיטלר, או סתם הרפתקנים שנשאו עיניהם לפריז. רק גדוד חפרים אחד (ה־401) הושלם בדי מועד להגיע לצרפת; עד שהושלם הגדוד השני (602), כבר נפלה צרפת.

„זיץ־קריג"

כל העת הזו, בה השליטו גרמניה וברית־המועצות את חלוקת פולין ביניהן, ובה נערכו בארץ הפגנות נגד „הספר הלבן" ומצוד על מעפילים וכמה מאות מתנדבים עברו את אימוני הטירונות בבסיס הטירונות בצריפין, שקטה החזית במערב אירופה. במועדוני־הלילה המואפלים של לונדון שרו במקהלה „עוד נתלה את כביסתנו על ,קו זיגפריד'" (קו הביצורים הגרמני על גבול צרפת), אבל זה היה האקט העויין הכמעט־יחידי בחזית המערב. כמיליון וחצי חיילים צרפתים העבירו את החורף בשלווה במעוזים האדירים של „קו מז'ינו" ובהדרגה הצטרפו אליהם כחצי מיליון חיילים בריטים. אך פרט ל„פעולות פטרולים" בשטח־ההפקר — לא עשה צבא אדיר זה דבר. בדחנים הכתירו את המלחמה במערב בכינוי „זיץ־קריג" („מלחמת ישיבה") — על משקל „בליץ קריג").

במשפטי נירנברג העיד הגנרל פון האלדר, מן המטכ"ל הגרמני, ש„הצלחתנו בפולין נתאפשרה רק הודות לחשיפה כמעט טוטאלית של חזית המערבית שלנו. הצרפתים היו מסוגלים אז לחצות את הריין, מבלי שנוכל לעוצרם". אבל הצבא הצרפתי — שנחשב אז ל„צבא הטוב בעולם" — לא נע ולא זע. בעוד שבריטניה רק החלה לגייס ולאמן את צבאה (בריטניה הנהיגה את גיוס החובה בקום מלחמת העולם הראשונה והסתמכה אך על צבא־קבע בן כ־160,000 איש, שמחציתו חנתה מעבר לים). מדוע, אם כן, לא תקף הצבא הצרפתי כפי שמפקדו, הגנרל גמלין, הבטיח בכתב לפולנים? — היו לכך כמה סיבות: רוח התבוסתנות בפיקוד העליון, בממשלה ובעם; זכר חקזות הדם הנוראה במלחמת העולם הראשונה, שמחקה דור שלם של צרפתים צעירים, ולבסוף — נוכח המפלה המוחצת והמהירה של הפולנים — הפחד מפני הגרמנים.

מכל מקום, ההזדמנות הוחמצה.

בעוד הצרפתים קופאים מקור בביצורי „קו מז'ינו" ובעוד האנגלים שרים על כביסה ב„קו זיגפריד", תיכנן היטלר את צעדיו הבאים.

הראשון שבהם היה „תרגיל וסרי" — כיבוש נורבגיה — שאותו תבע מיפקד־הצי הגרמני, הן כדי למנוע את כליאת הצי בתוך הים הבלטי והן במגמה לגונן על משלוחי הפלדה החיוניים משוודיה.

המיבצע החל בבוקר ה־9 באפריל 1940. אז, בשעה 5.15 עם שחר, הגישו שגרירי גרמניה באוסלו וקופנהאגן אולטימטום אחיד לממשלות נורבגיה ודנמרק: על שתיהן לקבל, ללא כל התנגדות, את „הגנת הרייך".

לדנים, בעלי הגבול המשותף עם גרמניה, לא היתה כל ברירה. ארצם המישורית נעדרה כל מיכשולים טיבעיים לעצור בעזרתם את השריון הנאצי. עוד בטרם סיימו הדנים את ארוחת־הבוקר, הם נתבשרו כי מלכם, בהסכמת ממשלתו, נכנע לאולטימטום הנאצי (ברם, אף כי לא נלחמו — גילו הדנים אומץ לב ממין אחר: באוקטובר 1943 נודע להם על פקודה שהגיעה מברלין, לגרש את כל חמשת אלפי יהודי דנמרק מיזרחה. ממש תוך יום אחד התארגנה מחתרת עממית שאספה את יהודי קופנהגן מבתיהם אל נמלי־דייגים ליד העיר. במשך הלילה הועברו רובם בספינות דייגים אל שוודיה שמעבר למיצר. עוד מאות יהודים הוסתרו והוברחו במשך הימים הבאים. כאשר ניגש הגיסטפו למיבצע הגירוש, הוא גילה, כי דנמרק הפכה „יודן־ריין".)

בנורבגיה התפתחו הדברים באורח שונה: המלך האקון דחה את האולטימטום הגרמני והודיע לחברי ממשלתו: „אם תיכנעו, אפרוש מן המלוכה". ואם כי חמש הערים הגדולות של הארץ, הנמלים ושדה התעופה הגדול היחיד, של אוסלו, כבר נתפשו בידי צנחנים גרמנים — קראה תחנת הרדיו ועוררה את העם הנורבגי בן שלושת המיליונים להתנגד לכובש.

בריטניה הבטיחה עזרה. אולם זו התארגנה בעצלתיים. רק בסוף אפריל, לאחר שמחציתה הדרומית, המאוכלסת, של נורבגיה נכבשה, נחת חיל־מישלוח בריטי־צרפתי בצפון, וב־28 לחודש הדף כוח גרמני לא גדול מן העיירה נרוויק. לשעה נדמה כי תוכניות הגרמנים, להבטיח את נתיב הפלדה משוודיה, עלו בתוהו. היטלר השתולל מרוגז והגנרלים שלו טעמו לראשונה את חצפוני לחם. לרוב בעתיד, כאשר הפיהרר שלהם יאחז בהיסטריה בעקבות כל מפלה. ברם במהרה, משפתחו הגרמנים במיתקפתם בחזית המערב, פונה חיל־המישלוח מנרוויק, והמלך האקון וממשלתו הועברו לבריטניה.

צרפת נפלה

כיבוש נורבגיה האדיר את תדמית הצבא הגרמני כצבא בלתי־מנוצח. אבידות הגרמנים היו זעירות, אולם בתחום אחד היו רבי־משמעות: הצי הגרמני הקטן ניזוק קשות במערכה ואיבד עשר מתוך עשרים משחתות, שלוש מתוך שמונה סיירות ושתי סיירות־קרב ואוניית־מערכה אחת ניזוקו. כאשר הגיעה העת לפלוש לבריטניה, היה הוורמכט ללא חיל־ים...

ברם, עוד לפני כן באה שעתן של ארצות השפלה. ב־10 במאי 1940 הוזעקו שגרירי בלגיה והולנד בברלין אל מישרד־החוץ ונאמר להם שצבאות גרמניים פלשו לארצותיהן „להגן על הנויטרליות שלהן מפני התקפה צפויה של בנות־הברית".

בריטניה וצרפת הופתעו. בריטניה היתה שקועה כולה במשבר ממשלתי; ביום בו החלה הפלישה לארצות־השפלה, התפטר ראש הממשלה נוויל צ'מברליין ווינסטון צ'רצ'יל נתמנה במקומו. גם בשל כך עברו יומיים לפני שצבא אנגלו־צרפתי גדול חש לעזרת בלגיה לאייש קו־הגנה שהוקם בתיפזון על הנהרות דיל ומס: זה היה בדיוק מה שהגרמנים רצו. צבאות־הברית נכנסו למלכודת.

על הנייר שרר שוויון כוחות בין הצבאות הלוחמים; 136 דיביזיות גרמניות נערכו מול 135 דיביזיות צרפתיות, בריטיות, בלגיות והולנדיות. המגינים נשענו על קו בלתי עביר כביכול — קו מז'ינו בדרום, הביצורים הבלגיים במרכז וקו התעלות המבוצר של הולנד. אך, בשל הקפידה בה שמרו הולנד ובלגיה על הנויטרליות לפני הפלישה, הן נמנעו אפילו מדיונים תיאורטיים עם צרפת ובריטניה על הגנה משותפת, ולא היה כל תיאום בין הצבאות השונים. הוורמכט הבטוח־בעצמו הלם במרכז, בהרי הארדנים שנחשבו בעיני הגנרלים של בנות־הברית כבלתי־עבירים לשריון, וביתר את מערך בנות־הברית. כך שבע דיביזיות שריון, נתמכות על־ידי מטוסי־צלילה, צנחנים וגייסות מוסעים באוויר שנחתו בעורף בנות־הברית, השלימו את אפקט ההפתעה וההלם. ב־14 במאי הניח הצבא ההולנדי את נשקו, ואילו השריון הגרמני שחצה את הנהר מס וכבש את סדן, איים לבתור את חיל־המישלוח האנגלו־צרפתי שנשלח לעזרת הבלגים. טור שריון אחר הבקיע לתוך צרפת כשיעדו — פריז.

בבוקר ה־15 במאי ניעור צ'רצ'יל משנתו על־ידי צלצול הטלפון שליד מיטתו. המטלפן היה פול רנו, ראש ממשלת צרפת, שקרא בהתרגשות: „ניגפנו! הפסדנו את המלחמה!"

צ'רצ'יל התקשה להאמין. הצבא הצרפתי הגדול הובס תוך שבוע! בזכרונותיו הוא הודה: „עדיין לא הבנתי את המהפכה שהתחוללה בשדה־הקרב על־ידי הופעת האלמנט של הלם־השריון".

במהרה התרכזו כל מעייניו במאמץ לחלץ את חיל־המישלוח הבריטי בבלגיה, שנסוג במהירות לעבר התעלה בניסיון להתחמק מזרועות־המלקחיים המאיימות. עיירה קטנה על חוף התעלה נכנסה להיסטוריה: דונקירק.

ברם, גם דונקירק לא היה מתחולל אילולי משהו מיסתורי ובלתי־מובן עד היום, שאירע כאשר נראה כי מאום לא ימנע בעד הגרמנים מלהקדים את הבריטים במירוץ לחוף הים: לפתע הגיעה פקודה מוזרה למפקד טור השריון הגרמני — להיעצר בעיירה הנקראת אבוויל. היטלר עצמו היה חתום עליה. עד שהצליחו הגנרלים שלו לשכנעו לבטלה — כבר עבר רובו של חיל־המישלוח הבריטי בעד פתח המלכודת והגיע לדונקירק. מכאן הוא נלקח על־ידי

8 במאי 1945: כותרות העיתונים מודיעות על כניעתה הסופית של גרמניה

טלפון מסטיבי וונדר

עשר שנים בעולם המוסיקה אינן דומות לעשרה ימים בצמרת. אבל, למיני ריפרטון אין טענות. היא איננה מבכה עשר השנים שחלפו, עד שקולה בן 5 האוקטבות, העלה אותה ואת להיטה „לאהוב אותך", אל צמרות המיצעדים. להיפך. לוא היתה יכולה לשוב עשר שנים אחורנית, היתה מנהלת את חייה בדיוק באותה צורה.

„פגשתי המון אנשים, שהשפיעו על מהלך חיי", היא אומרת. „לוא יכולתי לחזור ולחיות מחדש את אותן השנים, לא הייתי משנה דבר. אולי רק את אופיים וגישתם של כמה מנהלי חברות־תקליטים. כאלה, שבגללם נאלצתי להמתין זמן כה רב, כדי להגיע להכרה כלשהי...

„אבל, אולי גם זו אינה אשמתם. כאשר התחלתי לשיר, הייתי בסך־הכל נערה בת 14. אחת מתוך להקה־נשית שנקראה ,ג'אס'. לוא היתה להקה זו קיימת היום, בוודאי היתה זוכה להצלחה בינלאומית. אולם, באותה תקופה לא ידעו חברות התקליטים כיצד להתייחס אלינו.

„שרתי אז בערך כפי שאני שרה כיום. אולם, באותם ימים ציפו מכושי — שישיר כמו כושי, ולא שום דבר אחר. יחד עם הלהקה היה לנו גם איזה להיט קטן, אבל לא יותר מזה. ה,סופרימס' שלטו אז בצמרת ולהקה כושית שלא נשמעה כמו ה,סופרימס' לא היה לה שום סכוי..."

בינתיים הספיקה מיני להתחתן, ללדת ולעבור מפלורידה ללוס־אנג'לס. אחד מידידיה שוחח עמה ערב אחד ולאחר ששמע כי היא מנסה, ללא הצלחה, להשיג חוזה־הקלטה ומנהל מוסיקאלי טוב — הבטיח לה לעזור לה. ערב אחד, זמן קצר לאחר אותה הבטחה, צילצל הטלפון בביתה.

„קולו של האיש מן העבר השני נשמע לי מאוד מוכר", מספרת מיני. „הוא ידע עלי כל־כך הרבה דברים. אפילו שיום־הולדתי חל למחרת. לבסוף, הציג את עצמו: סטיבי וונדר. נפגשנו והחלטנו להקליט יחד אלבום. למעשה, אסור היה לנו לעשות זאת מבחינה חוקית — כי כל אחד מאתנו היה קשור לחברת־תקליטים אחרת. אבל, כמו ילדים קטנים — דווקא בגלל האיסור התלהבנו לעשות זאת..."

כך החלו סטיבי ומיני להקליט יחד. במהלך העבודה התברר, כי האלבום הפך יותר ויותר מסוג בשליחות פוליטית וסטיבי ביקש שהתקליט לא יישא את שמו. מתוך אלבום זה לקוח גם להיטה הגדול של מיני — „לאהוב אותך". מובן, שאין מחמאה גדולה יותר לזמר, מאשר להיט בראש המיצעד. אולם, מיני מצהירה:

„גם אלמלא הייתי מגיעה להישג זה — לא הייתי מתייאשת ובוודאי שלא הייתי פורשת מעולם הפיזמונים. אינני ,עושה' להיטים. אני ,עושה' מוסיקה ומאחר שמעולם לא עשיתי דברים שלא אהבתי — אינני מצטערת על אף דבר שעשיתי בחיי..."

מיני ריפרטון: אינני עושה להיטים, אני עושה מוסיקה

„אם פיזמון שלי ניכשל — זו אשמתי"

„**כ**אשר ,את ליידי' היה להיט — הרגשתי עצמי כמי שאינו בשל דיו. איש לא הדריך אותי כיצד צריך זמר־צמרת להתנהג ומה עליו לספר לעיתונאים. התוצאה היתה, שבכל הראיונות נשמעתי כטיפוס משעמם, שאין לו הרבה מה לומר. הצרה היא, שנשארתי כזה גם היום..."

וכשפיטר סקלרן אומר ,גם היום', הוא מתכוון ממש בימים אלה. כאשר הוא זוכה סוף־סוף ללהיט חדש במיצעד. לאחר הפסקה של כשלוש שנים. ,את ליידי' היה להיט־ענק. הוא זכה להצלחה כה גדולה, משום שהיה שונה לחלוטין מכל מה שכלל מיצעד הפיזמונים הבריטי באותה תקופה. כיום, שוב הצליח פיטר להתברג אל המיצעד, בלהיט חדש מפרי־עטו — „החזיקי באהבה".

„אחרי ההצלחה של ,את ליידי' — תפסתי אדישות", הוא מספר. „לא היה לי חשק לכתוב או לשיר וכאשר חזרתי לכושר, זה לא הלך לי כמו פעם. אבל לא היה איכפת לי. המשכתי לכתוב את המוסיקה שלי, משום שלגבי אתה יכול להיות רק באחת משתי הקטגוריות: מוסיקה טובה או מוסיקה רעה. אם יש לך, או אין לך להיטים — זו עובדה כלל לא רלוואנטית...

„עכשיו יש לי שוב להיט במיצעד. אבל איש איננו יכול להבטיח לי — וגם אני לא לעצמי — ששוב יפקוד אותי השפל. כל מה שאני יכול לומר בביטחון הוא, שאם פיזמון שלי נכשל — הרי שזו אשמתי הבלעדית, ולא אשמת אף אחד אחר. אינני רואה עצמי כבדרן, אלא בעיקר כמלחין. לכן, גם לא מעניין אותי במיוחד להופיע.

„לפני כשנה ערכתי סיבוב־הופעות במועדוני־לילה. אבל, הפסקתי אותו בטרם עת. בשום אופן אינני יכול לעמוד ולשיר, מול אנשים שיושבים ושותים בירה ומשוחחים ביניהם. אני מעדיף לשבת בבית ולכתוב, מאשר להופיע בפני קהל שלא בא במטרה להאזין, אלא במטרה להעביר ערב..."

למען האמת, גם אם פיטר לא יקיים הופעות פומביות, הוא יוכל לשבת בבית ולהיזון מכספי התמלוגים לשיריו. זמרים רבים, ביניהם אנדי ויליאמס, ג'ק ג'ונס ואחרים — הקליטו משיריו ודמי התמלוגים זורמים לכיסו. אפילו טאלי סבאלס כלל באלבומו החדש גירסה מיוחדת ללהיטו של פיטר „את ליידי".

על כל פנים, פיטר מרוצה לפי־שעה מן העיתוי של להיטו החדש. החוזה שלו עם חברת־התקליטים עומד לפוג בחודש הבא והלהיט הנוכחי מבטיח לו, כי החוזה יחודש. „אני חושב, שהמגרעת היחידה שלי היא, שאינני אמן מלהיב על הבמה", הוא אומר. „אולי משום שאני לא יודע לעמוד על הראש על־גבי הפסנתר, או לנגן באצבעות הרגליים. אבל, לאט־לאט אני לומד גם את זה..."

הצועדים בראש

שידורי־ישראל

המיצעד העברי

1. „מיברחים להמשיך לנגן" — חיל האוויר
2. „בארץ אהבתי תשקר מורח" — צוות הווי צנחנים
3. „את ואני" — שלמה ארצי
4. „הבה נבירה" — מירי אלוני
5. „אדבר אתך" — חווה אלברשטיין
6. „אהבה אחת קטנה" — אילנית
7. „פרקים בתולדות היישוב" — שוקולד, מנטה, מסטיק
8. „זה הביקר שלי" — אבנר גדסי
9. „בואי ונעשה לנו חג" — יגאל בשן וחיקי דיין
10. „זה קורה" — אריק לביא

המיצעד הלועזי

1. „חושם ירד, אחות שם" — גלוריה גיינור
2. „דינג דונג" — ג'ורג' הריסון
3. „תני לי לחיות האחר" — הצללית
4. „מה אעשה איתך" — בארי וייט
5. „שלום, אהובתי" — חבורת גליטר
6. „נגן בי כמו בגיטארה ישנה" — דואן אדי
7. „לחתראות ילדונת" — מחליקי העיר ביי
8. „הישארי עימדי" — ג'ון לנון
9. „הסיפרטן השחור" — ג'וני ווקלין
10. „חירות גוסח פילאדלפיה" — אלטון ג'ון

גלי צה"ל

המיצעד הלועזי

1. „תני לי להיות אהובך" — הצלליות
2. „חירות נוסח פילאדלפיה" — חבורת אלטון ג'ון
3. „חושם ירד, אחות שם" — גלוריה גיינור
4. „דינג־דינג־דונג" — ג'ורג' הריסון
5. „שועל במנוסה" — המתוקים
6. „את כליבך יפה" — ג'ו קוקר
7. „שירו הלאווים" — רינגו סטאר
8. „אינני יכול להוציא זאת מראשי" — תיזמורת אור החשמל
9. „האם מעולם לא היית מבושם" — אוליביה ניוטון ג'ון
10. „רק איזה אחת" — נייג'ל אולסון

ארצות־הברית

1. „מישהו עשה למישהו רע" — ב. ג'. תומס
2. „חירות נוסח פילאדלפיה" — אלטון ג'ון
3. „הוא אינו אוהב אותך" — טוני אורלנדו ו„שחר"
4. „ג'קי בלו" — הנוסעים מחוף אוזארק
5. „מכונית שברולט" — סמי ג'ונס
6. „אטמה" — שוקינג בלו
7. „כוסות גבוהות וארוכות" — ליאו סאייר
8. „מה אעשה" — בארי וייט
9. „עלמבעי" — בן אי. קינג
10. „איהביה" — אל גרין

בריטניה

1. „שלום ילדתי" — מחליקי העיר ביי
2. „אהבי אותי, אהבי את כלבי" — פיטר שלי
3. „שועל במנוסה" — המתוקים
4. „הרקד את אביך" — ג'ים גילסטרפ
5. „רובשנית" — בובי גולדסבורו
6. „קום מאנקי / בלוז האיש החולה" — הדברים הטובים
7. „החיים הם מיניסטרונה (מרק ירקות)" — 10 סי.סי.
8. „הדמעות שבכיתי" — חבורת גליטר
9. „לאהוב אותך" — מיני ריפרטון
10. „דינג דונג" — ג'ורג' הריסון

כמה עולים לך העלים של הכרובית?

כדאי לך לעשות פעם חשבון.

את הולכת לשוק. בוחרת לך ירקות, מוציאה את מיטב כספך עליהם - אך את משלמת 'כסף טוב' גם עבור העלים, החרטומים, הקליפות, הגרעינים והקלחים שלהם.

בסנפרוסט לא תמצאי אותם. בסנפרוסט את קונה ירק טרי המוקפא בשיא בשלותו. ללא פחת וללא כל אותם חלקים שאת בלאו הכי משליכה.

אם תוסיפי לחשבון את העבודה שסנפרוסט חוסך לך בניקוי הירקות בקילופם ובחיתוכם, את מהירות הבישול ואת החסכון בגז - תגיעי למסקנה שסנפרוסט כדאי יותר!

לכן כשאת קונה סנפרוסט - חשבי לא רק כמה את משלמת, חשבי עבור מה אינך משלמת.

SF

סנפרוסט טרי יותר מטרי

אפונה, שעועית ירוקה, שעועית צהובה, חירס קרחים, חירס גרעינים, כרובית, ברוקולי, כרוב ניצנים, כרפס, במיה, חדר, זרו דורה, גזר קוביות, גזר ואפונה, ירקות מעורבים, קישואים, בצל קצוץ, סלט קצוץ, סלרי, לבבות סלרי, חוח שדה, ירקות למרק כרובית, למרק אפונה, לסלט טיוניה, ולרבה.

טים הארדין - לישראל

מה משותף בין ריקי נלסון, בובי דארין, ג'ינג'ר בייקר, ארבעת הביטלס, ג'ון באאז, מנפרד מאן, סוני ושר, קט סטיבנס, סקוט ווקר, גארי לואיס, מאריאן פייתפול, סילה בלאק, קליף ריצ'ארד ואריק אנדרסון?

כולם שרים משיריו של טים הארדין, המחבר-כותב-מבצע, שכתב להיטים כמו "לוא הייתי נגר", "סיבה להאמין" ועוד עשרות שירים שזכו לעשרות גירסאות בפי מבצעים שונים ואשר חלקם הצליחו למכור הרבה יותר תקליטים, מאשר טים הארדין עצמו.

לכן אין פלא שלפני זמן לא רב קם טים הארדין והכריז: "זמן רב מדי הייתי כמו צנצנת ריבה בשמש, שכל הדבורים עטות עליה ומוצצות את צופה. מעתה החלטתי להחזיר את המכסה לצנצנת, ולהגות בעצמי בכל המתוק-המתוק שאני מייצר..."

לכן אין פלא, שטים הארדין החליט לעזוב את ארצות-הברית, מולדתו, ולעבור לגור ולעבוד באנגליה. יש לו הרבה סיבות טובות לברוח מארצות-הברית, למרות שלטענתו הוא אוהב את אמריקה כמדינה. עד היום, אורח-החיים שם — הוא הדבר שאין הוא יכול להמשיך ולהתקשר אתו.

"קח, למשל, את הגזענות והאפליה", הוא אומר. "הם קיימים גם באמריקה וגם באנגליה, אבל, בכל זאת הם כה שונים בשני המקומות. באנגליה מתייחסים הלבנים אל הכושים כאל בני-אדם שלא היו רוצים למצוא במחיצתם. אבל, היחס הוא, בכל זאת, כאל בני-אדם. באמריקה — במיוחד במדינות הדרום — מתייחסים אל הכושים כאילו היו איזה זבובים טורדניים, או רמשים, שאפשר לרמוס אותם בחרטום הנעל, מבלי כל נקיפות מצפון — ולעבור לסדר היום..."

"לאמריקנים יש תסביך נוסף שהורג אותם: תסביך-אשם על שהם מוכשרים. כישרון הוא תכונה מופלאה, המאפשרת לך לעשות דברים בצורה קלה ומהירה יותר, ובהרבה פחות מאמץ ממי שאין לו כישרון. מאחר שרוב האמריקנים הם אנשים מוכשרים, נדמה להם, שהם לא עושים מאמץ גדול מדי כדי להשיג תוצאה כלשהי. וזה הוליד אצלם תסביך נחיתות.

"אפשר לראות את זה גם בקרב המוסיקאים. יש כאלה שחושבים שכדי להיות מוסיקאי טוב, נגן ג'אז טוב או זמר-בלוז טוב — אתה צריך לחפש לעצמך ייסורים, או להזריק לעצמך סמים. רוב המוסיקאים חושבים, שהם חייבים לעבור את נתיבי הייסורים של רעב ועוני, רק כדי שלא יגידו להם, מאוחר יותר, שהכל בא להם מן המוכן וכי עדיין לא שילמו את חובם...

"אני אישית מכיר צעירים רבים שפנו אל המוסיקה, חיו בחדרים מוזנחים ורעבו ללחם, אבל לא הסכימו לקבל עזרה מהוריהם — אפילו שהיו מיליונרים. "אני לא מוכן לקחת סנט אחד מאבי, כדי שאוכל לטעון כי הגעתי למה שהגעתי בכוחות עצמי..." — הוא הפזמון המוכר. אבל זו שטות! מדוע לא להיעזר במישהו — אם יש לך הזדמנות כזאת — ובמקום זאת לפתח רגשי-אשם?"

אחד המאורעות הזכורים לו היטב, היתה הפגישה הראשונה בינו לבין הזמר המנוח בובי דארין, שהיה הראשון אשר הפך את "לוא הייתי נגר" ללהיט. פגישה זו הולידה פגישות רבות אחרות, ובין השאר בילה טים הארדין שעות רבות עם בובי דארין באולפן-ההקלטה, כאשר האחרון הקליט את הפזמון.

"בובי דארין היה לא רק זמר גדול, אלא גם שחקן גדול", מספר טים. "מכיוון שהוא היה קודם-כל שחקן, הוא לא התבייש לבוא אלי ולומר: למד אותי כיצד בדיוק אתה היית מבצע את השיר. מאחר שידעתי שהוא שחקן מוכשר, לא היה איכפת לי ללמד אותו, כי ידעתי שיש לו כל כך הרבה משלו — שהוא לא צריך לגנוב דבר משלי. אבל ידעתי גם יחד עם זאת, שבסוף הוא ישיר את השיר בסיגנון שלו..."

את השירים שלו כותב טים הארדין במחברת ואחד הדברים המופלאים הוא — שכל שיר תופס אצלו בדיוק עמוד אחד! הוא כותב רק על צידו האחד של הדף — מתחיל ומסיים את השיר באותו עמוד. אפילו שורה אחת אינה עוברת לצד השני. "מאחר ויש לי, לפעמים, שירים ארוכים — אני מתחיל לצמצם את גודל האותיות, כדי שאספיק לגמור את השיר באותו עמוד", הוא מסביר.

[illegible]

טים הארדין: "אני רואה עצמי כעדשה של פנס-קסם"

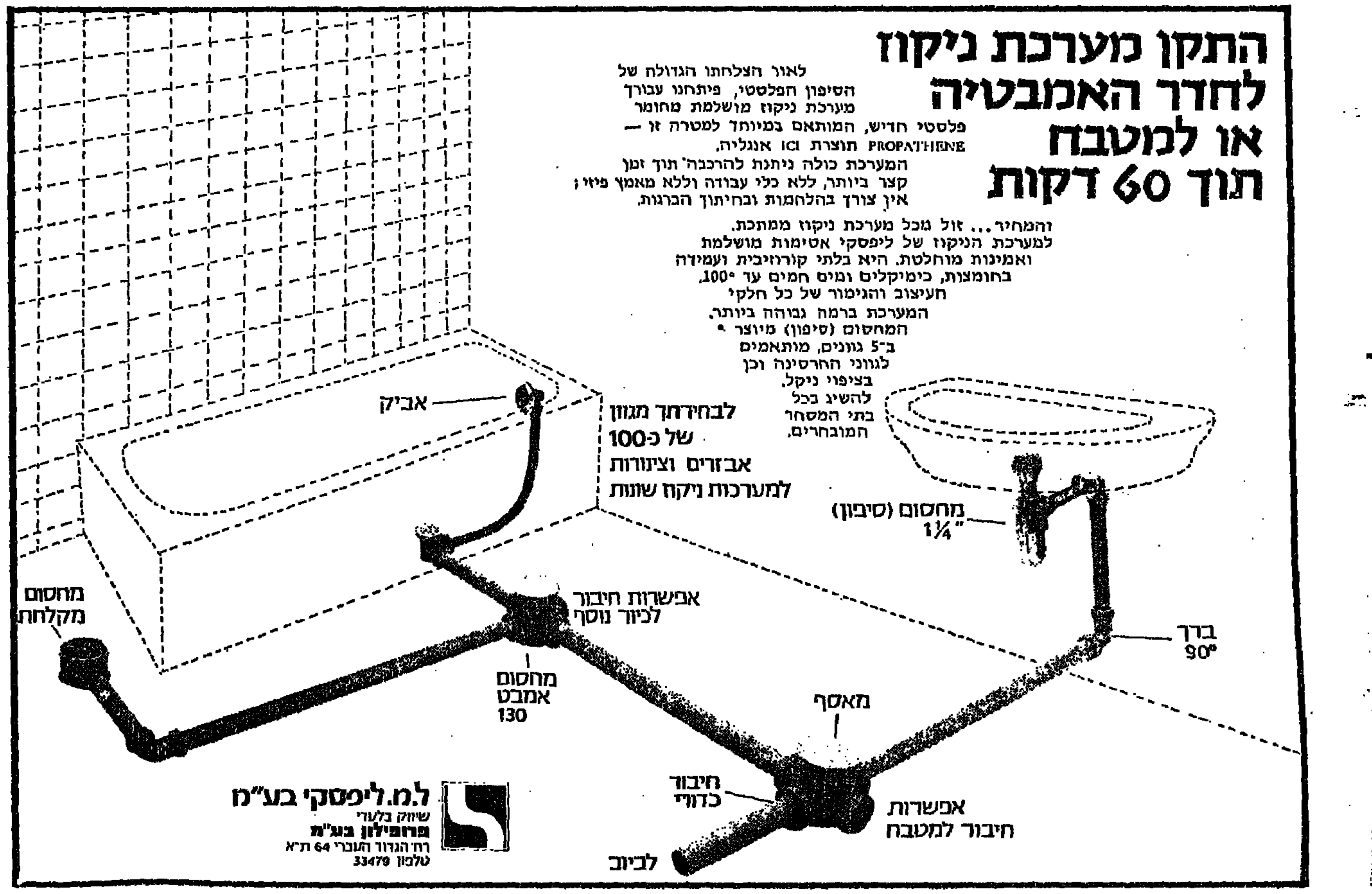

התקן מערכת ניקוז לחדר האמבטיה או למטבח תוך 60 דקות

לאור הצלחתו הגדולה של הסיפון הפלסטי, פיתחנו עבורך מערכת ניקוז משלמת מחומר פלסטי חדש, המותאם במיוחד למטרה זו — PROPATHENE תוצרת ICI אנגליה.

המערכת כולה ניתנת להרכבה תוך זמן קצר ביותר, ללא כלי עבודה וללא מאמץ פיזי, אין צורך בהלחמות ובהיתוך הברגות.

והמחיר... זול מכל מערכת ניקוז מתכתית.

למערכת הניקוז של ליפסקי אטימות מושלמת ואמינות מוחלטת. היא בלתי קורוזיבית ועמידה בחומצות, כימיקלים ומים חמים עד 100°. העיבוד והגימור של כל חלקי המערכת ברמה גבוהה ביותר.

המחסום (סיפון) מיוצר • ב-5 גוונים, מותאמים לגווני חרסינה וכן בציפוי ניקל.

להשיג בכל בתי המסחר המובחרים.

ל.מ. ליפסקי בע"מ
שיווק בלעדי: מרופילון בע"מ
רח' הגדוד העברי 64 ת"א
טלפון 33479

מיליוני פליטים נותרו באירופה ללא קורת-גג, ערים שלמות נהרסו עד היסוד

נשים יהודיות במחנה־ריכוז לא מזוהה. מתוך סרט גרמני שנמצא אחרי המלחמה

[illegible]

גיוס יהודים

[illegible]

וכשהעליונות בים היא מוחלטת בידי הצי הבריטי (עתה אולי הצטער היטלר על ההרפתקה הנורבגית) לא העיז הפיקוד הגרמני לשלוח את צי אסדות־הפלישה אל מעבר לתעלה. משהחלו סערות החורף, היה ברור: הפלישה נדחתה למועד בלתי מוגדר, בריטניה לא נשברה.

יותר מזאת, הארי הבריטי הזקן עוד מצא און בקרבו להשמיע נהמה תוקפנית; הנהמה הידהדה במידבר המערבי שם. בסוף נובמבר 1940, תקף הצבא הבריטי הזעיר בפיקודו של הגנרל ווייוול את צבאו של גרציאני.

האיטלקים הוכו מכה ניצחת. תוך שלושה חודשים הם איבדו למעלה מ־130.000 שבויים ושרידי צבאו של גראציאני נמלטו בבהלה אל מעבר למיפרץ סירטה — 1800 קילומטרים מערבית מסידי בראני. כל קירינאיקה נפלה בידי הצבא הבריטי.

הטעיה גרמנית

דווקא עתה, כאשר קרנם השוקעת של הבריטים עלתה כלשהו, לפחות במיזרח־התיכון, התממש החשש שפיעם בקרבם מאז נכנסה איטליה למילחמה — החשש מפני הצטרפות הערבים למחנה האויב. בעירק פרצה מהפיכה צבאית; הרמטכ"ל לשעבר, הגנרל ראשיד עלי, הדיח את ראש הממשלה הפרו־בריטי גירש את המלך. ראשיד עלי היה ידוע כאוהד־הגרמנים; גם באירן השכנה שררו רגשות פרו־גרמניים, חנה כי כך, נוצרה הסכנה להיווצרות כיס עויין גדול בלב המיזרח־התיכון, קרוב קירבה מסוכנת להודו.

הבריטים הגיבו בתקיפות. אם כי לא במהירות — עברו כמה שבועות עד שבהודו התארגן חיל־מישלוח, נחת בבצרה והחל מתקדם לבגדד. חיל־מישלוח שני, שעיקרו היה "הלגיון הערבי" העבר־ירדני, תקף ממערב. היתה גם "נקודה ארצישראלית" במערכה העירקית — קבוצה קטנה של אנשי אצ"ל (אשר בשלב זה שיתף פעולה עם הבריטים) נשלחה מטעם האינטליג'נס לעירק, לבצע פעולות־חבלה. מפקדה, דוד רזיאל, שהיה אף המפקד של האירגון הצבאי הלאומי, נפל במשימה זו. נקבר בבית־העלמין הצבאי בהבניה ועברו שנים רבות בטרם נתאפשרה העלאת ארונו ארצה.

ההפיכה הפרו־נאצית בעירק דוכאה. ראשיד עלי ועוזריו (וביניהם גם המופתי הירושלמי לשעבר, חג' אמין אל חוסייני) נמלטו לאירן ומשם — לגרמניה. היה זה דבר בעתו. אילו החזיק המשטר הפרו־נאצי מעמד בעירק עוד כמה שבועות, כי אז עלול היה לשמש קלף חשוב במצב החדש שנשתרר, בו הצטרף הצבא הגרמני למערכה במיזרח־התיכון.

מצב זה נתהווה שלא־במכוון.

צרפת הגוססת לנעוץ סכין בגבה — הסתבך מוסוליני גם ב"הרפתקאה פרטית". צבאו, שהשתלט על אלבניה, המשיך ותקף את יוון. אך היוונים גילו כושר לחימה מפתיע ובמשך כל החורף הנחיתו מפלות צורבות על הצבא האיטלקי.

או אז החליט היטלר להתערב. בשלב זה עדיין לא התעניין במיזרח־התיכון או בים־התיכון — אלו היו "שטחי ההשפעה" שהוקצו לאיטליה. אך הוא כבר החל מתכנן את צעדו הבא — ההתקפה על ברית־המועצות. כדי שהתקפה זו תתנהל למישרין, חיוני היה לאבטח את האגף הדרומי ואילו מילחמה ביוון עלולה להתפתח לאיום על אגף זה.

ניתן איפוא אולטימטום ליוגוסלביה. ומשנדחה — הסתערו 16 דיביזיות גרמניות על מדינה זו. בלגרד הופצצה מן האוויר באכזריות. הצבא היוגוסלבי נפוץ (אך שרידיו, בראשות הגנרל מיכאלוביץ, הוסיפו להילחם בהרים) המלך פטר ברח לקהיר ויוגוסלביה חדלה מלהתקיים כמדינה עצמאית. הטנקים הגרמנים המשיכו לנוע, אל מעבר לגבול היווני.

צ'רצ'יל צפה התפתחות זו, עוד במרץ, כאשר החלו הגרמנים לאיים על יוגוסלביה, הורה למרשל ווייוול להעביר חלק מכוחו מקירנאיקה לתגבר את היוונים. כ־60 אלף אנשי צבא בריטים הועברו ליוון (ובתוכם כאלפיים חיילים ארצישראלים, בעיקר מיחידות החפרים) — מעטים מכדי להשפיע על תוצאות המערכה שם, אולם מרובים עד כדי לדלדל את הכוח שבקירינאיקה ולאלצו להפסיק את התקדמותו.

ב־27 באפריל נכנסו טנקים גרמנים לאתונה. רובו של חיל־המישלוח הבריטי ביוון נפל בשבי (כולל כאלף מתנדבים מארץ ישראל); חלקו נסוג לכרתים ותוגבר על־ידי דיביזיה ניו־זילנדית שזה אך הגיעה למיזרח־התיכון — אולם גם כוח זה נפל כאשר האי הותקף על־ידי צנחנים גרמנים.

רק הישג אחד יכלו הבריטים לזקוף לזכותם בתקופה מרה זו — ניצחון על הצי האיטלקי בקרב ימי ליד כף מטפן. מאוחר יותר התברר, כי אף זה היה ניצחון־פירוס: הצי האיטלקי נשלח לים כדי למשוך אליו את הצי הבריטי — ובינתיים חצתה את הים־התיכון שיירה גדולה שהביאה לטריפולי שתי דיביזיות שיריון גרמניות — "הקורפוס האפריקאי" בפיקודו של הגנרל רומל.

באפריל פתח רומל בהתקפה. הכוח הבריטי המדולדל שנותר בקירינאיקה לא יכול לעוצרו ונסוג במהירות עד לגבול המצרי רק חיל־המצב בטוברוק החזיק מעמד.

תוך חודש ימים התהפך איפוא הגלגל. צבאות גרמנים הגיעו לגבול מצרים במערב ובצפון — לכרתים. כמטחווי טיסה לצפון־סוריה. סוריה היתה אז מושבה (בעצם — מנדט) צרפתית, אולם בצרפת שלטה ממשלה נכנעת לגרמנים. סוריה עלולה איפוא להפוך [illegible] מכרעים. הפיקוד הבריטי החליט לסלק איום זה (ועל ההחלטה השפיעו גם שיקולים אחרים — הרצון מן שני־הדורות לעקור את צרפת מן המזרח התיכון).

כוח שהורכב ברובו מיחידות סוריות שזה אך הגיעו מאוסטרליה, ושבראשו עמדו סיירים של ה"הגנה" (על אחד מהם פיקד משה דיין ועל השני — מ"מ צעיר אחר, יגאל אלון), התקדם בארץ־ישראל צפונה ותוך כמה שבועות השתלט על כל סוריה והלבנון.

הישג אחר לבריטניה היה — הדיפת המערכה באפריקה המזרחית עם נפילת אחרון המעוזים האיטלקיים בחבש.

אולם הישגים מזעריים אלו לא היה בכוחם לשנות הרבה את התמונה הכללית הקודרת: בריטניה נדרשה לבדה ומולה — כל יבשת אירופה.

ב־22 ביוני 1941 יצאה בריטניה מבדידותה: היטלר פלש לרוסיה.

האמנה האטלנטית

וינסטון צ'רצ'יל, מנהיג־המלחמה הבריטי אשר הוכיח עצמו כמצביא גרוע למדי (ולחובתו יוחסו כמה מן ההחלטות הצבאיות הכושלות ביותר — החל בנחיתה בדרדנלים במלחמת העולם הראשונה, המשך בנחיתה בנרוויק עת שימש כשר־הצי וכלה בהחלטה לשלוח צבא ליוון) אך שללא ספק היה האדם אשר טיפח וסימל את נכונות בריטניה להמשיך במלחמה, על אף נחיתותה, היה ישר־לב עד כדי לקבל בברכה התפתחות זו. הוא אמר אז:

"הנני, והייתי, מתנגד חריף לכל מה שמסמל הקומוניזם. אבל אני מוכן לכרות ברית אפילו עם השטן, אם יואות להילחם בהיטלר. ובשעה זו אני מושיט את ידי לאומה הרוסית..."

ושישה חודשים לאחר מכן הוא יקדם בברכה צוהלת יותר, ובלוויית־לב לא־פחות, את ההתקפה היפנית על פרל־הארבור, אשר הביאה להצטרפות ארצות־הברית למלחמה.

ברם, פתיחתה של החזית השניה לא הגשימה — לפחות ב־1941 — את התקוות שתלה בה צ'רצ'יל. הצבא־האדום, מצורער מסידרת "טיהורים" שחיסלו את מיטב קציניו ומוליך־שולל על־ידי דבקותו של סטלין בהסכם אי־ההתקפה שחתם עם גרמניה — הופתע לא פחות משהופתעו צבאות המערב בשעתם. שגריר בריטניה במוסקבה אכן העביר לסטלין מידע מודיעיני על כוונות היטלר להתקיף את ברית־המועצות (ומסתבר, גם שירות־הביון הסובייטי בגרמניה דיווח דיווחים דומים) אך סטלין סירב להאמין. הצבא־האדום נתפס כשהוא בלתי מוכן, נחל תבוסות איומות, נסוג בבהלה. תוך פחות משלושה חודשים ניצב הצבא הגרמני בשערי מוסקבה ולנינגרד, כבש חלק ניכר משטח אוקראינה ושבה כמיליון חיילים סובייטיים. האוכלוסיה בשטחים הכבושים, בעיקר באוקראינה, גילתה נכונות לשתף פעולה עם הכובש ויתכן שפני העולם היו שונים היום — אילו הטה היטלר את אוזנו לעצת רוזנברג, יועצו לענייני מיזרח אירופה, שהמליץ על הקמת "ממשלות־בובה" בשטחים שנכבשו מרוסיה ובשיתוף־פעולה עמן. למורת של האנטישמיות הגבירו הגנרלים את אמונתו של היטלר ב"עליונות הגזע הגרמני" והוא הורה לגיסטאפו לנקוט בשטחים הכבושים מדיניות כה אכזרית, אשר במהרה דיכאה בקרב האוכלוסיה כל ניצני שאיפה להשתחרר מעול הקומוניזם. אף כי משתפי פעולה לא חסרו מקרב נתיני ברית־המועצות, הנה בקרב העם התפתחו להט פטריוטי ואיבה עזה לכובש, שבאה לידי ביטוי במערכות של השנים הבאות.

ב־14 באוגוסט 1941 נפגשו צ'רצ'יל והנשיא רוזבלט על סיפון אוניית מלחמה בלב האוקיינוס האטלנטי וניסחו במשותף את "האמנה האטלנטית", בה הותוו העקרונות לעולם טוב יותר שיקום אחרי המלחמה.

במעשה זה היה משום נקיטת עמדה במלחמה על־ידי ארצות־הברית הנויטראלית־להלכה. רוזבלט לא הסתיר את אהדתו לבריטניה (הוא נתן ביטוי לאהדה זו עוד בחודש מרץ, כאשר חתם על חוק "החכר והשאל", שבמסגרתו סיפקה ארצות־הברית אספקה וציוד מלחמתי כשהיא דוחה את ההתחשבנות על מחירם למועד בלתי ידוע בעתיד), אך רגשות הבדלנות עדיין היו חזקים בארצות־הברית והנשיא לא העז לנקוט צעד ברור והחלטי יותר. גם לאחר ההתקפה היפנית על פירל־הארבור ב־7 בדצמבר, היו אלו גרמניה ואיטליה שהכריזו מלחמה על ארצות־הברית כמיפגן הזדהות עם יפן, ולא להיפך.

שנת 1942 היתה השנה הגרועה מכולן, לכל בנות־הברית. במיזרח־הרחוק השתלטו היפנים על כל מרחבות אינדונזיה, בדרום־מיזרח אסיה ואיימו על הודו מחד ועל אוסטרליה מאידך; בחזית הרוסית כבשו הגרמנים כמעט את כל רוסיה האירופית והגיעו עד הקווקז. ב"מלחמה על בריטניה" — שעתה התנהלה בעיקר בים — זכה צי הצוללות הגרמני להישגים ניכרים ואיים לנתק את נתיבי האספקה לאיים הבריטיים; ואילו במיזרח־התיכון — לאחר כמה התקפות והתקפות־נגד, התקדם רומל והגיע עד לתחנת־רכבת קטנה כמאה קילומטרים ממערב לאלכסנדריה: אל־עלמין. בקהיר ובאלכסנדריה החל האספסוף לרגום באבנים מכוניות של הצבא הבריטי ובחצרי־המלכות שררה אווירה כה פרו־גרמנית, עד כי היה צורך להקיף את הארמון בטנקים בריטיים כדי לאלץ את המלך פרוק לפטר את ראש ממשלתו ולמנות במקומו אחר, אוהד יותר לבריטניה.

היה שלב שבו החלו קציני־מטה במיפקדות בקהיר ובירושלים לשרוף מיסמכים ולתכנן את הנסיגה הבאה — להודו ולקניה. האפשרות שכל המיזרח־התיכון יפול בידי היטלר היתה מוחשית ביותר.

אקט של יאוש

זה היה "תור־הזהב" בפרשת ההתנדבות של הישוב וביחסיו עם השלטון הבריטי. עתה, כשהאויב ניצב בשער, ההגנה על הישוב והלחימה בנאצים הפכו לאחד, ונעלמה הסתירה ביניהם. ההתגייסות לצבא גאתה. הבריטים הסירו סוף־סוף את התנגדותם להקמת יחידות לוחמות יהודיות. והחל הגיוס לחיל־רגלים — תחילה, לפלוגות, אחר־כך — לגדודים (וכעבור למעלה משנה יבוא האישור להפיכתם לחטיבה מוגברת — הבריגדה היהודית). כמה צעירים ארצישראלים נשלחו לקורס טיס ראשון, ברודזיה. במקום "הקומנדו המיזרח־תיכוני", שפורק, קמה "היחידה הגרמנית" — כוח מסתערים שנועד לפעול מאחורי קווי האויב, כשהוא מחופש במדים גרמניים — שחלק מאנשיה גוייסו מקרב חברי ה"הגנה" ועל פי המלצת מיפקדת ה"הגנה".

מימין: רפאל קלצ'קין, נחום בוכמן וחנה רובינא

מחזאי־במאי נסים אלוני

רולף בריק, יוסי בנאי ואדית אסטורק

אלוני-קינג

לאחר תשעה ירחי־חזרות עומד לעלות על הבימה „אדי קינג", מחזהו החדש של נסים אלוני — פאראפרזה על „אדיפוס המלך" שמתרחשת בעולם הגנגסטרים של ניו־יורק.

שמוליק סגל, סטלה אבני וחנה רובינא

מ ישפט אחד ייכנס בוודאי לפנתיאון של המחזאות הישראלית. המישפט היוצא מפיו של נסים אלוני ערב לפני עלות המסך על ההצגה הראשונה: „אני יודע, זה לא גמור. תנו לי זמן. אני צריך בסך־הכל עוד שבוע. זה לא הרבה זמן".

הוא אמר זאת השבוע, לאחר תשעה חודשי לידה של חזרות על מחזהו האחרון והמדובר כל־כך: אדי קינג. הסצינה התרחשה על בימת האולם הגדול בהבימה, שם היתה צריכה להתקיים חזרה כללית של ההצגה, שלמחרת נועדה לעלות בהצגה ראשונה. בהתגנבות־יחיד הזדחלתי אל חשכת היציע, לחזות במו עיני בפלא המצופה כל־כך של המחזאות העברית. לשבת חוקית באולם ולחזות בחזרה — אי־אפשר. הגברת הדגולה של הבימה, רובינא, הטילה ווטו קבוע על כניסת עיתונאים לחזרות. קיוויתי מאוד שאוכל להתרשם כללית מכמעט־הצגה, עליה מלחשים השחקנים במיסדרונות: „הצגה נפלאה כזו מזמן לא ראינו על הבימה". המדובר הוא בשחקנים שאינם משתתפים בהצגה, וממילא היו שמחים מאוד למצוא בהצגה מאות החמצות.

אבל לאחר שעתיים של המתנה בחשיכה התברר לי סופית שאפשר להמשיך לחלום על „התרשמות כללית" — והיא לא תהיה. לעומת זאת קיבלנו תמונה חינוכית ומאלפת על דרך עבודתו של איש־התיאטרון נסים אלוני, ששחקנים, או שנישבעים בו כמו בתנ"ך ונשארים נאמנים לו לנצח־נצחים (לדוגמה: יוסי בנאי), או שדוחים אותו באדיבות בטענה: אתה אולי איש תיאטרון גדול, אבל אותי כשחקן עזוב בצד. לא מעוניין לעבוד אתך. (לדוגמה: שלמה בר־שביט).

הערות מפורשות

מ ה התרחש על בימת „הבימה" בצהרי אותו יום של „חזרה גנרלית"? — על הבימה רואים את רובינא בחליפת־מכנסיים אפורה, מקל הליכה בידה ומשקפיים כהים מסתירים את עיניה. קולות של סערה, רוחות ורעמים משמשים כרקע לסצינה בינה לבין שמוליק סגל, בתפקיד של גנגסטרון, שכל מאווייו בחיים מסתכמים במילה; כסף. הוא „צועק לעברה: דונה כריסטינה, דונה כריסטינה. היא מבקשת שיבצע עבורה שירות מסויים. הוא מוכן לכל, תמורת [illegible]

(אינשאללה, בחסות האל ואלוני) משבת זו על בימת „הבימה" לאחר תשעה חודשים ארוכים של חזרות? — זוהי פאראפראזה אלונית למחזה המוסר הקלאסי של סופוקלס „אדיפוס רקס", אלא שאדיפוס המלך, שרצח את אביו ושכב עם אמו, הפך במחזהו של אלוני לאדי־קינג, מלך העולם התחתון וזירת ההתרחשויות נעה במעגל הגנגסטרים של ניו־יורק.

המחזה פותח בניו־יורק, כ־18 שנה לאחר ביצוע הרצח. דונה כריסטינה (רובינא), סבתו של אדי־קינג, מחפשת כל השנים אחר רוצח בנה, דון לאיוס. היא מעולם לא קיבלה את הגירסה כי נרצח בידי בריונים. העד היחיד שנמלט מזירת הרצח הוא הבריון הישיש ג'ו גאלאנטה, (קלצ'קין), שמצא מחסה בבית משוגעים. הגנגסטר הקטן (שמוליק סגל) מוכן להביא לדונה כריסטינה, תמורת כסף כמובן, את העד הנעלם כדי שיגלה לה מי רצח את דון לאיוס.

אדי־קינג עצמו אינו בוש לרגע על מעשה הרצח, שאינו חורג במאומה ממיסגרות המוסר המקובלות בעולם התחתון. להיפך, הוא כמעט גאה במעשה, בא לאלמנה (סטלה אבני) כדי לבשר לה שהוא רצח את בעלה דון לאיוס, מתאהב בה, שוכב עמה, נולדות להם שתי בנות, הבנות בפנימיה, תרשמו לעצמכם, לא מופיעות בהצגה. המתח אינו בנוי על המירקם הבלשי המקובל של „מיהו הרוצח" אלא על השאלה; כיצד יגיב אדי קינג לכשיוודע לו (בסצינת שיכרות של קלצ'קין־גאלאנטה) כי דון לאיוס היה אביו, ושהוא בעצם שכב עם אמו.

בהשוואה המתבקשת בין אדיפוס לאדי ניכרים ההבדלים הבסיסיים שבין עולם ממוסגר המבוסס על ערכי־מוסר ברורים, עם כללים מובהקים של חטא ועונש, לבין עולמנו הנוכחי, שבו הערכים מעורפלים והגבולות בין מוסרי לבלתי־מוסרי מיטשטשים באופן בולט, ממילא מתעוררת כל המערכת המבוססת על חטא ועונש. אצל אדיפוס המלך פורצת מגיפה נוראה המפילה חללים סביב, כל עוד משתולל החטא של אדיפוס בראש חוצות. כשמתברר למלך מה נורא החטא שביצע בלא יודעין הוא מעוור את עצמו, מסתלק מהעיר ועם העונש חולפת גם המגיפה מהעיר, חד, חלק וברור.

אצל אלוני והגנגסטרים של ניו־יורק אין המושגים של מוסר, חטא ועונש ברורים כל־כך. אדי קינג, עליו אומרים הגנגסטרים בוועידתם „האיש הזה ממלא את הבית בושה", אינו מוכן להודות בחטא הנורא, הוא טוען במין פאטאליות של הרמת כתף: טוב, אז עשיתי מעשה, מבלי שידעתי מה אני עושה. שאתאבד בגלל זה? שאתעוור? מה פתאום. אני עדיין מלך העולם התחתון, תירו בי אם יש לכם אומץ.

בסופו של דבר מעוורים את אדי, המבצע הוא טרזו־הנביא, הומו מטורף ועיוור, שבירוניו של אדי־קינג שמכו על עיניו חומצת ויטריול, והוא הופך להיות הכלי הנוקם בשם המוסר, אלא שבאקט הזה אין המוסר בא על סיפוקו. במחזה של אלוני מסתלק אדי־קינג העיוור מהתמונה, ידידו קריאונה (נחום בוכמן) תופש את מקומו כמלך העולם התחתון — והדמניטה ממשיכה להשתולל ולהפיל חללים בחוצות.

חוסר בהירות

ב סיומו של יום חזרות, סחוט, עייף ורעב, מוכן יוסי בנאי, הלוא הוא אדי קינג, לנהל כמעט־מונולוג בנושא הזה. ששמו תיאטרון אלוני. יוסי בנאי יכול לראות עצמו כ„ספץ" בנושא הזה. מאז ימי תיאטרון־העונות (אותו [illegible]

ו„הנסיכה האמריקאית" לפני כ־15 שנה, נחשב יוסי בנאי לא רק לשחקן־אלוני [illegible] אלא גם לידידו ומעריצו, והוא [illegible] להגן על הנושא ששמו „אלוני" [illegible] מראות הגיזורקות לעברו, לא מפני [illegible] סנוורים מרוב הערצה, אלא [illegible] באמת מכיר את הנושא מקרוב.

מתחיל נאום יוסי: „אני חושב [illegible] בנושא אדיפוס מפני שאפשר [illegible] כל אותם נושאים שחוזרים שוב [illegible] תיו: גורל, מלך, אב ובן. מאז ה[illegible] על ההצגה נשתנו התמונות וסצ[illegible] הכל נכתב מחדש שלוש, ארבע וא[illegible] פעמים. מה שנשאר מההתחלה [illegible] העקרונית של המחזה, אך כשהוא [illegible] בבית ליד מכונת הכתיבה, הוא [illegible] את הכתוב על הבימה, כשהוא [illegible] השחקן אומר מונולוג ארוך על [illegible] מפריע לו, הוא לוקח את הכתוב [illegible] את המונולוג במישפטי־ביניים [illegible] אחרים, ומדרך זו מדגיש את הר[illegible]

לפעמים הוא משנה את כל הקט[illegible] מסויימת. לוקח מישפט שלם והופך [illegible] אחת, מדוע אני להוט לעבוד עם [illegible] בשל חוסר־הבהירות שבמחזותיו. א[illegible] לא יודע מהי השקפת־עולמו בנושא [illegible] ואם הוא שייך בדיעותיו לאיזו מ[illegible] טית. מעולם לא ראיתי את שמו [illegible] איזו עצומה למען או נגד.

אחד הדברים הטובים בניסים [illegible] יכול לדבר, היא אהבתו לשחקנים, [illegible] את השחקן ועובד למענו. נותן [illegible] הרגשה שכדאי להיות במיקצוע הז[illegible] את הדגש לא על הדיקורציה, הב[illegible] תאורה אלא על הכניסה, היציאה, [illegible] השחקן על הבימה. אם הוא כמחזאי [illegible]

מה טוב. אך אין זה העיקר, [illegible] שלנו, כשלכל פועל במה יש יותר [illegible] לעבוד בתוך המידבר הזה שקוראי[illegible] טרון — זה עושה חשק. ישנה התר[illegible] מדת במתח הזה שנוצר בינו לבין [illegible]

גם יוסי מודה שבתשעה חודשי [illegible] צא המיץ" ו„זה לא קל", אך הוא [illegible] שמישהו יצליח לראות את היום בו [illegible] ישב בבית, יגמור מחזה ויביא אותו [illegible] מוכן להצגה — אומר יוסי, כל מחזה [illegible] אלוני הוא מחזה שלא נכתב ולא ה[illegible] מקום, כל מה שהוא כותב בבית לי[illegible] הכתיבה הא חייב לבדוק ולראות [illegible]

הורוסקופ השבוע

מאת סידני אומאר

(מ־9 במאי עד 15 במאי 1975)

[illegible]

צחוק המורל

אמיל והמצילים

מאת אביעזר גורן

מ די שנה בעונה זו, כאשר חוף־הים מתכסה בנחיל־אדם מיוזע [illegible]

[illegible]

גדול מכולם, בעיניו, היה אמיל [illegible]

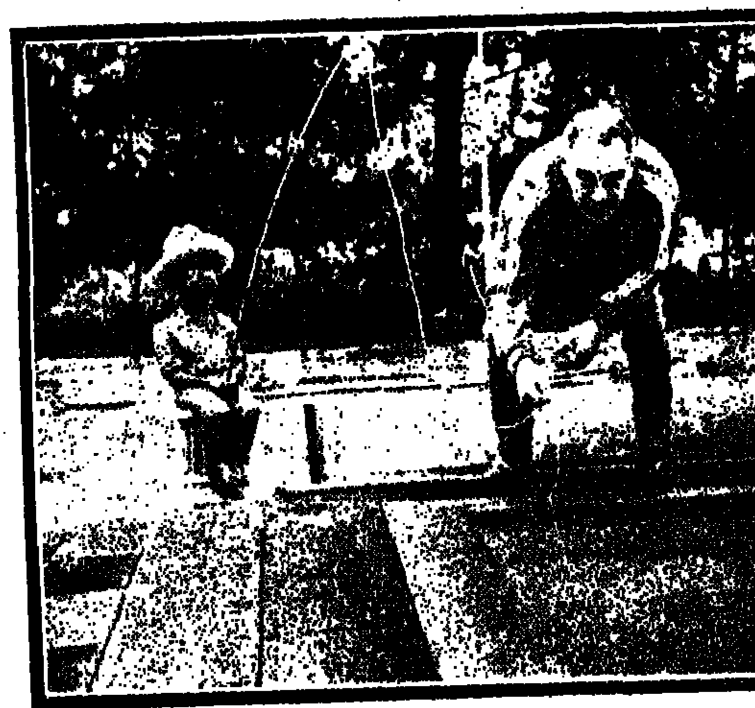

אמיל אבנרי היום, ליד בריכת־השחיה בביתו בכפר־שמריהו

אמיל אבנרי כמציל בחוף תל־אביב בשנות ה־30'

עשרים שנה היה אמיל אבנרי מציל בחוף ת"א ; 4000 מיכתבי תודה של ניצולים שמורים עימו ; החסקה של היום, המשמשת להצלה, היא פרי פיתוח שלו ושל חברו, וגם שיטות ההצלה הנהוגות היום הן תורה שפיתחו חמשת המצילים הראשונים — אך בשום מקום לא ניתן להם כבוד יוצרים • מזה 12 שנה לא שחה אמיל בים: „בטינופת הזו אינני מסוגל לטבול", הוא אומר בגועל נפש

מכתבי תודה

מה פתאום כל זה? — [illegible]

אנשים כבני־אדם

[illegible]

אזהרה מזיהום

[illegible]

„הגרעל נפש" — הוא שגירש את [illegible]

[illegible]

נוסף". איזה הימים! הפרשה נגמרה בכך, שתשניים נטלו את סיצוייהם ו־עשרים שנות עבודת־הצלה באו אל סופן.

ההזדמנות הגדולה

מסתבר שהיו אלה סיצויים כדבעי, אם הספיקו לחווילה עם בריכת־שחיה בכפר שמריהו?

לאו דוקא.

את המיגרש בכפר שמריהו קיבל אמיל במתנה מדוד באמריקה, בימים ששוויו של מיגרש כזה היה — פרוטות.

„כשהחלטנו לבנות שם, זה היה מעבר להרי חושך. הבית שלנו היה הראשון בסביבה. שנה חיינו ללא חשמל, משום שחברת החשמל טענה שלא כדאי למתוח כבל עבור בית אחד. קניתי איפוא גנרטור. לימים תיתקן כבל חשמלי. אבל יום אחד היתה הפסקת חשמל ואז היה ביתנו היחיד באיזור שלא היה שרוי בחשיכה..."

את ביתו בנה אמיל במו־ידיו. הוא בנה שם אולם התעמלות מושלם, וחדר־סאונה ואת הבריכה. וכשפרש מעבודתו בעיריה — פתח שם מועדון סאונה פרטי, לחוג מכרים נבחר. הם משלמים דמי־חבר. „אבל", אומר אמיל, „להתעשר מזה אי אפשר".

אך מי רוצה להתעשר? מלבד זאת, את ההזדמנות שלו להתעשר כבר החמיץ. היה זה ב־1920. אמיל זה אך חזר מגרמניה (שם למד — נחשו מה? — טכנאות שיניים), במקום בו רכש לו בין היתר אף נסיון ואהבה לאיגרוף והקים את מועדון האיגרוף „בני ליאונרד".

„ערכנו תחרות ראשונה ב„גן רינה" וזכינו להצלחה עצומה: הכנסה של כ־90 לירות. אחרי התחרות ערכנו מסיבה בקפה קטן על שפת־הים, קפה „מנורה". והנה פונה אלינו בעל בית־הקפה ואומר: „חברה, יש לכם כסף ואילו מועדון אין לכם. קנו את בית־הקפה שלי...". עבור הבניין, ושניים וחצי דונם קרקע, הוא ביקש 140 לירות, בתשלומים".

אבל אמיל העדיף לקנות בכסף כספות־איגרוף.

אותו בית־קפה קטן הפך לימים ל„מועדון הידידים" ומאוחר יותר — למלון „רון"...

דמי סיכון

אין הוא מיצר על ההזדמנות שהוחמצה.

מה שכואב לו הוא — חוסר ה"יחס, העובדה שאמיל נשכח.

„פעם ירדתי לחוף הים בהרצליה — לא להתרחץ חס ושלום, רק לשבת על החוף. דרשו ממני דמי־כניסה. אמרתי: „אני, שפתחתי חוף זה ושימשתי בו מציל בשנתו הראשונה, לא אשלם!" והלכתי. איך שהוא הגיעו הדברים לידיעת ראש העיר והוא שלח לי כרטיס כניסה חינם לשנה אחת. בשנה הבאה כבר לא שלח".

או, תל־אביב. כשפרש, אחרי 20 שנות עבודה כמציל, אפילו לא הזמינו אותו אל ראש העיר, להיפרד. שנים לאחר מכן הופיעה עליו כתבה ב„על המשמר" ובעקבותיה הבטיח ראש העיר — זה כבר היה מר רבינוביץ — לתקן את העוול ולערוך לו מסיבה. הבטיח — ולא קיים.

או, איגוד המצילים: האם זוכר מישהו את העובדה, שהחסקה של היום, המשמשת להצלה, היא פרי פיתוח של אמיל ויוסקה?

„בזמננו היתה חסקה קטנה יותר, בעלת צלעות ישרות וחדות. ולשייט אחד היא היתה מתהפכת בקלות". יום אחד הציל עליה אמיל את שמעון רנדי, „הגיבור", מתאבק שמישקלו היה למעלה ממאה קילו ושעתיד להתפרסם כקורע שרשראות ברזל. לאחר ניסיון מר זה החליט אמיל שיש צורך בחסקה גדולה יותר, לשני מצילים.

גם הרבה משיטות ההצלה האחרות הנהוגות היום הן תורה שפיתחו חמשת המצילים הראשונים. אך בשום מקום לא ניתן להם כבוד־יוצרים.

„רק ד"ר סלדנקריין ישר, עד כדי להודות שלמד ממני. הוא היה תלמיד שלי בקורס מורי התעמלות הראשון שנערך ב־1930. עד היום הוא מספר שאת ראשית תורתו למד ממני..."

אך בעיקר צר לו על המקצוע, שגלה כבודו.

„מה אומר לך? לא הייתי רוצה לחיות טבוע, היום... מה שמשלמים לי מצילים כיום! דמי סיכון! מי שמע על זאת בימי? אז, אם החלטת להיות מציל משמע שהסכמת להסתכן. עבור ההסתכנות קיבלת משכורת! ואילו היום, ולמרות שמקבלים דמי סיכון, פי שני וחמישי מניפים דגל שחור ואוסרים את הרחצה, בימי לא היה הים סוער הרבה יותר. טרם היה אז סכר אסואן וכל קיץ היה הים נטרף עליידי הזרם האלכסנדרוני (הבא מאלכסנדריה עם גאות הנילוס). היו כאן מערבולות נוראות בגלל כריית זיפזיף ובגלל שלדי אניות המעפילים „פאריטה" ו„טייגר היל". ובכל זאת, דגל שחור הונפו לכל היותר פעמיים־שלוש בשנה...".

אך המרירות אינה מאריכה לשלוט בו. הוא שבע רצון בחלקו. בנו מורה להתעמלות וממשיך בדרכו. בתו נשואה ומתגוררת לידו, אתגו סביב החווילה בכפר שמריהו, מי הבריכה בקיום הסאונה מהביל ו„מועדון הידידים" הומה...

החיים יפים.

היה כדאי לחכות 3 שנים ל„פיקנט-גריל" של זקש!

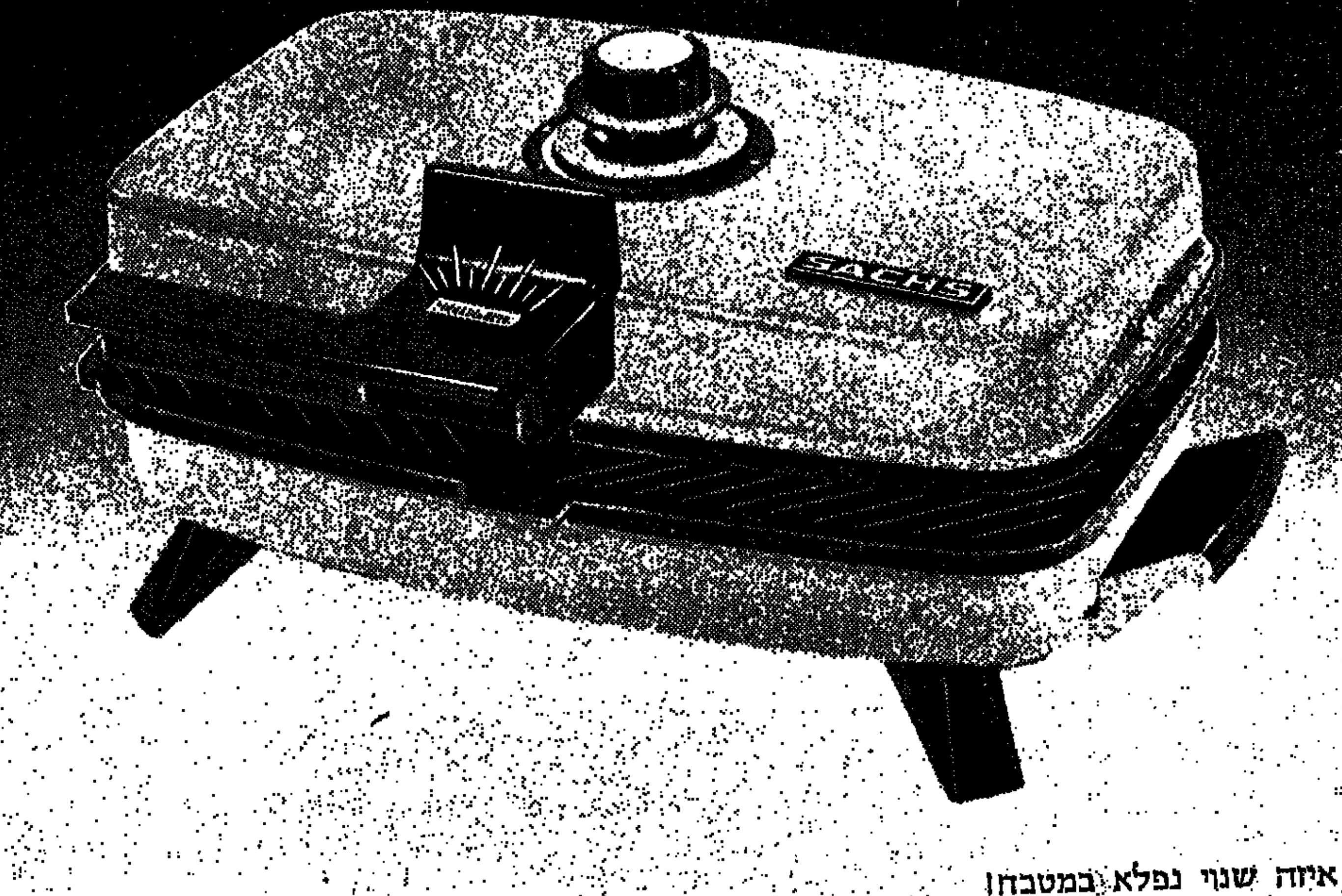

איזה שגי נפלא במטבח!

מעכשיו תוכלו להכין עם ה„פיקנט-גריל" המשפחתי של זקש עשרות מאכלים חדשים, פיקנטים ומעוררי תיאבון. [illegible]

[illegible] E. G. O. (מתוצרת [illegible]

[illegible] ול„פיקנט-גריל" של זקש.

זקש SACHS

ת"א, רח' בן יהודה 72, טל. 231063 בבית"ר 268417

פרסום יבחקו-סבון

מפעלי ידיעות אחרונות מחלקת הספרים מציעים ספרים לבית ולמשפחה

אטלס־עדי + מידע גיאוגרפי

סוף סוף גם בישראל

אטלס העולם והחלל

כדוגמת גדולי וטובי האטלסים העולמיים

שפע מפות ואוצר ידע אנציקלופדי ללא תקדים

המחיר 140 ל"י

•

הופיע „מידע גיאוגרפי"

ספר המעדכן את אטלס־עדי

[illegible]

המחיר 30 ל"י בלבד

•

התלמוד ויוצריו

מאת אברהם משה [illegible]

מחיר הכרכים א' ב' 36.— ל"י

מחיר כרך ג' 28.— ל"י

[illegible]

2 דירות 3 חדרים

7 מכוניות

3333 פרסים בהגרלת האגודה למען החייל

הודעה למפעלי תרושת, [illegible]

[illegible]

שמלות הריון מאשה * MASHA

[illegible]

חדרי שינה חלומיים (ולא יקרים)

[illegible]

אמריקה האחרת

מאת נסים קויתי, ר'

הכומר של הכנסיה ה־פרסביטריינית בגרינל, דן אוגטה, הוא ממוצא יפאני, מדבר עברית תנ"כית רהוטה ומתפ־אר בכך שבין הזוגות שהכניס ב־ברית־הנישואין היו גם „כמה יהו־דים". אבל אין להתפלא כל־כך על ייחוד מגור זה. גרינל איננה עיר רגילה. היא רשומה באיזה שהוא מיסמך כאחד מ־47 המקומות „הבטו־חים" בארצות־הברית — עיר שבה אפשר לטייל בחשכה ללא פחד, ושהרצח פוקד אותה בממוצע אחת לשמונה שנים.

אחרי ואשינגטון, שבה אין יום (ולעיתים אף לא שעה) בלי הריגה ובלי שוד או תקיפה, נעים היה ל־בקר בגרינל. נעים היה גם להשתחרר מן השיגרה המעייפת של הסטייט־דפרטמנט־בית־לבן־גבעת־הקאפיטול שבירות־טלקס, ולצאת לנשום קצת את אווירה של „אמריקה האחרת".

ההזדמנות היתה סיור עיתונאים בחסות לשכת ההסברה הממשלתית האמריקנית, כוונת המארגנים היתה להראות לנו „עיר אמריקנית טיפו־סית". אינני מכיר עדיין את אמריקה היטב. אך אם אומנם גרינל היא עיר טיפוסית, הרי שאמריקה צריכה להיות ארץ מאושרת מאוד.

„לך מערבה איש צעיר!" אמר הוראס גרילי לתלמידו הכומר ג'וזף גרינל, שהתקשה למצוא את מקומו בניו־אינגלנד. גרינל קיבל את ה־עצה, שהפכה לאימרה היסטורית מפורסמת, נטל את מקל־הנדודים כ־ראש אורחת מאמינים, ויסד ב־1854, בטבורה של אמריקה, את העיר ה־נושאת את שמו.

עיר? עיירה! עד היום — 8500 תושבים בסך הכל, בלב־ליבה של מדינת איובה, לא הרחק מן הבירה דה־מוין.

מישור מאופק אל אופק, כולו מושלג, ומתחת למעטה הלבן, נחה האדמה הפוריה ביותר בעולם. עוד מעט יפשיר הקיפאון, הטרקטורים יצאו לחריש, והמזרעות יטמינו את גרגירי התירס שיצמיחו את היבו־לים העשירים ביותר בעולם — ש־עודפיהם יישלחו אל־מעבר־לים ל־האכיל את הרעבים.

אך לא על הלחם (מן האדמה) בלבד חיה גרינל. היא קמה, וממ־שיכה להתקיים, על יסודות של תורה ודת. תורה: יש בה אחת האוניבר־סיטאות המעולות באמריקה; דת: לפחות שישה פלגי נצרות מסכים בה ב־23 בתי־תפילה.

זיקה לחיי קהילה טובים ובריאים מאפיינת את תושבי גרינל. אפשר ל־הגדיר אזרחים שלווים, פשוטים אלה כ„מכובדים" או „מהוגנים" במובן ה־[illegible]

אם גרינל מייצגת את ארצות־הברית האמיתית, הרי המצב שם טוב מאוד — הפשע בה כמעט אפסי, הרצח פוקד אותה אחת לשמונה שנים ותושביה אוהדים את ישראל

מיכון משוכלל

לא כל גרינל שופעת עושר כזה. ערב אחר אעשה בקרב מישפחת פר־[illegible]

ציד פסיונים

[illegible]

גם היום תוכלו לרכוש מערכת יוקרה "אמבאסדור" ב־3,800 ל"י

קח את עתון מעריב מיום 22.12.72, או ידיעות אחרונות מיום 5.1.73

והיווכח כי: עוד לפני שנתיים מכרנו מערכת אמבאסדור כזו במחיר של 3,800 ל"י. היום המערכת יפה יותר עם השכלולים של 1975

(והיא שווה הרבה יותר) המחיר כולל שולחן סלוני. איש לא יוכל להציע לך הצעה כזו! ההצעה לזמן מוגבל

ניתן לקבל ב־10 צבעים שונים.

רהיטים לסלון, חדרי שינה ופינות אוכל

רהיטי אפרתי

ת"א רח' הרצל 102 טל. 824777 | תל־אביב תחנה מרכזית רחוב הנגב 4 | חולון ליד קולנוע ארמון כיכר ויצמן

(המשך מעמוד 9)

אכן, זה היה השינוי העיקרי: בצר להם, היו ה־בריטים מוכנים „להכיר" אפילו ב„הגנה" הבלתי חוקית. נתמנו קציני־קשר אל ההגנה וכאשר ניתן האישור להקים כוח בלתי סדיר, שיוסיף להילחם אף אם הבריטים יאלצו לנטוש את המזרח־התיכון — הודרכו ראשוני אנשיו על־ידי קצינים וסמלים בריטיים.

כוח בלתי סדיר זה היה — הפלמ"ח. יש המונים את תאריך הקמתו מאז נשלחו 23 חברי ה„הגנה" במשימת חבלה לסוריה, לפני כיבושה על־ידי בנות הברית; או מאז הנהיגו משה דיין יגאל אלון את שני הטורים האוסטרליים שפלשו לסוריה. אבל מע־שית, שתי פעולות אלו קדמו להקמת הפלמ"ח. אשר הוקם עת נשקפה סכנה מוחשית ביותר להשתלטות „הציר" על המזרח־התיכון כולו.

במקביל להקמת הפלמ"ח נתנו הבריטים את הסכמתם „לפעולה חריגה" נוספת — להצנחת שלי־חי „ההגנה" באירופה הכבושה. שכן, בינתיים הגיעו הידיעות הראשונות על תוכנית „הפיתרון הסופי" שיעד היטלר ליהודי אירופה. איש עדיין לא חזה את ממדי התכנית; איש אף לא ידע בבירור מה יוכל קומץ השליחים לעשות. אף אם יגיע ליעדיו. היה זה אקט של יאוש, עם מניעים דומים לאלו שלוו את הקמת הפלמ"ח, שאמור היה להגן על הארץ מפני הצבא הגרמני — הרצון „לעשות משהו".

ועם כל אלה — האמת חייבת להיאמר — החת־נדבות לא הגיעה לממדים אליהם שאפו מנהיגי הישוב. עד תום המילחמה התגייסו לצבא הבריטי רק כ־30,000 מבני היישוב — מתם כארבעת אלפי נשים —. והבריגדה היהודית בעלת שלושת הגדודים התמלאה אך בקושי רב ובעזרת חיילים יהודים־אנגלים שביקשו העברה אליה מיחידותיהם הברי־טיות. היו לכך כמה טעמים — היחסים בין הישוב והשילטון, גם ב„תור־הזהב", לא היו חד־משמעיים ונעכרו תכופות על־ידי מעשיהם של פקידים בור־דים, עויינים או פרו־ערבים; מדיניות „הספר ה־לבן" נשארה בעינה, העליה נאסרה ושערי הארץ נשארו סגורים בפני פליטים יהודים מאירופה ה־כבושה, אפילו כאשר ארץ ישראל הפכה מיקלט לפליטים אחרים — יוונים ופולנים בעיקר; גם פעו־לות המחתרת — בשלב זה, רק של לח"י — לא עזרו. אבל במידה מרובה סבלת ההתנדבות מן העובדה שפרוספריטי בא עתה לארץ בעקבות ה־הזמנות למען המאמץ המילחמתי. אומנם, בתוך תרומת הישוב למילחמת בהיטלר ניתן למנות גם את מאמץ זה ואת העובדה שרבבות פועלים יצרו למען הצבא.

אם ב־1942 היתה השנה הגרועה מכולן, לבנות־הברית, הנה לקראת סופה התהפך הגלגל והחל מה

המלחמה האיומה מכולן

שצ'רצ'יל כינה „ראשית הקץ". בחזית הרוסית לא הצליח הצבא הגרמני לפצח את האגוז הקשה בו נתקל בסטלינגרד ועת ירדו שם השלגים הראשונים — החלה התקפת־הנגד הרוסית שהביאה למפלה הגרמנית הגדולה הראשונה.

אלפי קילומטרים משם, באל־עלמין, פתחה ה־ארמיה הבריטית ה־8, עם מפקד חדש ובלתי מוכר, מונטגומרי, בהתקפה וכמעט באותו יום נחת צבא בריטי־אמריקני במרוקו והחל להתקדם מזרחה. גם עליו פקד גורל שאיש לא שמע את שמו — דוויט אייזנהואר.

בפברואר 1943 נכנעו שרידי הארמיה ה־6 הגרמ־נית, המכותרים בסטלינגרד. ארבעה חודשים לאחר מכן קיבל מונטגומרי את כניעתו של הגנרל הגרמני שפקד על שרידי „הקורפוס האפריקני", אשר נסוג מאל־עלמין עד תוניס. כל אפריקה טוהרה מכוחות הציר.

עברו עוד חודשיים — ואותן יחידות שניצחו במלחמת צפון אפריקה נחתו בסיציליה. ב־25 ביולי הודח מוסוליני ונאסר; ב־3 בספטמבר החלה הפלי־שה לאיטליה וכעבור עוד חמישה ימים הודיעה ממש־לת איטליה על הסתלקותה מן המילחמה. אולם ה־גרמנים פעלו במהירות, שיחררו את מוסוליני מ־מאסרו, השתלטו על רומא ואיטליה עתידה להיות שדה־קרב עוד כמעט־שנתיים. כאשר, לקראת רא־שית 1945 מופיע בחזית הארמיה ה־8, גם דגלה הכחול־לבן עם המגן־דוד הצהוב של הבריגדה ה־יהודית. כל איש צבא רואה־נכוחה כבר יכול לראות את הקץ מפציע על האופק. ברית־המועצות ניכתה כוח חיות מופלא, וממצב שנראה כלאחר יאוש, כשחלקיה העיקריים כבושים וצבאה מובס — היא הקימה צבא חדש, העתיקה את תעשייתה מזרחה, ותוך סבל רב וקורבנות ללא־ספור, היתה עתה הודפת את הצבא הגרמני צעד אחר צעד לאחור; ואותו זמן, בבריטניה — עדיין נצורה על־ידי להקי צוללות אך לא נתונה בסכנה — הלך והתרכז צבא אדיר והאי כולו הפך למעין נושאת־מטוסים ענקית, ממנו המריאו יום־יום ולילה לילה אלפי מפציצים להרוס את ערי גרמניה. הקץ נראה באופק על־ידי כל רואה־נכוחה — אך לא על־ידי היטלר ונאמניו אחוזי־הטירוף, בעוד גרמניה, ואירופה כולה, נהרסת והולכת. יצאו הרכבות באורח סדיר מיזרחה, עמו־סות מיטען־אדם, יעדן הוא מקום המטומן על המפה בשם אושוויצים. במערב פולין, עיירה קטנה בעבר, ארובות גבוהות התנשאו שם עתה מעל ליבשנייענה. והארובות עישנו ללא הרף.

לכשייחם הכל יתברר כי בכיבשנים אלה הושמדו כארבעה מיליוני בני־אדם, ברובם יהודים. ועוד שני מיליון יהודים נטבחו בשיטות יותר „מסורתיות". שליש מן העם היהודי כלה בהריסות אירופה.

ב־6 ביוני 1944 החל „מיבצע אוברלורד" — הנחיתה בנורמנדיה. חודש שלם נמשכה התכתשות־אדירים על ראש הגשר, אך כאשר הסתיימה — הגיח טור טנקים אמריקניים ובדהרה אשר האפילה על קצב התקדמות של השריון הגרמני בראשית המילחמה, הגיע ב־25 באוגוסט לפאריז.

בחזית המיזרחית הצר גייסות סובייטיים את ה־גבול הישן של רוסיה, לרומניה ולפולין. צבא גרמני השתלט על הונגריה — ועתה נוספו נקודות מוצא חדשות לרכבות לאושוויץ.

והארובות הוסיפו לעשן.

נותרו עוד שמונה חודשים. ניתן היה לראות בעליל את תקץ המתקרב. אולם המטורף מברכטס־גדן — שעקר עתה לבונקר התת־קרקעי בברלין ה־מופצצת — עצם את עיניו מלראות. ואולי ראה — ואף־על־פי־כן המשיך בקטל. הכי לא הבטיח שאם נגזר על גרמניה לרדת מעל הבמה, היא תעשה זאת בקול נפץ שהעולם לא ישכחנו?

קולות הנפץ באו עתה מיערות הארדנים, שם פתח הצבא הגרמני, ב־16 בדצמבר, במאמץ נואש אחרון לעצור את השיטפון ממערב. אך לא הצליח אלא לעכבר לחודשיים־שלושה; וקולות הנפץ באו עתה מגבולה המיזרחי של גרמניה, אליו קרבו שתי קבוצות־ארמיות סובייטיות אדירות; וקולות הנפץ עלו מכל עיר בגרמניה, אשר הופצצה לילה־לילה על־ידי ציים של אלף מטוסים ויותר.

מאושוויץ לא עלו קולות נפץ. אך הארובות המשיכו להעלות עשן.

כניעה ללא תנאי

בבונקר ה"טג" באפריל הגיעה יחידה רוסית, מקבי־צה הארמיות של זוקוב אשר מזה שבוע נלחמה מבית לבית בברלין, עד לרחוב הסמוך לבונקר־הפיהרר, ברובע טירגרטן.

עתה ידע גם היטלר כי הכל אבוד. מזה יומיים, משנודע לו דבר „בגידתו" של הימלר (אשר באמצ־עות שוודיה העביר הצעת־כניעה בחזית המערב בלבד), השלים עם הרעיון כי לא יצא את הבונקר בעודו בחיים. הוא כתב את צוואתו, בה העביר

את הימלר וגרינג מתפקידיהם ומינה כיורשיו את האדמירל דניץ וגבלס וסיים את הצוואה בעדות אחרונה על הטירוף שלא עזבו עד הסוף. הוא כתב: „מעל לכל, פוקד אני לשמור בקפידה על חוקי הגזע ולהילחם ללא רחמים ביהדות העולמית...".

ואז, בצהרי היום — ולאחר שהורה לשמשיו לשרוף את גופתו („אינני רוצה שגופתי תוצג לראווה במוזיאון שעווה רוסי". — אמר) — ישב אל השולחן, הכניס קנה אקדח לפיו ולחץ על ההדק.

כת עזה היתה השפעתו של הרודן על מפקדי הצבא הגרמני, שאף אחרי מותו לא היה רובם להסר את פקודתו. הצבא הגרמני כבר חדל מלהילחם — לפחות, בחזית המערב. והאנשים התמסרו לשבי באלפיהם, אבל לא נמצא גנרל רם־דרגה אשר יטול על עצמו להיכנע — עד ה־2 במאי, כאשר האדמירל פון־פרידבורג התייצב במפקדתו של מונטגומרי, ליד האמבורג, והביא איגרת מאת המרשל קייטל המציעה את כניעת הגייסות הגרמנים בצפון — אולם לצבא הבריטי, לא לצבא־האדום.

מונטגומרי דחה את ההצעה. פון־פרידבורג חזר כעבור יומיים: „אתם מוכנים לכניעה ללא תנאי?" — שאל הפילדמרשל קטן־הקומה. הגרמני הניד ראשו בעגמה.

מונטגומרי נחפז החוצה לוודא שמצויים במקום עיתונאים וצלמים, לתנציח את המעמד.

יומיים לאחר מכן נשנה הטקס, והמחרת — בגמל התעופה של ברלין, במפקדתו של המרשל זוקוב. המלחמה הגיעה אל קצה.

2075 ימי קרב ושפיכות־דמים באו לסיומם. אולם „העולם הטוב יותר" שחזו צ'רצ'יל ורוזבלט ושאת עקרונותיו היתוו ב„אמנה האטלנטית" — לא התי־ממש. אירופה היתה עיי הריסות ענק ומיליוני פלי־טים ועקורים תעו בדרכים, באין להם עוד בית ולפעמים גם לא מולדת. כי הטרף אשר ניצל מלועה של חיית הנאצית — נטרף בשנית. מדינות ריבו־ניות כליטא, לטביה, אסטוניה — לא קמו לתחיה. חן נבלעו בתוך גבולותיה של רוסיה הענקית. פולין, שעל שלמות גבולותיה פרצה מילחמת העולם, בזהרה ומחציתה צורפה לברית־המועצות; ועל המחצית האח־רת נפרש מסך אדום, גורל דומה היה לצ'כוסלובקיה, לרומניה, להונגריה — שכולן אולצו לוותר על שטחים מארצותיהן למען „הסדר החדש", ולהיכלל במיסגרתו.

רק תקוותית של אומה אחת זכו להתגשם. המידה לא מעטה — תודות לרגשות־האשם שמיראו את רב העולם בעקבות אותו טבח איום ביותר בתולדות האנושות: תאומה היהודית. ששילמה את מחירי הדמים הכבד ביותר — חייהם של שליש מבניה. היא זכתה למדינה משלה — אומנם, לא לפני שנדרשה לשלם מחיר־דמים נוסף, ולהמשיך לשלמו.

DE MILO

יצירת המופת מעל כל האחרים...

לשיזוף אמבט וטיפוח חן

המפיצה: דלמיט בע"מ, אבן גבירול 133 ת"א, טל. 237322

צוות ר.י.ל בונה

בריבייר־ה ראשון־לציון

בגבול בת־ים הצופה לריביירה ראשון־לציון (חוף הרחצה) בונה צוות ר.י.ל. שכונת מגורים חדשה, הכוללת בניין מדורגים בשיטה חדישה.

שלב א' בבניה, 2 רבי קומות דירות בנות 3 ו־4 חדרים.

צוות ר.י.ל. לבניה והשקעות בע"מ

חזרנו מאירופה

ואנו מביאים לכם את המודלים החדישים ביותר

עשויים מבדים נהדרים אקסקלוסיביים

בוטיק למלתחות גדולות

אופנת זייפר

תל־אביב, רחוב בן־יהודה 102

שיפור הראיה

הקץ לג'וקים

חיסול חרקי חבית עם אחריות בכתב

תל־אביב 03-449554, 03-450264; אשקלון 051-3019; חיפה 04-522856; ירושלים 02-226618; טבריה 067-50488

מעוניין להכיר אשה כלבבך?

אל תתמהמה! אנחנו נעשה בשבילך את הצעד הראשון... באופן סודי ועיני ומהיר ובו אמצעות מחשב תאלקטרוני I.B.M./370

שלח לנו כתובתך (בצירוף מעטפה מבוילת) ותקבל מאתנו חוברת הסברה מפורט חינם וללא התחייבות!

אל: אדם וחוה (ישראל) לקירוב יחסי אנוש, ת.ד. 4742 ת"א

ראו איך אפל עושה ההבדל

מאות לגבר עם שביל עור ובסיס המותאם לאקלים הארץ

ניקוי, צביעה, תיקון וחידוש פאות 243847

חתונות ובר־מצוה

מ־22 ל"י לאדם

בית מלון דבורה — טלפון 244366

תיכון המקומי וסטודנטי האוניברסי־
טה של גרינל. בשני המקרים הוצגו בפני שאלות מיתגורות שריח של תעמולה ערבית נודף מהן. גם העתונאי הדרום־אפריקני מן המילה וכה במנה דומה — כמו באו"ם. אך יחד עם זאת הם גילו פתיחות רבה לטיעון הנגדי שלי, ביחוד בשיחות פרטיות. כך שלפחות כאן נראה שהנזק עדיין אינו חמור.

300 מתוך 1200 הסטודנטים באוניברסיטת גרינל, הם יהודים — וכמו היתה, באים כולם מרחבי ארצות־הברית ובייחוד מסביבות שיקאגו וניו־יורק. גם בין הפרופסורים המרצים יש כמה יהודים — שוב, לא תושבים מקומיים. אבל השפעה „היהדות" על חיי הקולג' אינה ניכרת. חלק ניכר מן הסטודנטים היהודים משתדלים להעלים את לאומיותם, ויש כאלה המתכחשים לה בגלוי. אחרים מאמינים. ורק קומץ מקיים חיי חוי יהודיים כמו עונג־שבת. לאלה יש בדרך כלל גם זיקה ציונית. כיוון שאין קהילה יהודית מקומית כלשהי בגרינל, הם עושים את ליל־הסדר או את ראש־השנה בקרב היהודים של דה־מוין הסמוכה. את עונג־השבת הם מקיימים לסירוגין במעונו של סטודנט זה או אחר.

ספרי תועבה

הארולד קסימוב, הממונה על החוג ללימודים דתיים (יהדות, איסלאם, הינדו וכו'), הזמין אותי לבלות ערב אחד עם בחורים ובחורות אלה. חלקם ביקרו בארץ, למדו עברית, עבדו בקיבוץ. יש ביניהם אחדים המתכוננים ברצינות לעלות לכשיסיימו את חוק לימודיהם.

אם אחוז זעיר כזה של צעירים מתוך פוטנציאל עצום הוא אופייני גם לקאמפוסים אחרים, הרי שמישהו אשם בהזנחה משוות.

לגרינל, ראש־עיר נבחר במשכורת סימלית של 250 דולר לחודש — הוא רופא וטרינר — ומועצה עירונית נבחרת, שחבריה מקבלים 20 דולר כל־אחד בעד השתתפות בישיבות. תקציב שנתי של 1.6 מיליון דולר, הנאסף ממיסוי על נכסי דלא־ניידי, שירותים ותרומות פדרליות, מממן פעולות חינוך, כבישים, ניקוי ובית־עלמין. מפקח־המישטרה, הנראה כלקוח מסרט הוליבודי, מצייר תמונה מדאיגה של שיעור פשיעה גדל: אשתקד נגנבו סחורות מחנויות וממכוניות בשווי 48,000 דולר (חלק ניכר נמצא והוחזר לבעליו). גוברים מיקרי התקיפה, ונעשים חריפים יותר. השימוש בסמים בקרב הנוער ירד, אך הוא עדיין קיים. כן, נאנח המפקח. גרינל הולכת ונעשית כמו כל מקום אחר.

פוליטית נוטה גרינל „השמרנית" לבחור דווקא בצד המיפלגה הדמוקרטית, אם־כי בשתי הבחירות האחרונות לנשיאות נהנה ניקסון מרוב מכריע. פרשת ווטרגייט זיעזעה את גרינל לא פחות מאשר מקומות אחרים, וגם כאן השתרשה מידה של אי־אימון בפוליטיקה ובפוליטיקאים. אפילו נציגי המיפלגה הרפובליקנית ששוחחו עמנו, תהו כי הנשיא פורד עדיין לא הטביע את רישומו על העם, והם הביעו חששות כבדים באשר לסיכויי המיפלגה בבחירות הבאות.

הדמוקרטים טענו, שהסניף הרפובליקני „יותר עשיר", אך שניהם הדגישו כי עבודת ההתנדבות של פעילי המיפלגה, היא המכריעה בסופו של דבר את הכף.

הבעיה הבוערת ביותר בגרינל כיום, כמעט תרתי משמע, היא בעיה „חינוכית". חלק מחברי ועדת־החינוך הציבורית, דורשים להחרים (והיו מוכנים אפילו לשרוף) כמה ספרים המצויים בספריית בית־הספר התיכון, בטענה שהם ספרי תועבה. עם ספרים אלה נמנים: „הסנדק", „מגרש־השדים", „פרחים לאלג'רנון", „אחות־נפש" ו„קיץ 42". רוב חברי הוועדה התקוממו בתוקף נגד צנזורה תרבותית זאת, אפילו שמורה מסויים הכריז על „הסנדק" כקריאת־חובה. העניין עשוי להגיע לערכאה משפטית.

מי יודע, אולי במהלך המישפט, תיחשף גרינל כמהדורת 1975 של פייטון־פליים. אני מסופק. אך אפילו

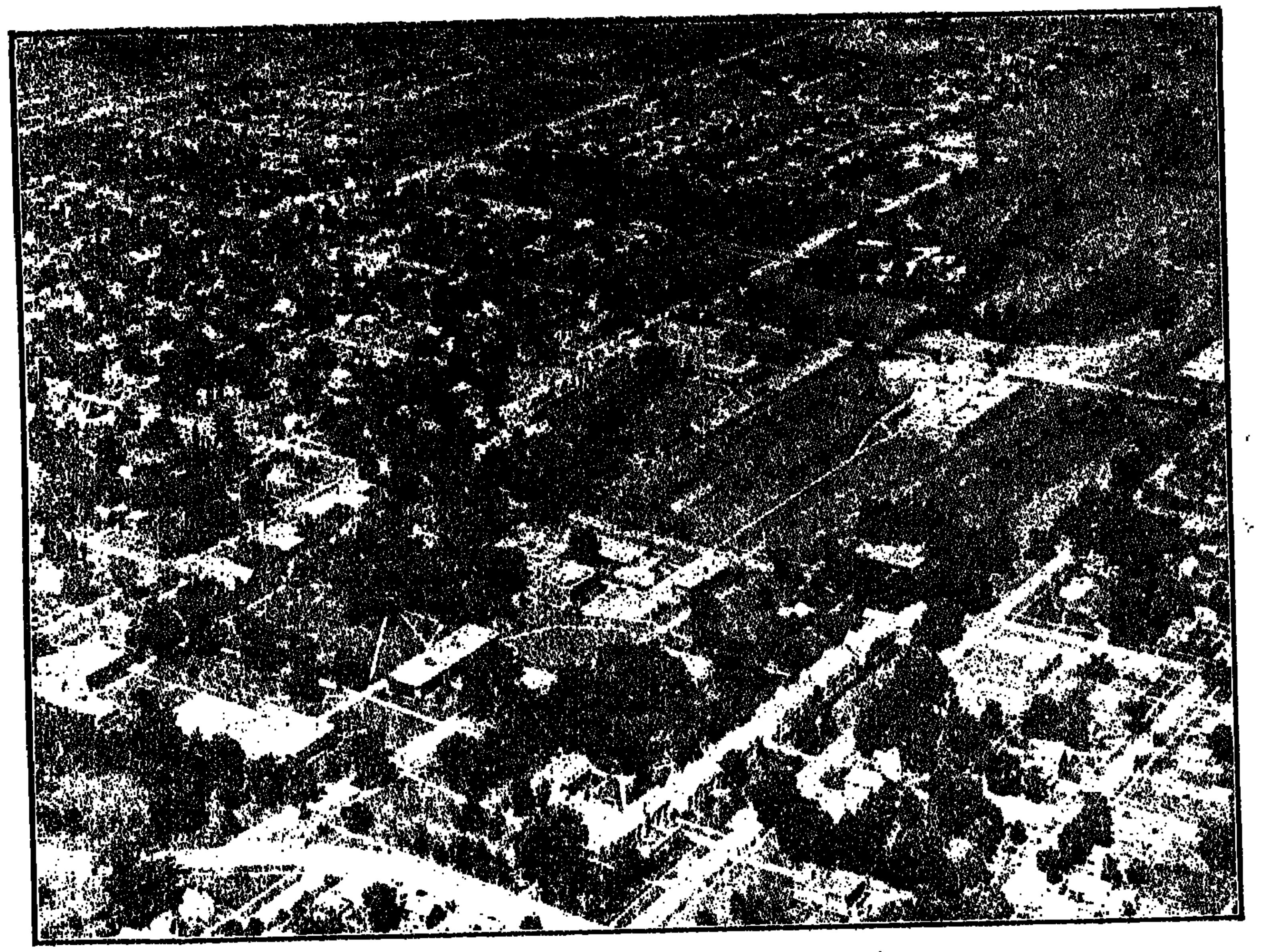
העיר גרינל, אחד מ־47 המקומות ה„בטוחים" בארצות־הברית בלב מדינת איובה

האוניברסיטה של גרינל, רבע מהסטודנטים יהודים

ביקור באחד המשקים: אנשי גרינל מצטיינים בהכנסת אורחים

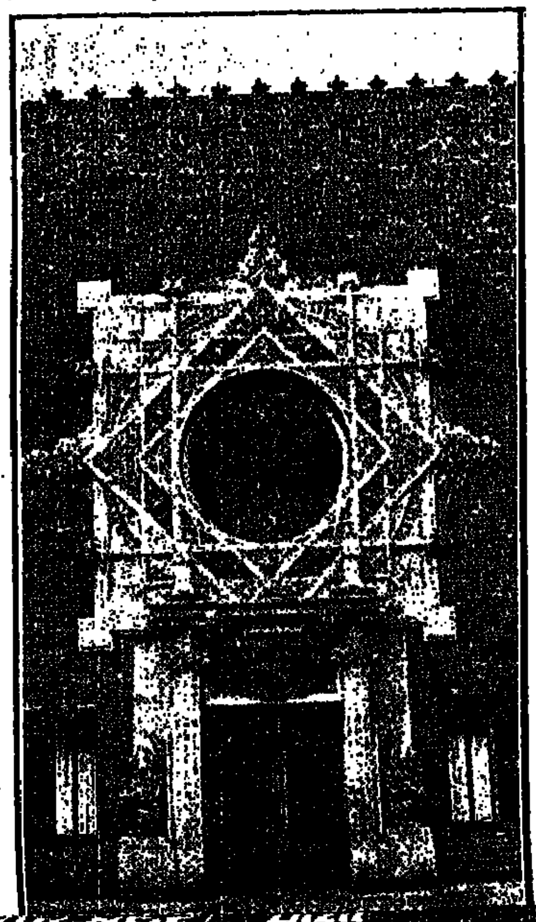
בנק פאושק בגרינל, פאר בסיגנון המאה ה־19

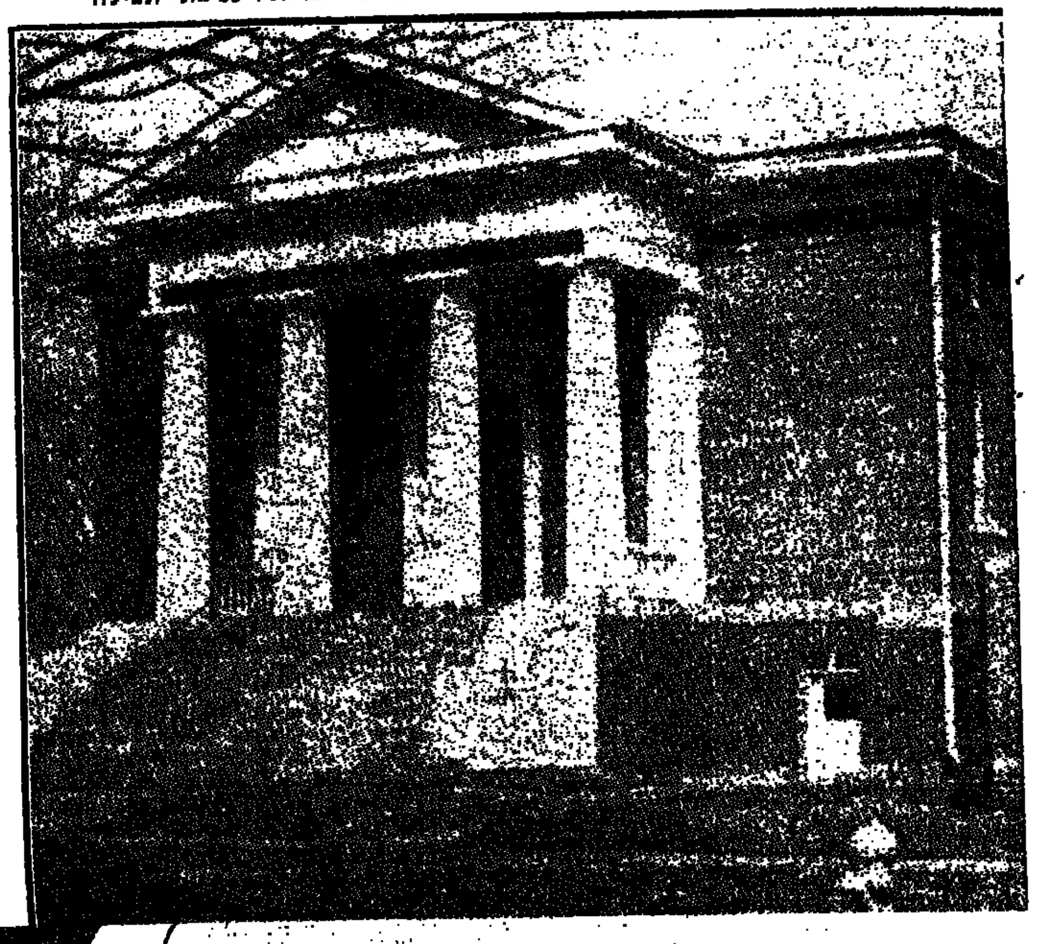
הכנסיה הפרסביטריאנית בגרינל, יש בה שישה פלגי נצרות ו־23 בתי־תפילה

מוצרי יוקרה-בטלמוסיקה
כדאי להתאמץ...

FISHER®

כל אחד יאמר לך שכדאי להתאמץ, ובלבד שתהיה ברשותך מערכת סטריאופונית אמיתית של FISHER. כל מומחה יאשר לך שאין במערכות היוקרה של FISHER לשלמות טכנית ועוצמה משולבת בבהירות הצליל.

במחיר המיוחד לתקופת המבצע בלבד 6,845.- ל"י

במחיר המיוחד של 10,895.- ל"י

טלמוסיקה בע"מ
נציגים בלעדיים בישראל:

המבצע לתקופה מוגבלת בהשתתפות חנויות הסטריאו המובחרות ברחבי הארץ.

מעוניינות להכיר גבר מקסים?
אל: אדם וחוה (ישראל), לקירוב יחסי אנוש. ת.ד. 4742 ת"א

המכון הטכני-הרצליה

הורים! חתמו עבור ילדיכם
זרקור
העתון לילד ולנער

מ-י-או * סלונים החל מ-1295.- ל"י
מערכת שינה החל מ-1095.- ל"י * קומפלט איטלקי במקום 4995.- רק 1995.- ל"י

חסוך אלפי לירות!!! ברהיטי
קריאה מהנה עם שבועון "לאשה"

יהודית
מבצע היכרות
עם הדגמים החדשים בהנחות

הוציא
שני בני ערובה
המחיר 13 ל"י

מנעלי
ידיעות אחרונות
מגישים לקוראים הצעירים את הספרים המבוקשים ביותר

מכאי
מחסן מרכזי
חדש!
* סדינים, ציפות וצפיות CANNON
* חולצות קיץ לגברים
* שמיכות קיץ פיקה
* מגבת אמריקאית CANNON
„מלאי"

هكذا من الإصل

תרגיל בעולם הפוך שנאבק בחוקים עיפוש

מאת עמנואל בר־קדמא

"ר וח החופש", סרטו האחרון של לואי בוניואל, הוא מכה על־גבי התודעה. ניסיון, אם תרצו, להעמיד לא רק את מערכת־הערכים שלנו — אלא אף את המוסכמות הקטנות ביותר — על ראשן. תרגיל, עם הרבה דמיון, השראה ומצבים קומיים העשויים ברצינות מדהימה, שהוא כולו בדיקה: כלום האבסורד הוא באמת אבסורד? האם מערכת־החשיבה־וההתנהגות השיגרתית שלנו היא הדרך היחידה לחיות בה? זאת ועוד — כלום, ואמת, חיים אנו כפי שאנו סבורים שאנו חיים, או שהתנהגות שלנו היא בעצם היפוכו של השקר־המוסכם, של התווית שאנו אוהבים לתלות על מצבנו?

לכאורה, סידרה של אפיזודות שאינן מתקשרות זו עם זו, אלא באמצעות מעבר תיאטראלי כלשהו — אך כולן מתקשרות בשרשרת אבסורדית אחת גדולה. בוניואל מתחיל את סרטו בתמונה מטולידו של תקופת מלחמת־נאפוליון, כאשר פאטריוטים ספרדיים מועמדים אל הקיר ונורים, כשעל שפתותיהם הסיסמה: „הלאה החופש!" האם הם מעדיפים את העריצות המלוכנית הספרדית על פני בשורת־החופש של המהפיכה הצרפתית? בוניואל סותם ואינו מפרש. שעה, שסרבני־החופש מוטלים בערימה לפני הכנסייה — מתרחשת בכנסייה עצמה סצינה אחרת: סרן צבא־הכיבוש הצרפתי, חלוגם יחד עם חבריו מיין הקודש („דמו של ישו") הכנסייתי עד גילופין, מגלה את פסלה של דונה אלווירה היפה והאגדתית, שהוא מצבה על קברה. הסרן השיכור מגפף את הפסל, ומחליט לחשוף את ה„אורגינאלי". עם פתיחת הקבר, מתגלה אשה, שיופיה נשתמר גם במותה. הוא מהמר עם חבריו, שיצליח להביאה אל מיטתו... וכאן, באחת, עוברת המצלמה אל גן־ציבורי בפאריז של ימינו.

הפתעות בשרשרת

שתי מטפלות קוראות, האחת באוזני רעותה, את הסיפור ההיסטורי על הסרן הצרפתי וקברה של דונה אלווירה... אחת המטפלות ממונה על ילדה בשם ואלרי, המשחקת עם חברתה — שעה שניגש אליהן מבוגר, שנראה כמו סוטה־מין. הוא מוסר לידיהן מעטפה עם תצלומים „מזעזעים". הילדה חוזרת הביתה ומראה את המעטפה להורים, המזועזעים אף הם. הם מביטים בתצלומים בעיניים קמות, כשאנו, הקהל, מוסיפים להיות מוחזקים במתח. מה יש בהן, באותן מעטפות, המזכירות לזוג־ההורים המתלחש את ירח־הדבש הרחוק והזכור־לטוב? לא ברור אם הגלויות הן שעוזרות או מפריעות לאבא לראות בלילה, ולא בחלום, תהלוכה של חיות, עופות, דוור על אופניים וגברת מיסתורית, חוצים את חדר־השינה שלו עד אור־הבוקר — כאשר הלך אל הרופא כדי לבקש פשר למראות. האחות שעבדה בקליניקה של רופא זה נטלה חופשה, לבקר אצל אביה החולה. בדרך היא לנה בפונדק, בו שוכנים גם כובען ופילגשו, ארבעה נזירים כרמליטיים וצעיר המנהל רומאן־סתרים עם דודתו הקשישה. הצעיר מנסה להפשיט את הדודה — ומגלה גוף של אשה אחרת, צעירה. ארבעת הנזירים־הסנפנים והאחות הרחמניה מגיעים אל הכובען והפילגש, המציגים בפניהם, לתדהמתם,

רגעים ספורים ליום ותקבל גוף מלא כושר פיזי

לא מכשיר חתירה, אלא אולם התעמלות משפחתי מושלם

14 ימים נסיון חינם

הסתגל לכושר
תרגיש טוב יותר
ותראה טוב יותר
הדרך המהנה — לכושר לכל המשפחה

נצל את ההזדמנות של שימוש במתרגל האוניברסלי בכיתך למשך 10 ימים, בלא סיכון של שהוא והיא תעמוד את התוצאות המרשימות.

החזל לבנות את ה„אני" החדש שלך עכשיו. ברגעים ספורים ליום של תרגול באמצעות המכשיר המדהים החדש, שנבנה בידע מדעי של מכשיר תרגול ביתי אוניברסאלי.

כן — זו הפעם הראשונה שתוכל לחזק את „מכשיר התרגול הביתי" המושלם, אשר יבנה את כוחך, גמישותך וכושרך — ואשר יתן לך שעות של הנאה כאשר אתה מתאמן רגעים ספורים ליום!

השג את יתרונות כל מכשירי ההתעמלות, חתירה משקולות וריצה ביחידה אחת ומיוחדת של ציוד.

ראה כיצד שרירי בטנך מתקשים, הסתכל בזרועותיך הרפויות והגליך. כיצד הן מתמחות לשרירים נוקשים! פתח הסתגלות של כושר, שתהיה גאה בו.

אין זה סוד שהישראלי הממוצע חיגו בכושר ירוד. יותר מדי מזון, אבירות נוחות ביותים ואמצעי התחבורה שהפכו את החיים קלים — נפלה מדי תרגול של מיכובות העיקריות. אולם עתה, בצורת המאמן הביתי המאפשר תרגול של כל המשפחה לכושר ולבריאות. בלא צורך ללכת למכוני התעמלות — ולמעשה אין צורך לצאת את הבית! בכל עת שנוח למשך דקות מספר מדי יום. פשוט תרגל במכשיר הנאותי הזה — והמהר תרגיש כיצד המרץ והכושר חוזרים אליך!

המכשיר המדהים לתרגול בית זה תוכנן לשימושה של כל משפחה והוא כולל אביזרים נוספים לבניית מבנה גוף בריא של כל גיל.

מכשיר איכות זה שהורכב בידי מומחים ויותר להניחו בכל מקום בבית בלא שיתפוס מקום רב. וכן ערכת תרגול בלתי חוזרת מספר שבירה והוראות מחוברת. המצורפת למכשיר. קורס למתחילים הכולל 10 תרגילים יכול להביא לשינוי מרשים לכושרך. התכנית המתקדמת תוכננה למשמש חזוק יותר והיא מיועדת ליצירת שרירים יכות כאחד.

■ שובר נסיון חינם בן 10 ימים ■

אל: מוילקס (ישראל) בע"מ, רח' המלאכה 3, חולון, טל. 851-56, 845185

נא לשלוח לי את מערכת המכשיר התרגול, לתקופת נסיון של 10 ימים חינם. אם לא אהיה מרוצה לחלוטין מהמערכת ומטיבה של המערכת אחזיר את המערכת במצב תקין תוך 10 ימים מיום קבלתה ולא אחויב בתשלום. אם אחליט לרכוש את המערכת, המוסכם מחוזת שלהלן לאחר שאחזור מגיעים.

☐ תשלום חד־פעמי: תוך 14 יום מיום קבלת המערכת אשלם לכם סך 480.— ל"י (וכן סכום נוסף של 35.— ל"י לכיסוי הוצאות המשלוח).

☐ קנייה בתשלומים: תוך 14 יום מיום קבלת המערכת אשלם לכם סך 140.— ל"י (וכן סכום נוסף של 35.— ל"י לכיסוי הוצאות המשלוח). ואחר כך אשלם לכם 5 תשלומים חודשיים רצופים בסכום של 80.— ל"י, כל תשלום. ...

מקום התשלום: במשרדי מוילקס (ישראל) בע"מ, או בכל סניף של בנק לאומי לישראל בע"מ.

אישר עיי המרעצה לחוזים אחידים.

חתימה: .... תאריך: 9.5.75

על בולים ובולאים

מאת שלמה שמגר

שנתיים למסע הרפסודה

במלאת שנתיים להפלגתה של הרפסודה „אקאלי" מן הי איים הקאנריים ליבשת אמריקה. הנפיקה מכסיקו גלויה־דיוגן הנראה את כלי־השיט בלב־ים. כוכבו, יצאה הרפסודה כמתנית מאי 1973 והגיעה כעבור שלושה חודשים לחופי־האי יוכטו. כי שעל סיפונה צוות בינלאומי. שכלל גם את הרופאה עדנה יונס מישראל, אשר יזמה כי משלחת את... ניבונטונים... הגליון הודפס ונכרכו בצורת קונטרס עם דבק שאין צורך ללחלח אותו.

★

דגה בבראזיל

בבראזיל הונפקה סידרה בת ארבעה בולים מוקדשת לדגה המים המתוקים.

★

חרסינה דנית

שלושה בולים, מוקדשים ל־תעשיית החרסינה הדאנית, הו־נפקו בדנמרק.

★

הגדולה בעורים

איגרת אוויר חדשה, מאוי־רת עם גוף של גלאוגה. הונ־פקה בבריטניה. למלאת 800 שנה לגדולה בעורי סקוטלנד.

★

מעולות חילוץ

בפינלנד הופיעו בול למלאת 150 שנה למוסד מבקר המדי־נה. ובול לכבוד הקונגרס הבי־נלאומי הי"ס לרוקחות, ובול למרסום פעולות ההצלה והחי־לוץ הימיות.

★

שור גזעי

★

תכשיטים עתיקים

בקולומביה הונפקו ארבעה בולים המציגים כלים ותכשיטי זהב של תרבות „טיירונה". שהו־קימה עד לכיבוש הספרדי ב־מאה ה־16.

בהבוידים החדשים. קבוצת איים באוקיינוס השקט השייכת במשותף לבריטניה וצרפת. הו־פיע בול בן 10 פרנק המראה שור מן הגזע המקומי המכונה „שארולה".

★

אנדיאנים בקאריביים

באי מונטסראט בים הקארי־בי, הונפקו ארבעה בולים ה־נראים מובראת לכבוד מלאכת מד־שנה של האינדיאנים הקאר־ביים, שהיו ראשוני המתיישבים באיי האנטילים.

★

ערכים גבוהים

באיי־קוק הוחל בהנפקת סידרה בערכים גבוהים, הכו־ללת בולים מן המנייו בדרגים 4, 6, 8 ו־10 דולרים, כל תגיר ריס שוזים.

שחמט

מאת אורי צחור

אלוף בפעולה

אלוף ישראל, רביהאמן ולאר דימיר ליברזון, חזר ימני עש־רה ימים ארצה יחד עם אלה קושניר. לאחר הצלחתם הגדו־לה בארה"ב. רביהאמן ליאונרד שאמקוביץ' חזור ר"ן בשוק הו־דש זה. כיוון שהוא משתתף בימים אלה בתחרות בינלאומית בקליבלנד שבאוהיו. את ליברזון כבר הספקנו ל־ראות השבוע בפעולה, כשעקו־ם על־א' בתחרות קבוצתית מט־גרת כינוס „הפועל". שנערכה בנבוע. לתמנות ...

[illegible]

הציור השבועי לילד

מאת ג'קי

היכן מקל הסבא?

האם מעמיד עוזי פני תם, או שמא באמת אינו יודע, מי החביא את מקל־ההליכה של סבא? גלו זאת אתם, בבקשה, ילדים.

אם מצאתם — ציבעו יפה את הציור. הדביקו על גבי גלויה ושילחו למערכת „ידיעות אחרונות", ת"ד 2200, ת"א, המדור לילד. ציינו בכתב יד ברור שמכם המלא, הגיל והכתובת.

הזוכים בפרסים

על פתרון הציור „היכן הדודה?" זכו בפרסים הילדים הבאים:

פרס א' — סימונה ליבוביץ', בת 9, רח' הגיבורים, חדרה.
פרס ב' — רוני כהן, בן 8, ת"ד 8, ק. מוצקין.
פרס ג' — דנית שלזינגר, בת 9, להבות חביבה.

כן זכו בפרסים: ריכטר יהודית, נהריה; נילה סרילון, נס־ציונה; יואב צור, ת"א; אלה חרובי, בני־ברק.

תשבץ 7 ימים

מאת הלל הרשושנים

מספר 768

41 פרסים: פרס א' — 80 ל"י; ועוד 40 פרסי ספרים

את הפתרון יש לכתוב בכתב קריא על ציור האחד של הנייר או על תגזיר התשבץ ולשולחו עד יום החמישי הבא לפי הכתובת: הלל הרשושנים, תשבץ השבוע 800, ת"ד 2200, תל־אביב ● פתרונות התשבצים הקודמים ושמות הזוכים בפרסים — בקרוב!

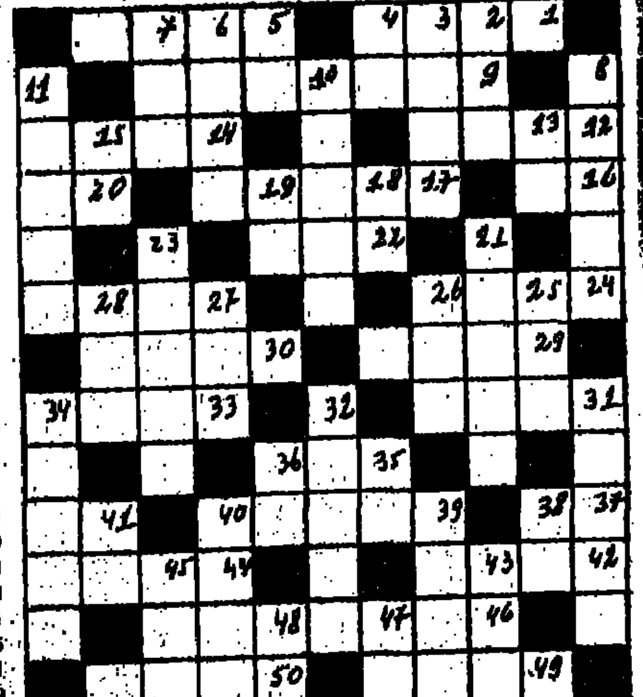

במאוזן — מימין לשמאל:

1) עוף־מים טהור 5) שקט ובוטח 9) אחד מתוצרי „שמן" 12) חרק בעל כנפיים צבעוניות 44) קיבוץ בעמק־יזרעאל, נוסד בשנת 1926; 16) פעוטות 47) יסוד כימי מתכתי רדיואקטיבי, המשמש ברפואה — „רדיום" בלע"ז — או מרכך כבסים, חוצר שמן 20) שרף ריחני המשמש לבושם ולרפואה (Myrrha בלע"ז) 22) בן־תנכר 24) מרומם, נעלה 27) מקום קבורת רחל אמנו 29) דייטת 30) מלך ישראל 31) נור לראש אשה 33) כילי, קמצן 35) תאונת צרת 37) עוף דורס 39) בית־חולים בישראל — ברכה למתעטש — או סבון־תמרוקים אנטיספטי 41) בהמה גסה טהורה 42) כינוי למעליה ישראל 44) דרישה רבה לסחורות או למצרכים 46) בארץ אחרת 49) מיתקן להשמעת צפירות 50) כחם בעור.

במאונך — מלמעלה למטה:

2) ניצוץ 3) אחת מסידרות התורה 4) בן־מין 5) תשורה 6) הבעת פנים או שפתיים 7) קרש דק 8) אחד מכוכבי־לכת — ביטוי לועזי 40) מקרה לא טוב, „אינצידנט" בלע"ז — מתחוויםי חלשנאי הלל הרשושנים 11) עיירת־עולים בנגב המערבי, נוסדה בשנת 1951 13) איצטבון 15) צד מערב 18) תואר כבוד בהולנד 19) מטבע ישראלי 21) מטבע ישראלי 23) אחד משבטי ישראל 25) שלווה, מנוחה 26) עלית מעלים תשתקנים מחוז 27) כוח, גבורה 28) אין בו כלום 31) קיבוץ על חופו המזרחי של ים־כנרת, נוסד בשנת 1937 34) דרגה קצונה בצה"ל 40) כנף־עוף 41) נהר באיטליה 43) מקום מרעה לבהמות 45) עטרות־מחכות 47) אויב 48) צמח רענן.

מצא את ההבדלים

שני הציורים נראים דומים כמעט לחלוטין, אלא... שאם תשוו אותם תמצאו הבדלים ביניהם.

אותיות ומספרים

מספר 568

למטרכם של „אותיות ומספרים" ...

[illegible]

פתרון חידת „אותיות ומספרים" 564/5

ושמות הזוכים בתגרולת 10 פרסי הספרים (נתארו):

[illegible]

בוניואל ליד המצלמה, טריפו: „האיש הזה ימות כשמד־אור של במאים כרוך סביב צווארו..."

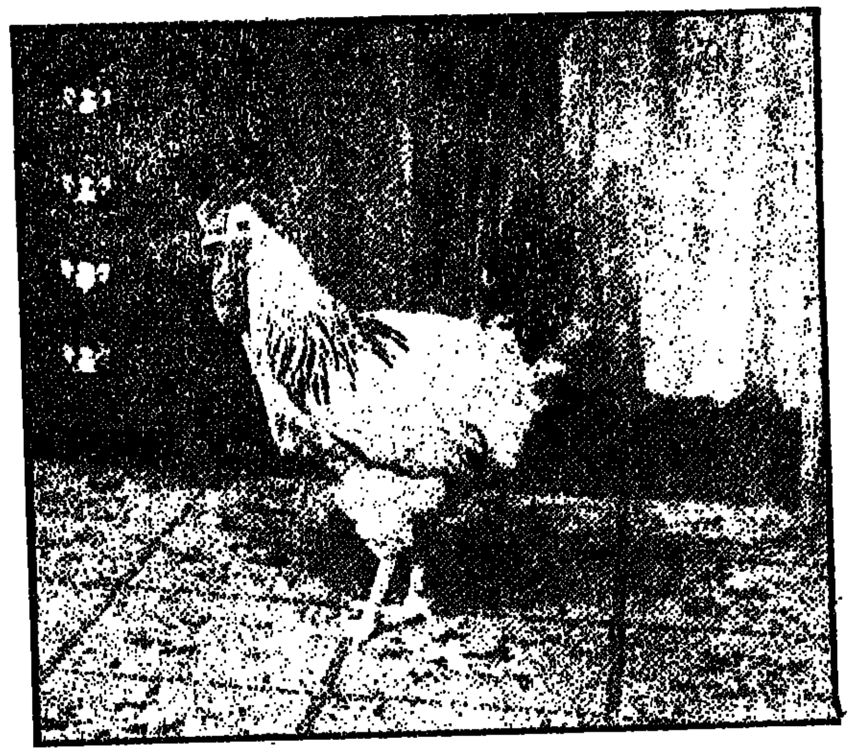

תרנגולת בחדר המיטות...

האחות פורטת על הפסנתר כשהיא עירומה כביום היוולדה...

האחות והכמרים נוכח האפתעה של הכובען ושותפתו...

האב והאם מסתכלים בתמונות „פורנוגראפיות" שהביאה הבת...

הצגה מוזרה ביותר. בבוקר, נוטלת האחות טרמפיסט, שהוא מרצה בבית־ספר לשוטרים. בהרצאתו, על־מנת להבהיר את עניין השינויים שחלו במערכת המוסר החברתי, הוא מספר סיפור: הוא ורעייתו הוזמנו לביקור. המארחים מכניסים אותם לטרקלין, המרוהט ב...אסלות של בית־שימוש. הבילוי החברתי סביב השולחן הוא, כשכל אחד יושב על אסלתו. תוך עשיית צרכיו. אחרי הורדת המים, שואל אחד האורחים, בלחש דיסקרטי: „סליחה, היכן כאן חדר־האוכל?" הוא נכנס, מסתגר, אוכל. וכאשר מישהו מקיש על הדלת, הוא משיב ברוגזה: „אתה לא רואה, שזה תפוס?!"

לאחר, שהמרצה מסיים את הרצאתו, יוצאים שניים מהשוטרים למשמרת. הם עוצרים עבריין־מהירות, הממהר אל הרופא. האיש ממשיך בדרכו, על־מנת להיוודע, כי הוא חולה־סרטן. הוא מחטיף לרופא סטירת־לחי בריאה וחוזר הביתה. בבית, הוא שומע, שהבת נעלמה מבית־הספר. המשטרה מתגייסת לחפש את הילדה בעזרת... (אפתעה)... סמל־המשטרה, לפני שהוא יוצא לחיפושים, הולך לצחצח את נעליו בדוכן מיועד לכך. באותו דוכן, מצוי אותה שעה צעיר ממושקף, עם כלב, המצחצח אף הוא את נעליו. האיש מלטף את הכלב וממלמל: „המטונפים האלה, המתעללים בבעלי־חיים... יש להשליכם לים עם אבן קשורה לצוארם"... ובהמשך דרכו, עולה הצעיר הממושקף לגגו של גורד־שחקים, מוציא רובה־צלפים ומתחיל לירות ללא־אבחנה. אנשים נופלים כמו זבובים. האיש נתפס, מובא למשפט. השופטים מוצאוהו חייב, דניב אותו ל...

בינתיים, נמשכים החיפושים אחרי הילדה. סוף־סוף, נמצאה — וההורים, בחברת הילדה, מוזמנים אל מפקח־המשטרה לשמוע את סיפור־המעשה. בעיצומו של הסיפור, יוצא המפקח להפסקת־צהריים, לבאר הרגיל שלו. שם הוא פוגש באשה, המזכירה לו בדיוק את אחותו, שמתה לפני ארבע שנים. הוא מתוודע אל האשה, ומספר לה כיצד היתה אחותו האהובה רגילה להשמיע בפניו, כשהיא מנגנת עירומה על הפסנתר — את בראהמס. תוך כדי כך, מבקשים את המפקח לטלפון. זוהי האחות המתה, המזמינה אותו, בחצות, לבוא ולבקרה בקברה „על־מנת ללמוד את משמעות המוות, ממקור ראשון". המפקח הנדהם הולך לבית־הקברות. אך השומר, המפקפק בכוונת מעשיו של האורח המוזר, מזמין את המשטרה. השוטרים מתפרצים אל הקבר. עוצרים את המפקח כאחד הריקים. טיעוניו, שהוא עצמו מפקח־משטרה, אינם עוזרים לו. הוא עובר תהליך משפיל למדי — עד שהוא מובל למפקח שני, עמית שלו, המחזיר לו את כבודו ומזמין אותו ל„מיבצע משטרתי" בגן־החיות.

המיבצע הוא הרג של חיות, על רקע היריות וההתפוצצויות, נשמעים שוב הקולות המוכרים מפתיחת הסרט: „הלאה החירות!"

בלי פירושים

זהו רצף, יבש מאוד, של הסרט. קשה לתאר את הסרט, את ההומור, את האמצאות המקוריות, ובוודאי — שקשה למצוא את הפירוש והסמלים, שבכל אחת מהסצינות.

בוניואל בן ה־75, מצהיר, כמי שהצהיר אחרי כל סרט שעשה בעשור האחרון, שזהו „סרטו האחרון". אך, הנה־הנה, אנו מתבשרים, [illegible] על אבניו של סרט חדש. [illegible] טריפו: „האיש הזה ימות כשמד־אור של במאים כרוך סביב צווארו".

כאשר שואלים אותו „מה רצה להגיד" ב„רוח החרות", [illegible]

הוא סיפר באחד הראיונות: „ב־1929, הצטרפתי לקבוצה של סוריאליסטים בפאריס. הפעילות הפוליטית והאמנותית של הסוריאליסטים תאמה את מזגי, בהיותי איש־הקולנוע היחיד בקבוצה, הוטלתי להביא את האסתטיקה של הסוריאליזם אל המסך".

סרטו הראשון, הסוריאליסטי, היה, איפוא, „כלבים אנדאלוסיים". סרט זה, שהופק בהשתתפות עם סאלוואדור דאלי, [illegible] „תור הזהב", [illegible] אהבה.

זמן קצר לאחר־מכן, פרצה מלחמת־האזרחים. [illegible] הממשלה הרפובליקנית. [illegible] יורק ובהוליבוד — ומוצא לעצמו מקלט רוחני במכסיקו. [illegible] „בשורותיו" — של בוניואל. במכסיקו יצר סרטים כמו „הנשכחים", [illegible] „פייר וזאיר", „מלאך ההבלה" — סרטים שיש בהם הרבה דימיון, [illegible] מהמציאות אל החזיה.

לחרוק שיניים

„ברוך השם, אני עדיין כופר־בעיקר", היא האימרה האהובה עליו — ותוכנה הוא מאבק, אישי ואמנותי, עיקש, עם הכנסייה הקאתולית. אם כבר ב„תור הזהב" הוא תקף ישירות את הכנסייה (ויצר סקאנדאל כלל־ספרדי) — רק 30 שנה לאחר־מכן, ב„וירידיאנה", הביא לידי בשלות אמנותית־קולנועית את גישתו זו. סרט זה, שהוא קאריקאטורה אכזרית של סיפורי הברית־החדשה — כש„הסעודה האחרונה" משמשת פואנטה — נועד להיות סרט של התפשרות בינו ובין ספרד הקאתולית־פלאנגיסטית. כמובן, שך כאשר הגיע לאוזניו של פראנקו, כי בסרט יש, בין היתר, תמונה בה נאנסת נזירה כידי גווד — הסירה ספרד מעל עצמה כל שייכות ליצירה.

הוא חזר על תימה זו גם בסרטיו הבאים. מלבד סרטים כמו „נאוות היום" (בארץ — „יצאנית הצמרת") או „יומנה של חדרנית" — ראשון עם קאתרין דנב ושני עם ז'אן מורו — שהם סרטי־בידור בעלי גוון אירוטי־לשמו, עשה את „שביל החלב", בו, באמצעות סיפור של עלייה־לרגל, הוא עורך „מסע־קסם מיסתורי של הדוגמה, הצביעות וההתילה של הנצרות" (כדבר אחד המבקרים); את „טריסטאנה", שהוא שירת־רחמים על מאובנותה של ספרד הקאתולית ואת „הקסם החשאי של הבורגנות", שהוא אירוניה (די לא־פשוטה, כדרכו) על אורח־החיים של חברת־השפע, עם פיזור חיצים לא רק לעבר הכנסייה, אלא גם לעבר אלמנטים נוספים של התקופה, כמו הצבא, אילי־הממון, השמאל החדש, המבוכה הפסבדו־אינטלקטואלית.

כיצד משתבץ, איפוא, „רוח החופש" במיכלול יצירתו של בוניואל? סתם סיפור. בוודאי שאין הוא מספר, שכן — סיפוריו נפסקים ונחתכים ברגעים המותחים ביותר, כאמור, אין הוא מעודד היקשים סמליים. הוא רק מוכן לומר, כי מקור־ההשראה של „רוח החופש" היא ההתנהגות האנושית. הוא מוכן לספר, כי את ההשראה לסצינת האסלות קיבל כתוצאה מהתבוננות בנשים, האוכלות במסעדה: „הן כמעט ואינן אוכלות, ואם כן — אז רק בקצה־השפתיים; הן מתביישות לאכול, כאילו היתה האכילה פעולה מוקצה מחמת־המיאוס". את ההשראה לסטירת שה־חולה נותן לרופא נטל מאותם ילדים המכים את הרהיט בו נתקלו ונחבלו. יותר נהירות הסאטירות על החלום־ופשרו (הפרוידיסטי?), על הסגפנות הנוזירית (מול הסאדו־מאזוכיזם), על הטימטום המיפ־סדי (המשטרה) ועל גורל האדם, שאף הניירות בכיסו אינם מסייעים לו, בשעת מצוקה, למצוא את זהותו...

בוניואל עצמו רואה את „רוח החופש" משתבץ היטב במיכלול יצירתו. הוא ממשיך לחרוק שיניים, שיכבת־האלימות קיימת, מתחת לקרום הדק של ההומור. „אני אומר היום את מה שאמרתי אתמול באלימות", הוא אומר. „אני חש עצמי פחות ופחות נוטה לאלימות. היום, הזעזוע והאלימות מצויים בכל מקום. ישנן מלחמות, מתפיכות, מעשי־חבלנות. הזעזוע והאלימות שוב אינם מובילים לשום מטרה. לנו, האמנים, שוב אין תועלת בנקיטת לשון אלימה".

עד זה נאמר — צחוק צחוק — אבל...

מבצע פודינג ויטה, גלי ויטה. פרחים לאמא פרסים לילדים.

מילגות לימודים, מצלמות, שעונים, מערכות לגו ועוד.

אלה הם חלק מהפרסים שמעניקה „ויטה" לילדייך במבצע פודינג „ויטה" וגלי „ויטה", אך זכרנו גם אותך: בכל אריזה של פודינג אינסטנט „ויטה" וגלי מהיר „ויטה" מצפה לך הפתעה: מדבקת פרח לקישוט המטבח, המקרר, חדר הילדים - ב־9 צבעים מרהיבים. שימי לב שלא לזרוק את נייר העטיפה שעל גב הפרח. לאחר ההדבקה, זהו תלוש ההשתתפות בהגרלת הפרסים הגדולה שתיערך אחת לחודש. גם לילדייך סיכוי לזכות במילגות לימודים, מצלמות, שעונים, מערכות לגו ועוד.

וזאת תעשי: איספי 2 ניירות עטיפה שעל גב הפרחים, הכוללים הוראות מדוייקות להגרלה, השלימי את הסיסמא „לא מעית זהו ...." ושלחי ל„ויטה", שק דואר 245 תל־אביב. ציין השם והכתובת בכתב ברור על גבי המעטפה. הגישי לבני ביתך את קינוח הסעודה הנפלא של „ויטה": פודינג אינסטנט „ויטה" בטעמי וניל, שוקולד, תות שדה ולימון. גלי מהיר „ויטה" בטעמי תות שדה, פטל, דובדבנים, משמש ולימון. ההגרלה הראשונה - 30 במאי 1975.

ויטה

מפעלי ידיעות אחרונות מח' הספרים ● הוצאת מלוא בע"מ

הופיע ספר שביעי בסדרת ילדים אלמונים

שני בני ערובה

מאת גלילה רון־פדר

הילדים האלמונים משתתפים במאבק להצלת חייו של דב גרונר שנידון למוות בסיפור מהתקופה שקדמה להקמת המדינה

המחיר — 13.— ל"י

להשיג בכל חנויות הספרים

לכבוד „ידיעות אחרונות", מחלקת הספרים ת.ד. 1125 תל־אביב
נא לשלוח לי את הספרים: ....
שם ומשפחה: ....
כתובת: ....
מצ"ב שיק/המחאת דואר בסך .... ל"י

הספרים שהופיעו בסדרה:
1. הסליק במעמקי המערה
2. בריחה לילית ממחנה עתלית
3. אש בבתי המלאכה
4. פצוע ושמו יפתח
5. חבלה באישון לילה
6. תחנת שידור חשאית

מחיר כל ספר —.10 ל"י בלבד

هكذا من الأصل

מקצוע משתלם ועתיד בטוח

אם את/ה רוצת ללמוד, להתקדם ולרכוש מקצוע מבוקש, מכניס ועתיד בטוח, במקצועות:

הנהלת חשבונות • פקידות ומזכירות
נקבנות י. ב. מ. • כתיבה במכונה

גש/י אלינו — יש לנו חדשות טובות בשבילך!

* שיטת הלימודים הבלעדית שלנו מעניקה לך אפשרות ללמוד עד להצלחה.
* צוות המורים שלנו — אקדמאים מנוסים.
* בית ספרנו מעניק תעודות למסיימים — עוזר ומפנה לעבודה. תנאי תשלום נוחים במיוחד — לרשותך קורסי בוקר — צהרים — ערב.
* תכנית הלימודים: בהתאם לתכנית החדשה של משרד העבודה. מבחני גמר בבנין בית הספר — הכנה לקבלת הסוג המקצועי.
* אוירה נעימה — גישה אישית לכל תלמיד ואחריות לכל תלמיד להצלחתו!

לחיילים/ות הנחה

הכנס לאחד מסניפינו ודרוש פרוספקט חינם

שרוטב

תל־אביב	תל־אביב	ירושלים	רמת־גן
רחוב אלנבי 140 ככר המושבות (ליד ונחנה מרכזית) טלפון 615314	רח׳ דיזנגוף 82 (ליד ככר דיזנגוף) טלפון 482920	רחוב מרדכי בן הילל 10 (פנת בן יהודה) טלפון 232748	רח׳ ז׳בוטינסקי 54 (מול קולנוע רטה) טלפון 724335

שרות חדש ליוצאים לנופש
22 20 42
24 שעות ביממה

אנו מציעים לך שרות • חדש, אשר יקל עליך את הזמנת הנופש השנתי שלך... וזאת, חנם אין כסף, חברת „קל" מעמידה לרשותך טלפון מיוחד — מס׳ 222042 להזמנת נופש טלפונית.

בטלפון זה תוכל לקבל את מלוא האינפורמציה על כל מלון ובית הבראה בארץ, על טיסות „ארקיע", ירח דבש, תכניות נופש מוזלות ועוד.

נאמר לך בברור אם יש מיזוג אויר, בידור, בריכה, מה המרחק מהים וכו׳. עם סיכום ההזמנה נשלח לביתך או למשרדך את שובר ההזמנה, ע״י שליח מיוחד.

וחשוב ביותר: חברת „קל" אחראית שאכן יועמד לרשותך החדר בהתאם להזמנתך.

אנא התקשר לטלפון 22 20 42, ותהנה משרות חדש חינם.

• בשלב זה מוגבל השרות לאזור ת״א בלבד.

חברת **קל** בע״מ רחוב גורדון 28 תל־אביב סניף רמת־גן: ביאליק 58

עזור לילדיך — ולעצמך — באנגלית!

כן, כדאי לך לדעת אנגלית כדי לעזור לילדיך בהכנת השעורים, משליטה באנגלית תקדם גם אותך אישית בעבודה ובחברה, בלימודים ובחיי התרבות.

יתרונות השיטה:
תלמד אנגלית באמצעות אנגלית — למעט ולא תזדקק למילון — תספוג דקדוק מתוך השפה עצמה — תקרא אנגלית נכונה — למד בנוחיות בזמן הפנוי שלך — וכל זאת בהדרכת מורים שיתקנו את תרגיליך בכתב.

מה אומרים תלמידים?
„אני מאד מרוצה מהשיטה שלכם...", אומרת גברת מרים הולצמן מפתח־תקוה.

ומר יחזקאל אלון מגבעתיים מתודה: „עלי לציין שאותו פרק לימודים, שרכשתי בשיטתכם סייע לי הרבה בעבודתי", וכמוהם הביעו הערכה לשיטה ושביעות רצון ממנה לומדים מצפת ואילת, מכפר מנוס וכמו סבא, מעין חרוד ולהבות חביבה, מאפיקים ואותקים וכן מירושלים, תל־אביב וחיפה.

הצעד הראשון משום מאד:
גזור ושלח את התלוש עוד היום אל: „השיטה הטבעית" ת.ד 4351 תל־אביב. חוברת הסברה בת 24 עמ׳ תישלח אליך מיד.

„השיטה הטבעית" מכונים להוראת שפות ת.ד. 4351, תל־אביב
אנא שלחו לי מיד חינם וללא כל התחייבות את חוברת ההסברה: „השיטה הטבעית — הדרך המהירה לידיעת אנגלית".

שם ....
כתובת ....

נפש

סקס עם הפסיכיאטר

מאת ד״ר ב. עמוס

„הייתי מאוהבת בו", טענה ג׳ולי רדי בת ה־36, בבית־המשפט במנהאטן. „אלה היו דברים מעולם", הכחיש ד״ר רנטו הרטוגס, פסיכיאטר במקצועו. אולם ג׳ולי רדי, מזכירת המגזין „אסקויר", טענה תשבוע בתוקף, כי עד לחודש האחרון, במשך 14 חודשים רצופים, קיבלה שירותי־מין מהאם מהפסיכיאטר בן ה־66.

ג׳ולי תובעת 1.25 מיליון דולאר כפיצויים עבור טיפול רפואי לקוי וניצול מחפיר של גופה. לדבריה, פנתה בראשונה לטיפול פסיכיאטרי בגלל תופעות של דכאון. ד״ר הרטוגס טען, שהדכאון מקורו ביחסי־מין לסביים אשר קיימה בעבר, הריפוי, לדעת ד״ר הרטוגס, חייב להתבסס על יצירת קשרים גופניים עם גברים.

ד״ר הרטוגס הציע את עצמו: בתחילה הם אחזו ידיים משני עברי שולחן המכתבה. מאוחר יותר עברו לנשיקות ממשיות ועם התקדמות הטיפול החלו להתפשט ולקיים יחסי־מין על ספת־הפסיכיאטר. תמורת הטיפולים הללו גבה ד״ר הרטוגס סכומים סמליים בלבד: 10 דולאר עבור טיפול. אולם מאוחר יותר בוטל גם סכום זה: ד״ר הרטוגס שכר את ג׳ולי לתפקידי מזכירה בשכר של 3 דולאר לכל מכתב שהדפיסה.

שינוי הסטאטוס לא שינה את הטיפולים: ד״ר הרטוגס המשיך לטפל במזכירתו, ולדבריה ביצע בממוצע שלושה „טיפולים" מדי יום. לפני כחודש נותקו היחסים ביניהם, וד״ר הרטוגס סירב להמשיך ולטפל במזכירתו למרות בקשותיה החוזרות.

ד״ר רנטו הרטוגס טוען, כי כל התביעה מקורה בדמיונה של החולה. לטענתו, ג׳ולי היא חולת סכיזופרניה אשר איננה מבחינה בין דמיון למציאות. התביעה נגדו הוגשה על־ידיה בגלל רצונה לנקום בו על שסירב להמשיך ולטפל בה.

ד״ר שלדון קרדנר, פרופסור לפסיכיאטריה באוניברסיטת קליפורניה, כתב בקשר למשפט מפורסם זה, כי 19 אחוז מרופאי ארה״ב מאמינים כי מגע מיני עם הפציאנטית עשוי לפתור חלק גדול מבעיותיה של החולה, אולם רק 5—13 אחוזים מהרופאים האמריקנים אכן מקיימים מגע אירוטי עם הפציאנטיות שלהם, וברוב המקרים אין אלה הרופאים הפסיכיאטרים אלא דווקא רופאי־נשים.

בין שהתביעה נכונה או לא, כדאי לציין, כי הנאשם ד״ר רנטו הרטוגס הוא גם פסיכיאטר מצולח אשר קבע ב־1953, כי הנער בן ה־13, לי הרווי אוסוולד, הוא נער תוקפני ומופרע, אשר עלול לבצע מעשה רצח. אבחנה זו התאמתה עם רציחתו של הנשיא ג׳ון קנדי שנים רבות לאחר מכן. הפסיכיאטר המוכשר עומד לדין כאשר נגדו מביא התובע את כתביו של זיגמונד פרויד האומר: „קיום מגע מיני עם הפציאנטית הוא נצחון גדול לפציאנטית, אולם כשלון לפסיכיאטר ולטיפול הרפואי הטוב".

לבית ולמשפחה

קורטוב של נוסטאלגייה

הקיץ העומד על הסף, יהווה השנה, מבחינה אופנתית, עירבוביה סיגנונית חסרת תקדים. מעצבי־העילית של פאריז, מתעקשים על הקו ההדור והיקר. אופנאי הביגוד־המוכן, נוטים גם הם אל הקו הבשל המעודן, ואילו המעצבים הבריטיים, מתחריה הקבועים של פאריז, מנסים להטיל נופך שובב, קל ועליז אל הרצינות הצרפתית. כך למשל, הציגה השבוע מרי קוונט האנגליה, אלילת האופנה של שנות ה־60, מערכות־קיץ צבעוניות, עליזות וחשופות, שאל כל אחת מהן נלווית... שימשיות. פריט בריטי־מאוד זה, שהיה לסימלה המובהק של האנגליה האצילית והמאופנפת, חוזר איפוא אל האנגליה העליזה של שנות ה־70 כאביזר אופנה נוסף, העיקר הנוסטאלגיות.

התשובות הנכונות ל„מצא את ההבדלים"

[illegible]

חינוך

ממה סובל הילד החבלן?

מאת הדסה מור

[illegible]

לרגל חג השבועות

מבצע TRADE-IN חסר תקדים
500 ל״י

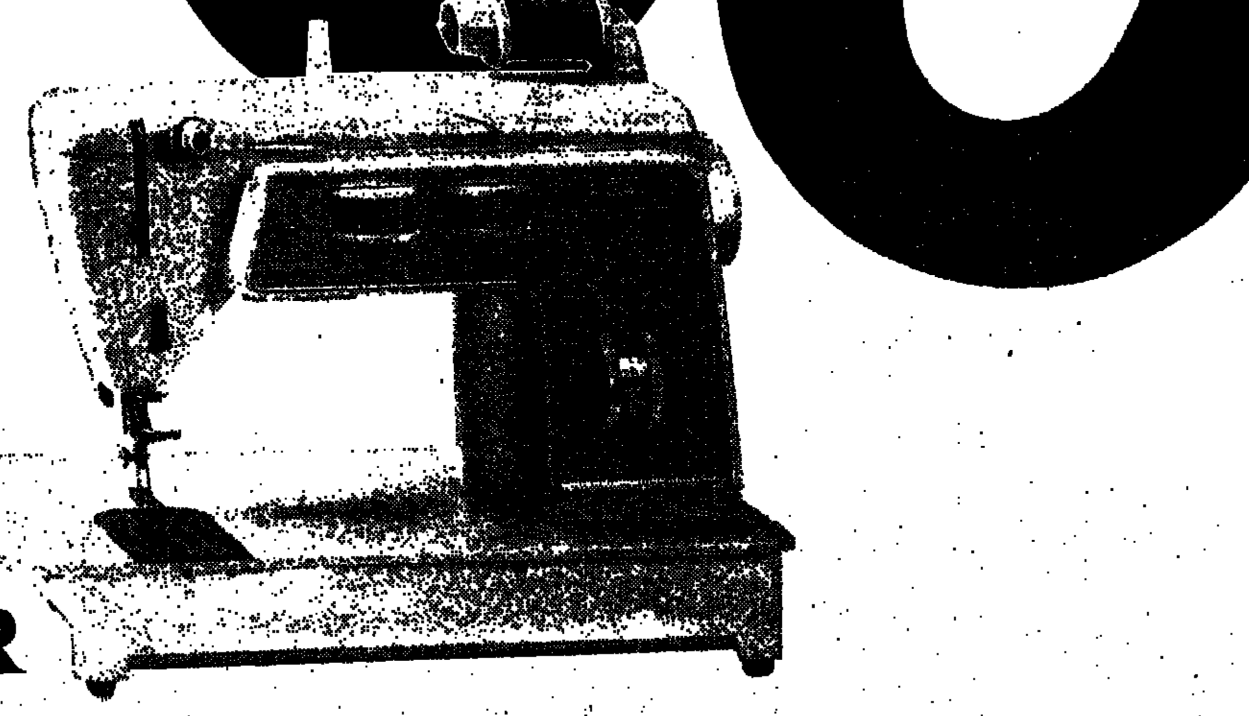

אפשרות לתשלומים עד־18 חודש

SINGER

500 ל״י תקבלי בעד מכונת התפירה הישנה שלך – בזמן קניית אחד הדגמים החדשים של מכונות תפירה "סינגר"!

אם נמאסה עליך מכונת התפירה הישנה שלך, ואת רוצה להחליפה בדגם חדיש ומשוכלל של מכונת תפירה "סינגר" – נצלי עתה את ההצעה המיוחדת של חברת "סינגר". קני מכונת תפירה מודרנית, בעלת שפע של ביצועים – מכונה המבצעת תפר זיגזג, תפר גמיש, תפר נסתר, מבחר דוגמאות רקמה, ועוד ועוד... בקשי לראות את הדגמים החדשים של "סינגר" באולמי התצוגה ואצל המפיצים המורשים. בוודאי תמצאי את הדגם העונה על דרישותיך ועל תקציבך.

חידושי המחר ב„סינגר" היום.

רשימת מפיצי מכונות תפירה „סינגר":

[illegible]

هكذا من الأصل

בכל הרצינות

אורה שם־אור

פקוד ישר ויקר

דרישת שלום ממרילין מונרו

א.

כל כמה חודשים מקבל העולם דרישת־שלום ממרילין מונרו המנוחה. שבועון־קולנוע אמריקאי מדווח השבוע, שחברת־סרטים הוליבודית מתכוננת סרט חדש על אודות מרילין מונרו: „היי שלום, נורמה־ג׳יין”. בינתיים, בוחנים מועמדות לתפקיד הראשי. המועמדות צועדות על מסלול, כל רגל מתוחה, כל חזה זקוף, כל ראש בלונדיני, כל כתף מעוגלת, ממול המפיקים והצלמים והחצר מלא תיקוות, מין, כסף ופירסום ובעיקר אגדה.

המפיקים מוסרים הודעות לעיתונות ומרילין מונרו היא תמיד ידיעה־עיתונאית־טובה אם לא חשובה, גם אם פרישת המלים שנכתבו אודותיה תשתרע מהחוף המערבי עד למיזרחי. הידיעה תודפס ב„ניו־יורק טיימס” ובקטון שבעיתוני הבידור האמריקאיים. עם צאת הסרט לאקרנים, תצאנה הסברות לאור. האנשים חכי רציניים ומיקצועיים ינצלו את הסרט כדי לכתוב על מרילין מונרו. העובדה שהגברת היא בעולם שכולו טוב, אינה צוננת ואינה מצננת דייה.

ב.

קשה להגדיר את הרושם שהשאירה מרילין מונרו. מיספר הספרים, הצגות, מאמרים, סרטים והרצאות אודותיה ישתווה בסופו של דבר לאלה אודות אירועים היסטוריים כמו משבר־הבורסה או מילחמת וייטנאם. אמריקאים מתגעגעים אליה בקול. היא היתה פסיכוזה כללית ביפאן, למשך תקופה לא קצרה. האמן האמריקאי אנדי ווארהול הדפיס את דיוקנם של אלביס פרסלי, טרוי דונהיו, ליז טיילור, מארלון בראנדו, המונה־ליזה — וזה של מרילין מונרו עלה על כולם, בכסף ובמכירה, למעלה מאלף דולאר להדפס. פוסטרים אוריגינאלים, פחות או יותר, של סרטיה והופעותיה נימכרו באירופה באלפיים מארקים גרמניים ויותר. היא מפרנסת בכבוד את הצלמים, שלהם זכויות בלעדיות על צילומים שונים מתקופות שונות בחייה. עוד נחזור לצילומים. היא פירנסה בכבוד את הסופר האמריקאי נורמן מיילר, הילד הנוראי הניצחי של ניו־יורק, של אמריקה או של כמה מידידיו.

נורמן מיילר כתב את הביוגראפיה של מרילין מונרו, לפי העיקרון של תפוש כפי יכולתך ובנהירות של אדם שפרנסתו על מכונת־הכתיבה שלו. והוא כותב, בין השאר, כך: „היא היתה מלאכנו, מלאך־המין המתוק, סטראדיבאריוס של המין, כה נפלאה, סולחת...”

מיילר מנסה להציג אותה בתוך ההיסטוריה האמריקאית: „מותה אפוף אי־הוודאות... כמותם וכאסונות הרוחניים של תקופת שנות ה־60 שאירעו, אחד אחרי השני, למלכים ולמלכות האמריקאיים; קנדי נהרג וגובי קנדי ומרתין לותר קינג וג׳קי קנדי נישאה לאונסיס וטדי קנדי נצח מגשר צ׳אפאקוויצ׳ק — כך התקופה שניפתחה עם האמינגווי כמונארך האמנויות האמריקאיות, הסתיימה עם אנדי ווארהול כיורש־העצר ורוח מותה של מרילין מונרו העניק ניחוח למיבנה שנות השישים האמריקאיות הדראמאטיות... שהובילו את ניכסון למעמד קיסרי”.

ג.

או שכן או שלא. אבל הצילומים הם וודאיים. המועמדות לכיכוב בסרט החדש בונות עצמן לפי התצלומים שנעשו בזמנים שונים של הצלחה, ירידה ומצב־רוח ובמקומות שונים: קוריאה, פלורידה, טוקיו, ניו־יורק, לונדון, עם אנשים שונים; קארק גייבל, ארתור מילר, איב מונטאן, חבורת שחקניות של חברת פוקס המאה ה־20. בעירום חלקי, עם מגבת, עם חוף ים ואורות מבליחים ומבט מהגב, בסטודיו עם סדין וכיסא מסוגנן ויד גברית מושטת אליה, עירום גמור על קטיפה אדומה.

לצילומים איכות משלהם. אולי לא איכות אלא מציאות משלהם. אלן קאפרו, אמן ההפנינג האמריקאי, כתב על צילומי ההפנינג, שהיו התיעוד והמוחשיות היחידה שנותרה לאחר ההפנינג — שיש לצילומים מציאות משלהם ושלעתים הם עצמם אמנות, גם אם מטרתם היתה תיעודית.

התצלומים מתייחסים למודל, לאובייקט המצולם, אך באופן מוזר, כסרט הלקוח מחלום, הם נעצרים או מתעכבים על רווחים, חללים או מעברים בילתי־צפויים.

נורמן מיילר נעזר בתצלומים כדי לשחזר את מרילין מונרו. המועמדות נעזרות בתצלומים כדי לעצב את עצמן בתואם עם ציפיות המפיקים שלנגד עיניהם אותם תצלומים. אגדת מרילין מונרו בנוייה על תצלומים; ובמיוחד עבור כל אלה שאינם יכולים לתפוס את מלוא הגוונים וההתרגשות האמריקאיים סביב מרילין מונרו והקנדים וארתור מילר — כי הם גרמנים או שוודים או יפאנים או ישראלים.

התצלומים במקורם מיסחריים, פירסומיים וסאכאריניים. רוב הכוכבות והכוכבניות האמריקאיות ניזקקו בצורה דומה לשירותם של אותם צלמים, מצלמות ותפאורות. אבל, כפי שכתב אלן קאפרו על צילומי ההפנינג, המצלמה מתחכמת למודל ולצלם ותופשת פינות ומצבים לא מתוכננים. עם הזמן, מתבררת המשמעות. או שהעירום הוא גוש בשר או שהוא עירום של אגדת עירום ומין ותמימות וניקיון. או שהמעבר הדק בין עצבות לשימחה קלה הוא תצלום רגיל בסיגנון „מישפחת האדם” — או שהוא, כפי שאכן הפך במיקרה־מונרו, תיעוד והקפאת מצב, שמהם ניתן למשוך מסקנות וספקולאציות.

ד.

העניין והעיסוק במרלין מונרו או הגעגועים לתקופת אלביס פרסלי, שייכים למושג הקרוי באנגלית Camp, קאמפ. כלומר, הכל יודעים הכל. מה פירוש „הכל”? פירושו, נוסטאלגיה פלוס קיטש פלוס ביזנס פלוס העמדת־פנים מסויימת — תוך ידיעה ברורה שזו העמדת־פנים במובן מסויים, אם־כי לא זיוף ריגשי ותרבותי.

נורמן מיילר כתב על מונרו־ארתור־מילר משהו כמו: „נישואי המוח־האמריקאי־הגדול והגוף־האמריקאי־הגדול”. המישפט מנוסח בהחלטיות של פירסומים־מיסחריים כגון „המכונית האמריקאית הגדולה” או „הדימוקראטיה האמריקאית הגדולה”.

בניסוח יש אירוניה, בצעידת המועמדות על המסלול יש אירוניה, בחוברת הקולנוע־ובידור האמריקאית, שממנה למדתי על הסרט החדש, יש אירוניה מסויימת, לצד כובד־הראש המיקצועי. כלומר, אתה „מתגעגע” לאלביס פרסלי או למרילין מונרו, תוך ידיעה שהיא לא היתה האמנית הדגולה ביותר. הידיעה גם מצחירה וגם מנטרלת את הקיטש ואת ה„מסחרה” הנוסטאלגית ומאפשרת לך להתייחס ביראת־כבוד לאלביס ולמונרו; ה־Camp איפשר לנורמן מיילר לכתוב ספר על מרילין מונרו, לחתום עליו בשמו ולכלול אותו ביצירתו, לצד ספריו האחרים. את דמי הכרטיס שלנו, מפיקי הסרט כבר הרוויחו.

השתתף וזכה במבצע
פסטיבל הסבונים של יצהר
בשיתוף עם להיטון
כל אחד זוכה!
פרסים בלי הגרלה:
מיליון תמונות צבעוניות של 50 אמנים מעולם הזמר והבידור מהארץ ומחו״ל
עשרות אלפים אלבומים צבעוניים לאיסוף התמונות.
פרסים בהגרלה:
מדי חודש יוגרלו בין המשתתפים פרסים יקרי ערך:
בהגרלה החודשית האחרונה יוגרלו בין כל המשתתפים אלפי כרטיסים למופע המרכזי שיתקיים בסוף המבצע.
הפרס הגדול: כרטיס זוגי לפסטיבל זמר באירופה
זה נהדר - זה יצהר
פרסום ארמון בע״מ

מפעלי ידיעות אחרונות - מוןלקת הספרים
המתנה הנפלאה - לבני הנעורים
סיפורי התנ״ך בצבעים
2 כרכים מפוארים • 130 סיפורים מלווים תמונות צבעוניות • סיפורים המתאימים לכל גיל
הורים הכניסו לביתכם את המתנה הנפלאה לילדיכם
המחיר לתקופה קצרה — 42 ל״י במקום — 52 ל״י

هكذا من الإصل

כיצד אפשר להפוך את חיי הנישואין לסיפור אהבה?

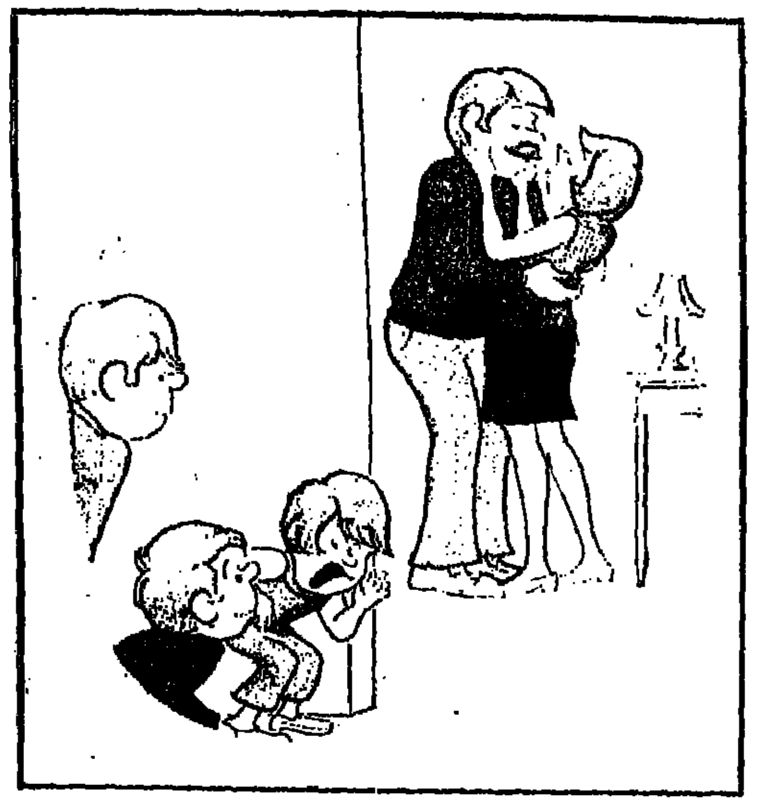

פסיכולוגית אמריקנית ידועה, מציעה „תוכנית שיקום" בת שלושה שלבים, שנועדה להבריא חיי־משפחה המבוססים על תפישות ישנות ולחלץ ממבוכה את בני־הזוג הסבורים כי חייהם עוברים עליהם בלא הנאה

מאת
ד"ר ג'ויס בראדרס

בחמשת אלפים קריאות טלפוניות, הובן מנשים, מגיעות מדי בוקר ל־מדור המשפחה של רשת השידור הניו־יורקית W.M.C.A. ומבקשות עצה בנושא אחד: כיצד ניתן לשמר את העניין והעונג שבחיי־הנישואין?

את אי־השקט ואוסר הוודאות ב־קרב הנשים של דורנו, ניתן להשוות למלחמת האזרחים בארה"ב, כאשר העבדים בעצמם לחמו עבור החופש שלהם. „נשים נוהגות לחפש כל חיי־הן הזדמנויות חדשות", אומרת ד"ר אלכסנדרה סיימונד, פסיכיאטרית קלינית מבית־הספר לרפואה של ניו־יורק, „הן מתאמצות להשיג כל הזמן תחושה של זהות עצמית".

לפני מאתיים שנה, לא היו לאשה בעיות של חיפוש עצמי. המשפחה פשוט לא יכלה לתפקד בלא סיועה של האשה. כיום, אפילו נשים המוצ־אות את יעודן המלא בגידול ילדים ובטיפול הבית, ניצבות לפתע בפני מעין פרישה־מוקדמת, הנכפית עליהן כתום עשרים שנה, למרות שכוחן עדיין עמן.

ובכל זאת, המיסגרת המקורית של משפחה המורכבת מבעל־אשה נשו־אים זה לזה, נראית עדיין הטובה ב־יותר, זאת, למרות הרעיון החדש על דיגלן של חברות התנועה־לשיחרור־האשה. שכן, הנשים המתלוננות כיום על חיי־הנשואין שלהן, אינן מוכנות לוותר על כל מה שמציעה להן מיס־גרת זו, אלא מתקשות לקבל את ה־עובדה הבלתי־הגיונית, שתפקידן ב־בית הוא משהו בעל חשיבות מוש־נית, וכי עליהן להקריב את הגשמתן האישית לטובתו של הבעל.

חמש שאיפות חשובות

התשובה, איפוא, אינה חיסול ה־נישואין, אלא הרחבתם ושחרורם ממוסכמות ישנות. נישואין משוחר־רים, יהיו כאלה הבנויים על אהבה, בהם כל שותף דואג לאושרו, צמיחתו האישית והגשמתו של השני, כאילו היה זה הוא עצמו. מצב כזה, יהפוך ללא ספק את חיי־הנישואין לסיפור־אהבה.

מה הם הצעדים להגשמת התוכ־נית?

ערכי רשימה של חמשת הדברים בהם הינך רוצה יותר מכל. למשל:

א. לגדל בצורה נאותה את ה־ילדים;

ב. ליהנות עם הבעל באותה מידה בה נהניתם יחדיו בטרם נולדו הילדים;

ג. לזכות בזמן חופשי נוסף, כדי לנמנם, לקרוא או לטייל;

ד. להתמצא יותר בכל מה ש־קורה בעולם;

ה. לפתח אישיות חזקה יותר.

עתה, עם עריכת הרשימה, כתבי לעצמך מה תוכלי לעשות כדי לבצע, להוציא לפועל את חמש השאיפות. סתם, לדוגמא:

„אארגן מחדש את הבקרים שלי";

„אחדל להסיע את הילדים לגן ול־בית־הספר, יהיה עליהם להגיע מעתה לבד, או בעזרת הסעה מאורגנת";

„אם ישכחו את שעורי־הבית של־הם, תהא זו הבעייה שלהם";

„בעלי חייב לסדר בעצמו את בג־דיו, כשהוא פושט אותם, כדי לא ,לע־לות' עלי בבוקר עם שאלות, היכן הגרביים והיכן המכנסיים";

„הבוקר יהיה מוקדש מעתה ל־תינוק, ולי";

„אני רוצה את ערב יום ד' חופשי לעצמי, כדי להשתתף בשעורי־ערב";

„אעבוד על רכישת חברים וחב־רות חדשים".

כך, בשיתוף פעולה עם הבעל, תוכלי לוותר פתאום על המון הת־חייבויות מעיקות שנטלת על עצמך, רק כדי לחיות ,אשה אידיאלית', ל־פתע יצטבר ברשותך שפע של זמן פנוי, לניצולך האישי, הפרטי, האינ־דיווידואלי.

ד"ר ג'ויס בראדרס היא פסיכולו־גית באוניברסיטת קולומביה, המו־פיעה מדי יום בתכנית רדיו של רשת השידור האמריקנית W.M.C.A., משתתפת בקביעות בתוכנית טל־וויזיה הנקראת „לחיות בקלות", וכותבת טור חודשי המטפל בבעיות משפחה, בירחון „גוד האוז־קיפינג".

לאחר שסיימת את רשימת השאי־פות האישיות החשובות לך ביותר, עברי לשלב ב': התחילי בהגשמת השינויים, צעד אחר צעד. בחרי ב־נושא אחד מדי פעם, כיוון שאינך יכולה לצפות מראש מה מסקנות יהיו לשינוי זה או אחר על מהלך חייך.

מקרה קלאסי מוכר

שונה למשל הוא מצבה של אשה, שרבות כמותה עוברות תהליך קלאסי של שחיקת חיי הנישואין שלהן.

בעלה לדוגמא, הוא איש־מכירות מצליח בחברה מסחרית, והוא איבד בה, לדבריה, כל עניין. היא אפילו לא מאשימה אותו בכך. שכן, שעה ש־הוא השתלם כל העת, למד והתפתח, לא הספיקה היא לקרוא אפילו ספר רציני אחד בשנה.

המקרה הוא קלאסי ומוכר: הם נישאו כאשר הוא עמד עדיין בשלבי לימודיו האחרונים, היא עבדה ומימ־נה את שכר־לימודיו. כאשר סיים ללמוד, עזבה נורמה את העבודה והחלה לרכז את חייה סביב צרכיו ונוחיותו של הבעל. כשעיקר מעיי־ניה נתונים לטיפוח הבית, תוך זמן קצר החלה לשעמם אותו. לאחר יום־עבודה קשה, היתה פוגשת בו עם סיפורים קטנים על השרברב שלא הגיע, או, סתם מציפה אותו ברכילות השכונתית. הגבר שבילה את יומו בעבודה מייגעת, החל לגלות סימני חוסר־סבלנות, שהסכו עד מהרה ל־אדישות, גם בתחום יחסי־המין.

כאן הגיעו הנישואים למבוי סתום. שרק שינויים יסודיים יכולים היו ל־חולל בהם מהפיכה לטובה. היא ערכה, לפי עצת הפסיכיאטר שלה, רשי־מה בה ביטאה שאיפות כמוסות: ללמוד צרפתית; להשתלם בסודות הבי־שול הצרפתי, ללמוד שחיה, להתמצא יותר בעולמו המיקצועי של בעלה ו... לאבד חמישה־עשר ק"ג ממשקלה.

במקרה זה, הסתערה הגברת על שלוש מטרות. היא נרשמה לשעורי צרפתית, ביקרה פעמיים בשבוע ב־שעורי־שחיה והחלה להמטיר על בע־לה שפע שאלות ענייניות אודות עבודתו, עד שהחלה לסקרן אותו ממש. הבעל גילה, לשמחתה, התלה־בות מתחדשת, הביא הביתה חומר וישב עם רעייתו שעות ארוכות, כדי לגלות לה את רזי מקצועו. כיום, ער־נית ומעניינת יותר, ספורטיבית ו־בעלת לוח־עיסוקים פרטי עמוס מש־לה, היא יודעת לספר כי חיי־הנישו־אין שלה מאושרים מתמיד, יפים ו־מלאי עניין.

אשה במקום הראשון

זהו, כמובן, סיפור לדוגמא.

שלב שלישי, אחרון ב„תוכנית הז־שיקום", הוא: להעמיד את עצמך במקום הראשון. לפחות בחלק מן התחומים. שטיפת־מוח קרתניות, החדירו במוחה של האשה בת זמננו רעיונות מוזרים. לפיהם צרכי הבעל וה־ילדים צריכים לבוא תמיד על סיפוקם, לפני צרכיה שלה. מעולם לא אמרו לה כי מותר לה, לפעמים, להיות הראשונה. אין זאת אומרת ש־עליה להפוך לאנוכית. אולם יש נוש־אים בחייה של אשה, עליהם היא חייבת להחליט בעצמה: מהו מספר הילדים שהיא רוצה בו? מיהם ה־חברים עמם היא רוצה לקיים יחסי ידידות? איזה סוג של יחסים היא רוצה לקיים עם משפחתה? החלטות בדרוזה בתחומים אלה, יקבעו את המשמעות האיכותית של חייה לס־חית בעשר השנים הבאות.

גורם חשוב נוסף: אין כל רע ב־כך, אם תוותרי לעצמך, לפעמים, על התחייבות זו או אחרת. לתחמק ב־אופן קבוע מן המוטל עליך, בבית ובחוץ, יהיה ילדותי ובלתי אחראי, אבל מותר. מותר לך לפעמים לחזור עייפה הביתה, ולומר שכל מה שאת רוצה בו, כרגע, הוא מקלחת חמה ושינה. במקום ארוחת־ערב מלאה, תאכלו באותו ערב כריך, באווירה משפחתית...

השיטה בכללה, לא באה לתקן חיי נישואין שהסכו לשינאה או, גרוע יותר, לשוויון־נפש. היא נועדה לבוא לעזרתם של נשים וגברים המרגישים כלואים ומבוזבזים במסגרת חיי־הנ־שואין שלהם; כאלה החשים כי הם אינם מנצלים נכון את הזמן תחולף וכי אינם נהנים. שיטה זו לא תפעל לטובה כאשר בבית לא שוררת עוד האהבה, או כאשר הגבר הוא חסר־בטחון מכדי להתיר לאשתו אפשרות של התפתחות וצמיחה־אישית.

בכל מקרה, יביאו כללים אלה או־שר רב אל תוך מסגרות משפחתיות, בהן היה נהוג עד כה לחיות על־פי העיקרון שצרכיו, שאיפותיו וטובתו האישית של הגבר הן החשובות מכל. שכן, רק במסגרת בריאה ומתקדמת, בה בני־הזוג מאפשרים איש לרעהו לתפקד ולהתפתח בחופשיות, ישררו יחסי־מין בריאים ותישרור אהבה טורייה ומענגת.

שי נהדר
אוטומטים לנס קפה ולסוכר

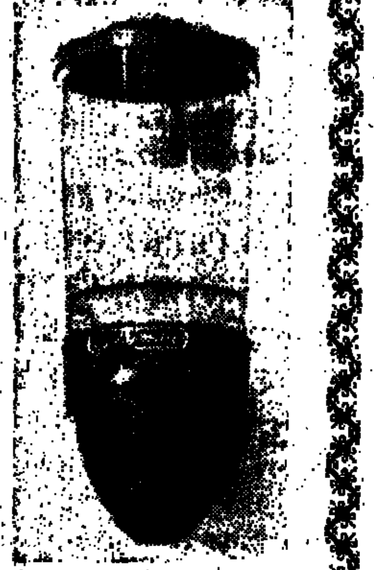

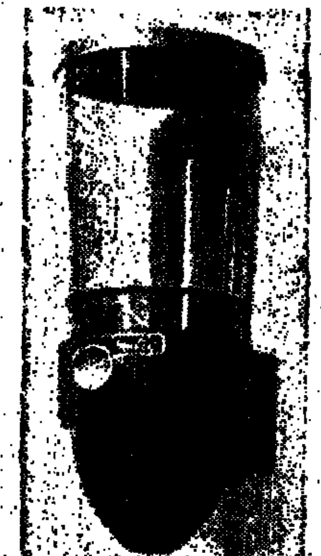

פאר תוצרת אנגליה
איך אפשר להכין נס־קפה ב־3 לחיצות כפתור?

שני האוטומטים הביתיים שבתמונה הם האביזרים הנאים והשמושיים ביותר למטבחך המוצעים לך במחיר נוח להפליא. זוהי הצעה מיוחדת והזדמנות בלתי חוזרת לרכישת האוטומטים.

הכנת נס־קפה או תה הופכים לחוויה ממש. לחיצה על כפתור אוטומט הנס־קפה משחררת ישר לתוך הכוס כפית נס־קפה ללא כל טרחה נוספת. לחיצה על כפתור אוטומט הסוכר ומייד יש לך בתוך הכוס כפית סוכר בדיוק. 2 לחיצות — 2 כפיות סוכר.

האוטומטים מרהיבים ביופים ומעו־צבים להפליא, הם יוסיפו יופי וצבע למטבחך (ניתן להזמינם בצבעים שונים) והם מותקנים תוך רגע ספורות על הקיר.

חשבי נא לרגע כמה יתרונות נפלאים מעניקים לך האוטומטים במחיר נמוך כל־כך את פותרת אחת ולתמיד את בעית האחסנה של הסוכר והנס־קפה. בתוך המיכלים האטומים של האוטומטים הסוכר תמיד יבש ונקי. הנס־קפה גם הוא תמיד יבש ושומר על ניחוחו המיוחד

כל מילוי, מיכל מספיק לעשרות כוסות.

אם תשלחי את התלוש המצ"ב תוך 7 ימים מיום פרסום מודעה זו ישלח לביתך יחד עם זוג האוטומטים

שי חינם:

מערכת יד שימושי (מיקסר) בשווי —.84 ל"י. הרצעה בתוקף עד לגמר המלאי הזדרזו ושלחו את התלוש עוד היום.

גזור ושלח

לכבוד „אלעד", סוקולוב 101, תל־אביב, טלפון 446259.

הנני מזמין בזה זוג אוטומטים לסוכר ונס־קפה בצבע ☐ כחול. ☐ ירוק. ☐ כתום. ☐ צהוב. ☐ אדום. (סמן ב־x את המתאים) ואת מערבל היד כשי חינם.

☐ תשלום חד פעמי במזומן: רצ"ב המחאה ע"ס —.120 ל"י.

☐ קניה בתשלומים: רצ"ב המחאה ע"ס —.35 ל"י. את היתרה בסך —.100 ל"י אשלם ב־4 תשלומים חודשיים רצופים, —.25 ל"י לכל תשלום החל מחודש לאחר קבלת האוטומטים, סה"כ —.135 ל"י.

שם פרטי .... משפחה .... ת.ז. ....

עיר .... רחוב .... מס' .... חתימה הכרחית

(מגיל 18 ומעלה בלבד).

פרסום יצחקי־סבין

הכנסו לארון הקרוב של עֹנג
"אֲרוֹנֶג"

חדש

"ארונג" הוא מושג חדש בארונות: ארון שהוכלו לשחק בסידורו הפנימי בהתאם לצרכים המשתנים ו/או להוסיף פריטים מתאימים בעתיד: פין קטן המועבר תוך שניות "הופך" את כל סדרי הארון: מרחיב, מגביה ומגדיל.

לרשותכם מדפים, מגירות ומיתלים. סדרו אותם כרצונכם: צבעים אופסיים משונים.

"ארונג" - הארון היעיל והיפה ביותר שניתן להשיג היום: בגבהים: 2.40 מ' או 1.80 מ' בכל מספר דלתות רצוי.

ONEG
עֹנג

עֹנג - 20 שנה ברציפות
במקום הראשון
במשאל המוצר הנבחר

עֹנג כולו שלכם.

הוסף יחידה נוספת בכל עת שתרצה

אביזרים

שם

להשיג – בסוכנויות „עונג" הבאות:

מאורעות ופלאים בעולם הגדול

קבלת־פנים לפושעי מלחמה

בלי להמתין ליום השנה ה־30 לסיום המילחמה באסיה (שיחול באוגוסט השנה) החליטה האסיפה הלאומית הסינית, על פי המלצתו האישית של מאו צה־טונג, להעניק חנינה לכל פושעי המלחמה שהיו עדיין אסורים ואשר שירתו בצבאו של צ'אנג קאי־שק או ששיתפו פעולה עם הכובשים היפאניים בימי מילחמת העולם השניה.

מיספרם של פושעי־מילחמה אלה הוא 293, ומייד לאחר אישור ההחלטה באסיפה הלאומית הם שוחררו ממאסרם. ניתנה להם ברירה להישאר בסין, אם התאימו עצמם לרעיונות המאואיסטיים, או לצאת לפורמוזה. אם בחרו לצאת לפורמוזה, נשאו שילטונות סין בהוצאות נסיעתם.

ואם לא די בנישה נדיבה זו, הרי בפקינג נערכה קבלת־פנים מפוארת לפושעי המלחמה המשוחררים, כדי לציין את שובם לחיים התקינים. בקבלת־הפנים נכחו אף נציגי המיפלגה הקומוניסטית והממשלה. לא חסר הרבה, שיעניקו להם גם עיטורים...

מחווה זו היא אופיינית להלך הרוחות באסיה, ובמיוחד בסין. בניגוד לשיטות הסטאליניות של חיסולם הפיזי של המתנגדים הפוליטיים, הקומוניסטים הסיניים נטו תמיד להשליך את יהבם על חינוכם מחדש של יריביהם ורכישת ליבם.

זכורה, למשל, הפרשה של פון יי, קיסר מנג'וריה בחסדם של הכובשים היפאניים, שנלקח בשבי על־ידי הצבא הסובייטי והועבר לידי הקומוניסטים הסיניים. אף שהיה משתף־הפעולה מס' 1 עם היפאנים, הסינים לא זו בלבד שלא הוציאוהו להורג, אלא אף לא העמידוהו לדין. לאחר שהוחזק במאסר עשר שנים ועבר „חינוך מחדש", שוחרר פון יי והועסק בתפקיד ספרן בפקינג. הוא חזר בתשובה, כעבור זמן־מה נשא לאשה מאואיסטית מושבעת ובעצמו היה לחסיד נלהב של המישטר החדש. לפני מותו נבחר לאסיפה הלאומית הגדולה. לאחר שחיבר ספר מלא תשבחות למישטר העממי.

גלולות־מניעה לאריות

„קומאנדו נשים" נגד מפקירי נשותיהם

הנשים ביפאן החליטו ליטול את גורלן לידיהן ולא להשלים עוד עם רודנות הגברים ודיכויים. הן החליטו להגיב על האלימות — באלימות.

מאות בשנים עשו הגברים היפאניים ככל חפצם. הם יכלו לנטוש את נשותיהם וילדיהם ואף לסרב לשלם מזונות. אומנם, בתי המשפט פסקו להן לבסוף מזונות, אך ההליכים המישפטיים ביפאן בתחום זה כה מסורבלים ומסובכים, שנשים רבות נואשו לפני שהגיעו למטרתן. העיתונות, במיוחד עיתוני־הנשים, העלתה מדי פעם פרשיות כאובות של נשים שבעליהן נטשו אותן, אולם הדבר לא שינה את מצבן.

אך לפני זמן קצר נוסד ביפאן אירגון בשם „חיסירון". הנוקט בעניין זה אמצעים ישירים וראדיקליים יותר. אם גבר נוטש את אשתו, מגרש אותה מביתה או מסרב לשלם לה מזונות, ...

„חיפושית" כפולה

תור להפלות ולהחזרת הבתולין

מיפלצת יפאנית

כפילו של המלך חסאן

שוק מטבעות

ביסלי אסם

החטיף הפריך.

חדש!

ביסלי — החטיף החדש של אסם. פריך, קליל, פיקנטי. לבחירתכם בשלושה טעמים נפלאים: גריל, בצל, פלאפל. ביסלי — החטיף הפריך לכל זמן לכל מקום, בן הזוג האידיאלי לכל משקה. ביסלי — הקשיבו לרשרוש המיוחד, הפריך. הקשיבו לקול הטעם הטוב — מעתה בקשו ביסלי של אסם.

זה טוב־זה אסם

שמעו כמה שהוא טעים!

מפעלי „ידיעות אחרונות" - מחלקת הספרים

הופיע ונמצא למכירה הרב מכר העולמי

לחיות

סיפורם של ניצולי האנדים

מאת פ. פ. ריד

המחיר 23 ל"י (במקום 28 ל"י)

- הדראמה המזעזעת מתחוללת אי־שם במרומי הרי האנדים המושלגים
- 70 יום החזיקו הניצולים מעמד — בלי בינה, כשהם מצטופפים ומחממים בלילות איש את רעהו והתקיימו הודות לכך שאכלו את בשר חבריהם שנספו.
- הספר שנחטף תוך מספר שבועות במאות אלפי עותקים

להשיג בכל חנויות הספרים או ישירות בידיעות אחרונות — מחלקת הספרים ת.ד. 14125 ת"א

לכבוד „ידיעות אחרונות" — מחלקת ספרים
נא לשלוח לי את הספר „לחיות"
שם ומשפחה ______
כתובת ______
מצ"ב שיק/המחאת דואר בסך 23 ל"י
חתימה ______

יגאל תומרקין, דיוקן, 1975

מאת שרה בריטברג

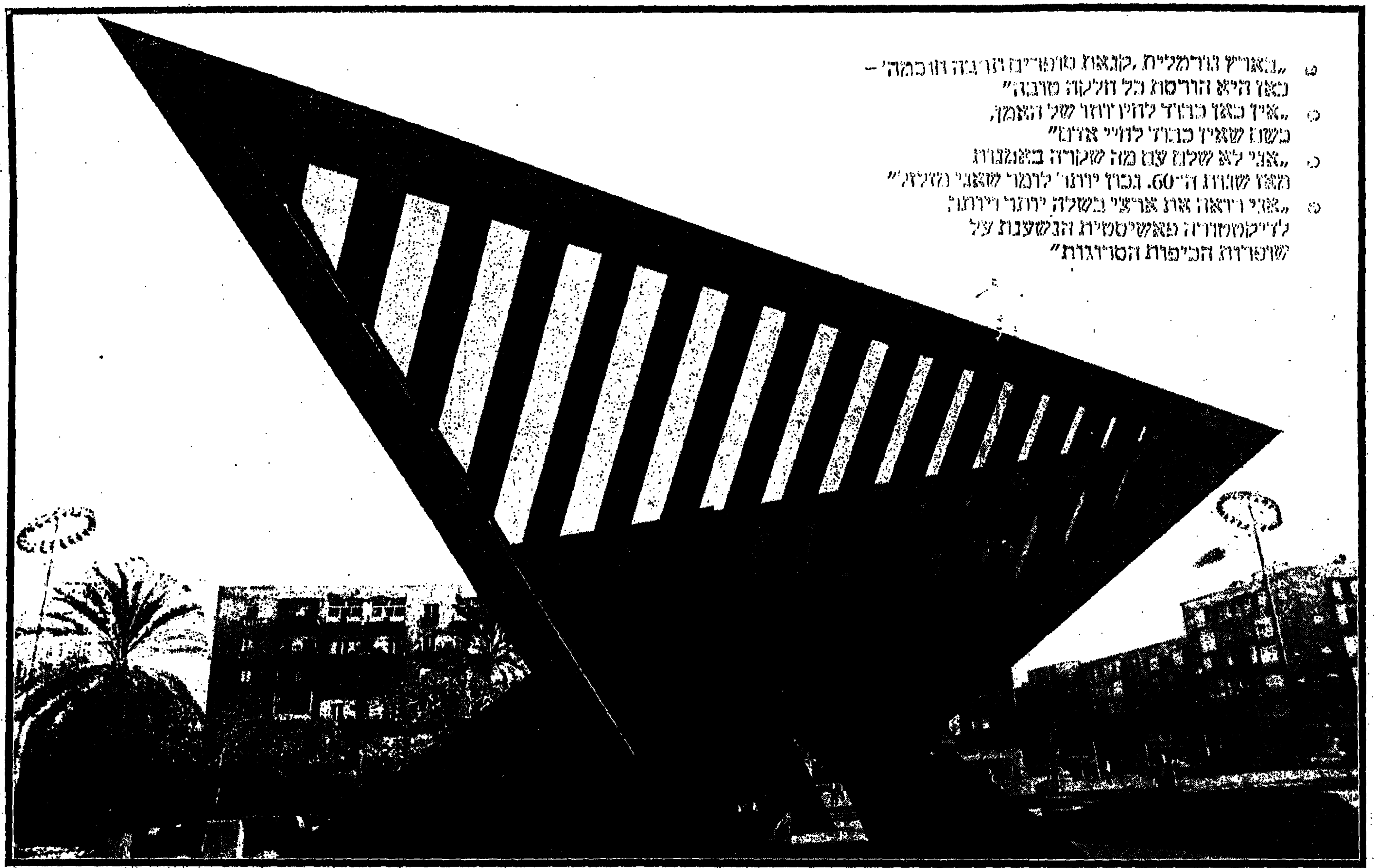

„בארץ נורמלית, הקנאות מייצרת הרבה חוכמה" — כאן היא הורסת כל חלקה טובה"
„אין כאן כבוד לחיי יוצר של האמן, כשם שאין כבוד לחיי אדם"
„אני לא שלם עם מה שקורה באמנות משנות ה־60. נכון יותר לומר שאני מתנגד"
„אני רואה את ארצי בשלה יותר ויותר לדיקטטורה מאשיסטית הנשענת על שורשיה הכיפות הסרוגות"

בשנת 1974, כחצי שנה לאחר המלחמה, קם יגאל תומרקין, פסל ישראלי, ונסע עם משפחתו לניו־יורק, „לנוח ולהתרחק".

טרם נסיעתו התחיל בהקמתה של האנדרטה לשואה ולגבורה בכיכר מלכי ישראל. עוד כשהיתה האנדרטה שרטוט על הנייר העסיקה בתכיפות את מועצת העיריה, את כל מי שיש לו נגיעה בשואה או בגבורה או באמנות; בקיצור, את כל הארץ. אפשרות הסדחה נשקלה פעמים אחדות וקיבלה עידוד מעל דפי העתונות. תומרקין לחם את מלחמת האנדרטה מניו־יורק, באמצעות מאמרים מבארים ואיומים לסירוגין. בימים אלה מסתיימת הקמת האנדרטה, ויגאל תומרקין בא ארצה לנצח על העבודות האחרונות.

יגאל תומרקין — בן 42, 13 שנה היה ילד־הפלא ואיש תשעדוניות של האמנות הישראלית. הארץ מלאה בפסלים שלו.

היום, מלא אכזבות מהארץ, אותה הוא מקפיד לכנות ארץ (כמו שרץ), מאמנים מאמנות, שותה בניו־יורק. כותב זיכרונות מימים רחוקים. על בת־ים, על עין־הוד, על ה„ברלינר אנסמבל" וברכט, במחיצתו עבר שנתיים.

בסיפורי הזיכרונות ובמשך הראיון הוא מצטייר כאיש חסר נחת ומנוחה. טוען מצברים ומתרוקן במהירות מבהילה, ממשיך לגשש ולהילחם על אושר לא מוחוור, דרך חברים, דרך אמנות. אוהב את הארץ אהבה עזה ומתעב אותה באותה מידה, מבחין בתופעות ומגיב עליהן ברגישות ובחדות. פעמים אחרות, בארוגנטיות חסרת מעצורים ובמלחמות של ילד קטן שהלבישו עליו נשמה גדולה מדי.

ארץ זה קטן ומסריח

יגאל תומרקין: „ארץ זה לפעמים כמו סתבת מלאה טינופת ולפעמים זה כמו גרב משומשת, קשה מזיעה ומהאבן הטובה של המיסרים, כך או כך. [illegible]

[illegible]

„אני שונא אותה שנאת מוות, רק [illegible]

[illegible]

● אתה בעצמך פירסמת בעיתונים סיפורות שלמה על האנדרטה, דברת על מגן־דוד, טלאי־צהוב, מעיין חיים ר כיו"ב.

„ברומא אהיה רומאי ובין הזונות זונה. כולם רוצים שיהיה סיפור, אז יש גם סיפור. אני עבדתי על צורות, חיפשתי צורה שתסתדר טוב עם הרחבה ועם בניין העיריה, ניסיתי מחט אובליסק, ניסיתי קרוב יותר לבניין עד שמצאתי את המקום והצורה שנראים לי כמתאימים ביותר, כלומר פירמידה הפוכה שיושבת על פירמידה בלתי הפוכה. לאחר שמצאתי את הצורה ועבדתי עליה, באה לי פתאום ההבריקה הסיפרותית החד־פעמית ששתי הפירמידות יוצרות מעין מגן־דוד ושלצבע הצהוב, שיושב שם טוב, אפשר לקרוא גם טלאי־צהוב.

„כשמתחילים עם מילים מתחילים עם אפולוגטיקה ואז אין לזה סוף. אתה קם בבוקר ואתה כבר במצב אפולוגטי, כי יש מישהו אחד שלא זכה לקום באותו בוקר. הלוואי שאפשר היה לא לפרט כל דבר במילים. כמו שמסתכלים על צורות של עננים, רואים דברים ושותקים.

„הסופר סאלין מספר באוטוביוגרפיה שלו, שכשהיה קטן סבל מהדודות שהיו באות לצבוט אותו בלחי, לנשק ולרחרח אותו. הוא פיתח שיטה. כל פעם שהבית היה מתמלא בדודות היה מתחבא במכנסיים, והסירחון הבריח אותן ממנו. זה אמצעי מאוד רדיקאלי. אך פסל, אפילו אם הוא רוצה, לא יכול לאמץ אותו כשיטה. סופרים ומשוררים שהאמצעים שלהם הם עט ונייר יכולים להסריח, פסל צריך ממנים להומרים, ולכן חייב לעשות דברים מאוסים, כמו להמציא סיפורים לפסל".

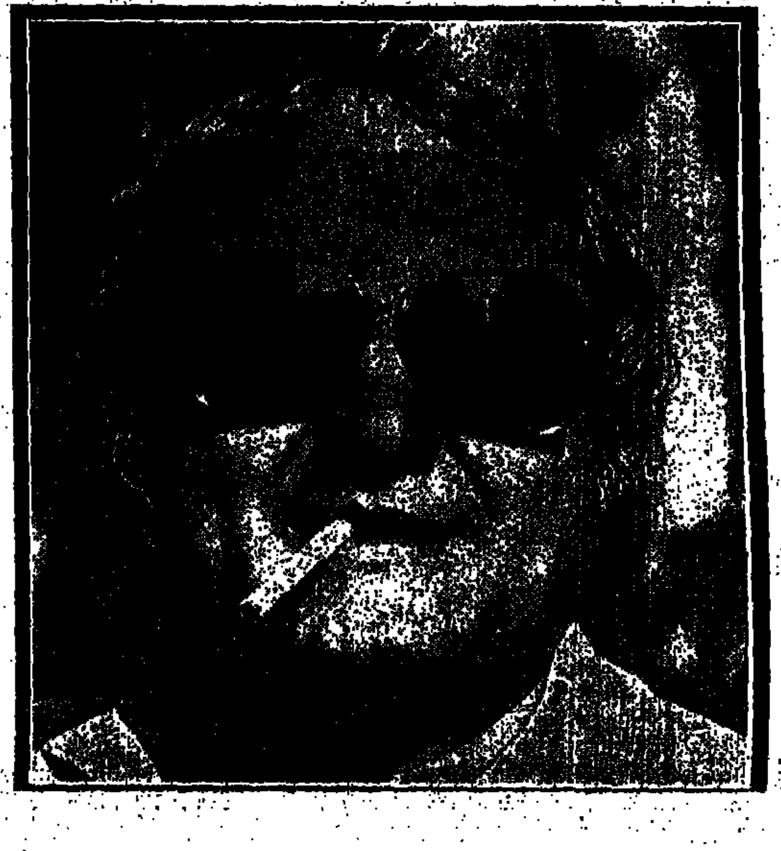

אני לא מרגיש כאן בבית

● העמדת בארץ יותר פסלים מכל אמן אחר, ויש אומרים הרבה יותר מדי, האם אתה מרוצה מכולם?

„יש חלק שהייתי מוריד, חלק אחר יושב גרוע. מאידך, גם משה של מיכלאנג'לו יושב גרוע. אני מניח לשועי הדעתיד להחליט בעניין זה. ירצו — יורידו".

● המעורבות שלך בכל מה שקורה בארץ, ידועה. והיא קיבלה ביטוי בין השאר בכתיבה בעיתונות. בניו־יורק אתה באמת נח מכל אלה? לא קורא עיתונות עיברית? לא מתעניין?

„את לא מאמינה לי, אבל אני קורא רק ניו־יורק־טיימס ואת השבועון טיים וגם זה תלוי באורך התירבון".

בהזדמנות אחרת באותו נושא:

„אני מרגיש את עצמי כגולה, גולה מתוך כפייה. אני אוהב את הארץ אהבה גדולה. אבל בזמן האחרון אני כבר לא מרגיש כאן כמו בבית. גם שם לא. גולה בשני המקומות. אני לא אוהב את ארצות־הברית. יש כמה דברים שאני מכבד בה כמו היעילות הספציפית, דבר שחסר כאן בארץ. שם מקובל שכל אחד מכין את שיעורי־הבית בנושא שלו. הצד השני של היעילות הספציפית היא שיטחיות בכל שאר השטחים. אין אנשי רנסאנס. יש גם תסביכים דומים לישראלים. כמו יצירת מסורות בכוח, נוסח משכית ועיגבל, והזיקה לתנ"ך. אני אומר בכוח, כי הקשר הממשי שלנו לרחל אימנו הוא כמו של יווניה בת זמננו למדיאה או יוקסטה.

„נוח לי יותר בניו־יורק, קודם כל משום שהיא לא שלי ולא איכפת לי ממנה.

„בארץ היו לי הרבה חברים; וחברים, לפחות לגבי, הם אבני קילומטר במסלול החיים. חיפשתי תמיד אחרי אנשים שלמים, מיקצועיים, קולגיאלים. אכזבתי הראשונה היתה אמנים. השניה — חברים מהעולם־התחתון והשלישית — חברים מצה"ל. וזהו הסדר. היתה תקופה מסויימת שהאמנתי, במיקצועיות ובשלמות של אנשי צה"ל, גם זה לא קיים היום. היתה לי גם ערימה של ידידים, לא חברים. שהייתי נהנה מהתנצחות פוליטית, אידיאולוגית או אמנותית איתם. היום הכל נראה תפל שבתפלים. אני מוצא את עצמי פתאום חוזר אל הנוסטאלגיות של הילדות יותר ויותר אני כותב עליהן", ממחברת סיפורי הזכרונות של תומרקין על שנות ה־50: „היו תקופות בחיי שחשבתי שהים היגו יעדי, לא היתה זו רומנטיקה ללא כחול ושרק, כשם שזה לא היה מציאותי. זה היה מצב ביניים שתסף התבגרות של נער תשואל ושואל ושואל לאן, כאשר הסביבה היתה אטומה ללבטי, הרי שים ומיפרשים היוו תשובה, אמנם זמנית, אך מכרעת בעיצוב אופיי. ואכן, היתה זו בת־ים של שנות ה־50 על ימת התכול, על סירות־המיפרש, שהסכו ילד זולגי, מסוחד לעיתים ואגרסיבי לפעמים לנער מוחר אומנם, על פי הסטנדרטים המקובלים. אך עקשן, מוצק ומרדן, דומני שלא היה כים שעיצב את אופי הדור ההוא בבת־ים...

„לאחר עשרים וחמש שנה, כשאני מופיע במקומות ההם, אני מרגיש באי־נעימות, במבוכה, באשמה שלא חמשכתי, או יותר נכון לומר: שלא יכולתי נפשית להמשיך. כאהבה ישנה ונפלאה שאינך רוצה לחבל בה על־ידי חימומה מחדש. אני מרגיש כאילו נפרדו דרכנו, הפער גדל והולך, אין חזרה. יש דברים שאינך יכול לחמם... אני סוחד. מוטב לזכור את הדברים כזיכרון מילדות רחוקה, והחוויות חזקות עדיין מלחסביה. אך כשאני רואה את [illegible]

כולם רצו שיהיה סיפור

[illegible]

חן להיות אמן, לא חקיין

[illegible]

هكذا من الأصل

ידיעות אחרונות
המוסף לשבת

מתקרבת שעת־האמת באיזורנו

בחודשים הקרובים צפוי, כנראה, עימות וושינגטון – ירושלים, העלול להיות חמור יותר מזה שבא בעקבות כשלון שליחותו של קיסינג'ר ★ ארה"ב לא ויתרה על חיפושיה אחר הסדר־ביניים, ומקווה כי הצדדים יגיעו להסדר כזה בז'נבה או מאוחר יותר ★ כל הסימנים מורים על כך שבמסגרת ההערכה המדינית המחודשת שלו יקבע המימשל האמריקני כהכרחי שישראל תשוב לגבולותיה מיוני שנת 67', תוך שינויים קטנים יחסית

מאת אריאל גינאי

הטרגדיה הוויטנאמית הניעה את וושינגטון לקבל את ההחלטה לפעול, אפילו היא תסתכן — כדברי ד"ר קיסינג'ר — בהרגזת הישראלים והערבים גם יחד. מה שדרוש עתה, מבחינתנו, הוא, כי מזכיר־המדינה לא ירצה להרגיז את יצחק רבין בוושינגטון, במחצית יוני, יותר משהוא יהיה מוכן להרגיז את אנוואר סאדאת בזלצבורג, בתחילת אותו חודש.

הדבר יהיה קשה עוד יותר מאשר בעת שליחותו האחרונה והכושלת של קיסינג'ר, כי המצב הבינלאומי, כפי שהוא אחרי כשלונות האמריקנים בדרום־מזרח אסיה, נוטה לטובת הסובייטים — אפילו אלה האחרונים נמנעים מהתפארות־יתר, כדי לקיים מה שנותר מהדטאנט.

אך עובדה היא, כפי שכתב סוסלוב, כי „מעולם לא היה המחנה הסוציאליסטי חזק כפי שהוא כיום". לכך יש להוסיף, כי במקביל ירדה מאד יוקרתה של המנהיגות האמריקנית בכל מקום בעולם.

זו דווקא השעה שבחרו הערבים — בהשפעתו של סאדאת, המתגלה שוב כמדינאי ממולח — לפנות לא אל ברית־המועצות, כפי שניתן היה לצפות, אלא שוב לאמריקה. וזה תוך נפנוף לעיני הנשיא פורד בסיכוי הוורוד של הצלחה מדינית במזרח־התיכון.

הצלחה כזאת תרחיק את האימה של התנגשות מזויינת נוספת במזרח־התיכון, עימות שהדיו המדיניים והכלכליים יחלישו את סיכוייו של פורד להיבחר לנשיאות ב־1976; הצלחה כזאת תחזיר ברק ליוקרת קיסינג'ר שהועמה. אחרי שלהפתעתו — והפעם לטובה — הוא מגלה, כי כשלונו האחרון לא חיסל את האשראי שלו, לפחות בחלק אחד של העולם הערבי.

הפיתוי לתוקפנות

בתנאים כאלה, כיצד יוכל שר־החוץ האמריקני שלא לספק, במידה רבה, את רצונם של הערבים, המסוגלים לאפשר לו — על אף הכשלונות בהודו־סין — לבלום את הנוכחות וההשפעה הסובייטית במזרח־התיכון? — וזה בשעה שלישראל אין כמעט מה להציע לארצות־הברית, בתחום מרכזי זה של דאגותיה.

מסתבר, איפוא, שרב הפיתוי „להרגיז" את רבין יותר מאשר את סאדאת; ולמרות מחוות שונות שמנהיגי ארצות הברית עשויים לעשות בימים הבאים כדי „לנטרל" את ההאשמות, כי הם נוטים מדי לצד הערבי — אנו עלולים להיות עדים בחודשים הקרובים לעימות בין וושינגטון לירושלים, שעלול להיות חמור יותר מזה שבא בעקבות כשלון שליחותו של קיסינג'ר.

אבל, בעוד שעימות כזה אפשרי, אין הוא הכרחי, וזה מכמה טעמים.

מדיניות החוץ האמריקנית אינה מעוצבת כל כולה בידי המימשל. לקונגרס מידה גוברת של השפעה בנדון וידוע, שכיום נוקטים המחוקקים עמדה ביקורתית מאד כלפי קיסינג'ר. גם האנדרלמוסיה הגובלת בשערוריה, אשר איפיינה את פינוי סייגון, בוודאי שלא תרמה בימים אלה לשיפור תדמיתו של המימשל אצל הקונגרס.

ישראל תוכל, איפוא, לנסות ולשכנע את הקונגרס, כי ההצלחות שהמימשל ינסה להשיג בטווח קצר, פחות או יותר, עלולות להתגלות, בטווח ארוך יותר, כסכנות חמורות בהרבה לשלום העולם מהסכנות הנוכחיות באזורנו.

עד כה לא ניסו ישראל והארגונים היהודיים העיקריים בארה"ב לגייס את הקונגרס נגד מדיניות קיסינג'ר במזרח התיכון, וזה מטעמים מובנים. אכן, אי אפשר לחשוב את הנשיא פורד או את שר החוץ קיסינג'ר כאויבים של ישראל, ובמידת האפשר יש להימנע מעימות עם שני מנהיגים אמריקניים אלה.

מה עוד כי דעת הקהל האמריקנית — אם נשפוט מהתגובות לגבי הפליטים מוויטנאם — אינה מתייחסת כלל בחיוב לכל דבר, אשר בדרך זו או אחרת, מחייב קורבנות כלכליים חדשים מהאומה האמריקנית. והרי זה הדבר שישראל תיאלץ לתבוע, אם המימשל יבקש לצמצם במידה ניכרת את הסיוע הצבאי והכלכלי, לשם הפעלת לחץ עלינו.

מאחר שהקונגרס רגיש יותר מאי־פעם למצב רוחם של הבוחרים, רצוי שלא להסתכן במשבר נוסף. אבל, אם למימשל בוושינגטון יהיה ברור, כי במקרה שישראל תילחץ אל הקיר — היא וידידיה יטלו על עצמם סיכונים כאלה — הוא ייזהר יותר וידאג למתן יותר את תמיכתו בערבים.

ברור שהעמדה הישראלית תתחזק, אם יעלה בידינו לשכנע חלק גדול מהציבור האמריקני בצידקת גישתנו — דבר המחייב פעולה לעומק בהסברת צידקתנו לציבור בארה"ב. פעולה זו [illegible]

הוכיח מדוע גבולות יוני 1967 אינם יכולים להתקבל על דעתה של ישראל, מבלי שיובאו בהם שינויים מרחיקי לכת — וזה אחרי שאותם גבולות ישנים איפשרו למדינתנו להתקיים ולהתפתח משך כ־20 שנה. יש להסביר, ויש להוכיח, כי חיזוק הפוטנציאל הצבאי הערבי והוספת סוגי נשק מסויימים לפוטנציאל זה, מגבירים במידה רבה את הפיתוי למעשה תוקפנות.

כשלון מראש

בנקודה זו אפשר „לסמוך", אולי, בפעם נוספת, על הערבים עצמם. הנשיא סאדאת אומנם אינו עושה שגיאות של ממש, וזה המסביר את היחלשותה של העמדה המדינית של ישראל; אבל, האחרים ממשיכים לעשות שגיאות כאלו, החל באש"פ וכלה בקיצונים אחרים העומדים בראש מדינות ערביות.

סירובו של יאסר ערפאת במוסקבה להכיר בזכות ישראל לקיום בגבולות יוני 1967, והתנגדותו לערבויות שברית המועצות הביעה את נכונותה לתת במיסגרת כזאת לישראל — מצדיקים לא רק את חששותיה של ישראל, אלא מקלים גם על הבהרת החששות האלה לכל אדם שדעתו אינה משוחדת.

זו הסיבה לכך שהבטחות המלך חוסיין בארצות הברית, בדבר נכונות הערבים לעשות שלום — בתנאי שישראל תחזיר את כל השטחים, שנכבשו ב־1967, ותשיב לפלשתינאים את זכויותיהם הלאומיות — נשמעות כבלתי־כנות ובלתי־משכנעות.

הזכויות הלאומיות לפלשתינאים, כפי שמבינים ומפרשים זאת מנהיגי אש"פ — ואפילו חוסיין עצמו — אינן אלא, למעשה, חיסולה של מדינת ישראל והקמת מדינה פלשתינאית ערבית במקומה, וכשהמלך הירדני קם ומצהיר כי הוא תומך ב„זכויות הלאומיות של העם הפלשתינאי", הרי שהוא סותר במו פיו את הדברים שאמר, בקשר לצורך בכך שישראל תשוב לגבולות 67'.

על כן, כל ויכוח על גבולות אלה, במיסגרת של הסדר כולל, נועד לכשלון מראש, בתנאים הנתונים.

אין ספק כי הנשיא פורד ושר החוץ שלו מיטיבים לדעת זאת, ועל כן, מדוע הם הכריזו כי בפגישותיהם הקרובות עם הנשיא סאדאת [illegible]

● קיסינג'ר וסאדאת — כאשר למימשל האמריקני יהיה ברור: שאם ישראל תילחץ אל הקיר, היא וידידיה יהיו מוכנים לקחת על עצמם את הסיכונים המתחייבים — יואג למתן את תמיכתו בערבים

לגבולות, מצד אחד, ולגבי אופיו של ההסכם הסופי, מצד שני, הם הרי מיטיבים לדעת — ועל כל פנים קיסינג'ר יודע זאת היטב — כי בשאלת הגבולות, ישראל לא תוכל לספק את רצונה של מצרים בכל דבר; וכי זו האחרונה לא תוכל לספק את רצונה של ישראל בעניין אופיו של השלום, שיוכל לשרור בין שתי הארצות — מאחר שהנשיא סאדאת חוזה שלום של אמת רק „בדורות הבאים".

קרוב לוודאי שהאמריקנים עוררו עתה את העניין הזה של הסדר כולל — דבר שאינו ניתן לפתרון, לפחות לפי שעה — כדי להוכיח לשני הצדדים, שמעניינם הוא, כדי למנוע מלחמה, לפעול דווקא להשגת הסדר ביניים... שהרי במלחמה, אף לא אחד מהצדדים לא יוכל להשיג הרבה.

אכן, כל הסימנים מורים על כך שהאמריקנים לא יוותרו על חיפושיהם אחר הסדר־ביניים והם מקווים בהחלט, שהצדדים יגיעו להסדר כזה, — בוועידת ז'נבה, או מאוחר יותר, אחרי פתיחה רשמית וקצרה של אותה ועידה, במסגרת של דיונים דו־צדדים, עם מתווך בתווך.

המצרים, וכמובן גם ישראל, מעוניינים אף הם בכך; ועל כן, הסכם שימנע, לפחות לתקופת זמן מסויימת, עימות ישראלי־מצרי ועימות ישראלי־אמריקני, נשאר בבחינת אפשרות מעשית.

גמישות מותנית

אולם, כיצד מגיעים להסדר כזה? כיצד עושים זאת, כשלכל ידוע ונזכור היטב, כיצד נכשלו לפני שישה שבועות בלבד, מאמציו האינטנסיביים של מדינאי כשרוני כד"ר הנרי קיסינג'ר?

בחוגים מוסמכים בירושלים חוזרים ומדגישים כי ישראל לא בקשה ולא תנקוט יוזמה חדשה ולא תעלה הצעות חדשות, מאחר שמבחינה טקטית היתה זו מצרים אשר דחתה מכל וכל את ההצעות הישראליות האחרונות. אולם, אם הנשיא סאדאת יגלה, בשיחותיו עם פורד, מידה של גמישות בכל הנוגע להסכם ביניים אפשרי — תגלה גם ישראל גמישות, מצידה.

זה מסביר, מדוע הדיון המדיני הגדול של הממשלה, בירושלים לא יתקיים לפני פגישת פורד־סאדאת, [illegible]

הסכמה לגבי קו משותף. אך נראה, שלגבי מר רבין יש סכנה גדולה עוד יותר אם יווצר כהוא־זה מהעמדות שננקטו, בטרם תיתן מצרים אות, כי היא מוכנה ליתר גמישות.

על כל פנים, תהיה אשר תהיה הצורה שהמשא ומתן בנדון זה יוכל ללבוש, יהיה זה מסוכן אם הוא ייכשל בגלל מחלוקות בשאלות של מה בכך לגבי עניין אי הלוחמה, כפי שמצרים מוכנה לה, או כפי שישראל תובעת.

פרופ' הנס מורגנטאו — הידוע דווקא כמבקר חריף של קיסינג'ר ונוסחותיו — אמר גם הוא, שלפילפול סביב שאלת אי־הלוחמה אין ערך רב, לא במתכונת האחת ולא באחרת, שמציעים הצדדים. לדבריו, התחייבות כלשהי לאי־לוחמה לא תמנע מהנשיא סאדאת להיכנס למלחמה, אם יחליט לעשות כן...

לכן, לא זו הנקודה שסביבה צריכים להתמקד הדיונים.

מלבד זה נראה, כי בניגוד לידיעות מסויימות, אין שום החלטה ממשלתית, לפחות לפי שעה, לעשות מחווה כגון צמצום של הכוחות הישראליים באיזור הדילול, בתגובה על פתיחתה־מחדש של תעלת סואץ לשיט בינלאומי.

בישראל מעריכים, כי יהיה זה תקדים מסוכן „לשלם" למצרים בכל פעם שהם מקיימים התחייבויות קודמות. אפשר אומנם לעשות מחווה, אך מאוחר יותר — בעיקר לאחר שגויות משוכנעים כי סאדאת אינו מנצל לרעה את פתיחת התעלה לשם העברת כוחותיו לגדה המזרחית, תוך הפרת ההסכם איתנו בדבר הפרדת הכוחות בסיני.

פגישת פורד־סאדאת ערב פתיחת התעלה, מצמצמת אומנם את החשש של תרגיל מצרי כזה, אבל הסכנה אינה מתבטלת והחששות נשארים בעינם. ולכן, ישראל מחוייבת לעירנות יתר בהתקרב ה־5 ביוני.

בשעה שאנו נכנסים לתקופה מכרעת לגבי הסכסוך באיזור, ניתן, איפוא, לסכם את המצב בצורה הבאה:

● האמריקנים מבכרים גם עתה הסכם־ביניים בין ישראל למצרים, והם מתכוונים לפעול בכיוון זה. אולם הם מעריכים, שכדי ששני הצדדים יגיעו להסדר כזה, רצוי להוכיח להם שהסכם כולל איננו בר־ביצוע, לפחות לא בעתיד הנראה לעין.

עם זאת סוברים האמריקנים, כי הדיונים על פתרון כולל לסכסוך הם בלתי־נמנעים, בטווח קצר פחות או יותר. על כן הם מגדירים עתה את עמדותיהם לגבי השאלה הגלובאלית, וכל הסימנים מורים על כך, שבמסגרת ההערכה המדינית המחודשת שלו יעריך המימשל כהכרחי, שישראל תשוב לגבולותיה מיוני 1967, תוך שינויים קטנים יחסית.

התפתחות חיובית

ממשלת ישראל חייבת להגדיר לעצמה — מבלי להודיע על כך ברבים — מה תהיה עמדתה [illegible]

הלוח הכפול | ידיעות אחרונות | הארץ

יהודה רשתות פלדה בע"מ, אשדוד
מפעל לרשתות לבניה מיסודם של משקיעים מדרום אמריקה וקבוצת חברות ידועה בארץ,
דרוש מנהל המפעל
ממלא התפקיד יהיה אחראי לכל נושאי הייצור, הניהול המכני, כח־אדם, מדיניות שווק ומכירות.
כפיפות למועצת מנהלים פעילה.
הכישורים הנדרשים: נסיון תעשייתי עשיר ומגוון, רצוי בענף דומה. הכרות ענף הבניה. השכלה טכנית גרחבה. שליטה מלאה בשפות עברית ואנגלית.
נא לפנות בכתב בצרוף קורות חיים מפורטים לת.ד. 4853 תל־אביב.
סודיות מלאה מובטחת

למפעל גדול בענף המתכת בסביבות ת"א דרוש
מנהל ייצור
הכישורים הדרושים:
★ 5 שנות נסיון לפחות
★ בעל כושר ניהול צוות עובדים גדול
★ בעל רקע טכני
העונים על הכישורים ינא לכתוב, בצרוף קורות חיים לת.ד. 30580, תל־אביב, עבור מס' 9485 ● סודיות מובטחת!

דרוש/ה
פקיד/ת יבוא
— שליטה מושלמת באנגלית (רצוי שפת אם)
— ארגון ונסיון עצמאיים
— ידע בהליכי יבוא
נא לפנות טלפונית למספר 259365 תל־אביב לגבי שינדלר.

למפעל תעשייתי גדול באזור פתח־תקוה
דרושים
עובדי ייצור אחראיים
להפעלת מכונות ומתקנים
★ הכשרה תנתן תוך כדי עבודה במשכורת מלאה ★ העבודה במשמרות
חרט
לשם קבלת פרטים נוספים וקביעת ראיון נא לפנות למחלקת כח אדם, טלפון 914931—03

למשרד אדריכלים (בתכנית ל')
דרוש/ה
שרטט/ת
טלפון 412867
בין 15.00—8.00

לחברה תעשיתית ארצית
דרוש
קבלן להפעלת מטבח
באחד ממפעליה באזור תל־אביב
המעסיק כ־150 עובדים
בדבר הצעות ופרטים נוספים נא לפנות לת.ד. 31185, עבור מס' 4 ת"א.

לחברת נפט
דרושים
1) מזכירת אנגלית עברית שליטה מלאה באנגלית חכרחית הדפסת בשתי השפות
2) פקידה מתחילה או נערה הדפסה בעברית רצויה.
לטלפון: 37934 ת"א

למשרד מהנדסים בצפון תל־אביב
דרושה
מזכירה
[illegible]

דרוש בת"א
אורג
[illegible]

גם היום תוכל להצטרף למבצע ידיעות אחרונות
חַפֵּשׂ וּמְצָא
בשיתוף עם **אמקור**

בסיומו של המבצע, יוגרלו בין כל המשתתפים בו הפרסים הבאים:
1. **מקרר חשמלי** אמקור 16 — 415 ליטר. המקרר החדיש ברוח הזמן, חסכוני בצריכת החשמל. בשיטת הקור האמריקאית COLD KEEP.
2. **מזגן רצפה** מגופל אמקור — חמילה האחרונה בתחום מיזוג האויר. מתאים בטיחות לאלה שאין להם קיר חיצוני ולאלה שאינם רוצים „לשבור" קירות.
3. **מכונת כביסה** אמקור קומפקט סופר — מכונת כביסה קטנה עם יתרונות גדולים. פעולה אוטומטית בכל שלבי הכביסה ו„תופסת" 2 מרצפות בדירה.
4. **טלוויזיה** אמקור ספקטרה סטרטו 75 — מקלט הטלוויזיה המשוכלל ביותר בארץ. המקלט הפועל על טהרת הטרנזיסטורים ומצויד בגון ספרתית אלקטרונית.
5. **תנור בישול** אמקור 4010 — תנור בישול מעולה בעיצוב מודרני.
7. **יונוטרון 50** אמקור — מכשיר אלקטרוני ביתי ראשון מסוגו לטיהור איכות האויר.
6. **תנור הסקה** אמקור דירתי 10,000 — לחימום מרכזי של כל הדירה.
8. **מערבל** אמקור עם ראש מתרומם — מערבל יעיל, נוח לתפעול, קל לניקוי.

מדי שבוע — שלושה פרסים יקרי־ערך:
★ מערכת סטריאו משובחת - „נורדמנדה" (שווק ושרות „אמפא")
★ מקלט רדיו עם שעון מעורר - „נורדמנדה" (שווק ושרות „אמפא")
★ פרס כספי בסך 1000.- ל"י

כללי ההשתתפות:
מדי יום יתפרסם תלוש, שעליך לגזור ולשמור. בשיתוף בודד התלושים היומיים המתפרסמים במשך השבוע, שלח אותם בצירוף תלוש־החיתוך, המתפרסם בערב שבת ל„ידיעות אחרונות", ת.ד. 9192 תל־אביב, עבור „חפש ומצא", ותוכל להשתתף הן בהגרלה השבועית והן בהגרלה אשר תיערך בסיומו של המבצע.
בתלוש־החיתוך, המובא כאן, מופיעים קטעי סיסמאות או משפטים, המתפרסמים במודעות שבגליון זה של „ידיעות אחרונות". כל אשר עליך לעשות הוא לזהות את המודעות, שעליהן נרמז בתלוש, ולהשלים את הסיסמה או את המשפט.

2 פרסים מיוחדים
2 מכוניות SUBARU

לדוגמא: **אמקור** לי תמכור רק ...
פתרון: לי תמכור רק אמקור

גזור שלח יחד עם התלושים אשר התפרסמו במשך השבוע.

לכבוד ת.ד. 9192 ת"א
עבור „חפש ומצא" מס' 7
9.5.1975
שם פרטי ומשפחה .... רחוב .... מספר .... עיר .... טלפון ....
[illegible]

هكذا من الأصل

אהרן שמיר | זו דעתי

רעיונות חדשים

הסיכסוך במזרח־התיכון נכנס לעידן העקשנות. כל הצדדים המעורבים בו, כולל ישראל, והגורמים החיצוניים הקשורים בו, הגיעו לנקודת קיפאון בדינאמיקה המדינית; דואגים יותר ליוקרה העצמית שכאילו נפגעה, ומסרבים להתייחס לרעיונות חדשים מחשש שיתפרשו כחולשה.

המושג „רעיונות חדשים" אינו בהכרח ויתור על עקרונות. רעיונות חדשים אינם גם בהכרח ערובה להתקדמות, אך יש בהם משום ביטוי לנכונות לנסות דרכים חדשות, שאפילו נראות במבט ראשון כדמיוניות, יש בהן חומר למחשבה ואולי אף לתזוזה במצב הקיפאון.

בהעלאת רעיונות חדשים קיים, משום־מה, החשש האמור, שיתפרשו כחולשה. חשש זה שולט מאז ומתמיד בהליכיהם המדיניים של הערבים, אך גם אנחנו איננו משוחררים ממנו.

אין אנו יכולים לעוץ עצות לערבים, אבל אל לנו לחשוש מהעלאת רעיונות בלתי־שיגרתיים — כדי להוכיח שמגינו לפיתרון.

• • •

הלחצים המופעלים על ישראל — וכדאי שנודה, לפחות בפני עצמנו, שהם לחצים אמיתיים ולא ליבון־בעיות בלבד — אין כוונתם לעזור לישראל אלא לאלה הלוחצים. כיוון שהלחץ האמריקני הוא המשמעותי ביותר לגבינו, יש להבין את הכוונות המסתתרות מאחוריו, לא להתעלם מהן, ולנסות למצוא דרך שתסייע לארה"ב מבלי שתיפגע בנו.

לארה"ב אינטרס רב להגביר את השפעתה באיזור, באותה מידה שלברית־המועצות אינטרס מירבי לדחוק את רגליה של אמריקה. בריה"מ הוכיחה מאז מלחמת־העולם, שנסתיימה לפני 30 שנה, כי מדיניות ההשתלטות שלה מחושבת, עקבית ויעילה יותר מזו של ארה"ב והעולם המערבי כולו.

עתה, כשהתמוטטה אחיזתה של ארה"ב בהודו־סין, ונפילת דרום־וייטנאם וקאמבודיה אינה, כנראה, סוף־פסוק, מנסה וושינגטון לגבש השפעה במזרח־התיכון ומתחרות במלוא המרץ אחר מצרים, סעודיה וירדן, כש„כרטיס־הביקור" להשתלב ב„מועדון הים התיכון" הוא נשק, סיוע כלכלי ו... לחץ על ישראל.

עקשנותנו, משחק ה„ברוגז", ואפילו הפעלת יהודי ארה"ב לשיכנוע המימשל בצידקתנו, לא יעזרו כהוא־זה לוויתור מצד וושינגטון על רעיון ההשפעה באיזור; ואין זה גם מעניינו להפריע לארה"ב במשימתה המדינית. השתלטות כללית של בריה"מ אינה צריכה לקסום לנו כלל ועיקר. שומה עלינו, איפוא, ליזום תוכניות, להעלות הצעות חדשות, שיסייעו לארה"ב לתקוע את יתדותיה באיזור — כל עוד אין יתדות אלה פוגעים בבטחוננו ובעצמאותנו.

• • •

כיוון שנושא ההתקרבות מצד ארה"ב אל מדינות האיזור קשור, בשלב ראשון, בחירוק היחסים עם מצרים, לא תהיה זו השפלה מצידנו ולא ויתור חד־צדדי, אם נעלה תוכנית חדשה שבה תהיה ישראל מוכנה לוותר על סיני, בתנאי שלמשך שנים לא־מעטות יהווה שטח זה בסיס צבאי אמריקני.

מבחינתנו יהווה בסיס זה חייץ בינינו לבין המצרים, כשהאמריקנים ערבים לשני הצדדים מפני פעולות צבאיות, ומפעילים ללא לחץ־זמן אמצעי־תיווך מדיניים להסכמי־שלום בין הצדדים.

מבחינת ארה"ב יהווה בסיס זה תיגבור לכוחות נאט"ו בים־התיכון, עם בסיס ימי בעזה, ובסיס נוסף בים־סוף, שיחלוש על המיפרץ הפרסי ומקורות הנפט ויהווה מסוגל למנוע השתלטות סובייטית על נתיב המים מהים־התיכון ועד האוקינוס ההודי.

• • •

הצעה ישראלית כזאת צריכה להדגיש שיצוב היחסים עם מצרים, אשר בהסתיים מצב המלחמה עם ישראל תוכל להתחזק מבחינה כלכלית ומדינית, יאפשר לשתי המדינות לדון יחדיו בדרכים לפתרון הבעיות בגבולות האחרים של ישראל.

אין ספק שנוכחות אמריקנית באיזור תסייע להפגת פחדים וחששות מפני הסדרים שכיום נראים כבלתי־ניתנים לביצוע.

בימים אלה של קיפאון עשויים רעיונות חדשים כאלה להתקבל באהדה בדעת־הקהל של העולם המערבי, אם כי בהתנגדות מוסקבה וגרורותיה. ואם אנו מקבלים את ההנחה שבריה"מ אינה מעוניינת בהסדר שיביא את השקט לאיזור, עלינו להפנות את עצותינו אל העולם המערבי ולנסות לשכנע אותו כי עין אמריקנית פקוחה באיזור איננה לטובת ישראל בלבד אלא לטובת העולם החופשי כולו.

יעקב ברוז

ה־15 במאי – יום מועד למיבצעי־ראווה פלשתינאים

בתאריך היסטורי זה של הקמת המדינה בוצע אשתקד הטבח במעלות ★ כל הסימנים מעידים, שעלינו להגביר עירנותנו, כדי לסכל נסיונות פיגוע משני צידי „הקו הירוק" — ובחוץ־לארץ

הדראמה שהתחוללה לפני עשרה ימים ביוהנסבורג, שימשה אמתלה נוחה לכלי־התיקשורת הערביים להתפאר ולהציג, כדרכם, את האירועים בצורה מסולפת. היו אלה דווקא עתוני קהיר, שמיהרו להריע „לפעולת הפדאיית הנועזת" וסיפרו על חמישה הרוגים וארבעה פצועים שנפגעו במהלכו של „קרב עז".

משנתברר מה אירע באמת, מצאה סוכנות־הידיעות של אש"ף, כי העובדה שתוקף הקונסוליה ביקש להשמיע דבריו בפני מדינאים ישראליים, מוכיחה מה נכונה תביעת „המהפיכה הפלשתינאית" ל„מדינה דמוקרטית". במדינה ההיא — זה מה שהתכוונו, כנראה, לומר — יוכל כל אחד, שלא כמו בישראל, להשמיע דבריו באוזני מנהיגיה, מבלי להיזקק להשתלטות על קונסוליה שלה בנכר. המעשה אף מסמל, בעיני המחבלים, את „התמוטטות המיתוס בדבר יכולתו של המודיעין הישראלי".

על ירי הקטיושה בשבת שעברה הודיעה „המיפקדה הכללית של המהפיכה הפלשתינאית", כי „פעולת הגבורה הנועזת בלב ירושלים" גרמה „חרדה ואימה בקרב החוגים הציוניים... אבידות האויב מוערכות בגדולות מאוד, בחומר ובנפש".

תמונה מסולפת

יש להודות, שמסתמנת התקדמות מסויימת בכזבים אלה. בניגוד למינהגם התבססו הפעם שופרות המחבלים על מקרים שהיו, שקישטו אותם בבדותות מצוצות מן האצבע. כמקובל, מכוונות הבדותות בראש וראשונה כלפי המחנה הערבי פנימה, כדי לפאר את שם המחבלים ולהציג את ישראל ככושלת וסופגת מהלומות. בישראל גופא — ולאזרחים הערביים שיושבים בה — ידועה האמת. שכן, מעולם לא היתה כוונה — לו היתה אי־אפשר היה, — להסתיר אותה. לעומת זה, עלולה התמונה שנוצרת בעולם הערבי להיות מעוותת לחלוטין. זאת, ראשית־כל, בשל הנכונות היתרה לשמוח למה שנראה להם כאידה של ישראל. תורמות לכך גם ההודעות הישראליות על הפיגועים — אלה שהצליחו ואלה שנכשלו גם יחד — כאשר הן משוות מידה של אמינות גם לנופך הדמיוני שמוסיפים להן המחבלים. אין אני בא להציע שינוי בשיטת הדיווח הישראלי על מעשי המחבלים, אך, יש לקחת בחשבון, כי אחת מתוצאותיו עלולה להיות — בשל ניצולו לרעה על־ידי כלי־התיקשורת של המדינות הערביות בכלל ושל המחבלים בפרט — יצירת תמונה מסולפת בדעת־הקהל הערבית ואולי לא רק הערבית.

הפעילות החבלנית התרכזה בזמן האחרון בעיקר משני צדי „הקו הירוק". למרבה הצער, שלא כרגיל, היא תבעה השבוע שני קורבנות בנפש. אחד — בעקבות התפוצצות מיטען־הנפץ, שהונח בחדר־המדרגות של בית־מגורים, ברחוב אסתר המלכה בירושלים. השני — ליד הכפר סיריס, בשומרון, בהתקפה על נהג המשאית, שהסיע פועלים ערבים לבתיהם. שני פיגועים אלה נמנים עם סוג הפעילות העיקרית שמבצעים המחבלים בישראל ובשטחים.

מיטענים של חומר־נפץ, שהונחו בבנייני־מגורים, נתגלו בירושלים ובמקומות אחרים בארץ. כן נעשו נסיונות לפגוע בכלי־רכב שמובילים פועלים מיהודה, משומרון ורצועת־עזה. יעדים נוספים למאמצי המחבלים היו אתרים הומים מאדם, אוטובוסים ומכוניות בתחומי „הקו הירוק". בשטחים שימשו כמטרות לפיגוע לישכות־עבודה, מישרדי הממשל, רכב ישראלי ובני־מיעוטים הנחשבים כמשתפי־פעולה עם השלטונות.

פעם אחת, בשבוע הראשון של אפריל, אף נגרם נזק קל לצינור־הנפט בסביבת באר־שבע. בחודש אפריל כולו בוצעו שלושים פיגועים, מהם שבעה־עשר ביהודה ושומרון, שניים ברצועת־עזה, שבעה בירושלים ועוד ארבעה נוספים — בתל־אביב, ברמלה, בבאר־שבע ובכפר תמרה בצפון.

החשש מגמול

בולט המספר הגדול, יחסית, של פיגועים בירושלים. בין הסיבות לכך יש למנות את הריכוז הניכר של אוכלוסיה ערבית באיזור הבירה. אפשר גם להניח, שראשי המחבלים סבורים, כי הפעולות הנערכות בעיר זו זוכות להד גדול יותר בעולם. בשלושה־עשר מבין שלושים המקרים ניתגלו ופורקו מיטעני־החבלה בעוד מועד. שני מיטענים כלל לא התפוצצו. בחמישה מקרים לא היו כל נפגעים. בשישה אחרים נגרם נזק בלבד, בשלושה נזק ניכר ופעם אחת נפצע איש פצעים קלים. היו אלה בסך־הכל תוצאות דלות למדי, מבחינת המחבלים; אך הן מצביעות על פעילות אינטנסיבית למדי. [illegible] מוסווים בצורה זו או אחרת. כמות חומר־הנפץ בהם היתה קטנה והאפקט שלהם היה, בדרך־כלל, חלש. הפיגוע בבית־המגורים בירושלים, ביום ראשון השבוע, היווה חידוש, שכן, הפעם נעשה שימוש בכמות רבה של חומר־נפץ, פירוש הדבר הוא, שבהזדמנות זו השיגו — או שמא נשלח אליהם מבחוץ — חומר־נפץ בכמות גדולה יותר. פיגוע זה בוצע, כנראה, על־ידי אירגון קטן — מכל מקום, הוא אשר קיבל על עצמו את האחריות לו — ששמו „חזית המאבק העממי". „חזית" זו היא אחת משתי קבוצות־החבלה המופעלות על־ידי עיראק.

יאסר ערפאת
תיכנון פעולות בחו"ל

גם ירי הקטיושה בשבת שחלפה, לעבר שכונת נווה־שאנן בירושלים, מורה, כי מבצעיו הצליחו ל„ייבא" בדרך כלשהי את הציוד הדרוש לפעולה זו. זה זמן רב שלא ביצעו המחבלים פעולה מסוג זה בבירה. עד כמה שידוע, היו להם בעניין זה קשיים לא־מעטים, אחרי מעצרו של הארכיבישוף קאפוצ'י, שנהג, כזכור, להבריח בשירות ה„פתח" נשק וחומרי־חבלה מלבנון. מכל מקום, שימש הפיגוע בשבת הזדמנות לדוברי המחבלים לטעון, כי הוא אות להסלמת פעילותם בשטחים.

לעומת החבלות משני צידי „הקו הירוק", פחתה באחרונה הפעילות מעבר לגבולות היבשתיים שלנו. מיקרי הירי משטח לבנון הצטמצמו כמעט לאפס ואף לא נודע על חדירות ממנה. אם היו לאירגוני־החבלה תוכניות לחדש את החדירות מתוך שטחה של לבנון — שהיא המדינה היחידה שמרשה, או שאינה מסוגלת למנוע פעילותם — הן שובשו.

הסיבה העיקרית לכך נעוצה בהיותם טרודים בקרבות שפרצו בשבוע השני של אפריל בינם לבין הפלאנגות הלבנוניות. נמנע מהם, על־כן, „לחוג" את יום־העצמאות שלנו על־ידי נסיון לבצע פעולה ראוותנית כלשהי בישראל. קרוב לוודאי שהם גם העדיפו בשלב זה — בגלל יחסיהם המסובכים עם לבנון — לא לסכן את המדינה המארחת אותם במהלומת־עונשין של צה"ל. הדעת נותנת, שממילא הם חששו מפני צעד כלשהו של ישראל, שנשארה „חייבת" להם מאז ליל מלון „סבוי", ב־6 במארס השנה.

אשר לפיגועים נגד יעדים ישראלים ויהודים בחוץ־לארץ, לא בוצעה כל התקפה מאז ינואר השנה, עת ניסתה — ללא הצלחה — „החזית העממית" של ג'ורג' חבש לפגוע פעמיים במטוס „אל־על" בנמל־התעופה אורלי שליד פאריז. נסיונות אלה נערכו בניגוד להחלטת אש"ף, שגזר על עצמו — משיקולים הידועים לו ובכללם ללא ספק הרצון להופיע כגוף „מכובד" ולא טרוריסטי — להינזר באורח זמני ממיבצעי חבלה ורצח מחוץ לישראל.

כאחד מעמודי־התווך של „חזית־הסירוב", אין אירגונו של חבש מקבל את הקו המוצהר „המתון" של אש"ף. נראה, שהמשך פעולותיו בחוץ־לארץ תלוי בכושרו וביכולתו לבצען — ולא בהכרעותיו של יאסר ערפאת והנוהים אחריו. פעולותיו עלולות להיות מכוונות דווקא לשבש השתלבות של אש"ף בפתרון מדיני כלשהו, במיסגרת ז'נבה, או בדרך אחרת.

היוזמה בידיהם

עם זאת, יש יסוד להניח, כי גם ה„פתח" וגם אירגונים „מתונים" אחרים עוסקים בתיכנונן ובהכנתן של פעולות חבלה ורצח נגד מטרות ישראליות במדינות זרות. הם דואגים לבניית תשתית, ולקיום מנגנון וסדרים מתאימים לביצוע פיגועים כאלה, אם וכאשר יחליטו על כך. בסוף מארס השנה הצהיר זוהייר מוחסן, מנהל המחלקה הצבאית באש"ף וראש ה„צאעיקה" — אירגון החבלה המופעל על־ידי דמשק — כי „אנו נהלום ביעדים אסטרטגיים ישראליים בכל אתר שבו נשיג אותם — בישראל, ביפאן, או בארצות־הברית". במאמר שראה אור אותו זמן ב„פלשתין אל־תורה" הושמע איום בפעולות נגד אלה המושיטים סיוע כלכלי ואחר לישראל.

אירגוני־החבלה „המתונים" עלולים לשנות את עמדתם בעניין פיגועי חוץ־לארץ מכמה וכמה סיבות. אלו יכולות להיות הצרת צעדיהם וסיכול פעילותם בישראל, אי־הצלחתם להשתלב בוועידת ז'נבה, או — בתיאום עם ממשלות ערביות — הסחת דעתנו מהתקפה ערבית עלינו. קיימות גם מטרות ספציפיות, כגון התנקשות במלך חוסיין, או פגיעה במיכליות המובילות נפט מהמפרץ הפרסי לישראל, שתי מטרות אלו שימשו השבוע נושא לספקולציות עתונאיות — ואין סיבה שלא להתייחס אליהן בכובד־ראש.

שורת הפיגועים שביצעו המחבלים בשטח השלטון הישראלי, הרגיעה היחסית ביניהם לבין ממשלת לבנון, והידיעות על תוכניותיהם בחוץ־לארץ — מחייבות הגברת עירנותנו הבטחונית. זאת — במיוחד בימים הבאים עלינו. שכן, נכלל בתוכם ה־15 במאי — הוא התאריך הלועזי להקמת המדינה. הטבח במעלות נערך, כזכור, בלילה שבין ה־14 ל־15 במאי אשתקד. סביב מועד זה עלולים אירגוני־החבלה לנסות לבצע פעולות ראוותניות משני צדי „הקו הירוק", דרך גבולותינו היבשתיים והימיים וגם הרחק מישראל.

יש להצטער על שהיוזמה נשארת בידיהם, ועל שאנו מסתפקים בעיקר בפעולות של מנע והתגוננות, במקום לאלצם לדאוג לבטחונם הם. אולם גם במצב זה עשויה נקיטת צעדים מתאימים להרתיעם ולהכשיל מאמציהם.

דפי זהב

הודעה חשובה לבעלי עסקים

בימים אלה נסגרת ההרשמה למהדורה החדשה של דפי זהב, באזורים המפורטים להלן:
בעלי עסקים — שרותים, שטרם הסדירו ייצוגם בדפי זהב מתבקשים לפנות:
באזור ירושלים: טלפונים: 02-523121, 02-523126, למר יצחק רומנו.
באזור חיפה והצפון: טלפונים: 04-254122, 04-244559, למר אריה גורן.
באזור נתניה: טלפון 053-28594 לגבי דרורה אדזהן
באזור באר־שבע/אילת: באזור אשדוד/אשקלון:
באזור ראשון־לציון/רחובות/לוד/רמלה:
טלפון: 03-257111, לגברת מרים שפר.

למשרד הנדסי בתל־אביב
דרוש
מנהל חשבונות
סוג ד'
נסיון של 4—5 שנים בעבודות שונות של הנהה"ח: פקודות, התאמות, חשבונות ספקים וכו'.
— 5 ימי עבודה —
מעוניינים יפנו בכתב ובתאור מפורט של נסיונם לת.ד. 21095 ת"א, עבור מס. 100.

לחברה קבלנית בתל־אביב
דרוש
מהנדס בנין
בעל ידע ונסיון של 5 שנים לפחות בניהול פרוייקטים, עריכת מכרזים והתחשבנות עם משרדי ממשלה וקבלני משנה
★
נא לפנות לת.ד. 32065 תל־אביב, בצירוף קורות חיים ונסיון עבודה קודם
סודיות מובטחת

למפעל בסביבת נתניה
דרוש
תמחירן
שסיים קורס בסיסי בתמחיר ובעל נסיון מעשי בתמחיר.
לפנות לת.ד. 7066 ת"א בציון „תמחירן" ובצרוף פרוט כישורי המועמד.

טמבור אסקר
לסניף הרצליה דרושים
★ **פקידה**
בהדפסה עברית, עדיפות לבעלות נסיון בהנהלת חשבונות.
★ **עובדי מחסן**
★
מועמדים מתבקשים לפנות לחברת טמבור אסקר בע"מ סניף הרצליה, אזור התעשיה טל. 937681.

פרוטארום בע"מ
מפרץ חיפה
ת.ד. 10067, טל. 721311/2
דרושים
1. הנדסאי כימיה — לבורנטים
לעבודה ב־2 משמרות במתקנים חצי חרושתיים לייצור כימיקלים עדינים
2. מכונאי אחראי

למפעל מתכת ותיק ויחודי בצפון תל־אביב (אזור צהלה)
דרושה
מזכירת המפעל
★ דרושה ידיעה טובה והדפסה בעברית ובאנגלית ★ רצוי נסיון ביבוא ויצוא
— תנאים טובים —
מועמדות מתאימות יפנו בכתב־יד לת.ד. 16516, תל־אביב, עבור „מזכירת המפעל"
— סודיות מלאה תשמר —

לחברת מ. אביב
מפעלי בניה בע"מ
דרושים בבאר־שבע
1. מנהל אתר בנין
2. מנהל עבודה
3. טכנאי בנין
4. מפעיל ג'י.סי.בי.
בעלי כישורים מתאימים יפנו בכתב לת.ד. 16, ירושלים
תנאים טובים למועמדים המתאימים

דרוש
דפס אופסט הידלברג
רפע גליון
טל. 33105 תל־אביב

דרושים:
1. מהנדס בנין
2. טכנאי בנין
לפיקוח על עבודות וגמר חשבונות
בתל־אביב
טלפון 224103

חרושת חימר בע"מ
לרגל פיתוח מואץ במפעלנו
דרושים:
קבלנים
לביצוע עבודות אחזקה
עבור ציוד לייצור מוצרי בטון
הצעות נא לפנות בכתב ת.ד. 875 תל־אביב

דרוש
מנהל חשבונות
מנוסה
למפעל טקסטיל באיזור דן
★
נא לפנות בצרוף קורות חיים למנהל כח אדם ת.ד. 814, בני־ברק.

לחברה פיננסית גדולה בתל־אביב
דרושים
★ **מתכנתים**
בעלי נסיון של 3 שנים לפחות במחשבים.
★ **מפעיל־פקיד קלט־פלט**
עם ידע מפיפי במחשבים.
★ **וקבניות**
בעלות נסיון של לפחות שנה אחת
תנאים טובים
למועמדים המתאימים
★
לקביעת ראיון נא להתקשר
טלפון: 295483, 296741
סודיות מובטחת!

לחברה גדולה
דרוש
למשרדה הראשי בת"א
פקיד
למחלקת ביקורת אשראי ללקוחות
העבודה כוללת טיפול משפטי, קשר עם עו"ד, בדיקות מהימנות, חקירות וכו'.
נא לפנות בכתב אל ת.ד. 21095 ת"א עבור „פקיד".

לחברה מסחרית גדולה בתל־אביב
כתבנית עברית
שעות העבודה: 08.00—16.30
לפנות: ת.ד. 991 ת"א
עבור כתבנית

יומאר טקסטיל
חברה בת של
ארגמן מפעלים לצביעת טקסטיל בע"מ ו־
UNITED MERCHANTS U.S.A.
עבור מפעלנו החדש המוקם
באשקלון
דרושים
בחורים מוכשרים
בעלי רקע מכני
כלימוד המקצועות:
אורגי אריגה - זולצר
מפעילי מכונות אריגה זולצר
נסיון מוקדם אינו הכרחי
לימוד המקצוע יתאפשר בארץ ובחו"ל

מרכבים, מפעלי מתכת בע"מ
פתח־תקוה, קרית אריה (אזור התעשיה)
דרוש
פקיד צעיר
לעבודה משרדית
במחלקה המסחרית
רצויה השכלה אקדמאית
לפנות אל טלפון (03)913044 או אישית אל מנהל כח אדם במפעל

דרושה
מורה
אינטליגנטית
לחנות ספרים
ידיעת השפות עברית ואנגלית הכרחית.
שעות העבודה 1530—1900
לפנות לגבי צפורת בחנות סטימצקי רח' אלנבי 107, כל יום בין השעות 10—13

לחברה ארצית דרוש
מנהל חשבונות
עצמאי
לעבודה באשדוד
לפנות בכתב אל ת.ד. 21095 ת"א עבור „מנהל חשבונות"

למפעל גדול
דרושה
מזכירה
מנוסה
לפנות בכתב ת.ד. 14038 תל־אביב עבור מזכירה

סאי־טקס קורפוריישן בע"מ
מהנדסי אלקטרוניקה/מחשבים
כרסום/מסגר מכני
הנדסאי אלקטרוניקה
★ 5 ימי עבודה בשבוע

דרושים
משוחררי צה"ל
לתפקידי: שמירה ואבטחה
(כולל מפקחים ואחראים)
זמינים בעיר, שרותי בטחון ואבטחה

מנהל/ת חשבונות

לחברה להנדסת בנין
דרושה
מרכזנית
בתל־אביב

עקבמרד בוגרי ראנים
דרוש
מהנדס בנין

★ **ארג** סריגים
★ **פועלת** למכונות תפירה

אברהם עופר: השר המקצוען שצמח מתוך המנגנון המפלגתי

הוא מתמצא במכניזם הפוליטי — ומצליח להפעילו למטרותיו ✡ יודע לבצע קומבינאציות מפלגתיות, שבעלי חוש אסתטי היו נמנעים מהן ✡ ומאידך, לוחם על דעותיו — ואינו מתקפל בפני גדולים ממנו ✡ גולדה לא חיבבה אותו וחסמה את דרכו ✡ גם ספיר לא השתדל למענו, אם כי עופר היה חסידו ותומכו ✡ למרות תדמיתו השלילית — הוא ביצועיסט מעולה, פיקח ומקורי אשר מכיר היטב את נושא השיכון. וביצע הפיכה במשרד זה

להבדיל מן הקבוצה המצומצמת מאד של שרים בכירים, שעיקר הנטל הממלכתי שהם נושאים בו מתמקד בעיונים, בדיונים ובהכרעות בעלי אופי מדיני ו/או בטחוני, ישנה בממשלה הקבוצה הגדולה של שרים שאחריותם, בראש וראשונה, פונקציונאלית.

אלה השרים שמעורבותם המדינית מתמצה, בדרך כלל, בהשתתפותם הפעילה או הסבילה בישיבות מליאת הממשלה, לרבות ובפרט כאשר היא יושבת במיסגרת ועדת השרים לענייני בטחון. אך רוב זמנם, מחשבתם ודאגתם של שרים אלה אמור להיות מוקדש לנושא המרכזי של אחריותם המיניסטריאלית. הווה אומר — המשרד עליו הם ממונים.

מבין השרים שעל יסוד האבחנה הנ"ל אפשר לכנותם „פונקציונאליים", אם כי הגדרה זו איננה ממצה את פעולתם ולוקה על כן, בחסר — בחרנו באופן שרירותי לעסוק, בשלב זה, בשלושה: שר השיכון, אברהם עופר; שר המסחר והתעשייה, חיים בר־לב; ושר התחבורה, גד יעקובי. בהקשר זה, עובדת השתייכותם של שלושה שרים אלה למפלגת־העבודה אין לה כמובן, כל משמעות, והיא מיקרית בהחלט, מה גם שמבחינה פוליטית ומדינית רב המפריד בין השלושה, למרות חברותם הפורמאלית באותה המפלגה.

לעומת זה, בעלת משמעות רבה יותר העובדה, ששלושתם עדיין מוחזקים, בדעת־הקהל, על תקן של פנים חדשות בממשלה, וכי הם מייצגים באופן זה או אחר, דור חדש, אם לא לומר „גזע" חדש, שונה מקודמו, בצמרת השלטון.

מאת
ישעיהו בן־פורת

בכל אשר תיפנה בקשת הרחבה של פעילויותיו, בעבר ובהווה, של שר השיכון אברהם עופר, אתה חייב לקבוע, על כורחך, שהוא „מקצוען". דבר זה אמור, בסך־הכל, לחיוב. אבל לדבר הזה היו בעבר, ואולי ישנם גם בהווה, השלכות והיבטים שליליים. אך צריך לומר מיד, כי מיום שאברהם עופר צורף לממ־שלה, ה„מקצוען" שבו בולט, יותר מתמיד, לחיוב.

מקצוען, במובן זה, הוא אדם המכיר ויודע, לפניי ולפנים, מתוך שהתנסה בו אישית, את המכניזם המור־כב של המנגנון הפוליטי בישראל, מתמצא היטב במוקדי־הכוח במדינה, ומצליח להפעילם לטובתו ולמען המטרות החשובות בעיניו, ומצוי כמובן יפה גם בנוף האנושי — והפרסונאלי — של המערכת, על כל הרבדים. אברהם עופר הוא כזה, חיה פוליטית ישרא־לית מובהקת, בעלת שורשים חזקים בתנועה, במפלגה, במנגנון; באחת — במימסד. מקצוען — גם ביחסיו עם הציבור הרחב, במישרין או באמצעות כלי־התיק־שורת, כאשר מודעותו למה שמכונה „דעת־הקהל" ו„מעצבי דעת־הקהל" מפותחת אצלו ובולטת על רקע חוסר המודעות לחשיבות התיקשורת של הדור הקודם. מקצוען, אבל בהחלט לשלילה, גם באמנות התימרון הפוליטי והפרלמנטארי, וביכולת ליזום ולבצע קומ־בינאציות מפלגתיות ואלקטוראליות, שעסקנים בעלי חוש אסתטי יותר מפותח, היו נמנעים מהן.

אבל יש לומר לזכותו של אברהם עופר שגם במקי־רים אלה — שהמפורסם בהם מבחינת מימדי הגנאי מצד הציבור הרחב, הוא בלי ספק קבלת חוק באדר־עופר בכנסת — הוא מחונן באומץ־הלב הדרוש כדי להגן בתוקף על עמדתו, על מעשיו, ועל מחדליו. דבר זה הוכח על ידו לא פעם, בעניינים שונים מאד זה מזה.

לא כאן המקום, ולא זאת ההזדמנות, לגולל את כל הפרשיות הפוליטיות המרובות שאברהם עופר היה מעורב בהן, באופן אישי, בשלושים השנים האחרונות. ואולם דווקא כאן, לאור הביקורת הגלויה הנמתחת על היבט זה של ה„מקצוען" המתואר, צריך לציין שעופר מן היחידים בני דורו, במפלגה, שלא התקפל לא בפני דיין, ולא בפני גולדה מאיר. שלא להזכיר, כי בשנות המשבר הגדולות, ניצב עופר בראש המחנה שדחק את רגלי דוד בן־גוריון, ואשר ביסס את לוי אשכול בשלטון.

המרד נגד „הזקנים"

מקצוען, בסופו של דבר, והפעם זה נאמר בהחלט לחיוב, בלי שמץ של עירעור, גם ובפרט בתחום הפעולות המיניסטריאלית שנתחמה לו בממשלת יש־ראל, דהיינו — משרד השיכון. אין ספק, כי מיום הקמת משרד שיכון בישראל, לא מונה שר שיכון בעל מקצוע, הבנה והתמצאות בענייני שיכון, כמו אברהם עופר.

דיים בדילוגים גסים והפוזים בביוגרפיה של אברהם עופר, בן ה־53, כדי להצביע על מקורות המקצוענות, רבת־הפנים, הנזכרת לעיל. בגיל 11 הוא עולה עם הוריו מגליציה לארץ. ערב מלחמת־העצמאות הוא חבר בקבוצת חמדיה — החממה וכור־מחצבתם של אחדים מבין מי שלימים יהיו „צעירי מפא"י", ויעשו, ברבות הימים, קריירה נאה במדינה או בהסתדרות.

במלחמה הוא משרת בחיל הים, אחרי שהוא עוזב את הקיבוץ, מסלולו החקלאי, המפלגתי, המנגנוני והמימסדי נושא אבני־דרך טיפוסיות כמו הכפר הירוק, מחוז מפא"י בתל־אביב, תנובה, מועצת החלב, משרד החקלאות, יצוא חקלאי לאירופה, השוק האירופי, חברת אשדוד, עיריית תל־אביב, שיכון־עובדים, ולסירוגין — פעילות בקרב „צעירי מפא"י", הנהגת המרד נגד ה„זקנים" ו„הגוש", הליכה עם אשכול וספיר ועם „הגוש", עימות עם דיין, פרס ותומכיהם, מאבק מר נגד רפ"י, והתייצבות — מבחינה מדינית, בשנים האחרונות — בקצה היותר „יוני" של מחנה ה„יונים", במפלגה ובממשלה.

רק בשנת 1960, באיחור ניכר בהשוואה לעסקנים אחרים מבני דורו, הוא נבחר לראשונה לכנסת; ורק בממשלה שהוקמה בראשות יצחק רבין הוא מכהן לראשונה כשר. ידוע, שגולדה מאיר, שמעולם לא חיבבה אותו, היא שחסמה את דרכו. יש אומרים, ששורש האיבה נעוץ בתקרית בשנות החמישים הרא־שונות, כאשר אברהם עופר, על סף כיבוש לזמן מה של מזכירות מחוז מפא"י בתל־אביב, חטף מידי גולדה מיקרופון, כדי להתריע נגד חוסר הדמוקרטיה במפלגה. גולדה חששה לרגע שעופר אומר להתנפל עליה ולהרחיק אותה מן הבמה. תקרית זו היא לא שכחה לעולם.

ברור, מכל מקום, שגולדה ראתה בו אלמנט שלילי, למרות התמסרותו הרבה למפלגה, ונאמנותו דווקא לאותם חוגים שהמליכו את גב' מאיר לראשות הממשלה, וחיזקו אותה, מול החותרים נגדה מימין ומשמאל. פחות ידוע, שפנחס ספיר לא מילא בשעתו את התקוות שעופר, חסידו ותומכו משכבר הימים, אולי תלה בו. לא זה בלבד שספיר, בגלל חששותיו מפני גב' מאיר, לא עשה את המאמץ הדרוש כדי לשדל אותה לצרף את עופר לפחות אל ממשלתה האחרונה, שהיא הקימה אחרי הבחירות של דצמבר 1973 (יהושע רבינוביץ' הוא שהתמנה אז שר השיכון, במקומו של זאב שרף). אלא שספיר גם לא יצא מגדרו כדי להבטיח את מקומו של עופר בממשלת יצחק רבין. ההכרעה, בעניין זה, נפלה בסופו של דבר על דעת רבין בלבד. עובדה זו בוודאי ממלאה תפקיד במשחק־הכוחות המתנהל עכשיו, מאחורי הקלעים, בצמרת המפלגה. שר השיכון אברהם עופר חייב פחות לפנחס ספיר, משהיה חייב לו בזמנו כאשר כיהן כסגן ראש עיריית תל־אביב, כמנהל חברת אשדוד, או כמנכ"ל חברת שיכון.

קונצפציית שיכון חדשה

משרד השיכון לא היה בבחינת נעלם בשביל אברהם עופר, שצבר נסיון אישי בצד השני של המיתרס, במשך למעלה מ־10 שנים, בנושאי בנייה ושיכון באשדוד, תל־אביב, וכמובן ב„שיכון עובדים". עופר, שמזמן שאף לתפקיד שקיבל לבסוף מידי יצחק רבין, נרתם לעבודתו החדשה במרץ ובתנופה בלתי רגילים. במישרד אומרים עליו, כי „התחיל בחזות הדברים" מיום שנכנס לכהונתו החדשה.

הוא מצא במישרד לא מעט הזנחות ואי־סדרים, אם להתבטא בעדינות. בקדנציה הקודמת אמרו על משרד השיכון, כי „רק הודות לו, משרד הדתות איננו הגרוע שבמשרדי הממשלה". השר הקודם אומנם נחשב לאד־מיניסטראטור מעולה. אף על פי כן לא הצליח להנהיג במישרדו נוהלי־עבודה תקינים, ולא גיבש קונצפציה הולמת של מדיניות הבנייה והשיכון. נראה, שאברהם עופר היה ער מכבר לליקויים הגדולים של משרד השיכון, ואולי גם תיכנן בליבו מכבר, בעודו ב„אופוזיציה" לשר הקודם, מה יעשה ואיך, אם וכאשר יירש את מקומו. מכל מקום, עובדה היא — ובכך מודים שרים אחרים ופקידים בכירים שאינם נמנים עם ידידיו של עופר — שאי־אפשר להכיר עכשיו את המשרד, מאחר שהשר החדש חולל בו מהפיכה.

עיקרה של המהפיכה: שיעבוד שיטת הבנייה והשיכון כולה, וכל מה שנעשה במשרד, לתכנית־האב לפיתוח השיכון בארץ. אברהם עופר, אומרים, חרש את כל הארץ, נפגש עם ראשי ערים וראשי המועצות, כדי לעגן את עקרונות תוכנית־האב במציאות, על יסוד הנחיותיה והתפיסה הכוללת שהוא הגה. תוכנה התוכנית המסורתת על־ידי האחראים לתיכנון במשרד. במחצית השנה אחרי כניסתו למשרד, יכול היה השר החדש להגיש תוכנית־העבודה, מעין תוכנית־חומש של השיכון, לאישור הממשלה.

זוהי, כידוע, תוכנית מושתתת על בניית שלוש מאות אלף דירות בכל הארץ, ב־5—6 השנים הבאות. הממשלה, באמצעות ועדת שרים, כבר אישרה את החלוקה הגיאוגרפית הכללית של התוכנית, וכן את החלוקה הפנימית, המפורטת, לגליל ולדרום. תוכנית זו מצטיינת, מלבד עצם העובדה שזאת הפעם הראשונה בתולדות משרד השיכון בישראל שיש בכלל תוכנית בעלת היקף וטווח כאלה — בקונצפציה חדשה ובלתי מקובלת בשאלת היסוד של הקרקע לבנייה. בניגוד לשרים שקדמו לו, ותוך התנגשות גלויה וחריפה עם מינהל מקרקעי ישראל, שר השיכון עופר מערער למעשה על התפיסה של „קדושת בעלות הקרקע". לדעתו — אסור ואי־אפשר לתכנן את בניין הארץ בהתאם לבעלות על הקרקע, שאיננה צריכה לשמש קריטריון של תיכנון. להיפך, יש להעמיד את הקרקע לרשות הבנייה, בהתאם לתיכנון.

במלים אחרות — שר השיכון מתנגש חזיתית עם מינהל המקרקעין, מוכן מבחינה זו לרוקן את המינהל מתוכנו, רוצה לשעבד גם ובעיקר את הקרקע לתוכנית־האב הכללית לפיתוח הבנייה, ואומר ללחום את מל־חמתו, בעניין זה, עד הסוף המר. גם בעיני מי שאיננו בקיא בפרטי הסוגיה, נראה שלא תיתכן בעניין זה פשרה בין אברהם עופר, וראש המינהל, מאיר זורע. המשבר שנתגלע בין שני האישים, עוד עתיד להחריף.

בראש מחנה „היונים"

„ביצועיזם" ו„מקצוענות" אינם סותרים, כפי הנ־ראה, הנהגת נורמות וסדרים תקינים בנוהלי־העבודה. העובדה שהוא התמסר, ברגע מסוים של חייו, למנ־גנון המפלגתי ול„גוש" שפעילותם מושתתת על קרי־טריונים מוסריים מעורפלים — לא השחיתה לחלוטין את אברהם עופר. המתגלה דווקא בתפקידו הממלכתי כשומר בקפדנות על עקרונות מסויימים של מינהל תקין. בעבר הצטיינו עסקי השיכון במדינה, במישור המישתכנים והזכאים לשיכון, באי־סדרים ובבילבולים לאין־סוף. עכשיו נראה שהוכנס סדר לנושא, כאשר עולים חדשים או זוגות צעירים, שהם צרכני השיכון הגדולים, מתחילים להבחין ביתר בהירות מה מגיע להם, היכן, כיצד ומדוע.

יש עכשיו, כך טוענים במשרד עקרונות יותר ברו־רים, שעל פיהם נקבעים הזכאות והניקוד, כאשר עקרונות אלה פתוחים, גלויים, ידועים, עד שהמועמדים לשיכון מסוגלים לסווג את עצמם, בהתאם לזכויותיהם, גם בלי התערבות המשרד. יש סוף־סוף טבלאות וחוב־רות המושתתות על קריטריונים שווים לכל. דבר זה הונהג על־ידי שר השיכון אברהם עופר. במשרד ומחוצה לו, מפי קבלנים ובחוגי ארכיטקטים, אפשר לשמוע ש„יש עכשיו בעל־בית בענף הבנייה בארץ". נכון גם שאברהם עופר משתף בביצוע מדיניותו את הקבלנים וחברות־הבנייה הגדולות, ומנסה לקרב אליו ואל משרדו את מיטב המהנדסים, הארכיטקטים והא־דריכלים.

תהיה זאת טעות לחשוב שהצלחתו של עופר, במש־רד השיכון נובעת רק מכך שהוא אדמיניסטראטור טוב. אדרבה, הוא עצמו מתנער מן המחשבה לעסוק באדמיניסטראציה ובביצוע המדיניות. על כך ממונה מנכ"ל המשרד, דוד ויינשל, ושר השיכון מאציל עליו את הסמכויות הדרושות למילוי תפקידו. ואילו השר רואה את עצמו בראש וראשונה כ„פוליסי־מייקר", משמע — יוזם ומעצב המדיניות.

אף שאברהם עופר איננו עובד אך ורק בצינורות המקובלים, וכי לא תמיד הוא „מוריד" הכל, כנדרש, באמצעות המנכ"ל, כשהוא „יורד" לא פעם מעצמו לדרגים היותר־נמוכים, כדי לקיים מגע ישיר עם אנשים, מחלקות או מחוזות — הוא מקפיד מאד על כך שקביעת המדיניות, הקריטריונים לתיכנון והפיקוח על הביצוע, ייעשו ברמת השר. הוא טוען, שאיננו מתערב במינהל השוטף, המנהלים מאשרים, שהוא מניח להם לעבוד.

אברהם עופר, שב„נעוריו" היה „נץ", מה שכינו אז „אקטיביסט", והיכול להתגאות כי בימים ההם הלך עם ב.ג. נגד קבוצת המנהיגים המתונים מסוגם של שפרינצק, קפלן, רמז, לבון ועוד — עומד בשנים האחרונות בראש מחנה ה„יונים" במפלגת־העבודה, גם בממשלה מצביע אברהם עופר לרוב עם המיעוט ה„סופר־יוני", ליע מצד אחד, מפ"ם — מצד שני. הוא איננו מסתיר שהוא תומך בקו המדיני היותר־מתון, וכי בהעדר אלטרנטיבה הוא מצדד, בדרך כלל, בקו של שר החוץ יגאל אלון, אף שאפילו אלון איננו די מתון בעיניו.

הוא נלהב בשעתו מן הרעיון שיזם אהרון יריב, אז שר ההסברה, שישראל תצהיר שהיא מוכנה לשאת עם כל גוף פלשתינאי, ובלבד שיכיר בישראל. לצערו של עופר, נדחתה על הסף הצעתו של יריב. אך עופר איננו מתייאש. הוא סבור שהמדיניות ה„יונית" כובשת שטח גם בממשלה. אף על פי כן הוא מקבל, בלי עירעור, את מרות ראש הממשלה יצחק רבין, בפרט בענייני בטחון, והמדיניות כלפי ארצות־הברית. הוא גם משבח את העובדה, שרבין איננו מרבה להטיל מרות על הממשלה ושהוא מקיים מערכת־יחסים פתוחה, המאפשרת הבעת דעות חופשית וגלויות. אומרים שיש בין ראש הממשלה ושר השיכון ה„צעיר" — צעיר לפחות לימיו בממשלת ישראל — יחסי אמון הדדיים. ראש הממשלה סומך על שר השיכון, ומעניק לו את הגיבוי הדרוש.

מערכת־יחסים סבוכה

עדינים ומורכבים יותר, לאין שיעור, יחסי אברהם עופר עם שר האוצר, יהושע רבינוביץ'. פעם היתה תחרות ביניהם, על המועמדות לראשות עיריית תל־אביב. ועופר כמעט השיג אז את רבינוביץ', המבוגר ממנו בעשר שנים. מלבד זה עופר גם נחשב לאיש־ספיר. וכידוע, בזמן האחרון לא הכל שפיר בין מי שהיה שר האוצר, ובין שר האוצר דהיום. על כן, יש מתחים בין עופר לרבינוביץ', „אבל המצב מבוקר", אומרים המקורבים משני הצדדים.

היחסים עם שר הבטחון, שמעון פרס, טובים, למרות כל מה שמפריד, מבחינה מדינית ופוליטית, בין שני האישים. נראה, כי העובדה שהם צועדים, כיברת־דרך בת 25 או 30 שנה, ביחד או במקביל, היא הקובעת את אופי היחסים ביניהם, ולא המאבקים שהרחיקו והפרידו ביניהם.

לא כן הדבר ביחסים שבין אברהם עופר לשר התחבורה הצעיר ממנו, גד יעקובי. מערכת היחסים ביניהם נגועה אי־התבונות ומתחים מן העבר, חוסר־אמון הדדי, וחוסר־אהדה.

מי שאיננו מכיר את אברהם עופר אישית, וחייב על כן להסתפק ב„תדמיתו" כפי שהיא מצטיירת בעתונות, מתקשה אולי להתרשם לחיוב מדמותו ומי־רישומו בחברה הישראלית. הצרה של אברהם עופר, שהוא בחיים לאין שיעור יותר נעים־הליכות ומעורר אהדה, במיקוחו, במהירות מחשבתו, במקוריותו ובי־דידות שהוא שופע — משדבר זה משתקף ב„תדמיתו" הציבורית. פרשיות שהוזכרו לעיל, הליכתו עם ה„גוש", או מלחמתו העיקשת בעד חוק באדר־עופר, על אפה וחמתה של דעת־הקהל, תרמו תרומה מכרעת להערכה השלילית הנפוצה כלפי אברהם עופר.

אך יש לומר לזכותו, במלוא האחריות, שעופר, במשרד השיכון, נרתם בהתמסרות, בכישרון ובבלעדיות, למלאכה קשה. כשהוא מנסה למחוק, בהדרגה, רישומי הפרשיות הפוליטיות בהן היה מעורב בעבר. אך לעתים רחוקות שומעים או קוראים עכשיו התבטאות של עופר בעניינים אחרים, מאשר בשיכון. דבקות זו ראויה לכל השבח.

כאשר שואלים את עופר, כיצד הוא רואה את עתידו, הוא אוהב לומר שאיננו מתכוון לסיים את הקריירה הציבורית „על אלונקה". אם זה יתאפשר היה רוצה, כך הוא אומר, לגמור את החיים דווקא כ„פונדקאי, איש־שם ביפו, כדי להשקות את ידידיי בשקט, ובלי מהומות, בערוב ימי..."

חזון של אפילוג די מקורי לגבי נורד מפא"י דאז, ושר בממשלת ישראל היום.

✶

(בשבוע הבא — שר המסחר והתעשייה, חיים בר־לב)

פינגוין — ההלבשה והלבשה לילדים ונוער
★ הלבשה בדגמים אקסקלוסיביים ★ סידור אורטופדי מיוחד לנעליים ★ שרות אדיב ומקצועי
אלנבי 62, פינת נחלת בנימין, ת"א, טל. 624950
פתוח ברציפות בלילות מ־8.30 עד 7 בערב
חדש!!! מחלקה מיוחדת לנעלי נשים

מפעלי נייר אמריקאיים ישראליים בע"מ
למפעלנו בחדרה
דרוש
הנדסאי כימיה
לעבודות מחקר
בעל רמת מקצועית גבוהה ויכולת לעבודה עצמאית.
נא לפנות אל מנהל כח אדם, ת.ד. 142, חדרה
נייר מעולה לכל מטרה

לפרסום אריאלי
דרוש
תקציבאי מעולה
בעל ניסיון או ידע בשיווק
הגיל הרצוי בסביבות 30
נא לפנות אישית אל רוני אריאלי טל. 258015, 255241
סודיות מובטחת

לחברת אם של קבוצת מפעלים תעשייתיים
דרוש
מנהל חשבונות מדופלם
לנהול מערכת החשבונות של החברה
מקום העבודה: תל־אביב
לפנות בכתב עם צרוף פרטים מלאים לת.ד. 40020 ת"א עבור „מנהל חשבונות"

דרושים
במשרד ירושלים
פקיד תביעות מחזי
עובד/ת שירות רווחה
פקיד גבייה מעובדים
פקיד גבייה/מעצמאים
המוסד לביטוח לאומי

מערכות
דרוש
מנהל כספים
סודיות מובטחת

לאגף תכנון והנדסה
דרושה
פקידה כתבנית
עברית — אנגלית
מקום העבודה: תל־אביב
לקביעת ראיון, נא לפנות להנהלת הבנק בכתב בציון דרך פתח־תקוה 74 תל־אביב טל. 256814

משמר — חברה לשמירה ביטחון ושרותים בע"מ
לחברת משמר סניף ירושלים
דרושים שומרים
יוצאי צבא — לעבודות יום ולילה.
תנאים טובים למתאימים.
טלפון 222750 / 234450—02

למוסך גדול באזור תל־אביב
דרושים:
★ מכונאים, טרקטורים, מלגזות וציוד הרמה
★ פקיד חשבונות
בכבוד פרטים נא לפנות לת.ד. 866 תל־אביב, עבור מס' 171

למפעל מתכת באזור אשקלון
דרוש
מנהל מפעל
רצוי עם נסיון טכני
לקביעת ראיון נא להתקשר 471761—03

למוסד משחרי גדול בחיפה
דרושים:
הנדסאי כימיה
לעבודה כאיש מכירות

לחברת יבוא ושיווק
דרושה פקידה

מושב נתיב העשרה
דרושה גננת מוסמכת

לחברת שווק כימיקלים
דרוש
איש מכירות
בענף הכימיקלים

אוניברסיטת בן־גוריון בנגב
מכרז מס' 75/4
1. במחלקה למדעי הגרעין
טכנאי בטיחות קרינה
2. במחלקה להנדסת חשמל
כתבנית - אנגלית
כל המשרות הינן מלאות

הסתדרות מדיצינית הדסה
הנדסאי או טכנאי לציוד רנטגן
20 / 75

digital
Sales/Application Engineer
• FLUENT HEBREW & ENGLISH
• KNOWLEDGE OF MINI — COMPUTER HARDWARE/SOFTWARE
• SEVERAL YEARS OF SIMILAR EXPERIENCE WITH HEAVY SOFTWARE BACKROUND
AN EXCELLENT POSITION FOR THE SELECTED CANDIDATE
PLEASE CALL DECSYS COMPUTERS Ltd. tel. 443114, 440763.

מערכות
דרושים
1. מהנדס לייצור בכיר
מהנדס מכונות
2. מנהל שרותי הנדסה
3. מתכנן מכני
4. עורך מעגלים מודפסים

לחברת טקסטיל בת"א
דרושה
מזכירה כללית
להתקשר בטלפון 614394

לקלוב התעופה לישראל
דרוש
רכז ארצי לענף הדאייה

להברה מבוססת ודינמית
דרוש
מהנדס - הנדסאי
אלקטרוניקה או מכונות

דרושים
בנאים
קבוצות או בודדים
לעבודה באזור תל־אביב
א.צ. ברזוביץ בע"מ

כיתן־דימונה בע"מ
דרוש
בלבלן/תמחירן

סרן (מיל.) יובל נריה, ממקבלי עיטור הגבורה:

„אומץ לב זה דבר מורכב; קודם כל, רוצים לחיות, לא?"

רפאל בשן מראיין

„רגעי הקשים ביותר היו, כשנודע לי על חברים שנפלו ★ יש לי לאן לבוא, כשאני מבקר את משפחותיהם ★ אני מאמין שיד המקרה הצילה אותי מהגיהנום הנורא — ולא ההשגחה העליונה ★ איני יודע בדיוק כמה טנקים מצריים השמדתי במלחמה — לא היה לי זמן לספור ★ הייתי מנותק מכל מיני רגשות. היו לי מטרות ברורות ונגעלתי אליהן ★ הנכונות של חברי ושלי להילחם היתה והיה המפתח העיקרי לנצחון בקרב"

סרן (מיל.) יובל נריה, שקיבל אתמול מ־הנשיא את אות ההצטיינות הגבוה ביותר של מדינת ישראל — עיטור הגבורה — הוא האנטי־גיבור בהתגלמותו. הוא איננו רחב כתפיים וחסון במיוחד, לא קורן בטחון עצמי מופגן, לא „משוויץ" ו„מצוברח". יש בו איזה שקט נפשי, בגרות שקולה ויציבות בוטחת של פלדה נקיה וטובה.

ליובל נריה עיניים תכלת, שיער מקורזל ארוך למדי, אצבעות ארוכות ועדינות. חולצת הג'ינס שלו משתלשלת מעל למכנסיו, והוא מחזיק בידיו דרך קבע תיק פלסטיק, ובו ספרי־הלימוד שלו מן האוניברסיטה.

יובל עבר חוויות קשות במלחמה של דם ואש ותימרות עשן. הוא ראה את טובי חבריו נופלים בזה אחר זה, אך רוחו לא נשברה. הוא המשיך להילחם. בסיכום המלצות הוועדה, שהחליטה להעניק לו את עיטור הגבורה, נאמר: „במעשיו גילה יובל נריה גבורה, כושר מנהיגות ורצון לחימה ללא סייג במשך 12 ימי לחימה, למרות שנפגע".

בתחילה, קשה במקצת לדובב את יובל. הוא היה מסוגר וחסכן במלים. כל הרעש סביבו זר לו. במהלך הראיון נפתח וסיפר על האודיסיאה הנוראה שעברה עליו במלחמת יום־הכיפורים, בדייקנות, במלים פשוטות, כמעט ללא התרגשות.

אני: אתה יליד הארץ, יובל?

יובל: כן. נולדתי ב־1952 בחולון.

שאלה: והיכן למדת?

יובל: תחילה, בבית־ספר יסודי, ואחר־כך סיימתי תיכון בחולון.

שאלה: אתה חניך תנועת נוער?

יובל: אני חניך „השומר הצעיר".

אני: מדוע לא יצאת להגשמה?

יובל (בחיוך רך): פשוט מפני שלא רציתי ללכת לנח"ל. מאז ומתמיד קסם לי השיריון.

שאלה: מדוע?

יובל (בשקט): עוד מילדות. היתה לי משיכה למיכניקה ולטיפול בכל מיני כלים. כ־1970, כאשר התגייסתי, היה השיריון בשיא תהילתו ואני רציתי להצטרף לחיל מיבצעי.

גשם של טילים

אני: יש הטוענים, כי השירות בשיריון הוא קשה ומפרך, והטיפולים הבלתי פוסקים בטנקים מתישים את הכוחות. כל זה לא הרתיע אותך?

יובל (בהתלהבות): לא, בשום פנים ואופן לא! להיפך: אהבתי את זה. השיריון הוא מכונה אדירה, אם אתה מכיר אותה לפרטיה ומכניס בה נשמה.

שאלה: מה היה המסלול שלך בצה"ל?

יובל (עניינית): טירונות, קורס מקצועות טנקים, נהג טנק, קורס מפקדי טנקים, ולבסוף קורס קצינים. אותו סיימתי ביוני 1972. אחר־כך ירדתי לסיני. במשך שנה הייתי מ"מ והעברתי אימונים לשיריונאים צעירים. פלוס תעסוקה מיבצעית באיזור שהשתרע ממעוז „מיפרקת" בדרום עד לקצה הצפוני של התעלה.

אני: היכן בדיוק תפסה אותך המלחמה, יובל?

יובל (חרישית ובדייקנות): מלחמת יום הכיפורים תפסה אותי בתעוז. שם הייתי סגן מפקד פלוגה. בשעה 2 בצהריים הפציצו מטוסים מצריים את מפקדת הגזרה, ששכנה לידינו. אנחנו חיכינו בטנקים והכנו אותם לקראת יציאה לעמדות הקידמיות, משום שהיו ידיעות כי בשעה 6 בערב יפתחו המצרים באש. (באירוניה מסויימת) אך, כאמור, הם התחילו כבר ב־2. כתוצאה מכך יצאנו מיד עשרה טנקים לתעוז „מיפרקת". בדרך לשם קלטנו באלחוט קריאות דחופות לעזרה. הארטילריה המצרית מכה בנו — קראו אנשי התעוז — ועולים עלינו עם לחבירים!

אחרי כשלושת רבעי שעה של תנועה, הגענו ל„מיפרקת" וראינו כי חיילים מצריים חדרו לתוכו. ביחידה, שהיתה מאומנת בחדירה ובסיוע לתעוז, היו שלוש מחלקות. המחלקה של ליאור יונתן ז"ל נעה מיד לאיזור שמצפון לתעוז, ושמענו אותו מדווח כי הוא ניתקל בכוחות חי"ר מצריים גדולים ומסתער עליהם. תוך כדי קרב נפגע ליאור בגרונו. המ"פ צרעם דביר ז"ל חילץ את ליאור ופינה אותו לתאג"ד.

כעבור כמה דקות נפגע גם מפקד טנק שני במחלקה של ליאור. במחלקה השנייה, עליה פיקד מוטי הטר ז"ל, נפגע הטנק של הסמל. (בהערכה) אבל מוטי ואנשי צוותו הצליחו לחלץ מהטנק הבוער את המפקד והתותחן, שמת אחר־כך מכוויות. אני כסגן מפקד פלוגה, הייתי אחראי למחלקה של מוטי ז"ל. כעבור שעת לחימה קשה קיבלתי פקודה מהמג"ד יום־טוב: „קח צפונה, ופרוץ את הציר לקנטרה!" התכוננו לנוע, עד שירד עלינו שוב מטר נוראי של טילים מצריים מן „הרמפות". (באנחה) זה היה גיהנום ממש! צריך לזכור, כי כל הגיזרה הצפונית של התעלה היא בעייתית מאד. יש שם הרבה ביצות עמוקות, והדבר מקשה על התנועה. תוך כדי נסיון להתחמק מהטילים המצריים שקע הטנק שלי לפתע.

הטנקים שקעו בבוץ

שאלה: הצלחת לחלץ?

יובל: תשמע, ניסיתי לחלץ את הטנק שלי בעזרת טנק שני, אבל לרוע המזל גם הוא שקע. תפסתי מיד טנק שלישי והמשכתי לנוע צפונה. באיזור הצומת בכביש־קנטרה, בציר „לקסיקון", חיכתה לנו הפתעה מאד לא־נעימה: התמקם שם מארב של אנשי „קומנדו" מצריים מצויד בבזוקות ומקלעים, והם פתחו עלינו באש חזקה ממטווח קצר. נתתי פקודה לתותחן לירות פגז (בזעקה עמוקה), אבל התותח לא פעל. גם המקלע היה מקולקל ולא ירה. ביצענו חילצות מן המארב בכך שנענו אחורה. דיווחתי מיד למג"ד על המתרחש ואז הוא העביר לי הוראה: „נסה לפרוץ לקנטרה מצפון, דרך כביש התעלה!"

כאשר הגענו למרחק כ־1000 מטר מהתעוז, חטפנו אש־תופת של טילים ותותחי נ"ט מצריים, השבנו אש, ואז דיווח נואם המ"פ: כל הטנקים שלי שלא נפגעו — שקעו בביצות. מבקש חילוץ! חזרתי שוב דרומה לאיזור התעוז, כאשר אני מצרף אלי שני טנקים מפלוגה אחרת בגדוד. הגענו לטנקים השקועים והתחלנו בפעולת חילוץ. בינתיים, ירד הלילה, אבל האש המצרית נמשכה. (בצער) למעשה לא הצלחנו לשלוף מן הביצות אף טנק כשיר אחד. הם היו שקועים עמוק מדי בבוץ. (מושך בכתפיו) מה יכולנו לעשות? העמסנו את האנשים מהטנקים השקועים לכלים שלנו, ופנינו לכיוון מזרח. בתאג"ד הורדנו את החיילים, ושם הודיע לי הרופא, כי ליאור יונתן מת מפצעיו. (חרישית ובכאב עמוק) זאת היתה בשבילי מכה קשה מאוד מאוד. משם חזרנו לתעוז שעל כביש בלוזה־קנטרה. שם התארגנה יחידה נוספת בפיקוד המג"ד. המצרים פתחו שוב באש ארטילרית חזקה, ואז החלו הטנקים שלנו להתנגש זה בזה.

שאלה: איך זה קרה?

יובל (במבוכה): פשוט, החבר'ה שלנו יתרו מאוד, וכך זה קרה. מה אגיד לך? בסופו של דבר, נשאר מתוך עשרת ה„פאטונים" שהיו לנו — טנק אחד! למחרת נעתי לגיזרה עורפית יותר, שם הצטרפתי לפלוגה חדשה, עליה פיקד קצין המיבצעים הגדודי, יורם אופיר ז"ל. ביום שני קיבלנו פקודה לצאת להתקפת־נגד אוגדתית, במיסגרת חטיבתו של ברן, לכיוון גשר הפירדאן. (בחומרה) האש הארטילרית המצרית ממש רדפה אותנו מטר אחרי מטר. כאשר הגענו לגשרי הפירדאן, התחלנו לנהל קרב שיריון עם טנקים מצרים, כאשר מטח בלתי־פוסק של טילים נוחת עלינו. (באנחה) אל תשאל, צרת צרורות!

בשלב זה, תוך כדי לחימה, הוריע אחד מילואים שעד היום אינני יודע את שמותיהם, ורק מקווה שהם יצאו חיים מהגיהינום הזה. כיוון, שהטנק היה כשיר, קיבלתי על עצמי את הפיקוד, והתחלתי לנוע מזרחה. ואז נגמרה לי פתאום התחמושת. נסעתי מיד לחמש ולתדלק את הטנק. אחר־כך באה פקודה: „להתארגן להתקפה על רכס „מכשיר", שם ממוקם אויב!" ובאמת, חנו על הרכס די הרבה טנקים מצריים. נכנסנו איתם לקרב ולמעשה דפקנו את כולם. פאקט: ראינו אותם בוערים, ואז באה פקודה מהמג"ד, אמיר: „להמשיך בהתקפה!"

מיפנה ב־14 באוקטובר

אני זוכר שהטנק שלי היה הכי מערבי בכוח המסתער. (מרים קולו קמעה) פתאום הרגשתי זבנג חזק, ומסתבר שחטפתי פגיעה במנוע מטנק מצרי שבא עלי מאחור. ראיתי מיד שכל המערכות משותקות, ונתתי לצוות פקודה: לנטוש! תוך כדי נטישה, חטף הטנק עוד פגז — ועלה באש! הצוות ואני ירדנו למרגלות הרכס ברגל, שם פגשתי עוד 4 קצינים. רק אחרי המלחמה התברר לי כי הם נהרגו.

איכשהו הגעתי לטסה. (מעשית) אירגנתי שלושה טנקים עם צוותים. עמרם המג"ד השלים לי את הכוח הקטן שלי עם 4 טנקים והטיל עלי לחיות מ"פ. היחידה שלי התמקמה באיזור הגבעות, הצופה לעבר „החווה הסינית", במגמה לתפוס עמדות נוחות במסגרת של התקפת אויב. מדי פעם ירינו על טנקים מצריים מטווחים די ארוכים. כיוון שחלה רגיעה מסויימת במצב, אספתי בפעם הראשונה את החיילים לשיחה וניסיתי להכיר אותם אישית. סוף־סוף הם נקבצו ובאו לפלוגה שלי מכל מיני יחידות והייתי מעוניין לחוות על קנקנם. נפגשתי עם מפקדי המחלקות.

אני: מתי חשת אישית, כי חל מיפנה לטובת צה"ל במלחמת יום־הכיפורים?

יובל (אחרי הירהור קצר): הייתי אומר, כי ב־14 באוקטובר חל המיפנה המעשי אצלנו. עם שחר פתחו המצרים בהתקפת דיביזיות שיריון לכיוון עמדותינו. היו להם המון טנקים ונגמ"שים. התחלנו לדפוק אותם. תוך כדי ניהול הקרב, פקד עלי המג"ד להצטרף לגדוד אחר בחטיבה, שתקף במגמה לשבור את הכוח המצרי מצפון לדרום. (בחלופה) הסתערנו, ואז נפגע הטנק של המ"פ צביקה. התקרבתי אליו, והעליתי את ארבעת הפצועים שלו לסיפון, שמאחורי צריח הטנק שלי. הם היו פצועים קל, נתתי להם תחבושות והם חבשו את עצמם.

קראתי לטנק של יהודה שרם שיתקרב אלי ויקח את הפצועים לתאג"ד, כדי שאוכל להמשיך ולהילחם — ואז נפגע גם הטנק שלי מטיל. עצרתי טנק נוסף כדי לחלץ את הנפגעים. בשלב זה התברר, כי שברנו למעשה את הכוח המצרי. ואז חזרתי לגדוד שלי והתחלנו לתכנן את הפריצה למערך המצרי למחרת בערב. כל היום הוקדש להתארגנות ולתידרוכים. (בשמץ התרגשות) אמרו לנו במפורש, כי בנו תלוי הנצחון במלחמה הזאת! משמע, אם נצליח לפרוץ את המערך המצרי ונאפשר הרמת ראש־גשר, הרי שהפכנו את הקערה על פיה!

שאלה: כיצד התנהלו הדברים הלאה?

יובל: עם רדת החשיכה נעה החטיבה מערבה, עברנו ב„תפר" שבין הארמיה השנייה לשלישית, משום מה לא פתחו עלינו באש (בגילוי לב) וזה נתן לכולנו הרגשה טובה מאוד. אחר־כך עלינו על כביש התעלה, דרומית לתעוז „לקקן", והתחלנו לנסוע צפונה באיזור צומת „טירטור"—„לסיקון". לפתע, הרגשתי, כי הטנק שלי נתקע שוב, מסתבר, שעליתי על מוקש. אותה עת החל סביבנו גיהינום נוראי של אש — המצרים ירו מכל הכלים שברשותם.

המפקד לא ענה

סרן (מיל.) יובל נריה „שייגמר מהר"

המ"מ שנע מאחורי לא הבחין שנפגעתי, בגלל הלילה ואש־התופת שירדה עלינו. חילצתי את הנהג שלי דרך הצריח. קפצתי מהטנק במגמה לתפוס טנק אחר ולנוע צפונה לפלוגה שלי. בדרך מקרה עצר לידי טנק מיחידה אחרת, שנסע מאחורי. עליתי עליו כשאני מכנס את כל אנשי הצוות שלי לצריח. הקשר בטנק התקלקל ולא יכולתי לודא היכן נמצאת היחידה שלי. (חרישית) רציתי להפעיל את התותח והמקלע, אך הדבר היה בלתי־אפשרי, כי בצריח היו עוד שישה אנשים חוץ ממני.

כאשר הגענו שוב לאיזור „החווה הסינית", היו שם הרבה מאוד כוחות מצריים, שפתחו עלינו באש נ.ט. עזה, מימין ומשמאל. הצלחתי לירות עליהם במקלע המפקד. לבסוף החלטתי להעביר את הפיקוד למפקד הטנק, ולרדת ממנו במטרה לחפש טנק אחר, עימו יעלה בידי לחזור לגדוד שלי. הלכתי ברגל כ־500 מטר, נכנסתי למיתחם הגדול של „החווה הסינית", ראיתי המוני טנקים שלנו ושלהם בוערים, כמו מדורות. עליתי על הטנק הישראלי שראיתי, התקשרתי לפלוגה שלי, ולגדוד שלי (בעצב). אף מפקד לא ענה לי. קראתי למג"ד. במקומו ענה לי הסמג"ד: „המג"ד נפצע ואני תפסתי את הפיקוד". מתוך השיחה התברר לי, כי רוב הטנקים בפלוגה שלי נפגעו.

בצוות של הטנק אותו תפסתי הייתי החמישי. (בהחלטיות נחושה) ירקתי על המצרים מהנשק האישי שלי, וזרקתי עליהם רימונים. נשארתי בטנק הזה כל הלילה. הקרבות התנהלו ממש פנים־אל־פנים. לבסוף הבקענו את המערך המצרי. (בשמחה ממש) למחרת בצהריים פגשתי בטנק מהפלוגה המקורית שלי, שלא יצא להתקפת הלילה הפריצה, כי היה מקולקל. קפצתי עליו מייד והצטרפתי לחברה שלי שהגנו בעמדות מול „החווה הסינית".

למחרת, ביום חמישי, התארגנה ההקפה הסיבתית שנועדה להרחיב את ראשי הגשרים, כדי לסכל התקפות מצריות אפשריות. התחלנו בהסתערות, כשאני באגף המזרחי של הכוח. השטח היה חשוף ופתוח. לא היתה שם כל אפשרות לתפוס עמדות. ירינו בתותחים ובמקלעים. תוך כדי הסתערות נפגע הטנק שלי מפגז של תותח נ"ט. הפגיעה היתה בצריח, באיזור שהוא מול תא הטען־קשר. הטנק שלי התחיל לבעור כמו לפיד. (משפיל עיניו) גילגלתי את עצמי מהטנק כשאני פצוע ברגל, ועם כוויות בפנים ובידיים. כך עשו גם שאר אנשי הצוות, להוציא את הטען־קשר, רחמים שמחון, שנהרג. טנק אחר של היחידה חילץ אותנו אחורה לזחל"מים. קיבלנו מיד טיפול של תחבושות נגד כוויות, והועברתי לשית. הרגשתי שאני נמצא באמצע הגיהינום עלי אדמות.

שאלה: פחדת? ממוות? מפציעה?

יובל (בלא קורטוב של התרגשות): הבט, באיזשהו מקום הייתי מנותק מרגשות כגון אלה. היו לי מטרות ברורות. אותן היה הכרח לבצע, ואליהן ננעלתי.

היה באלאגאן נוראי

אני: היו לך רגעים קשים במשך 12 ימי־המלחמה הרצופים שלך?

יובל (בניגון חרישי): להגיד לך מה היו הרגעים הכי־קשים שלי בכל המלחמה הזאת? כאשר נודע לי, ולפעמים רק כעבור כמה שבועות, שחברים שלי נפלו בקרב. הרגע הכי נורא היה בשבילי, כאשר התברר לי, כי ליאור ז"ל, המ"מ של הפלוגה, נהרג. אני שומר קשר עם משפחות חברי שנפלו, והרגשתי היא שיש לי לאן לבוא כאשר אני מבקר אותם. (חרש־חרש ומהורהר) באיזשהו מקום אני חש, כי ביקורים אלה אצל קרובי החללים הם מעין תחליף לידידות שהיתה ביני לבין החברים שנפלו.

שאלה: על מה חשבת, הירהרת, חלמת, בעת ימי־הקרב הקשים שעברו עליך? על ההורים? על ידידה? על המדינה?

יובל (בפשטות): חלמתי על כך שכל העסק יגמר מהר!

אני: יובל, אביך, יעקב נריה, הוא אלוף־משנה (מיל.) בצה"ל, ואמך, ציפורה, היא קצינת חי"ן בפיקוד מרכז בדרגת סגן־אלוף. האם היתה לכך השפעה על השקפת עולמך, דבקותך במטרה, למוטיבציה שלך?

יובל: אפשר, לדעתי, למצוא שם את השורשים. זוהי, בעצם, מסכת אחת: הוני שירתו בפלמ"ח, ואחר־כך באה תנועת הנוער, וכמובן, החינוך שקיבלתי בשיריון.

שאלה: רבים יצאו ממלחמת יום הכיפורים כשהם הפכו למסורתיים, למאמינים בצורה כלשהי של השגחה עליונה שהצילה את חייהם. מה הרגשתך אתה?

יובל (בגילוי לב): אגיד לך את האמת: אצלי קיים תהליך הפוך: אני מאמין, כי יד המקרה הצילה אותי — ולא ההשגחה העליונה!

שאלה: מכל התיאורים שלך מצטיירת תמונת באלאגאן נוראי ששרר אצלנו בשלבים הראשונים של מלחמת יום הכיפורים, זה נכון?

יובל (מעביר ידו בבלוריתו): מה יש פה לדבר, בהחלט שהיה באלאגאן! היו התקפות שלנו שנכשלו, ועצם הידיעה שנכשלנו מכאיבה מאוד בעיצומה של מלחמה.

שאלה: האם אתה סבור, כי צה"ל הסיק את הלקחים ממלחמת יום־הכיפורים?

יובל: מאז המלחמה עדיין לא שירתתי במילואים, אבל עד כמה שאני שומע הופקו הלקחים המתאימים.

אני: האם יכולתם של החיילים המצריים הפתיעה אותך?

יובל: לוחם החי"ר המצרי היה יותר טוב ממה שחשבתי. הוא הדין בנשק נ"ט שהיה בידיהם. אשר ללוחמת שיריון — הרי שהשיריון המצרי עשה זאת בצורה גרועה. גם חיל האוויר שלהם איננו שווה הרבה. המטוסים שלהם תקפו אותנו כמה פעמים ולא פגעו אפילו פעם אחת. (בגאווה מסויימת) אנשי החוליה הטכנית שלי הצליחו להפיל במכונת־יריה („מאג") מטוס מצרי!

אני: כמה טנקים מצריים השמדת במלחמת יום־הכיפורים?

יובל (מושך בכתפיו, נבוך במקצת): אני יודע? אף פעם לא היה לי זמן לספור. אני חושב, עשרים פחות או יותר!

לעקור נגע השחיתות

שאלה: מי המליץ שתקבל את עיטור הגבורה?

יובל: המח"ט שלי. לפני כחודש נקראתי לוועדה ומסרתי עדות.

[illegible]

אוניברסיטת תל־אביב

דרושים

לחוג לפיסיקה ואסטרונומיה:

1. הנדסאי/טכנאי אלקטרוניקה — בעל נסיון של 3 שנים לפחות בעבודות מהות ושעם [illegible]

2. סורקת — לסריקת ומדידת של תופעות מיקרוסקופיות [illegible]

לפקולטה להנדסה:

3. מהנדס אלקטרוניקה-מחשבים

4. מהנדס אלקטרוניקה

5. הנדסאי/טכנאי אלקטרוניקה

למעבדת כוכבים:

6. עובד טכני

לבה"ס לחנוך / חמרכז לחדרכה ולהשתלמות:

7. מרכז ארגוני בכיר

8. כותב/ת תכניות לימודים במתמטיקה

לפקולטה לרפואה:

9. פקידה-כתבנית עברית/אנגלית

למחלקת הכספים:

10. מנהל/ת חשבונות

11. מחסנאי

12. מזכירות כתבניות

דרושים מורים

לביה"ס תיכון מקצועי בת"א במקום משרד החנוך

1. למתמטיקה

2. לביולוגיה-כימיה

למשרד החינוך והתרבות אגף הנוער

דרושים

מדריכים ומדריכות

להבי ישעקר בע"מ

דרושים

★ מזכירה

★ טכנאי/הנדסאי מכונות

— סודיות מובטחת —

digital

דרושה

מזכירה בכירה

למפעל מזון גדול ברמת־גן

דרושה

פקידה

למחלקת קניות

למפעל בענף המזון

דרושים

סוכנים בלעדיים

חברת ביטוח בתל־אביב

מחפשת

מנהל מחלקת ביטוח חיים

רצוי אקטואר

— סודיות מובטחת —

בפרטים מלאים נא לפנות: ת.ד. 568 תל־אביב עבור „מנהל"

למוסד הדרכה ארצי

דרושות

מזכירות ערב

עצמאיות

הסתדרות מדיצינית הדסה

מודיעה על משרה פנויה של:

מנהל מעבדה לאלקטרוניקה

רפואית וכללית

אחים אילצין בע"מ

דרוש/ה

תעמלן/ית

למחלקת תרופות חומניות לעבודה באזור ירושלים

למפעל גדול בצפון הארץ

דרושים

פקיד/פקידה ראשי/ת לנוהל משרד המפעל

★ נדרש נסיון של 5 שנים ומעלה בתפקיד דומה.

★ ידיעת עברית על בוריה ושליטה באנגלית.

★ כושר ונסיון בנהול צוות עובדים.

★ תנאים טובים ותפקיד אחראי ומגוון.

פקיד בנושא אספקה

★ נדרשת שליטה בשפה האנגלית, ברמה של נוהל, תכתובת עצמאית וידיעת עברית.

★ רקע טכני מהווה יתרון.

פניות בכתב־יד בלבד יש להפנות לת.ד. 1425, חיפה.

סודיות מוחלטת מובטחת.

דרוש בירושלים

לתפקיד מיוהלי מעין

טכנאי יצור מוסמך

★

מעוניינים מתבקשים לפנות אל ת.ד. 15050 תל־אביב

מסיפורי הגבורה

רב־סרן גדעון גלעדי ז"ל, ממקבלי עיטור הגבורה במלחמת יום־הכיפורים, היה גבר מופנם וקודר, שנהג עם חייליו קצר־קצר ✡ „זה עניין אישי" — אמה, כשסירב לשוחח על החלטתו הגורלית להיות מפקד הפלוגה, עליה פיקד אחיו, אמנון, שנפל במלחמת ששת הימים ✡ כשהודיע בקשר — שקט ובוטח — שינסה להסתער ולפתוח צומת־דמים באיזור „החווה הסינית", לא דיווח שמכל פלוגתו שרדו שני טנקים בלבד...

שני אחים למוות

מאת
אביעזר גולן

היה יום של ראשית־קיץ, חם. על האופק הרעיד וריקד פסיחירק — הצמחיה באיזור חיץ הזקקאי והחורשות, שמצפון לאיסמעיליה — אך בסמוך לנו, סביבנו, הצחיב המדבר והרוח הקלה איבכה עמודי־אבק והריצה אותם על פני מישטח החול. משם, מקו המעוזים על האוסק, הגיע מפעם לפעם רעם התפוצצות פגז; מלחמת־ההתשה היתה בעיצומה כאן, בתעוז, היה שקט.

רוב אנשי הפלוגה הסתתרו מפני החום בבונקר־מגורים מפולש; אחדים סבבו טנק שניצב לא־הרחק מאוהל מיפקדת הפלוגה ועסקו ב„טיפול" השיגרתי, אחרי סטרול הבוקר. הם היו חרישיים מן הרגיל, כאילו חולה שכב באוהל.

„לא חולה", תיקן אחד מהם את התרשמותי, „סתם. המ"פ במצב־רוח רע".

לאחר מכן, כשהמ"פ — שאף הוא, זה אך חזר מן הפטרול — סיים את שיגרת דיווחי הבוקר, נפגשתי עימו. מבחינה עיתונאית היתה זו פגישה מאוד לא משביעת־רצון. גבר אטום, קמוץ־פה. עיניו, הכחולות ולרגע אמרתי לעצמי: „כה רכות !", אולם רכותן הוקי־שחה עלידי מבט קר — סרקסטיות, ניבטו בי בקוצר־רוח גלוי. לשאלותי — אודות חייה של פלוגת טנקים בקו־התעלה — ענה תשובות לאקוניות. בנות מלה אחת, וניכר בו שהוא בכלל טורח לענות רק משום שקיבל פקודה לנהוג מינהג קבלת־אורחים בעתונאי שבא מן החוץ „להתרשם" מן המלחמה.

לבסוף הגעתי לשאלה שהיתה הסיבה לכך שבחרתי לכתבתי דווקא בפלוגה זו:

„אמרו לי שעל פלוגה זו פיקד לפניך אחיך, שנפל בששת הימים..."

הקור בעיניו התכסה באד של כפור מקפיא.

„עניין זה הוא אישי להלוטין", אמר וליטוו העטורה וקן הום התחדקה בהחלטיות.

החלל הראשון

זו היתה פגישתי היחידה עם רב־סרן (אז — סגן) גדעון גלעדי. כאמור, הגעתי אליו משום שבמיפקדת האוגדה אמרו לי, שהוא „סיפור מעניין". גם סיפרו לי אותו, על רגל אחת:

אמנון, אחיו הצעיר (ב־4 שנים) של גדעון, שירת במלחמת ששת הימים כמפקד פלוגת טנקים, בכוח שהבקיע בפיתחת רפיח. הוא נהרג בראשית ההתקפה — החלל הראשון של גדודו, ולמעשה, החלל הראשון של צה"ל כולו באותה מלחמה.

גדעון היה אז איש־מילואים, רב"ט או סמל בנח"ל־המוצנח, שיחידתו הוצבה לגיזרה שהיתה — כך הסתבר בדיעבד — השקטה ביותר במלחמה: גיזרת אילת.

הוא לא היה חייל־לדוגמא. בסדיר התייחס בזילזול לנושא הקידום, סירב ללכת לקורס קצינים והיו לו „בעיות מישמעת". אבל מות האח הצעיר שינה אותו. אף כי כבר היה נשוי ואב, „חתם" לצבא הקבע — ודווקא לחיל השריון. הלך לקורס קצינים. וכשכים — „הפך עולמות" כדי להגיע ליחידה בה שירת אחיו. הוא לא הסתיר ממפקדיו שמטרתו היא להיות למפקדה של פלוגת־אחיו. להמשיך במקום שם הפסיק אמנון... ולבסוף הצליח.

רציתי לשאול אותו, מהו החוב שהוא חש שהינו חייב לזכר אחיו; ומה היה טיבם של היחסים בינו לבין האח המת. אבל תשובתו הפסקנית השתיקתני.

את מותר שעותי בתעוז העדפתי לעשות במחיצת אנשי הפלוגה, מנסה לדובב אותם על מפקדם המוזר.

הכלים — והאנשים

הם לא החכימוני. מסתבר, שגם עימם נהג כך, קצר־קצר. הם העריכו אותו; היה מפקד קפדן, מחמיר־בפרטים ובשעת קרב — קר־רוח וצלול מחשבה. אך מעולם לא הניח להתקרב אליו; ואם כבר הצטרף לשיחת חולין, היה הסרקזם בדבריו עוקץ ומרתיע. „כשנלכדנו תחת אש ארטילריה מצרית על חוף התעלה", אמר לי אחד האנשים, „התברכתי בליבי שהוא המפקד שלנו. אך כאן, בחניון, אני משתדל שלא להיתקל בו..."

ואחר הוסיף: „הוא דואג לכלים, יותר מלאנשים..."

הערה אחרונה זו צצה ועלתה בזכרוני כעבור שנים. בינתיים, וגדעון גלעדי הביא את צעידתו בעיקבות אחיו הצעיר, אמנון, עד לקיצוניות טראגית: הוא נפל, בליל ה־16 באוקטובר 1974, על „ציר טרטור", מדרום ל„חווה הסינית", בקרב הקשה סביב ראש־הגשר על התעלה של אוגדת אריק שרון. שלושה ימים לאחר מותו, הגיעה אל אחותו הגלוית היחידה ששלח לה כל המלחמה. הוא כתב לה, באותו סגנון קצר־קצר הזכור לי:

„לכלים ולאנשים שלום..."

הכלים תחילה.

שירים קודרים

ואולם פסוק זה, האופייני־כביכול לאיש־השריון הקשוח, לא היה אופייני ולבטח שלא היה ממצה את אישיותו של האיש הקודר, אפוף המיסתורין.

רס"ן גדעון גלעדי ז"ל

התנגדות מצרית

סיכויים מעטים

אלכס
אלכס אוריגינל
למיזוג אויר מושלם במכוניתך
"אלכס אוריגינל" המזגן המקורי והיחיד המותקן ומיוצר לכל סוג מכונית בנפרד.

חשוב לבעלי מכשירי טלפרינטר
הננו שמחים להודיעכם כי קבלנו משלוח גדול של
נייר כימי N.C.R.

למכירה דירה
בת 5 חדרים
ב„והדר"
תל־אביב
הכניסה בספטמבר 1975
לפנות: בירנבום מיכלסון, טל' 268625

לחברה מסחרית גדולה למוצרי צריכה
דרושים
מעודדי מכירה
לעבודה באיזור הצפון
לפנות בכתב בצירוף קורות חיים וניסיון מקצועי לת.ד. 4397 תל־אביב, עבור מעודדי מכירה

כיתן־דימונה בע"מ
עבור המשרד הראשי בהדר־יוסף
דרושים
א. מזכירה/כתבנית
ב. פקידה/כתבנית
ג. עוזר לקניין

דרוש/ה
רוכש/ת מודעות מנוסה
תנאים מצויינים למתאים. רק בעלי נסיון קודם ייענו.
שודיות מובטחות

דרוש מהנדס מכונות

דרושים
למפעלי טקסטיל בקיסריה
1. מנקב כרטיסי ז'קארד
2. מחסנאי

גברים
דרושים לעבודה מעניינת
אחרי שרות צבאי, בעלי רכב/קטנוע.
תמעוניינים יפנו בכתב בצירוף קורות חיים לת.ד. 33149, תל־אביב, עבור „401".

כרמל כימיקלים בע"מ
דרושים
1. מהנדס מכונות
2. טכנאי/שרטט מכונות
3. מנהל אחזקה
4. הנדסאי/טכנאי מכונות

לחברת בניה ארצית
דרוש באיזור ירושלים
מהנדס ביצוע
עם נסיון
נא לפנות בכתב לת.ד. 2125 ירושלים

לייף
דרוש
הנדסאי/טכנאי/שרטט חשמל

קולסו בעמ
A SUBSIDIARY OF KULICKE AND SOFFA USA
דרושים
1. מנהל כח אדם
2. מזכירה מעולה עברית/אנגלית
3. מנהל/ת חשבונות
4. פקידה למחלקת המחיר
5. מהנדס אלקטרוניקה
6. הנדסאי מכונות
7. כרסמים וחרטים
8. מכשירנים ומרכיבים

חברת תרופות בינלאומית
מעוניינת להעסיק בצפון הארץ
MEDICAL REPRESENTATIVES
(תועמלנים רפואיים)

Alitalia
דרוש
פקיד מנוסה למחלקת כרטיסים

חברה ליבוא ושווק מוצרים לילדים
משווק בלעדי

למפעל רהיטים העוסק ביצוא באזור נתניה
דרושים נגרים

המשביר המרכזי
מחפש לעבודה בתל־אביב
★ טכנאי מכונות
★ מחסנאים
★ פקידה כללית

מכון ויצמן למדע
דרושה
מזכירה כתבנית

טלוויזיה · באר־שבע · וילות ובתים · דירות למכירה · מערכת סטריאו · מערכות קול · רהיטים · דירות בשכר חודשי · מטבעות · בתי־ספר ושיעורים · חיות בית · כלי נגינה · אשדוד · דירות · דירות לזכירה · מכונות כביסה · דרושים

„פורד הטיל יוקרתו על כף המאזניים — ואל לצדדים לזלזל בכך"

קיסינג'ר: מימשל זה יכהן עד ינואר 1977, והוא שיקבע את המהלכים ✡ נשיא ארה"ב ישתדל להשיג ויתורים מסאדאת בידעו שבעיקבות זאת תגלה גם ישראל גמישות נוספת ✡ בזמנו הוטס אבא אבן במיוחד מקנדה כדי להודיע על כוונה למכור נשק לירדן; היום שומעת על כך ירושלים מהעתונות ✡ חוסיין מוזכר שוב כפרטנר בפעילות מדינית ✡ פקינג: העמדה שלנו ביחס למזרח-התיכון זהה לעמדתה של רומניה

בחלונות הגבוהים

מאת אריה צימוקי

[illegible]

הצריזה בהשפעת הקונגרס ורעת-הקהל ה־אמריקנית על קביעת מהלכים מדיניים וגבאיים מצד ממשלת ארה"ב, הוא גם ב־קש להבהיר, כי עם כל החשיבות הנודעת לקונגרס ולכינגט, הרי בסופו של דבר יכול המימשל לקבוע ולהכריע בנושאים חיוניים למדינת-ישראל.

קיסינג'ר ביקש להדגיש, כי לא היא בלבד גורס שממשלת ישראל נהגה ללא התחשבות עם יוקרת ארה"ב בעת המו"מ עם מצרים בתיווכה, אלא זוהי גם דעתו של הנשיא פורד.

אף כי מזכיר-המדינה נוהג עתה יתר זהירות בשיחותיו עם אישים שונים על נוש־אים הקשורים עם ישראל, הרי נראה כי טרם השתחרר מהמרירות ומהאכזבה שנחל כתוצאה מכשלון השיחות, והוא נותן לכך ביטוי מוחשי.

יש אומרים, כי קיסינג'ר מפריז במתכוון בהדגשת מרירותו ואכזבתו ובהפגנת קרי־רות ביחסיו עם ממשלת-ישראל. הוא מו־סיף לטעון, כי כל עוד לא תעלה ישראל הצעות חדשות אין הוא רואה כיצד ניתן יהיה להתקדם במו"מ לקידום הסדר חלקי. הוא מוסיף גם לתאר את האלטרנטיבות המ־דיניות והצבאיות בצבעים הקודרים ביותר, אם לא תחול התקדמות רצינית לקידום הסדר באיזור.

עם זאת, חל באחרונה מיפנה כלשהו בתידרוכיו של קיסינג'ר, ובמקום שהיה נוהג להטיל את מלוא האשמה לכישלון השיחות על ישראל ולהדגיש את נדיבות לבו של סאדאת, הרי עכשיו מדבר הוא על הצורך בגילוי נכונות לויתורים מצד מצרים ויעראל גם-יחד.

[illegible]

של הנשיא להירתם לפעילות זו. בעשר הענ־יינים רציניים, והצדדים חייבים לתת את דעתם על כך.

מידע מהעתונות

המצב שנוצר באחרונה מראה כי קיים ערפל סמיך בכל מה שנוגע למהלכים הבאים הן מצד וושינגטון והן מצד גורמים אחרים. אם בעבר היו נוהגים האמריקנים להיוועץ בנציגים ישראליים לפני שנקטו יוזמה מדי־נית כלשהי בענייני האיזור, הרי כיום הם מרגישים את עצמם משוחררים מחובה זו.

ידוע, כי האמריקנים מקיימים מגעים הדוקים עם המצרים, משוחחים עם הסובייי־טים וכן עם גורמים אחרים, ואין ירושלים יודעת על מה מתנהלות שיחות אלה. כ־זכור הביא מי שהיה שר-ההגנה של ארה"ב, מקנמארה, במטוס מיוחד את אבא אבן, ששהה בקנדה, כדי להודיע לו על כוונה וושינגטון למכור מטוסים וטנקים לירדן, ואילו כיום מקבלת ישראל מידע על כך מהעיתונות...

בעבר הלא-רחוק היתה וושינגטון נוהגת להיוועץ בישראל לפני שנקטה יוזמה מדי־נית מהותית, כגון פגישות עם חוסיין, סאדאת, משלחת פרלמנטרית מצרית; ואילו כיום מודיע הנשיא פורד, לאחר שכבר נפגש עם חוסיין והודיע על פגישתו הקרובה עם סאדאת, כי עיקר הזמנה דומה לראש ממשלת ישראל.

האם הנשיא עדיין רוגז על ישראל ורואה עצמו פרומה ומאוכזב מהתנהגותה, כפי ש־מנסה להסביר קיסינג'ר, בסיוע עוזריו? — על כך חלוקות הדיעות. אנשי הסטייט

[illegible]

פגישתו עם סאדאת להשיג ממנו ויתורים כלשהם, כדי שיוכל להשיג ויתורים נוספים גם מישראל.

אנשי המימשל האמריקני מאמינים, כי

[illegible]

ביטול העיכובים

[illegible]

טוענים שאילו לא התייחסנו בחשיבות מפריזה להתבטאות זו, הרי פורד לא היה מחויב להכריז על „עיון מחודש" במדיניות האמריקנית באיזור.

□□□

בריה"מ מנסה לגבש תוכנית-שלום

כג הסימנים מצביעים שבריה"מ מגבשת תוכנית-שלום לאיזור, שתוגש בסוף „ש־נופת" ועידת-ז'נבה. היא מנסה להטמיע הידברות מורכבות עם מדינות ערב, כולל אש"פ, לפני גיבוש תוכנית זו.

נראה, כי הסובייטים נתקלים בקשיים ב־השגת הסכמת הגורמים הערבים השונים לתוכניתם. הסורים אינם נלהבים מרעיון הערבויות הסובייטיות לשלומה ולבטחונה של ישראל בגבולות יוני 1967. חוץ הת־הסובייטית החוזרת גדבר תמיכתה בקיומה של ישראל בגבולות יוני 1967, חוץ הת־נגדות נמרצת להקמת „מדינה פלשתינאית תיקונית"; וגם המצרים אינם מאושרים במ־יוחד מפעילות הסובייטית, השוללת את מדיניות השלבים והמשליכה את יהבה רק על ועידת-ז'נבה.

הסורים ואש"פ שוללים את העמדה הסובייטית, האומרת כי מוטב שלא לק־בוע בתקיפות את השתתפות אש"פ בשלב הראשון של דיוני ועידת-ז'נבה המתחדשת.

לעומת זאת, עשו הסובייטים צעד לק־ראת המצרים, בציינם בשיחות בלתי-פור־מליות, כי אין הם מתנגדים להסדרים חל־קיים שיוגשו במיסגרת ועידת ז'נבה.

המעניין הוא כי הסובייטים, המצרים והס־ורים אינם תובעים את כינוסה המיידי של ועידת-ז'נבה, ומסתפקים בעריכת מושב קצר „אי-שם" בחודש יוני, מושב שישא אופי פורמאלי בלבד ואשר המשכו יידחה ל־שלושה חודשים.

□□□

מעמדו של חוסיין התחזק שוב

באחרונה התחזק במידה ניכרת מעמדו של המלך חוסיין, עד כדי כך ש„גג..." ערביים שונים רואים אותו שוב כ„פארטנר" ראוי בכל פעילות מדינית בענייני האיזור.

נראה כי בוועידת ריאד סוכם להעניק מ־חדש „מעמד" מיוחד לירדן על פני אש"פ ולראות בה גורם מכריע בכל מו"מ לקביעת גורל הגדה המערבית.

דיפלומטים מערביים, שביקרו באחרונה בארצות ערב, מדברים על השינוי החלכי שחל שם כלפי חוסיין: לעומת החולשת התמיכה באש"פ, המצרים והסורים רומזים בצורה שקופה למדי, שאם תכונס ועידת ז'נבה, יש להזמין את ירדן לדיונים ולוותר על אש"פ.

בקרב שליטי מצרים, סוריה וסעודיה גוברת הדעה שבמידה שמתכוונים למנוע להכ־רעות מדיניות בענייני האיזור, יש לשתף את ירדן, ואם מתכוונים לאופציה צבאית, הרי גם אז יש לשתף בצורה רצינית את המלך חוסיין. הקשעה גם דעה כי יש לברר את האפשרויות להשגת הסדר-ביניים עם מצרים, סוריה וגם עם ירדן.

אין ספק שמחלטת ממשלת ארה"ב לספק לירדן טילי „הוק" ונשק אחר, מחזקת ב־

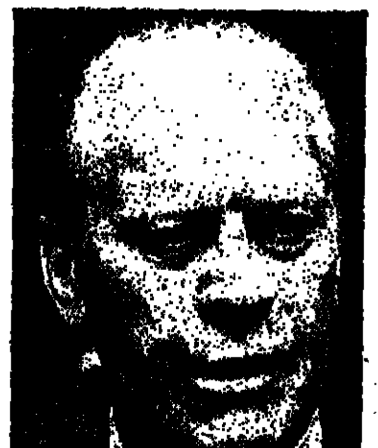

חנשיא פורד

האם הוא רוגז עדיין?

[illegible]

□□□

פקינג מביעה תמיכה במדיניות השלבים

[illegible]

קנית, וזאת מטעמים מובנים.

□□□

מדינה נוספת ניתקה יחסיה עם ישראל

עוד מדינה ניתקה באחרונה את יחסיה עם ישראל: זוהי קבוצת האיים המאלדי־ביים, הנמצאת דרום-מזרחית לציילון.

ממשלת איים אלה, בהם חיים כ־100 אלף תושבים, בחלקם מוסלמים, הודיעה כי היא נאלצת לנתק את יחסיה עם ישראל, כי אחרת תוחרם על-ידי מדינות ערביות שו־נות, איתן היא מקיימת קשרים מיסחריים ומדיניים.

במסיבה שנערכה בציילון, במיסגרת כנס בין-פרלמנטרי שנערך שם, נפגשו נציגים ישראליים עם שגריר מדינת האיים המאלדי־ביים ושוחחו ארוכות על נושאים שונים. בתום תשיחה הוזמן השגריר את האורחים מישראל לארוחת צהריים בביתו. הנציגים הישראליים, שלא רצו להביך את השגריר, העירו באוזניו שמוטב לו לוותר על הצעתו זו, כי הוא עלול להימצא במצב מביך. על שאלתו לסיבת הדבר השיבו לו הישראלים, שזה שבועות שנותקו היחסים בין ישראל למדינתו...

□□□

נציגים יהודיים הפתיעו את סיסקו

ג'וזף סיסקו הופתע מהגישה המלוכדת והמאוחדת של 40 נציגי אירגונים יהודיים מרכזיים בארה"ב, אשר הביעו את תמיכתם הבלתי-מסוייגת בעמדת הצוות הישראלי ב־מו"מ שהתנהל עם קיסינג'ר.

הם דחו את הטענה שכאילו ישראל הו־ליכה שולל את פורד וקיסינג'ר. כמה מהם אף אמרו שאם פורד הוטעה, הרי יש להט־יל את האחריות על אלה שמסרו לו מידע בלתי מדוייק על המו"מ שהתנהל בירו־שלים ובקהיר.

מסתבר, כי הנציגים היהודיים ידעו להי־שיב יפה לסיסקו, שניסה לתאר את החו־דים הרבים שבאו מצד סאדאת, וכהעמיד אותו על טעותו. הם הבהירו לו כי התנהגות המימשל אינה תולמת את האינטרסים המל־גיים האמיתיים של ארה"ב, והצביעו על כך שלאחר המפולת בדרום-מזרח אסיה, חייבת ממשלת ארה"ב להפגין את מהימנותה ואמי־נותה, שאם לא כן תאבד שארית האמון ב־מדיניותה ובפעולותיה.

סיסקו עשה כל מאמץ להוכיח כי ירד ישראל, ולהדגיש, ששני הצדדים נדרשים לעשות ויתורים ולגלות יוזמות למען קידום הסדר ביניים.

□□□

פירצה רצינית בחומת הבדידות שלנו

המו"מ להשגת הסכם בין ישראל והשוק המשותף החל למעשה בשנת 1960, והתנהל במעטה של סודיות מוחלטת במשך כמה שנים, לפי תביעת ראשי מוסד אירופי זה.

ההסכם הראשון עם הקהילייה האירופית, שנחתם בשנת 1964, דן בייצוא ישראלי לאירופה בשיעור של 200 אלף דולר. למע־שה רק בשנת 1970 התרחבה מיסגרת ההסכם, אף כי נתקלה במיכשולים. התנגדו־יות והסתייגויות מצדדים שונים. התנגדו־

(המשך בעמוד 18)

איך תדע אם זכית בלוטו?

שלושה ניחושים נכונים פבר מכניסים אותך לרשימת הזוכים בהגרלת הלוטו של מפעל הפיס. כל ניחוש נוסף מעלה את גובה זכיתך, העשויה להגיע, בפרס הראשון המצטבר — עד 500,000 ל"י. השווה את הניחושים שלך עם תוצאות ההגרלה, אותן תוכל לדעת באחת מהצורות הבאות:

ברדיו ביום ג', אחרי החדשות, השעה 13.00

בטלפון ביום ג' משעה 13.00 בטל. 03-457246

בעיתוני יום רביעי.

מפעל הפיס — הסימן להצלחה שלך!

הלוח הכפול — חיפה והצפון

[illegible]

תודעות רופאים לפי המקצועות · תודעות בתי חולים · תודעות בתי מרקחת · דירות · וילות ובתים · קבלנים מציעים · דירות 3 חדרים ויותר · דירות 2-2½ חדרים · דירות בתי מלון · דירות מרוהטות · חדרים מרוהטים · ביקוש דירות · חנויות · מחסנים · בתי מלאכה · מגרשים · עסקים · ביקוש עבודה · הצעות עבודה · מכוניות · אופנועים וקטנועים · ביקוש רכב · מציעים למכירה · רהיטים לקנות · מקרקעין · תקלטות

[illegible]

תורות רופאים לפי המחוזות

[illegible]

תורות בתי חולים

[illegible]

תורות בתי מרקחת

[illegible]

בתי-כנסת

[illegible]

דירות

[illegible]

וילות ובתים

[illegible]

קבלנים

[illegible]

דירות למכירה 3 חדרים ויותר

[illegible]

1-1½ חדרים

[illegible]

2-2½ חדרים

[illegible]

דירות מרוהטות

[illegible]

דירות בשכר חודשי

[illegible]

במפ"ם סבורים שהמערך הגיע לקצה דרכו

מאת
שלמה נקדימון

אי־נחת במפלגת הפועלים המאוחדת מהשותפות עם „העבודה" במסגרת המערך ✶ מפ"ם קובלת: „רבין אינו מעז להוציא מפיו את המילה סוציאליזם" ✶ ראשי מפ"ם לראש־הממשלה ולשר־האוצר: „לו לפחות הייתם סוציאל־דמוקרטים כמו וילסון ו־וילי בראנדט..." ✶ מאיר יערי: „לו הייתי צעיר ב־20 שנה, הייתי אומר לכם מה לעשות..." ✶ ח"כ אהרון אפרת: „השותפה שלנו הסתלקה לגמרי מהלכסיקון הסוציאליסטי" ✶ יו"ר חטיבת מפ"ם בכנסת, דב זכין: „אם ,העבודה' מעדיפה שלום־בית על שלום ישראל, יהיה על מפ"ם לפרוש" ✶ בדור־ההמשך הועלו מיספר גישות: הליכה עצמאית בבחירות, או הקמת מערך קטן שמפ"ם במרכזו; גרנות הציע מפלגה חדשה: „מס"ד"

„לא נשבעתי על המערך; המערך אינו חתונה קתולית" — דבר המזכיר המדיני של מפ"ם, נפתלי פדר.

„המערך הוא הוראת־שעה בלבד" — כתב חבר־הכנסת אהרן אפרת, העתיד ליבחן ביום מן הימים בתפקיד בכיר במפ"ם או מטעמה.

„על מפ"ם כבר לפרוש מן המערך!" — קרא חבר־הכנסת אליעזר רונן, מראשי דור ההמשך במפ"ם.

„אם יתברר שמפ"ם אינה יכולה להשיג את מטרותיה המדיניות, לא יהיה כפני מנוס מהליכה עצמאית" — אמר יו"ר חטיבת מפ"ם בכנסת, ח"כ דב זכין.

ארבע התבטאויות אלה הן חלק קטן מצרור גדול של התבטאויות, המאפיינות הלכי־רוח בתוך מפ"ם. על מערכת יחסיה עם מפלגת־העבודה במסגרת המערך.

מאז הקמת המערך לפני 5 שנים נשמעים ריטונים בתוך מפ"ם על כך שהשותפות עם מפלגת־העבודה אינה עולה יפה. נדמה, כי בימים האחרונים חלה הסלמה ניכרת ביחסים אלה. לאמיתו־של־דבר, ההכרעה לפרישת מפ"ם מהמערך נתונה רק בידי ועידת־המפלגה וזו תתכנס רק בסוף שנה זו, כשהנושא האמור אכן רשום על סדר יומה. אבל אם יורעו היחסים, יש לצפות לסנקציות שונות מצד מפ"ם.

במפ"ם קיימת קבוצה מגובשת, שמנתה שליש מהוועידה הקודמת, המצדדת באופן מוחלט בפירוק המערך. היום נראה, כי מספר המצדדים בסיום השותפות עם מפלגת־העבודה גדול יותר.

לאחר מעשה

מועצת מפ"ם החליטה בנובמבר אשתקד, שהוועידה תכריע אם להמשיך בקיום המערך אם לאו. באותו מעמד אמר מזכ"ל מפ"ם, מאיר תלמי, כי יש טעמים כבדי משקל הן להמשך קיומו של המערך והן לפירוקו. ואכן זוהי מטבע בעלת שני צדדים חשובים, מפ"ם זוקפת לזכותה שורת־מהלכים נכבדת במסגרת המערך, ואלה נמצאים כמובן בצד המחייב את המשך קיומו של המערך. חבר־הכנסת אהרן אפרת נתן באחרונה „סימנים" לשורת הישגי מפ"ם במערך ובהסתדרות לפי הסדר הבא:

● השפעה רבה של מפ"ם שהביאה ליתר סוציאליזציה של המערך. זה התבטא בין השאר בתיגבור הקו המושך ליתר עצמאות ההסתדרות ו„חיזוק חישוקיה", ניכרת גם התבצרות עמדות עקרוניות של מפ"ם בהסתדרות.

● השפעה רבה של מפ"ם בדחיקתו לקרן זוית של נושא הממלכתיות כפי שרצתה בו רפ"י. זה לא עמד בקנה אחד עם תפיסות מפ"ם ואכן נושא זה הורשאר „לקבוצה הדורשת" של יגאל הורביץ (הרשימה הממלכתית שפרשה, כזכור, מרפ"י).

● השפעה רבה של מפ"ם במניעת „חקיקה חמורה" בתחום יחסי העבודה, שגורמים בעבודה, ובמרכזם רפ"י, רצו בה.

● השפעה רבה של מפ"ם במשא־ומתן על הרכבת הקואליציה בראשות יצחק רבין.

● השפעה רבה של מפ"ם בדילול היחסים ההדוקים בין מפלגת־העבודה לבין המפד"ל, וסיכול מתן ויתורים מהותיים למפד"ל.

● השפעה רבה של מפ"ם במניעת הקמת ממשלת ליכוד לאומי. מפ"ם משתבחת בכך שניטרלה את לחצי רפ"י בתוך „העבודה" בעד הקמת ממשלה עם הליכוד.

עד כאן סימני החיוב במערך, כפי שרואה אותו כאמור חבר־הכנסת אהרן אפרת. ועתה הצד השני של המטבע:

● בתחום הממלכתי: קשה להעניק לסיעת המערך בכנסת ציון „טוב" — אמר ח"כ אפרת. לא ייתכן שסיעת המערך — אמר באחרונה ח"כ דב זכין — תיגרר לתגובות מדיניות, תחת לצאת למיתקפה הסברתית בציבור הרחב. הסיעה אינה שותפה לליבון הנושאים המדיניים והיא מתכנסת לרוב לאחר מעשה. כך למשל כונסה הסיעה לדון בהשעיית השיחות עם מצרים יומיים לאחר ניתוק המגעים.

● בתחום הפעלת המוסדות המשותפים במערך: הנהלת המערך לא כונסה כלל עד היום. הוועדה המדינית כונסה פעם אחת בלבד, לאחר הלחצים הכבדים מצד מפ"ם. הוועדה הכלכלית אכן מתכנסת, אך היא משמשת „בכה" לסימפוזיונים, ולא להכרעות. ראשי מפ"ם בתחושה שראשי ההסתדרות ומשק הפועלים מתייחסים בזילזול לוועדה הכלכלית והיא אינה משמשת פורום להחלטות.

במועצת מפ"ם בנובמבר אשתקד הוחלט, כי הוועידה הקרובה בסוף השנה, תכריע בדבר המשך קיומו של המערך. במפ"ם החלו כבר הכנות לקראת ועידת המפלגה. בקרוב יתחילו דיונים בסניפים המקדימים את הוועידה וכאן תעלה הבעיה במלוא חומרתה.

דור ההמשך במפלגה קיים כבר שני דיונים ממושכים בנושא המסעיר. הסתבר, כי כאן שידרו הכל (זולת חבר אחד) על גל אחד: המערך, כפי שהוא היום אינו יכול להמשיך ולהתקיים; הדעות נחלקות רק על דרך מפ"ם בעתיד לאחר פירוק שותפותה עם מפלגת העבודה.

ח"כ אליעזר רונן קרא: „עכשיו הזמן לסימני קריאה!" הוא בהחלט בעד פירוק המערך, שכן זה לא יכול לפעול עוד. מבחינת תיאורטית, אמר רונן, בפני מפ"ם עומדות שתי אפשרויות לגבי המשך קיומו של המערך: איחוד מלא עם מפלגת־העבודה או הסכם בין שתי המפלגות לתקופת־זמן מוגבלת. רונן סבור, כי המצב הפנימי בעבודה הינו כזה שלא ניתן לאחד את שתי המפלגות וגם לא להגיע להסכם מוגבל. המוצא הנותר: פרישה מיידית מהמערך והקמת סיעה עצמאית של מפ"ם בכנסת (מפ"ם מהווה עתה חשיבה בסיעת המערך).

בדיוני דור ההמשך נתגלו גישות שונות: הקמת מערך קטן וחדש, עם גורמים שמאליים נוספים, אפילו תיאלץ מפ"ם לצורך זה לוותר על שמה (בהווה מזכירים את הקמת התנועה החדשה „יעד"); הופעה עצמאית ובלבדית של מפ"ם (הסופר אליעזר גרנות אמר בערך כך: צריך לתקים תנועה חדשה אפילו יגיע הדבר לכך שמפ"ם תיאלץ לוותר על שמה. גרנות אף הציע לכנות מפלגה חדשה זו בשם מס"ד מפלגת סוציאל־דמוקראטית).

חלק נכבד מבין מחייבי פירוק המערך נקטו עמדה זו בעבר. אבל לאלה הצטרפו עתה חברים שבעבר תמכו בקיום המערך, כמו הסופר גרנות ודן שוורצברט, נציג מפ"ם במועצת פועלי אזור. עם השוללים שכבה נכבדה של צעירים כמו לטיף דורי, נחום שור, נחום סולן, דב הוד, אפילו עורך־הדין הלל אשכנזי, לשעבר מנכ"ל משרד הקליטה, המקובל על צמרת המפלגה, הביע הרהורים אפיקורסיים על עתיד המערך.

בפגישה השניה של דור ההמשך נכחו אישי צמרת נכבדים של מפ"ם, שעקבו בעניין רב אחרי הנפת נס המרד. הללו גם התבטאו במהלך הדיונים בדור ההמשך; בתוכם היו שצידדו בעמדת דור ההמשך; היו כאלה שלא הביעו דעה, כמו המזכ"ל מאיר תלמי; והיו שהעריכו, שמפ"ם נטולת כח להופעה עצמאית בבחירות.

על ההערכה שמפ"ם לוקה בחוסר כוח לחדש, נעוריה חולקים אישים בכירים במפ"ם. ח"כ אפרת אמר באחרונה „מפ"ם בהחלט מאורגנת להופעה עצמאית. יש לה ,כלים' טובים ומוכנים: עתון יומי, מועדונים, נציגים בעשרות רבות של רשויות מקומיות, ונציגים בכל מועצות הפועלים. למעשה לא הקרבנו מאומה למען המערך ושמרנו על דפוסנו כמפלגה עצמאית".

ביקורת חריפה

לשאלה המדינית יש חלק נכבד במחלוקת בין שתי המפלגות. אמר ח"כ זכין: „מפ"ם חייבת לכפות על הממשלה הכרעה מדינית. מפ"ם לא תסכים, שהממשלה תחיה זמן ממושך ללא קבלת החלטות מדיניות בתחומים שעל הפרק. הממשלה מתנהגת כאילו היא מעדיפה שלום בית בתוכה ועם האופוזיציה על פני שלום ישראל. אם המערך לא יקבל הכרעה בהתאם, לא יהיה מנוס בפני מפ"ם מאשר לצאת מן המערך".

באותו הקשר אמר המזכיר המדיני נפתלי פדר: „עתיד המערך יהיה תלוי במידה לא מעטה בעמדות מפלגת העבודה בנושאי כלכלה, חברה ומדינה. לנושא האחרון, המדיני, יש משקל יותר בהווה, שכן, חוץ פרק־זמן סביר נדע אל נכון מהו מצבה של ישראל. על רקע זה אין להוציא מכלל אפשרות הליכה לבחירות מוקדמות. אם במרכזן מבחן פוליטי העמוד שאלת שלום ובטחון — תצטרך מפלגת־העבודה לקבוע את עמדתה, לעמדה זו יהיה משקל מכריע בקביעת עתיד המערך".

בדיונים פנימיים של מפ"ם נמתחה ביקורת חריפה על כך שצוות השרים שניהל את המשא־ומתן עם ד"ר הנרי קיסינג'ר, הצעות מרחיקות־לכת מאלה של ראש־הממשלה [illegible] השרים היה טיכון לא מעט ואם כך, היה כדאי להסתכן עוד יותר. לו הלכנו צעד נוסף קדימה, היתה זוכה ישראל בקלף נוסף, שכן, אם גם הפעם היתה מצרים דוחה את ההצעה, האחריות על פיצוץ השיחות היתה תלה על קהיר בלבד".

למפ"ם הערכה אישית חיובית כלפי ראש הממשלה יצחק רבין. כלשון ראשי מפלגה זו: „אנחנו עדיין נותנים אשראי לראש הממשלה. נכון שהוא טרם ,תפס' מנהיגות — אבל יש לנו תקווה שהוא יגלה מנהיגות ברגע דרמטי שיהיה צורך בכך. ראשי מפ"ם מקיימים עימו מגעים שוטפים. פעמיים נפגש ראש־הממשלה עם חברי מפ"ם בוועדה המדינית, הלא־פעילה, של המערך.

ראשי מפ"ם היו גם רוצים שהעבודה תהיה יותר סוציאליסטית. ח"כ אפרת טיפר [illegible] השוטפת".

„מיתת נשיקה"

אנשי מפ"ם קיוו שאחרי השתתפות רבין בכנסי האינטרנציונל הסוציאליסטי בלונדון „יעז" להוציא מפיו גם את המונח „סוציאליזם". העיר אפרת באלגנה: „עד עכשיו, המפלגה השותפה שלנו במערך, הסתלקה לגמרי מן הלקסיקון הסוציאליסטי".

סיכם אפרת: „אפילו יוטעלו מוסדות המערך — אם מפ"ם לא תקיים חיים טפלניים פעילים משלה ולא תריע את נס המרצות הפוליטית שלה בכל התחומים — כי אז עשוי המערך להביא עלינו קץ. אנו עלולים להמית את המפלגה מיתת נשיקה".

[illegible] בכנסת דב זכין.

אי שביעות הרצון מהמצב במערך משותף למעשה לכל מפ"ם. חילוקי־הדעות הם על הצעדים שעל מפ"ם לנקוט בעתיד. מיגוון הדעות בנושא זה רחב, החל באלה הסוברים שיש למצות עדיין את המיסגרת המשותפת וכלה באלה התובעים חידוש עצמאות מפ"ם. אגב, נראה שרוב מקרב ששת חברי מפ"ם בכנסת מצדד בעצמאות.

לפני שנה, כדיונים משותפים של חטיבת מפ"ם בכנסת ו„ריכוז" על עתיד המערך הוצגה שאלה למנהיג הקשיש ורב החסמכות של מפ"ם, מאיר יערי, מה לדעתו על המפלגה לעשות. הוא השיב: „לא אגיד לכם מה על מפ"ם לעשות, אבל אני יודע מה הייתי עושה לו הייתי צעיר ב־20 שנה..."

הרמז, כך אומרים, הובן.

נפתלי פדר
„המערך אינו חתונה קתולית"

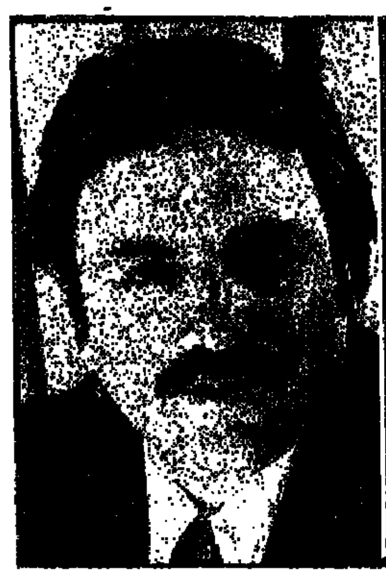

ח"כ אליעזר רונן
„התנועה עצמאית: פרישה מיידית"

התגייס לצבא הקבע

לצה"ל דרושים
בחילות האויר, הים והיבשה

קצינים — בתפקידים שונים
חוגרים — בתפקידי פקוד
בוגרי קורס מ"כים או קורס פקודי אחר.
חוגרים — בעלי הכשרה במקצועות הטכניים מכל הסוגים.
חוגרים — בתפקידי מנהלה — אפסנאות מחסנאות ונהגים

★ מסיימי שרות סדיר בצה"ל בוגרי עשר שנות לימוד לפחות וחסרי מקצוע יוכשרו במסגרת השרות בקבע במקצועות שונים.
★ מקומות השרות בכל חלקי הארץ.
★ לבעלי מקצועות חיוניים שיתנדבו לתקופות ארוכות ניתנו תנאים מיוחדים.

על המעוניינים לפנות אל:
● קצין העיר באר שבע מדי יום א' בשבוע משעה 9.00—17.00
● קצין העיר חיפה מדי יום ב' בשבוע משעה 9.00—17.00
● קצין העיר ירושלים מדי יום ג' בשבוע משעה 9.00—17.00
● רמת־גן רח' מרדכי 100 עבור קבע בימים א'—ה' 9.00—17.00
● או בכתב לת.ד. 2146 עבור קבע.

هكذا من الأصل

צבי בסה

הכוח לומר לציבור את האמת

המנהיגות הישראלית אינה מעזה לצעוד לפני המחנה ✡ אם אנו רוצים שיישארו בידינו הישגים מעבר לגבולות 67' — עלינו לשכנע את הממשלה להוליך להכרעות מדיניות נועזות ✡ אנו כבר חיים בשעות־האמת שלנו ✡ בשביל ישראל — פיסגת ההישג זה השלום ; בשביל הערבים — פיסגת הנתינה היא ההכרה בנו, ולא השלום ✡ לפיכך — ערבי אינו יכול לבוא למו"מ אמיתי אתנו, מלווה בהכרה, מבלי לדעת מהי תוכניתה המדינית האמיתית של ישראל

כותב המאמר הוא מנהל המכון לייעוץ ומידע ברמת־גן.

תזכיר פריני שפתפתי תוליך לשיחות עם מיספר שרים, בקירים בכירים ונבחרים מחשורה הראשונה. על הטיעונים שהעליתי ענו רובם : „אני מסכים עם הניתוח והמס־קנות אבל אין לנו כח פנימי להוליך מדי־ניות כזאת".

לפני ימים אחדים קיימנו שיחה עם אחד מהיועצים הבכירים מאד של הממשלה — איש צבא ומדע. לתמיהתנו אמר לנו : „חסי־כוי היחידי להגיע להסדר הוא אם נכרין כי אנחנו מוכנים לחזור לגבולות 1967. זה אינו מירשם במות אבל האלטרנטיבה הוודאית היא מלחמה. ננצח בה אבל לא נרויח דבר, ומה יהיה לאחרין ?"

שאלתי אותו : ראש הממשלה ושרי הב־טחון והחוץ, לו שוכנעו כי הציבור מוכן לקבל את הגזירה הזאת, האם היו מחליטים על מדיניות דומה ?

אמר לנו : „בלי כל ספק, תולשתם וזהי הבעיה העיקרית. הציבור הישראלי חי ב־שקר ואין מי שיעז לפקוח את עיניו".

התופעות הללו הן עדויות קשות. אנשים המופקדים על גורל ישראל אינם מוצאים בתוכם את הכוח לומר לציבור את האמת, או לפחות לנהל מדיניות פנימית שתכשיר את הקרקע להחלטות־שאי־אפשר היה להת־חמק מהן במוקדם או במאוחר.

ואם הממשלה אינה מעזה לצעוד לפני המחנה, ואם דעת־הקהל נבונה היא התנאי להעזה מדינית, ואם אנו רוצים שישארו בידינו הישגים מעבר לגבולות 1967 עלינו [illegible]

שאחרי ששת־הימים לא נפל אף לא מנהיג מובס אחד.

● האמנו כי עלינו לגבות מהערבים מחיר גבוה ככל האפשר בעד חוסר נכונותם להכיר בנו. וככל שגבהו המכות, כן גבהה נכונותם לעמוד בהן.

תם הם דוברי־אמת. היום אנחנו יודעים מה עוללו לנו מנהיגי הבטחון.

● שנים סברנו שהמאמץ הבטחוני, או כפי שקראנו לזה „מערכת הבטחון", תורמת תרומה עצומה — מעבר לבטחון — למדינה ; היא מרכז אינטגרציה חברתית [illegible]

מעכל את הדברים הללו ואינו פתוח לחשוב במונחים של ריפורמות בתפישה המדינית מוטב שימנע מקריאת הקטעים הבאים.

באלת ששיחקו כולם לטובתם, הן מבחינה צבאית והן מבחינה מדינית. אבל מעבר לאלה הוכח כי הפער האיכותי הצבאי קיים ויתקיים.

רבים מאתנו מודאגים מאד מהעוצמה והפיננסי הערבי שיוכלו לחסנות אותו נגדנו ואנא אנו באים. גם כאן יש הגזמה עצומה [illegible]

לא להתעקם מעובדות

הנחות בטחוניות

מיסנה פוליטי פנימי

בשלי תשובה

2 האלטרנטיבות האמיתיות

העוצמה הערבית

[illegible]

בואו ל"רהיטי דנאל"
הקדישו מעט מזמנכם
ותרכשו את רכישת חייכם
רהיטי איכות מושלמים במחירים [illegible]
תנו לנו להוכיח לכם שהיום [illegible]
מתמיד כדאי לרכוש אצלנו
רהיטי סלון וחדרי שינה
מבחר גדול של מערכות סלון בעיצוב [illegible]
ומבחר חדרי שינה מקסימים, פאר תוצרת [illegible]
נעלו תנאי אשראי מדהימים ונוחי מקובלים, במסגרת מבצע מיוחד
סלונים ומערכות שינה החל מ־2500 ל"י
עד 15 תשלומים ללא ריבית!!
„רהיטי דנאל" אולם תצוגה : ת"א, רח' חובבי ציון 61 (ליד בכר דיזנגוף) טלפון : 284647.
פתוח בכל ימות השבוע, בין השעות : 9—13, 16—19.

هكذا من الأصل

שולמית אלוני

אוסקר גרוזנברג והקבלן של הצאר

היעד צריך להיות: לטאטא את השיטה הנוכחית ולהתחיל בשיטה אחרת

בראשית המאה, ברוסיה הצארית, בתקופה שניסו לעשות בה רפורמות, מסר השלטון לקבלן גדול הרבה כסף, רשיונות־יבוא, מוצרים וזכויות־יתר לצורך הקמת שיכונים ומיבנים חשובים לציבור. לדבר ניתן פירסום תעמולתי גדול, והכל עקבו אחר ביצוע הפרוייקט.

עבר זמן ולא נעשה דבר. קמה סערה, והחקירה העלתה ש־75 אחוז מהמשאבים שניתנו לפרוייקט נעלמו והיו כלא היו. הואיל ואותו קבלן היה יהודי, הרי הביקורת לא היתה על סתם גנב, אלא התחיל מסע אנטישמי נורא. הציבור היהודי נבהל, וכך פנו לאחד הפרקליטים הגדולים ביותר, היהודי אוסקר גרוזנברג, וביקשו אותו לקבל את הסניגוריה על אותו יהודי. אוסקר גרוזנברג, שהיה דמוקרט ודגל בשלטון קונסטיטוציוני, התנגד תחילה ואמר: מה אגן על הגנב הזה? אך הואיל והיה לחץ ציבורי עצום בגלל האנטישמיות, חזרו ופנו אליו ולא הניחו לו.

ישב גרוזנברג עם הרב יעקב מזא"ה, רבה של מוסקבה באותם ימים, לילה שלם, ולמחרת בבוקר אמר: טוב, אני מקבל את ההגנה. כאשר הופיע גרוזנברג בפני בית־הדין, בית־דין למושבעים, אנשים פשוטים, נוצרים דתיים, אמר להם כך: רבותי, אתם אנשים נוצרים, אתם מאמינים בכתבי־הקודש ואתם מאמינים שמה שכתוב בהם הוא אמת. אתם זוכרים את הסיפור על אהרון הכוהן ואתם יודעים שאהרון הכוהן היה אדם נקי־כפיים וישר־דרך. אתם ודאי גם זוכרים שהימים ההם היו ימים של עם אובד־דרך, ימים שהעם חיפש לעצמו אלוהי חומר, אלוהי זהב. וכך ביקשו מאהרון להקים להם אלוהי זהב. ואהרון נכנע להם ואמר לעם: התפשטו מזהבכם ואעשה לכם את האל אשר ביקשתם.

והוסיף גרוזנברג בפנייתו אל המושבעים ואמר להם: רבותי, מהזהב שהתפשטו ששים ריבוא בני־אדם אפשר היה להקים שור ענק. כיצד זה יצא רק עגל קטן? והיכן כל הזהב והכסף? אהרון היה אומנם נקי־כפיים. אך אלה שעזרו לידו, כת הכוהנים והלוויים שאספו את הכסף והזהב, כנראה שמו בכליהם כי לא היו חוק וביקורת.

גרוזנברג התכוון, כמובן, להסביר למושבעים, שדנו בגורלו של אותו קבלן, כי פקידי הרשות, שליחי הצאר, הם ששמו בכליהם את הכסף החסר...

הנגע התפשט

הקורא את דו"ח מבקר־המדינה, המעיין בכותרות העתונים, השומע את תביעות המפלגות לכסוי חובותיהן, הזוכר עדיין כי היתה מלחמת יום־הכיפורים, כי ד"ר טיבור רוזנבאום הוא איש חשוב ונכבד שהושם על כספי העם היהודי ומיכאל צור היה המוציא והמביא במישרדים ששלטו על משאבי הציבור — אינו יכול שלא להיזכר בסיפורו של גרוזנברג על הזהב שהתפשט העם למען אלוהיו, ואשר מילא כרסיהם וכיסיהם של "אנשי שלומנו".

נכון שראשי השלטון בישראל מאז ימי המנדט היו כאהרון הכוהן, נקיי־כפיים, אך הם הסכימו לספק את תאוות העם לעגל הזהב, והתירו לשליחיהם הנאמנים לשים בכליהם. והנגע התפשט.

מפלגות ציוניות שקמו בראשית המאה עם דגל של בניין, של עבודה עצמית, של חרות האדם העברי — מפלגות אידיאליות — הפכו למנגנונים שליטים על כספי העם, על זכות לעליה ארצה (ראה ספרה של עדה סירני ואחרים כיצד בתקופת השואה ואחריה איפשרו לפליטים לעלות רק לפי מפתח מפלגתי), על מקורות העבודה והתעסוקה, על החינוך, על השיכון, על החקלאות.

עד היום עומד בתוקפו הסכם משנת 1946, לפיו מחלקות המפלגות ביניהן את כספי העם היהודי, המגיעים דרך המגבית היהודית המאוחדת.

איש לא ימצא לעצמו מקום וזכות בסוכנות היהודית, בהסתדרות הציונית, בממשלה, במישרד־החוץ, אם אין הוא שייך לאחת המפלגות המסורתיות, שהרי הכל מוסכם ומוגמר ומחולק לפי מפתח מפלגתי.

כאשר קמה המדינה צריך היה להראות את המוסווה לגויים. אך האמת היא כי כל המערכת "הדמוקרטית" שהקמנו היא כסות שובת־עין לחלוקת העוגה שבין המפלגות המסורתיות. לא במיקרה חוזר ומדגיש פרופ' ישעיהו ליבוביץ, כי כל המפלגות, פרט לרק"ח ונטורי־קרתא, הם מפלגה אחת המוצצת את לשד העם תוך חלוקת התפקידים בתיאטרון הנקרא דמוקרטיה ישראלית.

קמה מדינה, יש כנסת ובחירות, אך אין חוקה, אין קריטריונים מחייבים, אין איזונים וריסונים, אין שוויון בפני החוק ואין ביצוע החוק. ואם יש חוק והשר רוצה אחרת, — אז משנים את החוק, או מתעלמים ממנו. זכויות האזרח וחרויותיו, נקבעות לפי השותפים בקואליציה ולא לפי עקרונות, ודי להשוות את מצעי המערך ול"ע להסכמים הקואליציוניים ולדרכי ההצבעה בכנסת.

סופרמרקט פוליטי

מאז הימים בהם נולדו מפלגות אלה בגולה, במזרח־אירופה, נשתנו כאן דברים. יש מציאות חברתית כלכלית ופוליטית חדשה, אלא שהמנגנון חזק מהכל. וכי אפשר לומר כי הליכוד הוא מפלגת ימין והמערך מפלגת שמאל? מה בין חברי הכנסת אבו־מוב וארליך לבין בגין וגאולה כהן? מה בין מרדכי בן־פורת ושושנה ארבלי לבין בן־אהרון וגרשוני? כל המתבונן בכנסת ובעבודתה יודע, כי רק המנגנונים הם המחזיקים בהתארגנויות הפוליטיות הקיימות.

לנוכח הבעיות, עליהן יש לתת תשובה כיום, לנוכח הכמיהה של הציבור לחברה מתוקנת, לתשובה עניינית מובנת, לעשייה דינאמית, בולט ביותר תוקף אופיו של הליכוד כ"מילכוד" ושל המערך כסופרמרקט פוליטי.

מי שחושב כי התשובה לבעיותיה של ישראל תמצא על־ידי שישריין לעצמו "מקום טוב באמצע", בין הליכוד למערך, משלים למעשה עם השיטה. מה שצריך לעשות היום זה להתחיל לבנות תנועה פוליטית ישראלית חדשה, וביחוד אחרת. וראשית מעשה הוא להוציא את הגלות מישראל, על המושגים של הגביר או הרבי בעל הצרור, המחלק לסמוכים לחצרו מישרות וטובות־הנאה.

שנית יש להוציא את מסורת המנדט מישראל, זו אשר נתנה למפלגות שליטה על חינוך, משאבי הון, עליה, בניה, עבודה, מישרות וכו'.

שלישית יש להשתחרר מהסופרמרקטים ולקבוע קווים ברורים.

רביעית יש להחזיר למושג "ישראל עובדת דמוקרטית" את משמעותו האמיתית ולשחררו מהשלכות האנטיסאטיות שמפלגת־העבודה הטילה בו: עובדת — ולא נהנית [illegible]; עובדת — ולא [illegible]; עובדת — ולא [illegible]; עובדת — ולא [illegible].

[illegible]

תסיסה פוליטית

[illegible]

"החרם החרימם והשמד תשמידם" [illegible]

[illegible]

סיטרואן CITROËN
פולקסווגן
וולבו
סוסיתא
פורד
פיאט
רנו
קונטסה
סג'ו
אופנועים וקטנועים
שותפי רכב
ביקוש רכב
השכרת רכב
אביזר החודש בחנויות ליבור
מכירת רכב בתנאים נוחים
הציעים למכירה
רוצים לקנות

[illegible]

هكذا من الإصل

החברה להגנת הטבע
מודיעה על
פתיחת קורס מדריכים מתחילים
בבתי ספר שדה
הקורס יתחיל באמצע יולי
וימשך 2—3 חודשים.
מסיימי הקורס יועסקו בבתי ספר שדה.
*
מועמדים אחרי שירות צבאי, כושר גופני טוב, המתעניינים בנושאי הדרכה, ידיעת הארץ וטבעה יפנו בכתב, בצירוף תולדות חיים, אל: החברה להגנת הטבע, תל־אביב, רחוב חשמונאים 4, עבור „קורס הדרכה".

בהזדמנות
טרקטור פיאט
FL4 +
מנוע רוורבי +
עבודה לשנה
באזור באר־שבע
30,000 ל"י
טלפון 915847.

בית טרומי חדש
54 מ"ר,
3 חדרים מטבח +
שרותים
מוקם תוך 3 שעות
אין צורך ביסודות.
03-474493.

למכירה מיידית
מכונת אספלט
חדישה שנת 1974
לייצור גבוה
בתנאים ראויים לנמנה:
טל. 059-6761 059-4437

מלגזה 3 טון
דיזל אוטומטי
גלגלים מלאים
טל. 876354 — 211586

חנות פינתית להשכרה
במסגד לונדון מיני־סטור
(כניר גאות אביב)
אבן גבירול 30, ליד קולנוע „לימור"
26 מ"ר + גלריה
בדבר פרטים להתקשר טלפון: 03-259079.

„גשר"
רבעון לשאלות חיי האומה
אפריל 1975
בהוצאת ההנהלה הישראלית של הקונגרס היהודי העולמי

מכרז
למוסד חינוכי גדול בירושלים
דרושים 150 כסאות
(משומשים או חדשים)
ושולחנות לחדרי אוכל ומגוריה
ולחדרי לימודים.
בהצעות נא לפנות ת.ד. 10142, ירושלים.

מכירת חסול
דהיטי פרמניר מארדה"ב
על כל הדגמים שבחנות 20% הנחה
אתה לוקח תמורת מזומנים.
הרבה דגמים יחידים מסוגם
החנות תסגר סופית ב־15 במאי 1975
אנדרוזה בע"מ, הרצליה, רח' אחד העם 22,
פנת רח' סוקולוב 63 — ליד קולנוע „דוד".

שבוע איטלקי בלתי נשכח
בטוורנת פיצריה
Il Mafioso
החל מיום א' 11.5.75
עד יום ה' 14.5.75 בלבד
הינכם מוזמנים
לאכול כפי יכולתכם
וללא הגבלה
במחיר קבוע מראש
מבחר מטעמי מטבח איטלקי אמיתי
ב־30 ל"י
בלבד ליחיד
כולל שרות ומיסים
אל־מפיוזו
רחוב יורדי הסירה 3 טל. 441600 ת"א
פתוח מ־7 בערב עד 1 אחרי חצות

מלאי גדול של טפטים
מתוצרת ידועה ומוכרת
למכירה
בתנאים טובים מאד.
למחירי חלפות.
סיטונאים, חנויות טפטים
וקונים גדולים יפנו לטל.
02-221166 ,02-227431

בתי עסק מעולים בירושלים
מחלקת הפרסום: רחוב הלל 28 — מספרי הטלפון: ישיר 221046; דרך המרכזיה 225251
מתקבלות מודעות כל יום משעה 8.00 עד 18.00 ללא הפסקה — ביום חמישי עד שעה 19.00

מלון דיפלומט
בואו אל הפאר ואל היוקרה במלון הפאר בבירה
מבצע מיוחד לחג השבועות
מחירים מוזלים לישראלים
הנחות לילדים
* בריכת שחיה * מטבח שוויצרי
* מעולה * גנים וכר דשא * נוף
* מרהיב * טלוויזיה בכל חדר.
הזמנת מקומות, טלפון: 67141-(02)
מלון „דיפלומט", ירושלים
DIPLOMAT HOTEL

רהיטי „כלייגל"
— מציע —
* רהיטים לפי העמדה ולמשרד.
* רהיטים לנוער ומחסות.
אספקה מיידית
ירושלים, רח' יפו 17
טלפון 02-223505

קבלת מודעות
למדור זה
ולכל העתון
פרסום „לאן"
רח' שמאי 8, טל. 224624

לידיעת הציבור הירושלמי
המרכז הקהילתי לבריאות הנפש
צפון ירושלים
מודיע כי
עבר
מרחוב מדבר סיני
לרחוב שמעון החכם 16, פינת רח' בר־אילן.
אוטובוס מספר 9

לא יאמן!
מודעה זו שווה — .100 ל"י
אנגלית * צרפתית * ערבית
בביתך
בחצי שנה בלבד בשיטה מהפכנית
(AUDIO ACTIVE מעבדת לשונית מסוג)
כנינגו יבקר בביתך ללא התחייבות
להדגמת השיטה
פרטים:
03—763507, המכון להקניית שפות, טל.
או בכתב — ת.ד. 37492 תל־אביב
לתקופה מוגבלת בלבד.

כל הירושלמים, כל הבאים בשעריה
והארץ כולה רואה את המדור
„בתי עסק מעולים בירושלים"
המופיע מדי יום ששי
ב„ידיעות אחרונות"
המודעות מתקבלות עד יום רביעי, ב־6.00 בערב.
נצלו את הפרסום החסכוני והקולע
ב„ידיעות אחרונות" העתון של ירושלים
משרד מחלקת הפרסומים עבר
להנות בין העמודים באותו בית
ברחוב הלל 28, טלפונים 221046, 225251

קייטנה
מטיילת — המומלצת והמוסמכת בישראל חשנה
ה־32! • פתוחה: יולי + אוגוסט • בילוי
מותאם לגילאים • מוסמך • ארוחות
ת.ד. 1158 נתניה, טל. 053-91189

חברה ציבורית בירושלים
מחפשת ברכישה
30 - 25 חדרי משרד
או מבנה בגודל דומה
הצעות להפנות בכתב לת.ד. 2344 ירושלים.

שרותי הדברה-מ. לוי
תמורת —.100 ל"י בלבד!
נחסל את המזיקים בביתך.
אחריות לשנה
להזמנת שרות חייג: 882567 תל־אביב
אחרי־הצהרים 16.00—20.00
רשיון משרד הבריאות מספר 101.

לויתן ים

מכוניות למכירה

יהלומים

עובדי מתכת

אמריקאיות

מנהלי/ות חשבון

אוסטין

אוד - N.S.U.

אופל

סקידים-פקידות

וילים

טודרים

טריומף

אלפא רומיאו

ב.מ.וו.

דאף

דודג'

דופין

הילמן

ווקסהול

לארק

מוריס

מיני-מיינור

מסחריות

סימקה

קרייזלר

סאאב

סובארו

שליחים על הכוונת

פרשת רכישת דירה בלוס־אנג'לס ע"י שליח הסוכנות, היפנתה את חיצי הביקורת אליו ואל כלל השליחים ★ „זהו מחול שדים" — מכריז מנכ"ל הסוכנות, הטוען שבשנים האחרונות יש הקפדה רבה על רמתם ★ לעומת זאת, טוענים המבקרים, שניתן למזג תפקידים ולצמצם מספר השליחים

מאת אריה אבנרי

28 נשים וגברים צעירים התייצבו באחד מימי השבוע בדחילו ורחימו בפני חברי „ועדת השליחים" של הסוכנות היהודית, שתפקידה לבחור באורח סופי — בתום תהליך מוקדם של ניפוי ומיון — את קבוצת השליחים החדשה, אשר תצא בחודשים הקרובים לארצות שונות, במטרה לשכנע יהודים לעלות לישראל, להחדיר את התודעה הציונית לנוער היהודי, לסייע למגבית ובעיקר לייצג את ישראל בקהילות היהודיות.

בניגוד לשנים החולפות שררה הפעם אווירה מתוחה בקרב השליחים המיועדים וחברי הוועדה גם יחד. יום קודם לכן פירסם מנהל מחלקת העליה והקליטה של הסוכנות, אלוף (מיל.) עוזי נרקיס, נוהלי־עבודה חדשים לשליחי מחלקתו, בעקבות גילוי כמה פרשיות הקשורות בשליחים. במכתב שצורף לקובץ הנוהלים כתב נרקיס, בין היתר: „השליח לא ירכוש בית ו/או נדל"ן בחו"ל ולא ינהל עסקים פרטיים שם. זמנו של השליח צריך להיות מוקדש רק לעליה, ולכן לא יהיה תלמיד אוניברסיטה בתקופת שליחותו, ולא יעסוק בביטוקים אשר נוטלים את זמנו ואינם תורמים לשליחותו..."

תזכיר חריף

„אנחנו נמצאים עתה על הכוונת של הציבור הרחב", העיר אחד השליחים המיועדים, בשעה שהמתין להורו להתייצב בפני הוועדה. „איש אחד או שניים סרחו, ועלינו הודבק כבר תו של גנאי עוד לפני שנכנסנו לתפקידנו. ידידים שואלים אותי, אם אני מתכוון גם להביא עולים, או להקדיש את כל זמני לביזנס ולפלאזיר".

לא רק השליחים הטירונים הסרי־און בימים אלה. מתברר, כי גל הפירסומים האחרון נגד השליחים פגע קשות בחלק ניכר מ־827 שליחי הזרועות השונות של הסוכנות היהודית והתנועה הציונית, הפזורים כיום בתפוצות.

„חזרתי השבוע מכמה מדינות בארה"ב מלא רשמים מהעבודה הנפלאה של השליחים", אמר השבוע מנכ"ל הסוכנות היהודית, משה ריבלין, „ראיתי את השליחים בעבודתם המפרכת ימים ולילות והתפללתי בליבי שהגל העכור הזה של הפירסומים לא יהפוך אותם למתוסכלים".

משה ריבלין משמש מזה שנים כיו"ר ועדת השליחים. הוועדה, לדבריו, הכל כדי לשלוח את הטובים ביותר. „טעות היא לחשוב, שרק עתה אנו עורכים רביזיה בשליחויות", הוא אומר. „בשנים האחרונות שמנו את הדגש על רמתם של השליחים. עובדה היא, שפתחנו את המכון להכשרת שליחים. אנו מעבירים את השליחים בדיקות פסיכוטכניות מוקדמות ובוחנים אותם בכתב ובעל־פה בשפת הארץ שאליה הם נשלחים".

שאלה: ראש השליחים לשעבר בארה"ב, ירוחם אמיתי המנוח (הוא ניספה בתאונת־דרכים קטלנית לפני שלושה שבועות), שיגר בשעתו תזכיר חריף, שבו מתח ביקורת על רמתם של השליחים שחלו נתונים למרותו וטען, בין היתר, שחלקם אינו שולט היטב בשפה האנגלית. האם אין זו תופעה האומרת דרשני?

ריבלין: „מבלי להיכנס לפרשת אותו דו"ח, רצוני לציין, כי הטיפול בהעלאת רמתם של השליחים היה ממושך והדרגתי. לפני שנים, למשל, נשלחו שליחי מפלגות שחלקם היה חסר כישורים מתאימים. היום יוצאים לשליחויות אקדמאים, בעלי מקצועות חופשיים ואנשים בעלי מטען רוחני. התקפדה לגבי השליחים הקהילתיים, המקבלים את שכרם מהקהילות, גדולה יותר ובבחירתם משתתפים נציגי הקהילות עצמן, לגבי השליחים הרגילים אנו משתפים בבחירה נציגי ציבור".

שאלה: בכל זאת אי־אפשר להשתחרר מהרושם, כי שליחות מטעם הסוכנות משמעותה „עשיית חיים" בחו"ל; ומה שחשוב יותר, הזדמנות לחסוך סלומי־כסף ניכרים.

תשובה: „אני לא מסכים עם ההגדרות הללו. לדעתי, ישנם שליחים לא מעטים הרואים בעבודתם שליחות ציבורית חשובה למען מדינת ישראל ולמען העם היהודי. נכון שיש מרכיבים נוספים לשליחות, כמו רצון להכיר את העולם הגדול, רצון להתאוורר מן מלאכה שיגרתית, אבל הגורם הכספי הוא שולי. רמת השכר של מורים העובדים בקהילות יהודיות נמוכה, למשל, מזו של מורים ישראליים".

שאלה: כיצד אתה מסביר את האווירה העכורה שנוצרה סביב השליחים?

תשובה: „היו כמה שליחים שהיו להם חשבונות אישיים, מסיבה זו או אחרת, והם הוציאו את דיבת חבריהם רעה. לרוע המזל אירעו חריגים בודדים לגבי שנים־שלושה שליחים, ומכל החל מחול שדים וציד מכשפות".

פיקוח קפדני

למען האמת, אין זו הפעם הראשונה שנמתחת ביקורת על שליחים היוצאים בשירות הסוכנות והתנועה הציונית לחו"ל. הביקורת התמקדה בכמה מישורים:

● הזרועות השונות של הסוכנות והתנועה הציונית משגרות את השליחים ללא תיאום מוקדם ביניהן. חלוקת השליחים על פי המחלקות היא כדלקמן: מורים — 337; מחלקת הנוער והחלוץ — 282; מחלקת עליה וקליטה — 111; ארגון והסברה — 15; עליית הנוער — 7; והיתר משתייכים למחלקות אחרות (בטחון, כספים, יחסי־חוץ וכיו"ב). עיון קצר במספרים הנ"ל מלמד, כי קיימת גם „אינפלציה" במספר השליחים ואפשר היה ללא קושי לצמצם את מספרם על־ידי איחוד שליחויות של כמה מחלקות, מה גם שהעליה לישראל כיום נמצאת בשפל המדרגה.

● לברות תהליך המיון הממושך של השליחים, הצליחו בשנים האחרונות „להסתנן" למיסגרת זו שליחים שאינם מתאימים לתפקידם. אם משום שמלכתחילה אינם רואים בשליחות יעוד אלא אמצעי לקידום מטרה אחרת, ואם בגלל העדר כישורים מתאימים. מתברר, כי חרף העובדה שמפתח־הבר של המפלגה והקשרים האישיים חדלו מלהיות גורם מכריע, בכל זאת הם קיימים מתחת לפני השטח.

● כמה מחלקות בסוכנות גילו בעבר „גמישות" בלתי־

— והחיה הצלחתו של השליח אשר תהיה — היו, כמובן, השלכות שליליות.

● אירעו מקרים ששליחים לא חזרו ארצה בתום שליחותם וקיבלו תפקידים אחרים בחו"ל. בעת ביקור שערכתי בזמנו בארה"ב נזדמן לי לשוחח עם אחד מראשי הקהילה היהודית בניו־יורק על בעיית השליחים. במהלך השיחה הוא אמר לי: „אני מסכים עם כך שיש שליחים לא מעטים העושים עבודה חשובה, אבל מדוע יהדות ארה"ב צריכה לממן העסקתם של שליחים רבים מדי, ביניהם כאלה שאינם מביאים תועלת רבה".

שאלה זו הצגתי בניו־יורק לראש השליחים לשעבר, ירוחם אמיתי ז"ל, והוא השיב לי, בין היתר: „אנחנו מקיימים פיקוח קפדני על עבודתם של השליחים. אני נוהג לשלוח דו"חות מפורטים על עבודתו של כל שליח. אירעו, אמנם, מקרים ששליחים הוחזרו ארצה במהלך שירותם, אך לא ידוע לי על אוכלי לחם חסד בקרב השליחים".

זמן קצר לפני מותו הטראגי הספיק עוד אמיתי — לשעבר קצין בכיר בחיל־האוויר — להגיב על מסע ההשמצות של השליחים, שהחל בעקבות רכישת הדירה בלוס־אנג'לס ע"י אחד השליחים, נתן שראגו: „שליחי העליה מייצגים הטוב שבאוכלוסיה הישראלית, ומותר להגדירם כמעל לממוצע בתחומים שונים, שלי־

חות זו אינה כת זוהר ואין זה קל לזכות בה להערכה על העבודה הקשה והצפויות השוכה". בהמשך מכתבו מתח בעקיפין ביקורת על כמה מראשי הסוכנות: „שינוי השיטה של הסוכנות לפני שנתיים, ביחס להשתתפות בשכר הדירה, גרם להחצים כלכליים על שליחים. מכאן בא חיפוש לפתרונות דיור זולים יותר".

הביזיה כללית

אחד הפתרונות הללו היה רכישת דירה ומכירתה בתום השליחות. כך אירע, ששליחים החלו לבזבז את זמנם בהשגת מימון ראשוני ואשראי בדרכים שונות, וכך החלה רכישת הדירה על־ידי השליח בלוס־אנג'לס, שהולידה, כאמור, את הסערה הציבורית והזמינה את הביקורת הנוקבת על כלל השליחים.

לשבחו של יו"ר הנהלת הסוכנות, ח"כ פנחס ספיר, ייאמר, כי זמן קצר לאחר שנכנס לתפקידו, הצליח „לצלם את המצב" ולהגיע למסקנה, כי יש מקום לערוך רביזיה כללית בשליחויות לחו"ל. ספיר הורה לצמצם את מספר השליחים, למזג שליחויות של כמה מחלקות ולהגדיל את מספרם של השליחים הקהילתיים שאינם נופלים למעמסה כספית על הסוכנות. יו"ר הנהלת הסוכנות הטיל גם על השליחים לטפל בנושא החזרתם

משה ריבלין: „חריגים בודדים"

של ישראלים יורדים, נוכח הירידה הבלתי־פוסקת בעליה לישראל.

השאלה הגדולה היא, כמובן, האם המספר הגדול של השליחים בחו"ל מביא לתוצאות המקוות?

אם לשפוט על פי מספרם של העולים המגיעים כיום ארצה, התשובה היא מורכבת. אבל צריך, כמובן, לזכור כי גם שליחים מעולים לא יכולים לשנות מוסכמות חברתיות בארה"ב, למשל, ולגרום לעלית המונית לישראל בנסיבות הנוכחיות, שבהן קיימת תנועה ערה של עולים בחזרה לארצותיהם.

עם זאת נראה, כי יש מקום לעריכת השבון־נפש, כדי לבדוק מדוע שליחי זרועות אחרות של הסוכנות והתנועה הציונית מצליחים יותר מאשר שליחי העליה והקליטה. איך הגדיר זאת השבוע ציניקן: „ישראל צריכה לקלוט בחזרה חלק משליחי העליה שלה".

הונאות הציבור!

מחלקת מכירות פתע
משקפי שמש פולרויד
95.— 69.—
ילדים

מודעת כלבו שלום
מעריב 30.3.75

אלה לא משקפי "פולארויד" הזהרו מחיקויים!

משקפי שמש "פולארויד" עם הסמל הזה
ועם השם Polaroid על זרוע המשקפיים

POLAROID

אלה משקפי "פולארויד" האמיתיים!

משקפי פולארויד הטובים תחת השמש

חברה ציבורית בירושלים

השמלאים

זבנים/ות

שליחים/ות

גזירה/תפירה

פועלים/ות

עוזרות ומטפלות

ספרים/יות

הצעות עבודה

2 מכוניות סובארו — פרסים מיוחדים במבצע החדש — חפש ומצא

השמה לעבודה

ביקוש עבודה

هكذا من الأصل

هكذا من الإصل

לעמליה ויוסף ארגמן

אתכם באבלכם

על אבדן

רועי ז"ל

ילדי גן אסתר באפקה

הגננת וההורים

במלאת תשעה חודשים למותה הטראגי של יקירתנו

בתנו

רחל קמחי ז"ל

תיערך אזכרה ליד קברה בחלקה הצבאית בבית העלמין בקרית שאול, ביום ב' — ב' בסיון תשל"ה 12.5.75 בשעה 3.30 אחה"צ.

אוטובוס ייצא לבית העלמין מביתה, רחוב השופטים 27 תל־אביב בשעה 2.45 אחה"צ.

ההורים: בלה ואלברט קמחי

המומים ומתאבלים

על מותו של

קרל שפר ז"ל

משה בן שושן

ועובדי המשרד

במלאת שנה לפטירתה של בתנו ונכדתנו

דליה גולדשטיין ז"ל

שנקטלה בתאונת דרכים אכזרית

תתקיים אזכרה לזכרה ביום ראשון, א' סיון תשל"ה בשעה 4.00 אחה"צ, בבית העלמין בחולון. נפגשים ליד השער החדש.

המשפחה

מועצה אזורית מרחבים

לחבר המועצה יונה יהושע

אנו איתך באבלך הכבד

במות

אביך

היקר, ראש המשפחה

חביב שרבף, ראש המועצה

חבריה ועובדיה

במלאות שנתיים לפטירתה של יקירתנו

בתיה כספי ז"ל

תיערך אזכרה ביום ראשון, א' בסיון תשל"ה (11.5.75), בשעה 4.00 אחה"צ, בבית העלמין בחולון.

נפגשים ע"י השער החדש.

בעלה, ילדיה

ובני משפחתה

לצבי הדני

משתתפים בצערך במות

אמך ז"ל

ההנהלה ותלמידי

סטודיו 18

להברנו חיכ אליעזר אבטבי

משתתפים בצערך

על מות

אביך ז"ל

הנהלת מימי הנגב

ועובדיה

במלאות שנה לפטירת בני, בעלי, אבינו, סבנו ואחינו היקר

מאיר רבזין ז"ל

תתקיים אזכרה

ביום חמישי, ה' סיון, תשל"ה (15.5.1975), בשעה 13.00, בבית־העלמין ברמת־השרון, צומת בחה—רעננה.

המשפחה

אנו מודים לכל מנחמינו בהלקח מאתנו

ליאון (אריה) בנקיר ז"ל

שנקטף — כנר שמריהו

מרים ויואשה בנקיר

והמשפחה

במלאת שלושים לפטירתו של יקירנו

אלברט סלטו ז"ל

תיערך אזכרה ביום שבת, כ"ט אייר, תשל"ה, (10.5.75) בביתו ברח' ויגנגייט 8, קרית אונו, בשעה 11.00 לפנה"צ.

ביום שלישי, ג' סיון תשל"ה (13.5.75), תיערך טקס גילוי המצבה בבית העלמין בחולון בשעה 16.00. נפגשים ליד השער החדש.

המשפחה המתאבלת

במלאת שנתיים לפטירת בעלי, אבינו וסבנו היקר

יצחק אלישקביץ ז"ל

נעלה אל קברו ונתייחד עם זכרו ביום שני, ב' בסיון תשל"ה 12.5.75, בשעה 4.00 אחה"צ, בבית העלמין בגבעת שאול, — ירושלים. נפגשים ליד שער בית העלמין בשעה 4.00 אחה"צ.

המשפחה

במלאת שמונה שנים לנפילתו של יקירנו

הסמל יעקב פז (פס) ז"ל

במלחמת ששת הימים

תיערך אזכרה בבית העלמין בהר־הרצל בירושלים, ביום שני, ב' בסיון תשל"ה (12.5.75) בשעה 3.30 אחה"צ.

מוקירי זכרו נפגשים ע"י השער.

המשפחה

לסגן מג'ר אברהם

במות

אביך ז"ל

משתתפים בצערך

מפקד החיל ופקודיו

האוניברסיטה העברית בירושלים

הפקולטה למדעי הרוח

המרכז לבלשנות שימושית

ליאודי תעודה

בהוראת עברית למבוגרים

בשנה"ל תשל"ו יפתחו במרכז לבלשנות שימושית לימודי תעודה בהוראת עברית למבוגרים.

מטרת הלימודים — הכשרת מורים בכירים להוראת הלשון העברית למבוגרים.

משך הלימודים — שנתיים.

הרכב הלימודים — לימודים עיוניים בלשון עברית, בבלשנות שימושית ובחינוך מבוגרים, הכשרה מעשית בהדרכת חונכים.

תנאי הקבלה — 1. בעלי תואר ראשון בלשון עברית ובעלי תעודת הוראה של בית־הספר לחינוך, או תלמידים העומדים לסיים את לימודיהם לתואר ראשון עד 26.10.1975 והלומדים עדיין לקראת תעודת הוראה.

2. ראיון.

מועד ההרשמה — עד 20.6.1975

פרטים אפשר לקבל במזכירות המרכז לבלשנות שימושית בבניין פאפק, קומת מסד התחתונה, בין השעות: — 13.00—09.00

מספר התלמידים מוגבל.

בה"ס לחינוך של התנועה הקיבוצית

אורנים

באוניברסיטת חיפה

המכינה הריאליסטית הקדם־אקדמית

תיפתח בראשית חודש יוני 1976

מכינה זאת מיועדת לתלמידים הרוצים להתקבל לקורסים הריאליסטיים האקדמאיים (מקבלי תואר B.Sc. בהוראת מדעים)

מועמדים שאין בידם תעודת בגרות ריאליסטית יוכלו להתקבל לקורסים הנ"ל על סמך לימודים ועמידה בבחינות הגמר של המכינה הריאליסטית.

המועצה המקומית שדרות

מכרז פומבי מס' 2/75

המועצה המקומית שדרות מזמינה בזה הצעות מקבלנים לביצוע:

„שיפוץ כבישים — בשדרות"

[illegible]

ירחנתן יפרח, ראש המועצה

הבטח לך מקום לעונת הקיץ

לנופש והבראה

בבתי המלון והבראה בכל הארץ

הזמנות במחירי תנות במשרד „הצלחה", תל־אביב, רחוב בריגודנא 46 (עליה מצר דיזנגוף), טלפונים: 220002, 236076 — סוכנות „א ר ק ע"

לזוגות בירח דבש — הנחות גדולות

מועצה אזורית מרום הגליל מירון 067/80881

מכרזים 1,2,3 /75

המועצה מבקשת הצעות ממועמדים מתאימים למלוי המשרות הרשומות מטה:

1. מנהל מרכז תרבות נוער וספורט

המועמד צריך להיות בעל כשורים בהדרכה וחינוך עם נסיון בהפעלת פעולות תרבות נוער וספורט במרכזים וביישובים. דרגת המשרה לפי כשורו של המועמד. מקום מגורים רצוי באזור מרום הגליל, צפת או כרמיאל. רצוי בעל רכב ורשיון נהיגה.

2. קצין בקור סדיר

המועמד צריך להיות בעל כושר שכנוע עם ידע בבעיות חינוך. התפקיד מחייב בקורים במוסדות חינוך ובבתי תורים. דרגת המשרה לפי כשוריו של המועמד.

3. רכז חקלאי

המועמד צריך להיות בוגר בי"ס חקלאי ובעל נסיון בנהול חקלאי ורצוי בעל השכלה גבוהה בחקלאות. התפקיד מחייב בקורים בישובים, ארגון ועזרה ענפית חקלאית עזרה בהכנת תחשיבים, משא ומתן עם גורמי חוץ. הכרחי כי המועמד יהיה בעל רקיון נהיגה ורצוי בעל רכב. הדרגה בהתאם לכשוריו של המועמד.

מועמדים הרואים עצמם מתאימים לאחת מהמשרות המוצעות מתבקשים לפנות בכתב יד בצרוף תולדות חיים וצלומי תעודות אל מזכיר המועצה במשרד במירון עד יום 23.5.1975.

המועמדים יוזמנו לשיחה ויצטרכו לעמוד בפני ועדת קבלה. אין המועצה מתחייבת להעסיק אף אחד מהמועמדים, באם לא ימצא המועמד המתאים.

בכבוד רב, ש. קדוש, ראש המועצה

קיבוץ עין־גב מציע למכירה

הגומג הושל דגם 25/F

שנת יצור 1972, ארגז ארוך קבינה כפולה

2 ג'יפים וילים ארוך

שישה איש, שנת יצור 1971 — 1973, מצב מכני טוב

בדבר פרטים נא להתקשר למרכז המשק, טלפון: 067-50818, 067-50252.

למכירה

מרכזיה אוטומטית

P.A.B. x סוג 5x20

תוצרת תדיראן, דגם 100 x

— במצב מצוין —

לפנות לבית אמריקה, טל' 252343, ת"א.

מעבדת צילום בת"א להשכרה

כולל משרד, ציוד מעבדה, ציוד צילום, ארכיון וחוג לקוחות רחב.

בדבר פרטים להתקשר טלפון: 03-259079.

למפעל דרושה

עגלה נגררת למכונית

למתקן עד 750 ק"ג, מידות של 2×1

לחתקשר טלפונים: 33108, 32176.

מעוניינים להשתלב בעסק קיים בסביבות תל־אביב

זוג בגיל הבינים מעוניין לחשתלב בעסק קיים בסביבות תל־אביב

בהשקעה של —.400,000 — —.300,000 ל"י

מעוניינים בתעסוקה לחצי יום.

יודעים עברית, אנגלית, ערבית, צרפתית, רומנית והונגרית

בהצעות רציניות נא לפנות אל ת.ד. 563, חיפה

בית הספר לאחיות מוסמכות

שע"י בית החולים „שערי צדק" ירושלים

נמשכת ההרשמה

לשנת הלימודים תשל"ו

מתקבלות בנות דתיות בוגרות בי"ס תיכון

ההרשמה בכל יום בין השעות 11.00—13.00, במשרד בית הספר בביה"ח, רחוב יפו 161, ירושלים.

ההרשמה מסתיים ביום 30.5.1975

רכבות היום

יום א'

דירות בבתי מפתח

דירות בשכר חודשי

חדרים מרוהטים

ביקוש דירות

אולמות

משרדים

דירות מרוהטות

בתי מלאכה

חנויות

עסקים

מחסנים

מבני תעשיה

מגרשים

✱ פריצת אחד ממוטות הנעילה אינה משחררת את שאר המוטות.

מנגנון נעילה מיוחד

הגן על ביתך עם מנעול הבטחון אטמור

דלת ביתך כדלת כספת עם מנעול הבטחון אטמור

לכבוד אטמור תעשיות בע"מ
רח' פישמן מימון 16 ת"א
אבקש לקבל פרטים נוספים אודות מנעול הבטחון אטמור וזאת בלי כל התחייבות מצידי.
שם.................. טלפון..........
כתובת..................

אטמור
תעשיות בע"מ
חברה בת של אטמור מוצרי אויר בע"מ
ת"א. רח' פישמן מימון 16, טל. 228166.

מעתה גם בירושלים וחיפה
„גאנז", ירושלים, רחוב שלומציון המלכה 6, טל. 224507

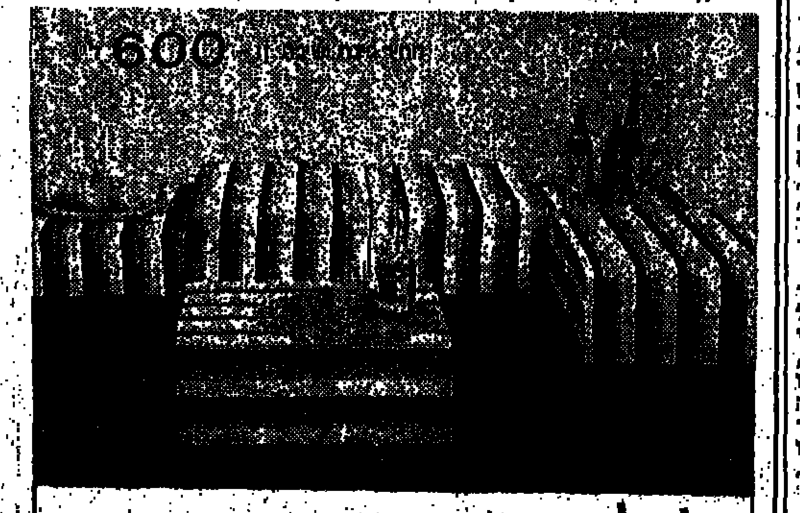

מודלר
רהוט מודולרי
מקל־קר

בטלון „קאונטרי קלוב"
במחיר — 132.— ל"י ליום לאיש.

● פיצוץ מוקשים באגם המשח שבמרכז תעלת־סואץ, במיסגרת המבצע לטיהורה של התעלה

פתיחת תעלת־סואץ: החשבון בדולרים ובלירות מצריות

מאת
דב גנחובסקי

בתחילת החודש קבעה ועדת־מומחים משותפת ל„לוידס" ולארגון חתמי הביטוח בלונדון את תעריפי הביטוח לסיכוני מלחמה, שביתה, מהומות ופרעות למטענים שיעברו בתעלת־סואץ לאחר פתיחתה מחדש. אותה החלטה נתקבלה באנחות־רווחה בקהיר ובפורט־סעיד, במשרדי הממשלה המצרית ובמשרדי רשות תעלת סואץ. התעריפים שנקבעו היו אומנם יקרים, יקרים ביותר — אבל העדר תעריפי ביטוח נגד סיכונים אלה היה גורם לכך שסאדאת היה פותח את התעלה, כמתוכנן על־ידו, ב־5 ביוני — אבל ספינות שתעבורנה בתעלה לא היו נמצאות.

מדוע הישהו המבטחים בלונדון את החלטתם כמעט עד הרגע האחרון? משום שבאמצעות התשהיה הצליחו לשכנע את המצרים לקבל את התביעה החד־משמעית, כי לפני פתיחת התעלה יש לשחרר את 15 הספינות התקועות בה מאז סגירתה ב־1967. למצרים היה זמן, אולם בלחץ המבטחים הוחל בהוצאת הספינות, מה־7 במאי, בקצב של שתי ספינות כל שלושה ימים.

חברות־הביטוח השונות בעולם, ובעיקר „לוידס", כבר שילמו מזמן עבור הפסדי בעלי הספינות. אולם אלה נשארו בבעלות בעליהן המקוריים. מה שהטריד את המבטחים היו המטענים בבטני הספינות. על המטענים שילמו חברות הביטוח לפי „אובדן מלא" משהו בסדר גודל של 15 מיליון לי"ש, והמטענים עברו בכך לבעלות חברות־הביטוח. איש אינו מצפה לגדולות ממטעני הפירות שבספינות־הקירור התקועות, פרט אולי לסרחון עז ביותר כשייפתחו. אולם מצויים שם מטענים אחרים, של עופרת, בדיל וצמר, וערכם של אלה עלה פי כמה מונים מאז 1967. מכאן לחץ המבטחים לשחרור הספינות, בטרם יקבעו תעריפי־ביטוח למעבר בתעלה.

המכשול האחרון

התעריפים עצמם אינם מן הזולים, ל־משמעותם, כי בלונדון, לפחות, התעלה הינה עדיין מוקד של איזור מלא סכנות והפתעות. תעריפי־הביטוח נגד סיכוני המלחמה וכו' הועלו פי שמונה לעומת התעריפים עבור אותו ביטוח בקו כף התקוה הטובה. תעריף־הביטוח יהיה 25 פני לכל 100 לי"ש — לעומת 3 פני לכל 100 לי"ש בדרך מסביב לאפריקה. אשר לביטוח־הספינות עצמן, החליטו אנשי „לוידס" כי „זהו עניין בין המבטח לבין בעלי הספינות", או במלים אחרות, כי בהעדר תעריפים קבועים, יהיו אלה נתונים למיקוח בכל מקרה לגופו.

כיוון שהם כבר ישבו ודנו, קיבלו המבטחים גם החלטה לגבי מטענים ישראליים, אם וכאשר יעברו אלה בתעלת־סואץ הנפתחת. תעריפי ביטוח סיכוני המלחמה, השביתה, מהומות ופרעות על מטענים אל ומאת ישראל בתעלת סואץ הינם „בכיסוי" — מונח שפירושו הוא כי הם נתונים למו"מ בין בעלי המטען לבין המבטחים בכל מקרה.

הדברים אולי נשמעים משונים, כאשר הנושא הפרוזאי מאד והמסחרי מאד של תעריפי הביטוח הוא המכשול הגדול „האחרון" לפתיחתה מחדש של תעלת־סואץ. אבל הכרחי לזכור כי עבור בעלי הספינות ושולחי המטענים בהן, עבור חברות הביטוח ועבור חתמי „לוידס", כל הנושא הינו נושא כלכלי, ואותם מעניינות ההשלכות הפוליטיות שלו רק במידה ויש להן השפעה על פעולותיהם.

גם לאחר שבשעה טובה נקבעו תעריפי הביטוח נגד סיכוני המלחמה והשאר, עדיין ניצבות בפני הספנות העולמית ובפני רשות תעלת־סואץ בעיות רבות ושונות שיש לפתור אותן. הכל מודעים לעובדה, כי לא די בניגון המארשים מתוך „אאידה", אותה אופרה שחוברה במיוחד כדי ג'וזפה ורדי לחנוכת התעלה בראשונה, כדי לפתוח אותה ב־

יהיו דמי המעבר בה. כל יום של איחור בהודעה פירושו דחייה של כמה ימים במעבר ספינות בה, משום שבעלי ספינות אינם מתכננים את לוח־ההפלגות שלהם ואת הובלותיהם מיום למחרתו, מבלי שברורים להם מראש פרטי התחשיב שלהם. גובה דמי־המעבר יהיה גורם מכריע בהחלטות הספנות העולמית האם להשתמש מחדש בנתיב הישן. רשות תעלת־סואץ מודעת היטב לכך, שעליה להציע תעריפי־מעבר שימשכו בחזרה את הספינות מקו כף התקווה הטובה. מאידך, נתונה הרשות ללחץ עצום מצד הממשלה המצרית, שקופת מטבע־החוץ שלה ריקה, להגיע להכנסות גדולות ככל האפשר. המצרים העסיקו כמה וכמה חברות־ייעוץ ידועות־שם כדי לבדוק את הנושא ולהציע מערכת של דמי־מעבר בתעלה, בהתחשב בשינויים שחלו מאז 1967 בתנועת ואופי הספנות בעולם. ההחלטה היא כמובן של מצרים — אולם עצתו הסוממית של אחד היועצים, „לא להיות תאוותנים מדי ולהתרכז בהבטחת תיפעול יעיל של התעלה מיד מרגע פתיחתה ואילך", נשמעה דרך־קבע באוזניהם.

החסכון בזמן

מקהיר נרמז, אולי כדי „לבחון את הדופק" במרכזי הספנות בעולם, כי בכוונת המצרים להעלות את דמי המעבר בשיעור של 50 עד 100 אחוזים, לעומת רמתם ב־1967. היעד המצרי, ככל הנראה, הוא להגיע לפחות לאותה הכנסה שנתית שקיבלו מהתעלה בשנה האחרונה לפעולתה לפני מלחמת ששת־הימים. כיוון שספינות היום הינן גדולות יותר משהיו אז, חישבו המומחים בלונדון כי פירוש הדבר תעריף ממוצע של דמי מעבר של 1.30 דולר לטון־מטען, לעומת תעריף של 86 סנט לטון־מטען ב־1967. אבל השמועות מקהיר מזכירות תעריף של 1.75 דולר לטון מטען.

„כעת", כותב ה„לוידס־רג'יסטר" בלונדון, „המצב הוא נזיל ביותר". מה גם, שחשוב לא רק התעריף הממוצע של דמי המעבר, אלא התעריפים הספציפיים שייקבעו לסוגי ספינות ולסוגי מטענים שונים.

כמה ספינות תעבורנה בתעלה לאחר שזו תיפתח, עם „אאידה" או בלעדיה? המצרים סבורים כי בשנה הראשונה לפעולתה המחודשת יעברו בה בין 10 אלפים ל־15 אלף ספינות, לעומת 21 אלף ספינות שעברו בה ב־1966. אבל אותה שנה, היו שני שלישים מהספינות שעשו דרכן מפורט־סואץ לפורט־סעיד והחזר חלילה מכליות נפט, ורק שליש היו ספינות מטען; ובמקרה הטוב ביותר — המצב כעת, ב־1975, יהיה הפוך.

מבחינת דמי־המעבר, פירוש הדבר, כי כדאי יהיה למצרים להנהיג תעריף גבוה של דמי־מעבר עבור ספינות מטען — שכן אלה תרווחנה מיידית מהשימוש בתעלה — ותעריף זול עבור מיכליות־הנפט. בלאו־הכי יש עודף עולמי במיכליות, והקטנות שבהן, אלה המסוגלות בכלל לעבור דרך תעלת־סואץ, חייבות לעמוד בתחרות עם מיכליות־הענק שנבנו מלכתחילה כדי לעקוף את התעלה.

מסתבר, איפוא, כי הראשונות להשתמש בתעלה תהיינה ספינות מטען ומיכליות־נפט קטנות, אלה המחפשות את החסכון בזמן ובעלות ההובלה. בקווים מאירופה למזרח־הרחוק, חסכון הזמן במעבר דרך תעלת־סואץ מגיע לכדי 10 ימי נסיעה, שבמונחי דלק להנעת הספינות הינם הרבה כסף.

אך גם כאן יש הסבוכות. המעבר למכולות בהובלת המטענים בעולם הביא לבנייה מוגברת של ספינות־מכולה מיוחדות. שני הקווים העיקריים העוברים דרך תעלת־סואץ — לאוסטרליה ולמזרח הרחוק — הינם כיום בעיקר קווי־מכולות. בקו לאוסטרליה כמעט ולא מושג חסכון בזמן במעבר דרך התעלה. בקו למזרח־הרחוק יש, כאמור, חסכון ניכר. בניה, כפי שבוודאי ירצו המצרים לחנית, שבעלי ספינות המכולה הגדולות (וערכה של ספינה כזו, יחד עם המטען שעליה,

ניות, שמרבית ספינות המכולה זקוקות לעומק מים של לפחות 42 רגל — ואילו תעלת־סואץ מציעה עומק מעבר של 38 רגל בלבד. רשות־התעלה אומנם מדברת על העמקת התעלה, לפחות עבור ספינות־המכולה המצויות, על־ידי תוספת עומק מים של 5 רגל. אך העמקה כזו היא, במקרה הטוב, עניין של חודשים מרובים.

לא רק המצרים, בעלי הספינות והמיכליות ואנשי־הביטוח עוסקים ומוטרדים בחישובי האפשרויות השונות ובמסקנות המתבקשות מהתערכות השונות לגבי דמי־המעבר או תעריפי הביטוח. בשנת 1966, השנה השלמה האחרונה לתיפעול התעלה, עברו דרכה 242 מיליון טון מטענים, או 14 אחוזים מכלל ההובלה הימית העולמית אותה שנה. 70 אחוזים מאותה כמות היו נפט. כשם שסגירת התעלה ביוני 1967 הביאה לשינויים מפליגים לא רק בציי־הסוחר בעולם, ולא רק בכלכלת מצרים אלא במשקים רבים בעולם, כך עשויה פתיחת התעלה להביא לשינויים דומים. לא כולם חיוביים. בין המפסידים מפתיחתה יהיו נמלי לאס־פאלמאס שבאיים הקאנאריים, קייפטאון ודורבאן שבדרום־אפריקה ומומבאסה בקניה, שגרפו רווחים רבים מעגינת ספינות וממכירת אספקה להן מאז 1967. מאידך, עשויה פתיחת התעלה להביא להתעוררות כלכלית בנמלי מזרח הים־התיכון, בוונציה וטריאסט, במלטה ופיראוס, ובנמלי קפריסין — וכן גם בג'יבוטי שבסומליה ובעדן שב„רפובליקה התימנית".

והמדובר לא רק בנמלים. אלג'יריה ולוב, למשל, ניצלו את סגירת התעלה כדי לתבוע פרמיה על הנפט שלהן, בטיעון כי הוא קרוב יותר לשווקים באירופה מאשר הנפט מהמפרץ הפרסי. כאשר תיפתח התעלה, ייתכן ושתיהן תצטרכנה להוריד, ואולי אף לבטל, את „היטל ההובלה" שהוסיפו למחירי הנפט, המגיע לכדי 60 סנט לחבית. מאידך, מדינות כבריטניה, התלויות במידה גדולה בנפט מיובא, תצאנה נשכרות מהחסכון בדמי ההובלה. פיחות הלי"ש של 1967, אם להזכיר נשכחות, „הוסבר" בשעתו על־ידי הרולד וילסון, שגם אז היה ראש ממשלת־בריטניה, בסגירת תעלת־סואץ ובנזקים שאותה סגירה גרמה למשק הבריטי.

קרוב הרבה יותר אלינו, מציבה פתיחת־מחדש של התעלה מספר ניכר של סימני־שאלה ביחס לעתיד של מה שקרוי „הגשר היבשתי" מאילת לאשדוד ולחיפה, כתחליף חלקי לתעלה, וביחס לרווחיות קו צינור הנפט אילת־אשקלון. נושאים אלה מצויים בבחינה, אולם הערכה לגבי השפעתם תהיה אפשרית רק לאחר שיוודעו כל הנתונים ולאחר תקופת־נסיון מסויימת.

הטיעון המצרי

אך ברור כי המדינה עליה תשפיע פתיחת התעלה במידה הרבה ביותר תהיה מצרים. אין המדובר כאן ברווחים פוליטיים או תעמולתיים — מי יכול לחשב את אלה במונחי כסף? הכוונה להשפעות הכלכליות. ב־1966 היו הכנסות מצרים מדמי־המעבר בתעלת סואץ 224 מיליון דולר. הכנסותיה העקיפות מהתעלה — כגון מהתעסוקה בנמלי התעלה מכירות אספקה לספינות וכל השאר — הגיעו לפחות למחצית סכום זה. יחד תיקח, איפוא, למצרים הכנסה שנתית — ובמטבע־חוץ קשה — של 350 עד 400 מיליון דולר.

כך היו הדברים ב־1966. שאיפת המצרים היא להגיע לסכום זה כבר בשנה הראשונה לאחר פתיחתה מחדש של התעלה. איש אינו יכול לערוב כי אכן יצליחו בכך. אולם אף אם התוצאות תהיינה נמוכות יותר, עדיין יצא המשק המצרי הרעב למטבע־חוץ ולתעסוקה ברווח.

למצרים יש טיעון חזק ביותר כשהם מנסים, או ינסו, לגבות מהעולם, באמצעות ספנותו, את מלוא ה־350 מיליון דולר פלוס. טיעון מצוי בדפי וטבלאות דו"ח, שהוכן בשנה שעברה עבור האו"ם. מעריך את החסכון למדינות־הסחר העיקריות בעולם כתוצאה מפתיחת התעלה ב־

דירות להחלפה

1-1½ חדרים

2-2½ חדרים

[illegible]

רכבות היום

[illegible]

هكذا من الإعلان

הלוח הכפול ידיעות אחרונות הארץ הלוח הנפוץ ביותר

דרושים

1. **מנהלן דינמי**
2. **איש מכירות מנוסה**

*

לפנות בפרטים מלאים ת.ד. 1082 ת"א
— סודיות מובטחת —

מוסד מחקר מדעי

דרושה

כתבנית אנגלית

שליטה מלאה בחדפסת
חומר מדעי באנגלית

על המעוניינות לפנות בכתב לת.ד. 63 כפר יבנה
— סודיות מובטחת —

דרושה מזכירה לניהול-משרד

רצויה ידיעת השפה האנגלית

בדבר פרטים נא לפנות
לטל. 03-262646

KRAVITZ

חיפה — נורדאו 95

דרושים:

א. **סוכן דינמי**
בעל נסיון למכשירי כתיבה ומשחקים.

ב. **נהג**
עם רשיון לטנדר לחלוקת סחורה בעיר ועזרה בחנות.

קרביץ חיפה
נורדאו 95, טל. 04-664664

אשדוד

דרוש/ה

אחות

הכישורים הדרושים:
— בוגרת קורס לאחיות.
— נסיון של שנתיים לפחות בעבודה
— כדוש מוסמך בעבודה ובכתב ובעי"ם

על המעוניינים לפנות בכתב למחלקת המנשקלות של אלגא"א — אשדוד

ל.י.ע.נ.א.
מחשבים

דרושים

בחורים בוגרי תיכון
לאחר שרות צבאי לעבודה מעניינת
בשטח המחשבים

למעוניינים תנתן הכשרה במקום
עדיפות תנתן למועמדים עם רכב פרטי
לטלפון 30862

האוניברסיטה העברית בירושלים

מודיעה על משרות פנויות של:
טכנאי חקלאות במחלקה לאנטומולוגיה

הפקולטה לחקלאות ברחובות

מכרז מס' 32/75

תיאור התפקיד: גידול צמחים בחממות. ביצוע נסויי שדה וטיפול בהם. ביצוע ריסוסים, עריכת תצפיות, רישום תוצאות ואיסוף חומרים, עזרה לחוקרים באיסוף חרקים וטפולים בתחום בשדה. איסוף מחומר למעבדות הוראה.

כישורים נדרשים: בוגר בי"ס תיכון חקלאי; נסיון קודם בעבודה חקלאית במשך 3 שנים לפחות. רשיון נהיגה.

הדירוג: זבי' — 2 טכנאים.

על המעוניינים לפנות בכתב בצרוף תולדות חיים ושמות ממליצים עד תאריך 20.5.75 אל: מזכירות הפקולטה לחקלאות, ת.ד. 12, רחובות 76100. ולציין על המעטפה „מועמד למשרה מס' 32/75".

מכרז מס' 31/75

המחלקה לגנטיקה מחפשת

מוסמך, דוקטורנט או חבר מחקר
בעל נסיון בביוכימיה לעבודת מחקר בכמוגנטיקה-מחקר על גנטיקה התפתחותית.

על המעוניינים לפנות בכתב בצרוף תולדות חיים ושמות ממליצים עד תאריך 20.5.75 אל: פרופ' רפאל פלק, המחלקה לגנטיקה, האוניברסיטה העברית בירושלים, טלפון 02-35201 ולציין על המעטפה „מועמד למשרה מס' 34/75".

דרוש
מסגר אחזקה
לפנות:
חוץ הבינגאוט בע"מ
רחוב כורדירוש 3,
בני-ברק. טל. 781395,
783045

למעון נכים ציבורי
בירושלים
דרושות
* עובדות
* מטפלות
* פועלות נקיון

לפנות טלפון 02-34649
או 02-533220 (בערב)

חברה לתעשיית חשמל מחפשת חשמלאים לבניין ולתעשייה.
לפנות לטל. 644856
בין השעות 20–21
לפנות הנהלה בורג, שדרות הנשיא 124, חיפה.

צוות קודחים
מקבל עבודות
קידוח וחציבה
בפלמבים
19—8 03-949755 עד
הלפטון 4 ראשון-לציון

דרוש
מהנדס מכונות
לעבודות אחזקה
במפעל „תנובה",
לפנות בכתב לת.ד. 28
פרדס-חנה.

מיקרואלקטרו-ניקס בע"מ
דרוש
כרסם
טל. 03-851186 8—7

בבי"ס ערב בת"א
דרוש מורה
לחנה"ח
במשרה חלקית אחה"צ
לפנות: טכנוקום,
בן יהודה 28 ת"א.

למפעל תעשייתי גדול במפרץ חיפה

דרושה

מזכירה-כתבנית

הכישורים הדרושים:
* ידיעת השפות עברית ואנגלית והדפסה בשתי שפות אלה.

שכר: לפי נסיון. נא לפנות בכתב ולציין קודם נסיון לפי המפורט לעיל, ת.ד. 31000 חיפה.

ל„מזרח"
שרות לבטוח חברה בע"מ

דרוש

פקיד למחלקה אלמנטרית

בוגר תיכון, שולט בשפה העברית ואנגלית.
רצוי נסיון בבטוח.

למועמד המתאים תנאים טובים
ואפשרויות קדום

לפנות: שד' רוטשילד 27 ת"א בשעות 14.00—12.00
או בכתב ת.ד. 29458 ת"א.

ה"הארץ"
הגשות אלברט ונשואת בת"א

דרושים

1) **מכשירנים**
רצוי יוצאי חיל האויר או חיל חימוש

2) **חרטים**
מכניקה עדינה

3) **מבקרי איכות**
עיבוד שבבי

בדבר פרטים נא לפנות בכתב לת.ד. 80 גדרה או טלפון: 055-92361

לחברת ביטוח גדולה בת"א
דרושים

* **מבין פוליסות**
• בכיר
* **פקידה כללית**
• לאחר 10 שנות לימוד
• רצויה ידיעת בהדפסה
* **עובד תיקיה**
* **מנהל חשבונות**
• בעל נסיון
* **מנהל חשבונות**
• מתחיל
* **כתבנית פוליסות**
• עברית

נא לפנות בכתב לת.ד. 29182, ת"א.

א. צום בע"מ
חברה קבלנית
לעבודות חשמל

דרושים בחיפה

1. **חשמלאים**
2. **עוזרים לחשמלאים**

להתקשר לטלפון:
04-255104, 03-36571

רשות השידור
מחלקת הנביה תל-אביב

דרושים עובדים ועובדות לתפקידי גביה וסריקות

בבתי מחוקים במקלטי טלויזיה ורדיו לאנשים כספר אופציונלי (כולל שעות נוספות).

העבודה כרוכה בשהות מחוץ לעיר.
יודרוג לפי הכשרה.

המעוניינים יפנו בכתב בצרוף קורות חיים לתיק 449 תל-אביב, ויציינו על המעטפה עבור שוורץ.

ל-דאן אנד בראדסטריט תל-אביב

דרושה

פקידה כללית

הכישורים הדרושים:
השכלה תיכונית, לאחר שרות צבאי,
ידיעת בסיסית באנגלית למטרת תיוק

על המעוניינות לפנות טל. 262202 ת"א.

תעשיות אלקטרוכימיות
פרוטארום
ת.ד. 1929 חיפה

למפעלנו במשמר הים (ליד עכו)

דרושות

כתבנית בשפות אנגלית ועברית
(שפת אם אנגלית)
כאחראית למזכירות

כישורים: נסיון של 3 שנים לפחות בהדפסה בשתי השפות ובעבודות מזכירות לאחר שרות צבאי.
עדיפות תנתן בעלות נסיון בקצרנות אנגלית.

פקידה כתבנית
למחלקת אחזקה

הכישורים: נסיון של שנתיים לפחות בהדפסה עברית ובעבודות משרדיות, לאחר שרות צבאי.
מועמדות מתבקשות לפנות טלפונית 04-715211 או בכתב למחלקת הפנסיון ת.ד. 1929 חיפה.

הפעה מסודרת תמורה לעבודה ומהודרת תנאי עבודה נאותים
— סודיות מובטחת —

חורדי בע"מ
יצור לוחות חשמל
רח' סלמה 136, ת"א,
טל. 829266

דרושים

חשמלאים
ללוחות חשמל

תנאים טובים
למתאימים

למפעל מזון גדול
במרכז תל-אביב

דרושים

1. **מכנאי ייצור**
למתקני ומנן ושיטות עבודה

2. **פקידת חישובים**
לחישובי שכר ופרמיות

המעוניינים מתבקשים לפנות בכתב לת.ד. 138 ת"א
או להתקשר טלפונית 03-51531 לקבוצת מנהל לראיון.

לסברינה
חברה לשיווק

דרושה

מזכירה

* עברית
* הדפסה במכונות כתיבה חשמליות
* הופעה נאה
* עד גיל 30
* שעות עבודה
16.00—07.30

לפנות אישית לסברינה חב' רח לשווק, רח' החשמל 13 תל-אביב.

sabrina

הלוח הכפול ידיעות אחרונות הארץ הלוח הנפוץ ביותר

המשרד הראשי: שדרות רוטשילד 76, תל-אביב, טלפון 611141 ● המחיר למלה: דירות וטכניות — יום חול: 5 ל"י, יום ו': 6.15 ל"י ● מודעות אחרות — יום חול: 4 ל"י, יום ו': 5 ל"י

פרקי היום בתנ"ך

המשנה היומית

הדף היומי

ההלכה היומית

הדלקת הנרות

תורנות רופאים לפי המקומות

תורנות בתי חולים

תורנות בתי מרקחת

הקלטים מציעים

בתי-כנסת

דירות

וילות ובתים

דירות למכירה 3 חדרים ועוד

דרושים משרדים
בתל-אביב
בשכירות או קניה

לפחות 400 מ"ר לבעלי מקצוע חופשי
הכרחית אפשרות חניה

— רצוי בצפון —

לפנות טלפון: 259303 ת"א

هكذا من الأصل

פרשת השבוע
במדבר
מאת מנחם בקר

פרשת "במדבר" נקראת, בדרך כלל, בשבת הסמוכה לחג־השבועות, זמן מתן תורתנו. סמיכות זו — אומרים חכמי ישראל — באה ללמדנו, שכל המקיים את התורה כראוי, יכול לשנות את פני המדבר משממה לגן־עדן, כדברי החזון של ישעיהו הנביא: „וישם מדברה כעדן, וערבתה כגן ה'" (נ"א, ג').

חכמינו ז"ל אמרו במדרש רבה: „בשלושה דברים ניתנה תורה: באש, במים ובמדבר. מה אלו חינם לכל באי עולם, כך דברי תורה חינם הם".

מעירים על כך חכמי ישראל: שלושת דברים אלה — האש, המים והמדבר — מורים לאדם את הדרך שעליו לילך בה, כדי לעלות במעלות התורה והיראה:

האש — זו שלהבת יה, הלהט וההתלהבות שבלב ישראל לאביהם שבשמים.

המים — זו שפלות־הרוח, יישוב הדעת וצלילות המחשבה.

והמדבר — זה סמל הצניעות וההסתפקות במועט. כמאמר חכמינו ז"ל: „כך היא דרכה של תורה: פת במלח תאכל, ומים במשורה (= במידה קטנה) תשתה, ועל הארץ תישן... ואם אתה עושה כן — אשריך וטוב לך" (אבות ו', ד').

*

ביום ראשון הבא חל ראש חודש סיוון, ויום שני בסיוון נקרא „היום המיוחס". נשאלת השאלה: מדוע זכה יום ב' בסיוון, שהוא סתם יום של חול, לכינוי „היום המיוחס"?

מסבירים זאת משמו של הצדיק רבי ישראל מרוזין (1797—1851): דווקא משום כך, שאין יום שני בסיוון מייחס לעצמו חשיבות מיוחדת, זכה לייחוס הוא שבשכנותו קיימים ימים חשובים (היום שלפניו הוא „ראש חודש", וביום שלאחריו מתחילים „שלושת ימי הגבלה" שלפני שבועות) — זכה היום לתואר יקר ונכבד. נמצאנו, איפוא, למדים, שמי שאינו רואה בעצמו סגולה מיוחדת ומייחס סגולות טובות ויקרות לזולתו — משמע שהוא יחסן גדול וראוי למלוא התהילה וההערכה מצידנו...

ממידרשי חז"ל

„והלויים יחנו סביב למשכן העדות" (א', נ"ג)

כיצד היו שרויים שבטי ישראל במדבר? משה ואהרן ובניו חונים במזרח, סביב למשכן העדות, וסמוכים להם יהודה ויששכר וזבולון. מכאן אמרו: טוב לצדיק וטוב לשכנו! — אלו ג' השבטים שהיו סמוכים למשה ואהרן, ונעשו גדולים בתורה.

בדרום היו חונים בני קורח, וסמוכים להם ראובן ושמעון וגד. מכאן אמרו: אוי לרשע ואוי לשכנו! — אלו ג' השבטים שהיו שכנים לקורח ועדתו בדרום, ואבדו עמו במחלוקתו.

במערב היו חונים בני גרשון, וסמוכים להם אפרים ומנשה ובנימין;

ובצפון היו חונים בני מררי, וסמוכים להם דן ונפתלי ואשר.

והיו שבעה ענני־כבוד מקיפים אותם, וכך היתה נסיעתם: סימן היה למשה בענן, אימתי היה מסתלק, וכיוון שהיה רואה אותו מסתלק, היה אומר: „קומה ה' ויפוצו אויביך, וינוסו משנאיך מפניך" (י', ל"ה) — והענן מסתלק, והיו כולם מתקינין ליסע (= מכינים עצמם לנסיעה) ומיישבין (= ומסדרים) את כליהם. מי שהיתה לו בהמה, נושא עליה את כליו; ואם לאו — היה הענן נוטל את השאר.

חסידים מספרים

כיצד נרגע בעל ה„תולדות" בקהילת ברדיצ'ב?

כשהדפיס הצדיק רבי יעקב יוסף מפולנאה (1710—1782), מתלמידי הבעל־שם־טוב, את ספרו „תולדות יעקב יוסף" — החל נוסע מעיר לעיר כדי למכור את חיבורו, שהשקיע בו עמל רב (היה זה הספר החסידי הראשון, שמחברו שיקע בו עיקרי תורת הבעש"ט).

כשבא רבי יעקב יוסף לברדיצ'ב, קבע לו מקום באכסניה צנועה והמתין שם להמוני בני הקהילה, שיבואו לרכוש את חיבורו. אך למגינת־ליבו, לא נמצאו כמעט קונים לספר, והדבר ציער מאוד את המחבר.

למחרת היום נזדמן לאותה אכסניה רבי זולף מזיטומיר, מחבר הספר „אור המאיר". החל רבי יעקב יוסף להשמיע באוזני אורחו דברי תרעומת על יהודי המקום: הייתכן שאני טורח ובא לקהילה גדולה זו ומציע ליהודי המקום את תורת רבנו, הבעל־שם־טוב הקדוש, ולבסוף עלי לעזוב את העיר עם כל סחורתי?!

מה הרעש? — הרגיע רבי זולף את בעל ה„תולדות" בבת־שחוק. הן ידוע לך, שכבר היו דברים מעולם, גם ריבון־העולמים היה מחבר נכבד מאוד, וסיפרו ודאי היה ראוי להיחטף על־ידי כל באי עולם; ואף־על־פי־כן חיזר הקדוש־ברוך־הוא עם תורתו מעם לעם ומלשון ללשון, ואף אחד מגויי העמים לא רצה לקבל מאתו את החיבור המוצע...

„פורד הטיל יוקרתו על כף המאזניים"

(המשך מעמוד 5)

...יות בשאר אומי מריגי מובהק, אם כי תוארו כפורמאליות בלבד.

הגרמנים ביקשו לכרוך את הצטרפות ישראל לשוק בהסכם דומה עם מדינות־ערב. האיטלקים הביעו התנגדות מטעמים פלכליים טהורים. לזכותם של הגרמנים, ובמיוחד שר־החוץ דיטריך גנשר, ייאמר שלא הירפו מהפעלת לחצים על מועצת השרים, כדי להחיש את חתימת ההסכם עם ישראל. גנשר הסתייע בתמיכה הבלתי־מסוייגת של האנגלים, הדנים והיוונים, כדי להפעיל את השפעתו על המסתייגים, להסיר את התנגדותם ולחתום על ההסכם.

אין ספק כי פגישותיו של שר־החוץ אלון עם שרי החוץ של צרפת וגרמניה תרמו לא מעט לקבלת ההחלטה של מועצת שרי השוק לחתום על הסכם עם ישראל, שייכנס לתוקפו ב־1 ביולי.

חשיבות ההסכם היא לא רק כלכלית, אלא מדינית, ומהווה פריצה רצינית בחומת הבדידות של ישראל. הסכם זה מבטיח לישראל מקורות אספקה בעיתות משבר ופוגע קשות בחרם הערבי. אין זה איפוא מיקרה שמר אלון החליט להשתתף בטקס חתימת ההסכם.

□□□

מערימים קשיים בדרכו של אבא אבן

התנהגותם של ראשי מפלגת־העבודה ביחס ליוזמתו של ח"כ אבא אבן להקים את בית־ברל למוסד רעיוני תוסס, שיוכל לתרום למען פעילות רעיונית פוריה וברוכה... ציבורית.

הכל מודעים לעובדת התמוטטותה, טישטושה, התאבנותה והתנוונותה הרעיונית של מפלגה זו, העלולה להביא להתפוררותה האירגונית ולאובדן השפעתה בחברה הישראלית. עם זאת, אין ראשי מפלגת־העבודה מוכנים לנקוט צעד מעשי כלשהו כדי למנוע את הידרדרותה.

מר אבן, שעל רמתו האינטלקטואלית איש אינו חולק, כשם שכל אחד מכיר ביכולתו להביא לתנופה רעיונית של מפלגת העבודה, מוכן להירתם לפעולה. הוא הגיש מיספר הצעות להקמת במה רעיונית קבועה במיסגרת בית־ברל ולכינון צוותי־חשיבה שיגבשו את דרכה הרעיונית של מפלגת העבודה ויכינו את מצעה המדיני, החברתי והכלכלי לקראת הבחירות הבאות. מר אבן גם הכין הצעה מפורטת בדבר הוצאת ירחון רעיוני. הוא הביע את נכונותו להירתם אישית לגיוס כספים להבטחת הפיכתו של בית־ברל למרכז רעיוני של תנועת העבודה. ואכן, בעת ביקורו האחרון בארה"ב, התכנסו במיספר ערים אישים הקרובים לתנועת־העבודה הישראלית והביעו נכונות לתרום להקמת מרכז רוחני מתקדם בישראל.

אולם, כל אימת שמר אבן מעלה הצעה מעשית מסוג זה הוא נתקל בקרירות, בהתחמקויות ובחשדות מצד מזכירי מפלגת העבודה ואחרים, המזהירים אותו מפני „דחירה מוטרות"...

קיים, איפוא, חשש שאחד או שניים מראשי המדינה, שאינם יודעים להתעלות על יחסם האישי אליו, מוכנים לוותר על פעילות רעיונית הדרושה למפלגת העבודה כאוויר לנשימה, ובלבד שלא לתת לו את האפשרות למלא את תפקידו כהלכה. אין להוציא מכלל אפשרות, שאם ייתקל מר אבן בקשיים נוספים מסוג זה, הוא יביא את העניין להכרעת המוסדות המרכזיים, או אף יתפטר. צעד כזה, אם אומנם ייעשה על ידו, יהיה ללא־ספק כתם נוסף על מפלגת העבודה, בדומה להתפטרותו של יצחק בן־אהרון מכהונת מזכיר ההסתדרות.

השאלה המתעוררת היא, איפוא: האם באמת החליטה מפלגת העבודה לצעוד לקראת התאבדות הדרגתית?

רפאל בשן מראיין

(סוף מעמוד 4)

בדעתי. אני בכלל אינני יודע איך נראה העיטור הזה.

שאלה: יובל, האם אתה מוכן להשתתף במלחמה נוספת, אם תפרוץ, חלילה?

יובל (בהרהור): מה השאלה? — בחלום! בוא ואגיד לך זאת אחרת: הנכונות של חברי ושלי להילחם גם להבא, זהו באמת המפתח הממשי והעיקרי לנצחון בקרב.

אני: אתה נלחמת בוודאי על חייה של מדינה טובה, נקיה וטהורה יותר, מכפי שאנו כיום. כיצד הפרשיות הכלכליות והשחיתויות הכספיות והחברתיות משפיעות עליך?

יובל (בזעף): משפיעות מאוד־מאוד! לדעתי, יש לעקור את נגע השחיתויות מהשורש ובלי קונצים. אני חושב, כי הטיפול בנושא אינו צריך להצטמצם רק בסוגיה הכלכלית, אלא יש לעבור גם לתחום החינוך.

אני: למה בדיוק אתה מתכוון?

יובל: אני מתכוון לכך שצריך לחנך את הנוער עוד מהגיל הרך לערכי התועלת וליתר התנדבות. לכך, שדירה יפה ומכונית מהודרת אינם העיקר.

שאלה: מה אתה לומד באוניברסיטה?

יובל: מדעי המדינה ופילוסופיה.

שאלה: כבר בחרת לך מקצוע מוגדר לעתיד?

יובל: לא. לגמרי לא. (צוחק) בינתיים, אני נהנה מאוד מהלימודים.

שאלה: יובל, אתה עברת מלחמה קשה והוכחת גילויי גבורה אישית בלתי־רגילים. כיצד היית מגדיר אומץ?

יובל: אולי נעזוב את זה.

אני: בכל זאת. אולי תסכים להגדיר.

יובל (אחרי הרהור ארוך־ארוך ולבטים): תראה, לאדם שעבר מלחמה כזאת קשה מאד להגדיר במדוייק מה זה אומץ־לב. זה עניין מורכב. והייתי אולי אומר, כי נכונותו של החייל להילחם היא תחליף משביע־רצון לאומץ.

אני: שמעתי לא פעם מפקדים ותיקים ומנוסים אומרים, כי, בעצם, כל אדם מפחד אוטומטית בשעת הקרב. הבעיה היא רק איך להתגבר על זה. אתה מסכים לכך?

יובל (בחיוך ענמומי): חביבי, קודם כל האדם רוצה לחיות, לא?

קרא בגליון השבוע של
שבועון הבידור לכל המשפחה
להיטון
עליתו ונפילתו של מייק בראנט
הסיפור המלא על הצלחתו המסחררת
* פסיכיאטר קובע: מייק בראנט פיתח יצר הרס עצמי
* ראיון עם אמו של מייק
המסע האחרון
ועוד בגליון: ראיונות מיוחדים עם: דן כנר, ג'ון לנון, ברט ריינולד, וכן שאר המדורים הקבועים
„להיטון" — שבועון הבידור לכל המשפחה. להשיג בכל דוכני העתונים

הזדמנות אחרונה
בל הקודם זוכה
בכפר סבא
נותרה עוד
דירה אחרונה
בבנין החדש ברחוב הבנים
חדירה
בת 5 חדרים
הכניסה בחודש אוגוסט
בנית ויצירה בע"מ
טלפון 052-21897

חממות למכירה
2 חממות, כל אחת 2 דונם
דגם סוקול „ע"

ברמת־גן
מורה למתמטיקה
מקבלת שעורים פרטיים
והכנה לבחינות

מפעלי
ידיעות אחרונות
המהדורה 4 הופיעה!!
אלפים רכשו את הספר
שמקומו בכל בית בישראל
המחיר: 29.50 ל"י
חיים הרצוג
מלחמת יום־הדין
לכבוד „ידיעות אחרונות" ת"א
נא לשלוח לי ... עותקים מהספר „מלחמת יום הדין"
שם ומשפחה
כתובת

ד"ר ישראל אלדד

דברים על לב ירושלים

(ליום שחרורה־כמעט)

סובלת בקשי את חומה וכל חיל
ונאציץ בכוח הקימוש וזדים...
וכל מגדל ומגדל זר חוכך —
נעוצים כמחט בבשרך...
ומי יתנך חללה, תחדלי היות עיר
קדושה לשלש אמונות — חרדים,
והיית אך לעמך לא לזר חמודה!
לגופה לב אחד, שני אין לגדידים.
(טשרניחובסקי)

המסתכל על פני השטח בלבד ודן על פי כותרות ואף שורות בעתונות, חושב, או נוח לו לחשוב, שהקרב המדיני על גבולות ישראל נטוש הרחק ממרכז הארץ, ודאי הרחק מירושלים, איישם בדרום, בסיני, ואיישם בצפון, בגולן; ומכאן: לירושלים אין דאגה.

זו טעות ממש, כשם שטעות היא להסיק שפצצות בירושלים הן נושא לחקירה משטרתית. כמין מעשה פלילי. יימצאו עקבות, ייעשה קלסתרון, ייתפס העבריין ושלום על ירושלים, עד ל„פיגוע" הבא. ישנה גם נטייה לראות בכך עניין „עונתי", אם סמוך לחג העצמאות או סמוך ליום שיחרור ירושלים. אין זה עניין משטרתי כמובן, כי אם מדיני וטרוריסטי. על כן התגובה או טירור תחת טירור, או על כל רצח — גירוש מאה צעירים מזדהים לירדן או סוריה.

מפעם בפעם מזכירים בצד האוייב או ה„מתווכים" למיניהם, שגם שעת ירושלים תגיע, ויש אומרים שאף קיסינג'ר עצמו מודע לכך, ומשאיר בעייה זו לסוף בקשה מכל; וממילא מובן, שירושלים עדיין בעייה היא, ובכל מקום שקיסינג'ר — והרי ברור שהוא המסוכן מבין „עושי השלום" — רואה בעייה, כבר ברור שתבוא „פשרה", וכי שום דבר לא נגמר אפילו פה, בירושלים. וגם פה, לא הוא יהיה האשם הראשי, כשם שלא הוא האשם בעבירות החמורות שעברנו בסיני ובחרמון. הוא רק הסית אותנו לעבירות האלה. אך אנו עברנו עליהן. ואל תאמר: דיה לצרה בשעתה. דין צרה מדינית כדין צרה בריאותית: שעת ההיחלצות ממנה קודמת לשעת התגלותה במוגלה ויסורים. כשעומד עליך ה„מומחה" ההארוואדי הכירורגי ואומר: לנתח ומיד. או...

*

לא במיקרה מתעקשים כל־כך ראשי העיר וראשי המדינה לדבר על איחודה של ירושלים במקום על שיחרורה. „שיחרור" הוא מונח לאומי, מדיני, היסטורי. „איחוד" הוא מונח אדמיניסטרטיבי, מינהלי, אירגוני בלבד. שיחרור אינו ניתן לטישטוש או לתיקון, הברירה היא חריפה וחד־משמעית: או שהעיר משוחררת, או שהיא בידי זר. ל„איחוד" ישנן כל מיני צורות ואפשרויות, ואכן מנכנישתים למיניהם מציעים מפעם בפעם פתרונות מינהליים לחלק על „איחוד" זה, כל מיני „עיריות" או „רבעים" נפרדים, כל מיני קומבינציות להפריד את המאוחד. ואין צריך לומר שלא ירדו מן הפרק כל מיני פתרונות, או אקסטריטוריות לגבי הר הבית.

כדי להמחיש בהמחשה מכרעת שגם בירושלים לא נגמר והיא צמודה לתעלת־סואץ ולחרמון, די אם אזכיר, שאותו איש עצמו, שלא רצה מלכתחילה להגיע לתעלה ולא רצה מלכתחילה להגיע לגולן (ומתפאר בזה), היה ראשון שאמר שלא איכפת לו שבהר־הבית יתנוסס דגלו הירוק של חוסיין.

הלא הוא מי שנחשב כנץ הניצים, משה דיין. ואינני מהסס להזכיר דבר זה כדי שנדע בדיוק היכן אנו עומדים גם בחזית ירושלים וכדי שנדע בעומק מדוע כשלנו בנצחוננו.

גם בירושלים שום דבר לא נגמר עדיין. והטעם פשוט, פשוט אף־על־פי שנורא: אם אין מחשבה תחילה, אין סוף מעשה. גם הקרב על ירושלים לא בא במחשבה תחילה. ודאי לא ביוזמה שלנו. כי מי בצמרת המדינית ואף בקרב הטובים שם, העז לחשוב על יוזמה צבאית לשיחרור ירושלים? זה היה הירהור מלחמה. הטובים חלמו על „הזדמנות" שהאוייב יזמן לידיהם. השליטים במופעל אף על כך לא חשבו ואף ביקשו מהאוייב לא לאלצנו להילחם על ירושלים, לא לכפות עלינו את כיבושה. כיבושה אמרתי ולא „שיחרורה", שהרי שיחרור אינו דבר שצריך לכפות אותו. ומכיוון שלא רצו לשחררה ואף־על־פי־כן היתה התעוררות פנימית, ספונטאנית, משיחית־כמעט עם שיחרורה, ולא יכלו לומר עליה „שטח כבוש" או „מוחזק", בא „המוצא הגואל": איחודה. הצורה המינהלית גאלה מהתוכן ההיסטורי.

*

האמת הקשה והרת־האסונות היא זו: בידינו ממש הוא לפי שעה רק הכותל, כי הוא היה גם בלבנו, אינרציה של דורות, רוגז על חוסר־גישה; אבל העיר העתיקה ממש, ועל הכל הר־הבית, לא היו בלבנו, ועל כן אינם גם בידינו אלא למראית עין בלבד, ומוקדמת היתה שמחתו של מוטה גור „הר־הבית בידינו", מה שאיננו בלב, אינו מתקיים ביד.

אילו היה זה שיחרור היסטורי ממש, על כל המשתמע מכך כלפי פנים וכלפי חוץ, אילו היתה המלחמה על ירושלים במחשבה תחילה, בתיכנון ובהכנה, הרבה, הרבה דברים שלמחרת היו מתרחשים אחרת. אין צריך לומר שגם חלק מן הקרבות היה מתחולל אחרת ודמים היו נחסכים. אך גם היו נחסכים מעשים ומחדלים אבסורדיים, המתנקמים ועלולים להתנקם עוד יותר.

כל האלטרנטיבות, כל הפליאטיבים, כל ה„לחצאין" נכשלו. לא שיכנענו. לא הכשרנו לבבות בפשרות. להיפך: הגברנו ספקות בסופיות נצחוננו. מי שוויתר על ירושלים של מעלה, שבהר־הבית, לא זוכה גם בהכרה במעשיו בירושלים של מטה (ואף זו, שמתחת לאדמה, הארכיאולוגית).

מי שפעל ליד הכותל המערבי בהורסו את „שכונת המוגרבים", פעל אינסטינקטיבית ופעל לברכה. אלא שהאינסטינקט לא הספיק או שמכוחו של הפועל לא הספיקה. מה שנעשה ליד הכותל חייב היה להיעשות לגבי מרבית העיר שבתוך החומות, כולל שכונות נוספות הגובלות בהר, וודאי וודאי לגבי כל מה שנכלל פעם ברובע היהודי עצמו: פינוי משמעותי שלם מהאוכלוסיה הערבית, בלי היסוס ובלי חוכמות, על ידי צו פשוט...

אפילו בלוד וברמלה וביפו, ואפילו בצפון ירושלים שנבנה הוא גם מחר וגם יפה. חמישים אלף הערבים שהשארנום לא נעשו לנו אסירי־תודה ואזרחים נאמנים ואף לא דוגמה לאפשרות של דו־קיום, כדברי התמימים שבתוכנו. העיר העתיקה בעיר „המאוחדת" ו„המסופחת" הם לא פחות אויבי ישראל מערביי שכם וחברון; אדרבה, כל תקוות הערבים לשוב ולשלוט בירושלים, לפחות בזו המזרחית, היא בעובדה זו של השארותם כולל מנהיגיהם, כולל העתונות העויינת ביותר והחופשית להסית בתוכנו בירושלים. אילו פינינו את העיר מהם, אם לגירוש אם לפיזור, איבתם אלינו לא היתה גדולה יותר, לא יכולה להיות גדולה יותר, אך תקוותם וסיכוייהם היו קטנים.

*

בסמוך: הר־הבית. שם פלט האבסורד: חיילינו רצו דרך הרחבה אל הכותל. ירדו אל הכותל. המעמד היה מזעזע, מרגש, בתקיעות שופר של שיחרור הכותל.

וזהו, שהכותל טפל לו, חזר שקדושת הכותל ממנו באה, שרק משום כך נעשה קדוש כי היה שריד למה שהיה בהר. ההר הושאר בידי האוייב כאות לעתידו בעיר ובארץ, כהודאה בקדושת המקום לערב ולאיסלאם.

ולנו — כותל הדמעות. שוב כותל הדמעות. בעצם, סמל החורבן (ואיזה גם שהערבים מנעו בעדנו „גישה לכותל", גם מתח זה היה לברכה). אינני אומר „חלילה וחס" שניתן היה, או שצריך היה לעשות למיסגד ולכיפה, מה שעשו רומיים ונוצרים ומוסלמים בעיר הזאת ובמקום הזה לבנייני הקודש שמצאו שם. אבל המינימום שהתחייב אותה שעה, על־מנת לשוות למעשה משמעות היסטורית משוחררת, היה הפקעת ההר מבעלות ה„ווקאף" והעברתו לבעלות יהודית ישראלית מלאה, עם גישה חופשית לתפילה במיסגד אל־אקצה (דין כיפת־הסלע שונה. עד לשנות השלושים לא שימשה כמיסגד מעולם. זה היה מונומנט על גבי ה„סלע" המקודש ליהודים מני קדם עם תוספת מיתוס מוסלמי למען צידוק האחיזה. חג' אמין אל־חוסייני הפך את המקום למיסגד מטעמים מדיניים מובהקים, לצורכי הנטייה הפאן־איסלאמית שלו שהוא מהמקום הזה יעמוד בראשה. ואם טרם הגיעה עת בניין הבית כדין, כיפת הסלע חוזרת להיות מונומנט על הסלע ההוא של עקידה או מיזבח).

וודאי שישנו עניין האיסור ההילכתי של הרבנות הראשית. ולא לחלוק על ענייני הלכה אני בא כאן. אך הלא הרב גורן בטרם היותו רב ראשי, ערך מדידות ומיפוי של ההר, וקבע במפורש שחלק ממנו מותר בכניסה. בחלק זה צריך היה לקבוע מקומות תפילה יהודית, להעלותנו מכותל החורבן אל ההר. בחלק מן ההר, אולי בפינה הדרומית מזרחית, אפשר היה להקים אם עדיין לא את לשכת־הגזית, הרי את בניין הרבנות הראשית, למשל, או כל מוסד רוחני עליון אחר. ואם לא היה הרב גורן מוסמך לעשות זאת מייד, למה הוא שותק היום בנידון? למה לא פירסם את מפת ההר על כל המסקנות המתחייבות מכך לתפוס עוד היום שליטה בו, בכל המותר על־פי ההלכה?

*

מי שחשב שעל ידי כך שנשיש העמנה ונתיחה את קדושת העיר לכל הדתות ונרחיב את זכויות הדתות, נרכוש את הכרת העולם הנאור (גם דתי, גם נאור) ונזכה באישור סופי של שלטוננו — טעה מרה. והאיסוד מזה האמת. הכנסיות התרחבו והתעצמו. הוקמו מוסדות מרכזיים עולמיים לנצרות שמעולם לא חשבו על כך, או חשבו ולא הצליחו.

המינזר בעמק־המצלבה היה סגור בתוך חומותיו, והיום ניתנה לו שליטה על מרבית העמק. בהר־ציון כמעט לא הותירו לנו שבילים של גישה לקבר דוד. וכל הגורמים האלה ממשיכים ומגבירים תביעות למעמד בינלאומי או בינדתי לירושלים. וכאשר תעלה הבעייה לסדר היום, כל ההטבות והחסדים שעשינו עמהם ושלא קיבלו מידי אחרים, לא יועילו: הם יהיו נגדנו, מכיוון שהוכחנו שאכן אין היא עיר יהודית כולה, שלא כשבי־ציון באנו הנה, לא כמשחררים, כי אם ככובשים חדשים — טורקים, אנגלים, עכשיו ישראלים. המאחדים איחודים מינהליים. מרכזי העיר קרויים על שמות צלבנים ומצביאים מוסלמים, מרכזי העיר, השולטים עליה שלטון טופוגראפי וויזואלי — הם בידי אויבי ישראל, ולאן מוליכים מישרדי הממשל הישראלי את אורחיהם המכובדים? אל „יד ושם", זכר לחורבן הגולה, ואל הכותל המערבי: זכר לחורבן ירושלים. אלה מקומות הקודש הייצוגיים שלנו: שני האסונות הייצוגיים...

*

ודאי שיהודים, שתפילתם תפילת אמת, יודעים שאין הכותל אלא אות להיעדר הגאולה, להמשך הגלות גם בארץ. אך בשביל מרבית העם בארץ ובגולה, הפך הכותל למקום הקודש ביותר לעם היהודי, כפי שמסבירים לא רק מדריכים מטיילי־הארצות, אך גם עתונאים ופובליציסטים בכתביהם. וזו גם שטות מדינית, כמובן.

כבר העירותי בהזדמנות אחרת על מעשה האווילות שבהשארת ארמון הנציב בידי או"ם. וגם בכך אותתנו לגויים שאין אנו רואים עצמנו ריבונים בלעדיים אף לא בירושלים. ואף עמוק יותר והרה־אסונות יותר, הוא המחדל שבהר הבית.

והרובע היהודי בתוככי ירושלים אף הוא — ויהיו הבתים יפים כאשר הם — אות לזרותנו בעיר. רובע יהודי בפראג, בוורשה — ניחא. אך בירושלים? רובע ערבי בירושלים? אולי, אם כי גם ערבים מותר בעמור, לחושבים, כאזרחים אך לא בגוש בלב העיר, כל עוד העיר כעירם — בליבם.

ומכאן לכל היתר. מכאן אופיה האנטי־יחודי לכל ההיאחזויות האחרות גם מעבר לגיחון של ה„איך": כמו בימי „חומה ומגדל", כמו בימי הטורקים, ולא ביד רמה ובתנופה של עם משחרר. שוב הוכחה לחוסר הבטחון הפנימי, העצמי, הנפשי, והוא גרוע מחוסר הבטחון הפיסי.

איישם בעומק חושבני: השיחרור לא הושלם מכיון שלא כל המשחררים, וביחוד מאלה שבראש, שלמים באמונתם, ביהדותם, וד"ל.

לא באתי לקונן על העבר ביום שמחתנו. באתי להצביע על המחדלים שהיו פרי חוסר המחשבה תחילה. לדידי — לא מאוחר עדיין אף היום. אך גם מי שזקוק להזדמנות, טוב שידע היכן לב ירושלים, מה...

יהושע בר־יוסף

מה עונים להארווי מניו־יורק?

אינני מכיר את הארווי הורוביץ מרחוב מונטגומרי 36 בניו־יורק, אך באחרונה קיבלתי ממנו מכתב על נייר ורדרד מעוטר בספינת־מיפרשים על גלי ים כחול, ובו הוא כותב לי באנגלית טובה כדלהלן:

יהושע היקר.

באחרונה כתבת בעתונך רשימה, שבה התפלאת מדוע אין יהודי אמריקה עולים לישראל. ובכן, ידידי יהושע, הדברים אינם כה מסובכים, וברשותך אתאר כמה מן הדברים היפים על החיים באמריקה.

ראשית, הסתכל בנייר היפה של מכתב זה והיה כן בתשובתך: כלום קיבלת מימיך מכתב כה נאה מישראלי?

בניו־יורק יש כ־20 ערוצים בטלוויזיה והם משדרים תמיד סרטים טובים עד שעה מאוחרת בלילה. זה ממש תענוג לשבת בליל שבת או ביום א' גשומים ולצפות ברווחה ב„קזבלנקה" עם המפרי בוגרט ואינגריד ברגמן, או ב„הכל אודות חוה" עם בטי דייוויס.

אחד מתענוגות החיים הוא כריך של בשר־קוסטאות (?) כ„מחדל עובר על גדותיו, עם כוס גדולה של ספסיקולה צונן. כריך כזה אין להשיג בישראל, ואילו ניתן להשיגו היה בודאי קלוקל.

האמריקאים בכללם, והניו־יורקים בפרט, וי אחת כמה יהודים ניו־יורקים, יש להם חוש הומור שונן בהרבה מזה של הישראלים.

מזג האוויר בניו־יורק הוא מעניין בהרבה מזה שבישראל. זה בוודאי משעמם מאוד, שישה חודשים ללא גשם.

בשעה שכל שכונה בניו־יורק יש לה כישוף אישי משלה, רוב הערים החדשות בישראל חסרות לגמרי כל ייחוד, קסם או אופי, ומאוללת קוסמת יותר מכל עיר ישראלית. ובאמת, יהושע, כלום בעוד מאה שנה ימצא מישהו שיכתוב שיר על אשדוד או קרית־גת?

כאשר ביקרתי בירושלים ראיתי כמה „ילדים ישראלים טובים" זורקים אבנים על ערבי זקן מסכן. האם באמת כדאי לוותר על סרטי המפרי בוגרט כדי לראות מחזות מעין אלה?

עד כאן מכתבו של הארווי הורוביץ מניו־יורק.

*

מה אענה לו להארווי על מכתבו הלבבי? לקבלו ברצינות? להתייחס למכתב כלבדיחה אירונית? לומר לו שכל אותם הדברים שהוא מתפעל כל כך, קשה מאוד לי ולרבים אחרים להתפעל? ואולי שאני ואמריקאים רבים אחרים מכירים ניו־יורק אחרת, פחות אידילית? או אולי שילדים זורקים אבנים על זקנים בכל מקום, אפילו בניו־יורק? הדברים לא ישנו אצלו כהוא־זה. הוא רוצה לראות מה שהוא רואה, כדי לא להרגיש עצמו חייב לעלות לישראל, והוא מטשטש את הדברים עד לאבסורד.

אינני יודע אם הארווי קורא עברית. אם הוא יורד או בנו של יורד, או רק שמע על רשימתי והגיב כפי שהגיב. מה שברור לי, הוא שמכתב זה מגלה את תגישה החשודה ביותר והמקובלת ביותר לגבי המניעים המקבלים על יהודי ארה"ב לעלייה או לאי־עלייה. אין כאן בעייה מצפונית מוסרית־לגבי החובה האינדיבידואלית של כל יהודי לעשות למען עמו: מה שתהיסטוריה היהודית מטילה עליו בתקופה זו. ואם קיים משחק הקשור במצפון יהודי מעין זה, הרי לכל הרותר: הוא מגיע לכלל שאלה: האם כדאי לי לעלות לישראל? היכן יחיה לי טוב יותר, ואם שם היהודים האחרים, המתבוללים למחצה, אין מגיעים אפילו לכלל צורך לשאול עצמם שאלה מעין זו, הם אינם נאלצים לעשות השוואות. ואם הארווי עושה השוואות, משמע שמשהו מציק לו במצפונו זה, והשוואות המגוחכות מקילות עליו.

*

בכל זאת, מן הראוי אולי לומר לו להארווי היקר, שבנחית הכריכים והמפרי בוגרט ונייר מכתבים ורדרד וראוי שבדאי לו להישאר באמריקה. השאלה היא אם קיימים אצלו גם בחינות אחרות, חובה, כוח, חיי אדם לשמם משמעותי, ואם אצלם קיימות מחשבות... אחרי הכל...

תת־אלוף (מיל.) אורי בן־ארי

רצון היצירה והלחימה

כניסתה של סיוון חייבת להדליק אצלינו אור אדום. לא בשל „תורת הדומינו" ולא בשל אי עמידתה של ארצות־הברית בהתחייבויותיה אלא משום שהוכח מחדש, בהרגשה מירבית, כי עם שנשבר רצון יצירתו ולחימתו — סופו לכניעה מוחלטת. מושכל ישן אומנם, אך העם הוצב במלוא חריפותו. בסופו־של־עניין, לא כמות הטנקים והתותחים קובעת אלא רצון הלחימה והיצירה של העם הלוחם.

קיומה של מדינת ישראל, המשך צמיחתה ובטחונה, מעוגנים אך בם ברצון היצירה והלחימה של אזרחיה, ועל כן — ביסודו־של־דבר, אם ממשלת ישראל תשכיל ליצור ולבסס את התנאים לקיום שני יסודות אלה באזרחיה, הרי מובטח לנו התנאי הבסיסי להשגת יעדינו.

רצון היצירה והלחימה של אזרחי מדינת־ישראל עבר מבחנים קשים ביותר לאחר מלחמת יום הכפורים. רעידות־האדמה אשר פקדו אותנו, ואשר מוקדיהן מקורן בתקופות שונות לפני פרוץ המלחמה, התפשטו כסרטן על כל שטחי חיינו. נרעדו יסודות הצבא, מערכת הבטחון, הכלכלה והחברה ורק חוסן אופיו ומנטליותו של העם הזה מנעו עד כה משברים עמוקים שאין תקנה להם. נראה כי רצון היצירה אכן נפגם, אך רצון הלחימה לקיומה של ישראל עדיין קיים.

אבל השאלה הנוקבת היא — „האם לעולם חוסן?"

*

קצרה היריעה מלפרט את כל הגורמים המשפיעים על רצון היצירה והלחימה של אזרח מן השורה, זה העמל במלאכה והן זה הנקרא לתת את נפשו בשדה הקרב. כאזרח העוסק ביצירה ובלחימה זה עשרות בשנים אנסה להתמקד בעיקר.

בעידן התמורות בו אנו חיים חשוב פי כמה לתת תוכן גם לנשמה. נכשלנו בנושא חינוך הדור, נתנו בכורה למדעים המדוייקים ומקצועות־הרוח תפסו מקום משעמם ומישני. לא השכלנו להסביר ולהחדיר את צידקת מעשינו ועיוננו הלאומי, לא הצלחנו לחנך לאהבת העם והארץ. התגאינו בישראליותנו ופגמנו בהכרתנו היהודית.

זה יותר משני דורות אנו עם במלחמה. יצרנו משטר וקבענו מגמות אשר דחו את טובי בנינו מלהעמיד את עצמם בראש השורה. הייתכן כי כאשר נאבק עם על קיומו לא יהיו הטובים המוכשרים ביותר בינינו גם אלה אשר יהיו בהנהגה ובדוגמתם האישית ינווטו את הספינה בים הסוער? האם באמת ובתמים טובי בנינו שואפים למנהיגות ממלכתית, לתפקידי מפתח במימסד, באיגוד המקצועי, בהסתדרות, בסוכנות, בעיריות, בחינוך וביתר המוסדות למיניהם, או שמא קצה נפשם בכל אלה? מחר כתנו ליצור משטר ותנאים בהם הטובים ישאפו להנהגה כפי ש„הטובים הולכים לטייס"?

בתקופה הקצרה של 27 שנות קיום המדינה צלחה ידנו בהקניית אזרחי המדינה לעבדי המינהל הציבורי? הקימונו מינהל מנופח ומסובך הדוחה מלבצעו ובהשגנותו את האזרח הנזקק לו, ויתרה מזו: „השכלנו" לבנותו כך שאין דבר בחיי האזרח אשר איננו נזקק למינהל הציבורי ולמימסד. עליית, ארגון יעיל, חסכון, בקרה וביקורת — מאתנו והלאה ודרושה יד־ברזל של ממשלה, כנסת והסתדרות אשר יתגברו על האינטרסנטיות הצרה ויעקרו מהשורש... אין מספיקים רצון יצירה ולחימה. זה מינהל חייב לשרת את האזרח, משלם המסים. אולי זו אוטופיה — אך ניתנת להגשמה.

...ישראל הפכה מאז הקמתה, במהרה לארץ רווחים קלים וזאת בסיוע ישיר ועקיף של המימסד והממשל. בנקאות, חברות ביטוח, שכר תיווכים, עסקי דלא־ניידי, השקעות והלוואות מאושרות ועוד ועוד — עובדה שאיננה מעודדת את רצון היצירה, אלא ביסודו־של־דבר — העמידה את עשיית הרווחים הקלים כסמל לפני כל ישראלי... חיסול עושי רווחים זה איננו בשמים — דרושה התוויה ברורה ויד עקשת להגשמתו — ואין זו אגדה.

...

*

כל אלה וגורמים רבים אחרים פוגמים ברצון היצירה והלחימה של האזרח הישראלי. תהיה השקפת־העולם האישית והפוליטית כאשר תהיה, ...כל אלה בידי הממשלה והכנסת...

חיים חפר

חוברת של רב צבאי

באותו שבוע בו חילקו אותות הגבורה, המופת והעוז • וראינו את תמונות אלה שנתנו את כל מה שיש להם לתת • וקראנו את ספור־מעשיהם האציל, המפליא והנועז • קראנו גם על החוברת של הרב הצבאי של פיקוד המרכז • •

הטוב שבערבים הרוג — מציע לנו כבוד הרב • ו"אסור להאמין להם" — תוסיף רבנו וכתב • ועוד מלא פסוקים ממדרשים אשר אסף • ובפרושים משלו ובסתם אמרות־כנף • אשר עלו בדאי במוח המקיא והחריף • בין תפלת שחרית לתפלת מעריב • ואת כל הגיגיו אלה מכבל־און ועד שרוף בעל • הוציא בחוברת שעליה סמל צה"ל • •

החוברת נגנזה — כך מוסרים מחוגי הרבנות • אך הנה קם סניגור לא אחד ומודיע ברצינות • כי אחרי שקרא את התכן הוא חשב ומצא • כי זאת בעיה הלכתית בלבד, כלומר אין פקודות מבצע • וכי כל כוונות המחבר היו רק • לא להרג אותם דה־פקטו, אלא סתם זה יורה • כלומר, מתר לקחת את הזקן ואת הטף ושאר המשפחה • ולהעמיד אותם אל הקיר מול רובי המחלקה • ועל כוונת דברי חז"ל אותם להחזיק • וללחוץ על הדק הפלטול בין נקודה ופסיק • ותראה! שפך חלבך על הגוים. — מה יש? זה לא מזיק • •

אלה מוריך ומאשריך, אל רחום וחנון • אלה יארגנו לך מסעי התעוררות ורמי עיון • ובשמך יחנכו את החיל להיות לא רק לוחם טוב אלא גם אדם הגון • אלה ילמדו את טהר הנשק ומה פרוש אם על הבנים • ואת אהבת הבריות ששוננו מפי חכמים וצדיקים ורבנים • אה, אילו רחמנים בני רחמנים, איזו דמות חנוכית ולבבית • ואיזה יום חג נפלא למסגרה הערבית • •

מינויו של שמעון אבידן

מספרים, כי שנים רבות וטובות ושמנות • כאשר אמרנו שאנחנו הנקיה שבמדינות • כאשר טהר דמותנו עשתה לה בעולם מוניטין • ובמקום גנבות — הלכו רק "אי־סדרים" בין השיטין • כאשר לפשעו: "אולי במשרד החוץ זה נכון • אך זה לא יתכן במשרד־הבטחון" • כאשר מילנו יפי־נפש בערוגות פרחים • — הכינו כבר בעצם די מלקלקים • ובנים מקוצות ושחורות צפרנים • נגנבו בקבוצות, ביחידות ובשנים • ואיבים טרוטות ואזני שענה • לא ראו ולא שמעו על משפחת הצבא • ומספר כי עקבות אותה זהמה • לא נכרו רק בימי שלום אלא גם בימי מלחמה • בקצור, כלי לקרבות ברמזים עבים ודקים • גם בקדש־הקדשים פשטו המדביקים • •

עכשו עת הנקוי ויש ברוך משם עבודה • ואם הסבון לא עוזר — משתמש בצמר־פלדה • ואם מים קרים לא יועילו — אז ישר ליורה הרותחת • כן, שמעון אבידן יעשה זאת, גם בחזקה וגם בנחת • והנה הוא בא, רבותי, נא להתכנס למקלחת • ובואת מגיע יישר כח גם לשמעון פרס על הבחירה המצלחת • •

בועז עברון

חזרה לנושא מרגיז

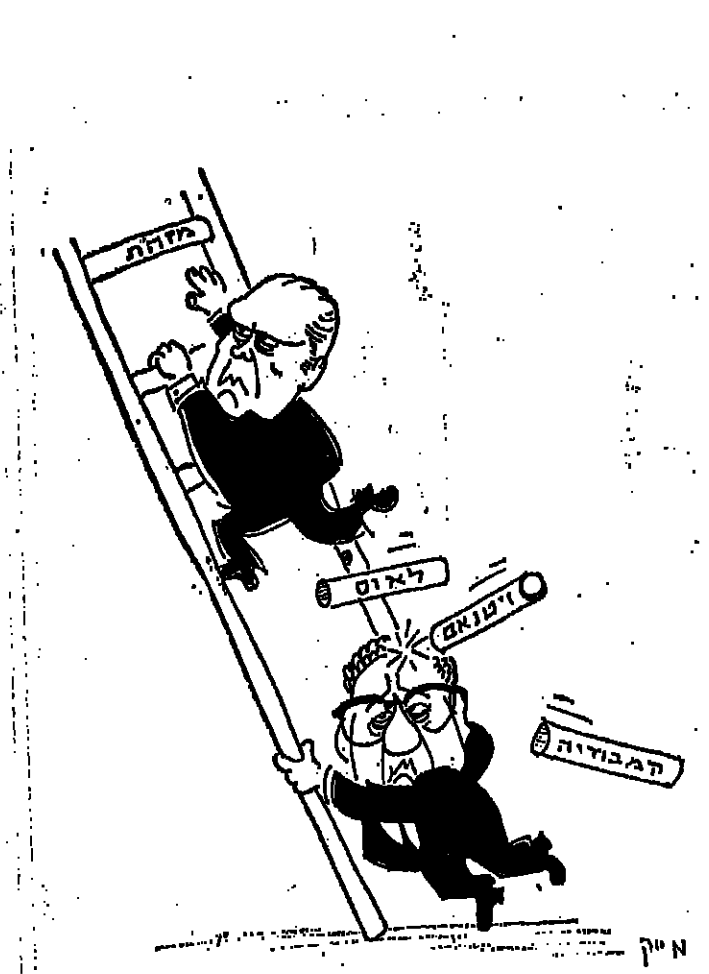

אני חוזר כאן לנושא שעסקתי בו לפני חדשים אחדים; וזאת משום שלפני זמן־מה נהגתי בשעת מאוחרת בערב בכביש כסרי, כאשר נפל אור פנסי מכוניתי על חייל שביקש טרמפ. אספתי אותו, ותוך כדי שיחה סיפר לי שהוא עומד שם כבר קרוב לשעתיים, ומכוניות רבות עברו על פניו, בדרך־כלל ריקות, מהן אף צבאיות. ואף אחת לא עצרה לו.

ממש למחרת אספתי שני חיילים בכביש ראשי, והם סיפרו לי סיפור דומה על שעות שלימות של "התייבשות על הכביש", בעוד שאלפי מכוניות שטפו ועברו על פניהם. ואתה יודע שהחופשות של הנערים קצרות, וכאשר הם נושאים נשק אתה יודע שבאו ממרחקים; וכל שעה שהם מבזבזים על הכביש יורדת מחשבון מנוחתם במיסגרת המשפחה, הידידות והידידים.

וסוף סוף אלה הם הילדים שלנו. כל פעם שאני רואה חייל ממתין על הכביש אני רואה בו את בני שבצבא, ועצם מעשה אסיפתו אל מכוניתי הוא גם בבחינת תפילה שנהג אחר, אולי אביה, בראותו את בני שלי ממתין על הכביש, ימדוד לי מידה כנגד מידה ויאסוף א.ו.ת.ו. והרי עצם המחשבה שילדינו אנוסים להמתין באשון לילה על כביש בודד, ציתים ברוח קרה ובגשם שוטף, צריכה לצבוט את ליבנו ולגרום לכך שנעצור ליד כל נער המבקש את סיועו.

*

חייל־טרמפיסט אחד אמר לי פעם: "אתה עומד על הכביש ואתה רואה את הנהגים העוברים על פניך, ואתה רואה שלא נעים להם. הם מסיטים את מבטם ממך והלאה, מנסים להעמיד פנים שאינם רואים אותך, וזה מעורר אצלך ממש זעם־רציחה. אתה צריך להגן עליהם. אני בטוח שהרבה מהם עושים הרבה רוח על 'צה"ל הגיבור שלנו' והם פטריוטים גדולים ומוכנים 'לנדב אותנו'. אבל על הכביש אין הם מוכנים להטריח את עצמם אפילו לרגע למענו, כאילו הם מפסידים משהו, כאילו קשה כל כך לעשות את המאמץ הזעיר הזה.

"אני גם יודע שרבים מהם נוסעים רק למרחקים קצרים וכיון כך, אם יעצרו, יתברר שאינם יכולים לעזור לי. אבל זה היה עושה לי קצת יותר טוב אילו היו בכל זאת נעצרים ושואלים לאן אני צריך להגיע ואחר כך אומרים שמצטערים, הם לא נוסעים לשם. זה לא היה מביא אותי לאן שאני צריך, אבל לפחות הייתי מרגיש שיש כאן יחס אנושי, רצון לעזור. זה מרגיז כל־כך שאני מבין לליבו של החייל ההוא שאחרי שחיכה שלוש שעות בכביש פתח־תקוות הרביץ צרור באוויר מה'עוזי' שלו. הוא הגזים, הוא היה צריך לשלוט בעצביו. כך אסור לנהוג. אבל אפשר להבין את הרגשות שלו. רק כשיש פתאום כוננות, נזכרים כל הנהגים האלה שאנו צריכים להגן עליהם ונעשים החברים הכי טובים שלנו".

*

אני מודה שלא תמיד אני נעצר. לא פעם אין לי חשק לבלום, לרדת מהכביש, לפתוח חלון, לשאול לאן אתם, תיכנסו, לחזור ולהתחבר בתנועה, לעצור שוב כדי להוריד אותם, וכו' וכו'. זה מטריד. הרבה יותר נוח לנסוע ישר הלאה ולהתעלם מהילדים האלה שליד הכביש. אבל אחר־כך אני חש מוסר־כליות ומחפש את החייל הבא. לא פעם גם התעלמתי מאנשים שמכוניותיהם התקלקלו העומדים על הכביש ומאותתים למכוניות שיעצרו ויעזרו להם. שוב — למה לטרוח. שיסתדרו איכשהו. ואז אני חושב: איך תרגיש אתה אם יום אחד תמצא את עצמך במצב כזה? עובדה, מצאתי עצמי במצב כזה פעמים אחדות, ועלי להודות שבדרך־כלל נחלצתי בעזרת די מהר. אחד העקרונות של התנהגות אנושית בחברה אנושית הוא לנסות למדוד לאחרים כפי שאתה מצפה ומקווה שימדדו לך.

אני מציע כאן לבעלי טורים בעתונים אחרים לכתוב גם הם על הנושא, לנסות ולעורר את תודעת הציבור ורגש הבושה שבו כדי לעזור לבנים שלנו. אולי יש צורך גם בכמה שידורים בטלוויזיה על נושא זה בשעות צפיית־שיא. אולי נחוצה גם פעולה ציבורית "מאורגנת". אינני יודע. דברים "מאורגנים" כאלה בדרך כלל מעוררים דחיה וציניות. אבל אולי יגיב הציבור בצורה חיובית על פניה פשוטה להגינותו ולאנושיותו היסודיות. אני מאמין שאלו קיימות, ולא רק בזמן צרה וסכנה.

עמוס קינן

איך כבשנו את ארצות־הברית

ניו־יורק

ביום אחד בהיר התברר לנו שאין ברירה: או אנחנו, או ארצות־הברית. הוחלט לא לבזבז זמן ולצאת מייד למלחמת־מנע נגד המעצמה הבוגדנית, החלושה, הנבוכה והמבולבלת הזאת.

מתי זה קרה? כפי הנראה באחד הביקורים של קיסינג'ר, הרביעי, או השביעי, או התשיעי, פתאום ראינו שאין עם מי לדבר. היהודון הזה אינו מבין את שפתנו. אינו תופש מה קדוש לנו. הוא רוצה לקחת מאיתנו את הגבולות הבטוחים שהביאו אותנו עד יום־כיפור, והרי זוהי כבשת הרש! כי מה נשאר לנו בידה, חוץ מן הגבולות הבטוחים?

כלום, כלום לא נשאר. המיסים עולים. הכיס מתרוקן. הכסף הלך לוואדיז. בתי־הסוהר מלאים בישראלים היפים ביותר, הטהורים ביותר והגאוניים ביותר, אלה שבזכותם אנו קיימים ואשר הביאונו עד הלום. אם לא קיסינג'ר, מי היה מאמין שיום יבוא וקצין ישראלי ישב בכלא?

*

בקיצור, עשינו טעות כאשר בחרנו בניכסון, חלוש, הנכפף, לא יציב בשלטון. היהודון שלו, צריך להכריז מלחמה על אמריקה ולכבוש אותה. כאשר נכבוש אותה, היא תיכנע ללא תנאי, ואז נכפה על המעצמה החלושה הזאת את הנשיא שלנו: ג'קסון.

ג'קסון לא כמו ניכסון. לא כמו פורד: לא כמו קיסינג'ר. אותו הרוסים לא יוכלו לרמות. הוא סבר הראה להם פעם כבה עד שמרוב בהלת ביטלו את הסכם־הסחר של עם ארה"ב.

השאלה היא איך כובשים את ארצות־הברית.

וזה הזה! אין דבר קל מזה!

קודם־כל, שולחים הנה את הישראלים בחמ"ג, הם, כגייס חמישי, לכאורה, הם נראים כמו סתם אזרחים. אחד נהג מונית במנהטן. אחד מוכר סיגריות בברודוויי. אחד קונה מוכר מוכר קונה. אחד בונה. אחד שוכר. אחד משכיר. אחד סתם מסתובב ברחובות. כולם מעמידים פנים של אלה שבאו להשתקע כאן לצמיתות, לבנות ולהיבנות ולעשות כסף ולקבל אזרחות אמריקנית. לא נגלה כמה מהם כבר הצלחנו לסנן הנה. נסתפק ברמז דק: כמה וכמה אוגדות. מה אמרנו, אוגדות? מציחי! עוצבות! קורפוסים! וכולם צעירים, פרופיל גבוה, כושר קרבי מעולה, ובלב כולם החלטה נחושה: לא לנוח ולא לשקוט עד אשר אמריקה לא תיכבש.

שלב שני: לאחר שהגיע חיל החלוץ ולאחר שתקענו ראש־גשר של כך וכך קורפוסים, מגיעים גם המצביאים לשדה הקרב.

ומי לנו מצביאים מפוארים יותר ממשה דיין ואבא אבן, מי כמו השניים האלה מסוגל יותר לנהל את מערכות ישראל בארצות־הברית, לכבוש אותה, להכניע אותה ולגרום בה לחילופי מישטר ולמנן בה על כיסאו את הנשיא שלנו?

*

מחוץ לחיל־הרגלים ששלחנו הנה, עומד לרשות המצביאים שלנו גם נשק סודי יקר מפז: הקול היהודי.

הקול היהודי, מנהג בידי אשפים מינגסים, הנוהגים לקפוץ מהקומה ה־42 כל־אימת שנחשפת פרשת שוחד שלהם בהונדורס. בידי אלה שנגדם נערכות חקירות פדראליות על העלמות מס, הונאה ושחיתות. בידי אלה שפרשו רשת בל תימוט בין בהאמה, ואדרו, אשדוד, לונדון, מיאמי. מי יוכל לצאת להילחם ונגד מתאבדים שאינם מהססים לקפוץ מהגג?

וכך, בעזרת נהגי הטקסי דוברי העברית של מנהטן רבתי כולל ברוקלין, ברונקס וקווינס, ובעזרת שרי הצבא של יום־כיפור, ובעזרת הקול היהודי המתמוטט, נכבוש את אמריקה, נפיל את פורד, נפיל את קיסינג'ר, לא ניתן אף שעל, לא נכיר במרצחים ולא נשב אתם. לא נלך לז'נבה או כן נלך לז'נבה. דעת־הקהל העולמית תהיה איתנו, ובמיוחד זאת של נהגי הטקסי ממנהטן, ברונקס, ברוקלין וקווינס.

אין לנו מה לאבד. ויש לנו זמן, יש לנו נכסים. יש לנו קלפים. רק לא למחר. לא לשים לב לערובות הרוסיות. להצעות־השלום האמריקניות. לא לשמוע בכלל מה אומרים במצרים. לא לתת כלום.

לא רק את אמריקה נכבוש. אם יהיה צורך, נכריז מלחמה גם על ארצות ערב, בעת ובעונה אחת, די שנפתח את שערי בתי־הכלא לרווחה, ושוב ינהיגו אותנו בשאגות "אחרי!" כל גאוני הביצוע שלנו מאז ומתמיד, אלה שבזומנם אכלנו כולנו שמנת.

שעת־האפס מתקרבת. אני בעמדת תצפית, בפינת ברודוויי ורחוב 42, מעמיד פנים כאילו אני מסתכל בתמונת פורנו בחלון־הראווה, אבל יודע שבעוד רגע אמריקה תיפול.

חנך והוגנה

סילבי קשת

העם הזה

מציצן

טבע האדם

מושחת השבוע

זיוה יריב

אמין כמו אידי